OVIDIU ZOTTA

Jucătorul de rezervă

EDITURA ION CREANGĂ

Lei 6,25
13

OVIDIU ZOTTA

JUCĂTORUL DE REZERVĂ

EDITURA ION CREANGĂ
BUCUREȘTI • 1980

Coperta și ilustrații de Pompiliu Dumitrescu

MIHAELEI

NUFERI CU 80 KM PE ORĂ

— Curbă strînsă la o sută de metri ! Frînează și pune *acum* maneta în viteza a doua, ca să ai demaraj la ieșire ! Fii *atent* la basculanta aia, vine cam tare, dă-i cu farurile, dă-i claxoane ! Un Trabant ! După el ! Doar *n-o* să-l lăsăm în fața noastră. Apasă fără frică pe accelerator, că nu-l doare !

— Tacă-ți gura ! E o căruță în fața lui. Întîi să depășească el și pe urmă mai vedem.

— Fii și tu mai sportiv, mai pilot.

— Nu mai vorbi atîta, mă încurci. Eu conduc, eu răspund. După ce că m-ai pus pe drumuri, mă mai pricopsești și cu lecții.

— Dacă aș fi *eu* la volan, n-aș merge ca melcul. Mașina trebuie să...

— Ai de gînd să isprăvești ?

Tatăl coboară domol mîna dreaptă, bătînd un fel de tact cu degetele pe genunchi. Aurică Grigoraș recunoaște acel avertisment care i se adresează rar, anunțînd însă consecințe dintre cele mai neplăcute. Instantaneu, pe chip îi apare cea mai senină expresie de cumințenie.

Șoseaua fierbinte sclipește în soare ca lama unei uriașe săbii care și-a găsit odihna între nesfîrșitele culturi de grîu, porumb și floarea-soarelui. Grigoraș se uită și caută un termen de comparație. Ocean cu valuri de aur ? S-a mai zis. Constelația spicelor ? Asta ar merge, dar e cam pretențioasă pentru el. Lui Titel Popenici i-ar sta mai

bine, e poet recunoscut, își poate permite. Enorm peisaj pictat de mîna unui gigant ? Care gigant ! Să mai vedem. Oricum, comparația trebuie găsită, va fi extrem de utilă la nelipsita compunere „Cum mi-am petrecut vacanța“, pe care tot elevul trebuie s-o scrie la începutul anului școlar. În septembrie trecut, Titel Popenici a luat cea mai mare notă povestind foarte, foarte captivant, cum străbătuse călare drumul de la Roman la Brăila, tradiționala rută a negutătorilor medievali. Relatarea a apărut și în revista școlii, realitatea era însă că Titel nici măcar nu se atinsese de vreun cal și în general nu se mișcase din satul bunicilor lui aflat, ce-i drept, pe lîngă Roman, dar cînd ai talent nimeni nu-ți pune întrebări. Poți să scrii și că ai alergat pe o mașină de formula 1, 12 cilindri, 1 500 cmc, cu compresor, 480 de cai putere și că ai cîștigat Grand Prix-ul. Lumea citește și, dacă ai descris lucrurile cu talent, te crede. Grigoraș visează însă o dublă performanță : să scrie și cu talent, și adevărat. E singura șansă de a-i arăta lui Titel Popenici că nu e singur în Olimp.

Chiar, ce-o fi făcînd Titel la ora asta ? Nu e greu de imaginat. Stă în mijlocul scenei — care forfotește de tîmplari, desenatori, instrumentiști și actori — și dă dispoziții prin impozanta „porta-voce“ făcută dintr-o rămășiță de tablă galvanizată, rămasă de cînd a fost reparat acoperișul școlii. Degeaba strigă : „Motoi, fă ce ți-am zis *eu*, auzi ? !“ sau „Livică, te dau *afară*, dacă mai pui cuvinte de la tine !“ pentru că băieții nu-l ascultă. Dacă au nelămuriri, tot pe Remus îl întreabă, deși el nu reprezintă mare lucru, dulgherește ici-colo, asta-i tot, însă lumea îi cere părerea, ba despre muzică, ba despre un decor, ba despre cum ar trebui rostită cutare replică. Remus ascultă atent, uneori cere repetarea întrebării, se uită în altă parte, ca și cum nici n-ar auzi, apoi în cuvinte puține, cu vocea lui scăzută și monotonă, emite o părere care devine lege. Zadarnic se agită Titel, regizorul și autorul

scenetei — care, ce-i drept, e foarte izbutită, place întregii echipe, va avea în mod sigur succes. Dacă vrea să-și impună un punct de vedere în realizarea practică a spectacolului, trebuie să o facă prin intermediul lui Remus sau al profesorului Măndoiu, și cum prima variantă îl umilește, recurge la a doua, dar și în acest caz are unele dezavantaje.

O smucitură. Mașina încetinește, frînată brusc. Prin geamuri, Grigoraș vede fețe vesele, purpurii, cămăși și bluze asudate, țambale, acordeoane, sticle cu vin și rachiu roșu, se aud chiuituri, e o nuntă, oamenii vor neapărat să-l cinstească pe șofer, tatăl arată prin gesturi că e dezolat, dar n-are voie să bea, și conduce prudent prin mulțimea forfotitoare și exuberantă. Totuși, e nevoit să oprească pentru a primi în dar o sticlă cu vin, despre care un bărbat în vîrstă vorbește binevoitor, mult și împleticit, spunînd că e „sîngele pămîntului" și „să vă trăiască băiatul și să jucați la nunta lui". Tatăl mulțumește, iar Grigoraș scoate cu grijă din portbagaj un nufăr și i-l oferă miresei, în aplauzele asistenței. La școală se constată că Grigoraș nu este în sală. Cum își permite să întîrzie ?

— Îl dau afară din echipă ! strigă Titel prin pîlnia lui de tablă galvanizată.

— Ia nu mai da tu afară pe unul și pe altul, bombăne plictisit profesorul Măndoiu. E vacanță, mai întîrzie omul. Un ștrand, o plimbare. Crezi că mie nu mi-ar plăcea ? Dar sînt de serviciu pe școală și... asta e : îmi fac datoria.

Repetiția însă are nevoie de sunet, are nevoie și de costume, și de muzică, și de lumini, fiindcă e repetiție generală, a doua zi începe turneul, mîine vor fi în tabăra de pe Pustnicul, poimîine la Snagov. De sunet se ocupă Grigoraș, el are înregistrate pe benzi tropăit de cai, zgomote de motoare, măcăieli și cotcodacuri, ploaie, vînt, furtună, în total nouăzeci și patru de sunete și Grigoraș lipsește.

— Să-i țină locul cineva, spune Silvia. Motoi ar fi foarte potrivit.

Titel se opune, disprețuitor :

— Ce știe Motoi ? E în stare să strice și înregistrările și aparatura.

— Motoi a stat pe lîngă Grigoraș, l-a ajutat, intervine prudent Măndoiu, profesor de geografie, care recunoaște deschis că, în tehnică, elevii, cel puțin unii din ei, îl întrec. Ce zici, Motoi, te descurci ?

Motoi se îmbujorează, bucuros, dar și speriat de răspundere :

— Cred că da. Să încerc. Nu pot să promit. Trei magnetofoane, stația de amplificare, tabloul central de comandă... e treabă complicată, dar o să încerc...

— V-am spus eu ? triumfă Popenici, ca și cum lipsa sunetului ar fi fost vreo mare bucurie. Încearcă, dar nu promite ! Tovarășu' profesor, amînăm premiera și mă ocup eu de sunet, dar pe Grigoraș să nu-l mai văd în echipă !

Se aude glasul liniștit al lui Remus :

— Ba o să-l vezi. A venit de cinci minute. E în clasă. Termină imediat.

— În clasă ? Ce face el în clasă ? Ce are de terminat ?

— Du-te să vezi. E interesant.

Cu pîlnia de gît, Titel iese din sală și o ia rapid pe scări, spre etajul doi, însoțit de alaiul colegilor, în rîndurile cărora profesorul Măndoiu, nerezistînd curiozității („Am ajuns să mă pun cu totul la mintea lor !“), sare cîte trei trepte dintr-un pas.

Se opresc confuzi în fața ușii larg deschise, parcă temători să intre. Tablou ireal : tot piedestalul catedrei e acoperit de nuferi. Nuferi adevărați, nuferi proaspeți, nuferi cu codițele încă umede. N-ai unde pune piciorul de atîția nuferi.

— Ce-s ăștia, Grigoraș ? întreabă într-un tîrziu profesorul Măndoiu.

Grigoraș se miră de naivitatea întrebării :

CINEVA DIN ACEASTĂ CLASĂ - SE ȘTIE LA CINE MĂ REFER -
A SPUS, DE FAȚĂ CU TOȚI CĂ ÎN ZIUA CÎND MOȚOI
VA AJUNGE SĂ ȘTIE CÎT DE CÎT GRAMATICĂ,
PE ACEST PIEDESTAL
VOR CREȘTE NUFERI.

— Nuferi, tovarășu' profesor. Nuferi !

— Văd și eu că nu sînt verze, dar de unde i-ai adus și mai ales în ce scop i-ai pus aici ?

Motoi a roșit și se trage îndărăt. Remus surîde zgîrcit, cu „zîmbetul lui de trei milimetri", cum se spune în școală. Grigoraș începe să explice binevoitor, amănunțit și politicos :

— Acum două luni, Motoi a luat 2 la un extemporal de română. Vă mai amintiți ? Cineva din această clasă — se știe la cine mă refer — a spus, de față cu toți, că în ziua cînd Motoi va ajunge să știe cît de cît gramatică, pe acest piedestal vor crește nuferi. Motoi a terminat trimestrul cu media 8 la română. Poftiți nuferii și iertați-mă că am întîrziat la repetiție.

CORĂBIILE

Remus avea în mînă o coroană de fulgere, ca Jupiter Tonans. Așa-i plăcea lui să-și închipuie, văzînd cum îi răsar printre degete bețele roșii, verzi, portocalii, albastre ale *feltipurilor* Carioca. Fulgerul ăsta și-l purta însă cu discreție la minimum, o palmă sub nivelul pupitrului. Lucra pe ruptele, cu blocul de desen pe genunchi, aruncînd la răstimpuri spre profesorul de franceză Mircea Teodosiu acele priviri pe care orice elev știe să le încarce cu o mare inocență și preocupare, cînd în realitate se gîndește la cu totul altceva decît la obiectul lecției. Aveau franceza iar Remus desena, desena întruna, asta făcuse și la biologie, și la fizică, și în pauze. Cînd se uita la tablă, nu conjugările franțuzești le vedea, ci flote nesfîrșite de corăbii. Provele lor ridicau pulberi de apă salină, care-i atingeau obrazul, vîntul șuiera în capcanele velaturii, frînghiile întinse pocneau și țiuiau.

Totuşi, ca bun meseriaş în ale şcolii, înregistra automat ultimele cuvinte ale fiecărei fraze rostite de profesor, pentru a le putea reproduce în cazul clasicei întrebări destinate zguduirii adormiţilor : „Ce-am spus eu adineauri ?“ Remus era oarecum începător în materie de indisciplină. Un veteran al neastîmpărului, Vătăşelu, de exemplu, scapă întotdeauna mai uşor decît sărmanii debutanţi. Profesorii s-au învăţat cu el şi, plictisiţi, îl pedepsesc formal. În afară de asta, respectivul e tăbăcit, are experienţă, suportă. Cumintele care după mulţi ani greşeşte întîia oară e, dimpotrivă, mult mai vulnerabil. Remus se găsea exact în această situaţie. Dacă ar fi fost prins că desenează, şi mai ales că opt colegi aveau, fiecare, cîte un desen de-al său la care se zgîiau, uitînd de existenţa catedrei — iar alţi şase aşteptau ca pe ghimpi să le parvină şi lor cuvenitele picturi, probabil că s-ar fi ales cu expedierea pe sală. Acolo era teren minat ; din zece în zece minute, directorul Vasiliad ieşea din cancelarie să vadă „cine stă ca statuile“, adică autorii clasici care te priveau cu ochi severi de ipsos. Foarte amabil, stînjenitor de amabil, te invita în cabinetul său, rugîndu-te să iei loc într-unul din comodele fotolii de piele. Nu întreba nimic, te lăsa acolo, uneori îţi oferea şi un ziar sau o revistă. În cabinet intra mereu cîte un profesor, un părinte, cetăţeni din cartier — Vasiliad era un foarte activ deputat în consiliul municipal. Gentil, nu uita să facă prezentările : „El e Cutare, a fost dat afară de la ore“ — şi îşi vedeau de treabă. Acestui tratament mulţi elevi îi preferau scăderea notei la purtare.

La orele altor profesori, Remus simţise încordarea pericolului iminent. Acum altceva îl stingherea, faptul că profită de bunătatea lui Teodosiu. Tînărul profesor de franceză era de o timiditate devenită celebră. De aceea, Remus se simţise încă de la începutul orei cam profitor, cam oportunist. Totuşi, faptul că din toate părţile sosea, pe

bilețele sau în șoaptă, rugămintea „fă-mi și mie un desen“ crease și întreținea în el o stare de inconștiență. De trei ore desena întruna, pe sferturi de coală. Pitheas și Eric cel Roșu, Piri Reiss și Magellan, Petru cel Mare și Nelson s-ar fi silit să-și asigure serviciile lui, apropiindu-și-l ca prieten, angajîndu-l ca inginer sau, la nevoie, luîndu-l captiv.

Pe Remus, corăbiile îl atrăgeau așa cum îi atrăgeau pe alții automobilele. Ei vorbeau despre Mercedesuri și Fiaturi, despre motoare Wankel și caroserii ranforsate, despre cei 450 de cai putere ai mașinii încredințate de „scuderia“ Ferarri lui Niki Lauda în cursele de formula unu. Remus se gîndea la galioane și bricuri, la jonci și caravele, cu etrave și etambouri, cu focuri, rîndunici și velastraiuri. La început, copiase modele celebre, din enciclopedii, pe urmă se îndulcise la consultarea tratatelor și albumelor pe care, în ultima sută de ani, puțini cititori ai bibliotecii Academiei le mai solicitaseră. În ultimul timp se lăsa în voia imaginației, închipuind corăbii care sublimau în velaturi uluitoare și în structuri nemaivăzute tot ceea ce fusese mai inteligent și mai poetic în navigația cu pînze. Astfel de nave nu ancoraseră în nici un port ; poate că le văzuseră, uneori, în dulci halucinații, marinarii moleșiți de soarele ecuatorului sau ațîțați de jocul presiunilor atmosferice din preajma uraganelor. Corăbiile lui Remus păreau mai degrabă gigantice păsări dintr-o necunoscută vîrstă a pămîntului, multicolore, cu trupuri și aripi croite de altă biologie decît acea familiară ornitologilor. Aceste nave-păsări existau independent de oameni, pe care ele îi căutau și-i atrăgeau pe punți. Lemnul lor era și lemn, dar parcă și un fel de os, un aur, o tulpină vie ; velatura era din pînză, dar parcă și din nori, și din auroră boreală, și din zăpezi proaspete.

Fiecare desen era extraordinar de bogat în detalii și nuanțe, părînd rodul unei îndelungi migăleli, de cel puțin două-trei zile. În realitate, lui Remus nu-i trebuia mai mult

de o jumătate de ceas, uneori îi ajungeau și cincisprezece minute. Mîna, încoronată de feltipuri colorate, se mișca pe hîrtie cu iuțeală și precizie, urmînd parcă o formă trasă dinainte și văzută numai de el. Remus nu ștergea, nu revenea, nu schimba nimic.

Primul care-l solicitase fusese un elev din clasa a doua. El ocupa, dimineața, banca lui Remus. Găsind în pupitru o foaie cam mototolită, îi plăcuse zugrăveala cu corăbii și, corect, rămăsese pînă la venirea lui Remus să-l roage : „Nu mi-l dai mie ?". Remus, care ar fi fost în stare să-l salute cu excesivă deferență și pe un sugar, se pierduse în amabilități : „Cu plăcere, sigur, stai să-i fac un *passe-partout*, adică nu, mai așteaptă o clipă, îți desenez altceva pe o hîrtie ca lumea".

Trei zile după aceea, elevii din anul patru priveau cu uimire furnicarul copiilor din clasa a doua care, refuzînd să evacueze clasa la amiază, îl asediaseră pe Remus. Voiau toți desene cu corăbii, oferind în schimb gumă de mestecat, creioane și caiete noi, timbre, poze cu actori.

Cel mai uimit de succesul său era însuși Remus. „Ce-or fi avînd corăbiile astea ?" se mira el. Le desena automat, așa cum alții, ca să-și omoare timpul, desenează pe foile de la coada caietului sau pe manșetele ziarelor cow-boy, profiluri de fete, figuri geometrice. Acasă era cu mare grijă să nu fie surprins de părinți, care-l învinuiau că se ocupă de lucruri rămase în urma vîrstei lui. Ei ar fi fost bucuroși să-l vadă rezolvînd în tăria nopții probleme de matematică și de fizică („Ca mîine vine admiterea la facultate, și tu ce faci ?") sau chiar, sufocat de mulțimea tratatelor și înconjurat de un instrumentar complicat, să elaboreze lucrări științifice, să inventeze ceva („Tu nu citești ziarele, nu vezi că în U.R.S.S. un băiat de 17 ani e doctor în fizică, iar la Los Angeles o fată de 19 ani a devenit profesor universitar ?") Remus era foarte stînjenit, se simțea vinovat că nu-i trece prin cap nici o idee cu care să forțeze seiful genialității științifice. Învăța și el cît

putea, cam de nota 8, la teze necoborînd sub 9 — dar după cinci ore de școală și trei de lecții îl apuca lenevia, inima nu-l mai îmbia decît spre vreo carte de aventuri, iar cînd nici asta nu-l mulțumea, se apuca de reparații prin casă și prin curte — era foarte gospodar și priceput, cămășile singur şi le ajusta, trăgîndu-le la mașina de cusut, toţi se întrebau unde găsește el mereu cămăși la modă, și cînd le spunea „Mi le fac singur" se supărau că-și bate joc de ei. Ca odihnă, desena corăbii, aproape fără să-și dea seama acoperea trei-patru foi de bloc cu corăbii, pe care, bineînțeles, de teama gurii părinților, avea grijă să le ascundă repede, dacă mai avea unde, fiindcă sertarele, subpatul, locul dintre perete și dulap și chiar și bocancii de schi cu care nu făcuse niciodată schi erau pline de desene pe foi de bloc, de matematică, de română și chiar de jurnal.

•

Într-o școală, noutățile se răspîndesc și se succed fulgerător. Unei fete îi trece prin cap să poarte la rever o literă de metal — e litera cu care începe numele prietenului ei ; peste cîteva zile, toate colegele poartă cu mister diferite inițiale, chiar dacă n-au nici un prieten. Se aude despre cineva că și-a umplut camera cu acvarii ; nu peste multă vreme, peștișorii exotici devin o pasiune generală, pentru ca să moară de foame odată cu apariția altei mode — colecționarea ambalajelor de ciocolată, brînză, macaroane sau de glasuri ale colegilor imprimate pe bandă de magnetofon, varianta modernă a languroaselor albume de amintiri.

Cea mai recentă modă îți cerea să fii posesorul unei corăbii desenate de Remus. Nu era greu s-o obții ; pe degete cu pistrui multicolori de la pixuri, Remus executa comanda la iuțeală, oriunde s-ar fi aflat — în clasă, pe coridor, în curte, în atelier. Așadar, nu varietatea lucrărilor era explicația goanei după ele. Talentul lui de pictor era de asemenea prea puțin invocat. În orice caz, organizatorii

frecventelor expoziţii — de la tingiri decorative, la pînze hiper-realiste nu-l solicitaseră niciodată.

Fapt este că într-o zi lui Titel Popenici i s-a întîmplat ceva uluitor : a luat nota 10 la teza de literatură. Titel, om de maximum 7 la toate obiectele, s-a văzut astfel propulsat brusc pe arena celebrității. Era aiurit, ca și cum ar fi nimerit singur în casă străină. La lucrarea respectivă, *Universal și național în „Luceafărul"*, nimeni altcineva nu luase mai mult de 8, tema era foarte grea, însă Titel scrisese șase pagini, pline de idei interesante, într-un stil înflorit de metafore și conform aprecierii colegilor plin de „șozuri" și de „truvaiuri", iar în final trîntise și o poezie de zece strofe dedicată lui Eminescu, foarte lăudată de profesorul Socrate, mai ales că nimeni nu bănuise că e în stare să scrie poezii. În pauză a fost luat din scurt de colegi : „Mă, urîtule, te-ai consacrat ! Ce-ai citit, de unde ţi-au venit toate ideile alea ?" Titel Popenici, suflet sincer, a răspuns îmbujorîndu-se fîstîcit : „Cînd ne-a dat întrebările, eram sigur că n-o să iasă mai nimic. Nici nu știam cum să încep. Aveam pe bancă un desen de-al lui Remus. Ce să fac, rodeam în dinți coada stiloului și mă uitam la corabie. M-am tot uitat așa pînă cînd deodată au început să-mi vină ideile. Parcă de acolo îmi veneau, din corabia lui Remus !"

Explicația, în ciuda unor manifestări izolate de neîncredere, fu în general destul de bine primită, înlăturîndu-le maimarilor în ierarhia clasei povara de a accepta motive de altă natură, cum ar fi inteligența nebănuită a lui Titel Popenici sau o vastă cultură literară însușită peste noapte.

Cîteva zile mai tîrziu, se dădea ca sigur că un număr însemnat de elevi, din toate clasele, nu-și mai făceau lecţiile, ca de obicei, în urletul tranzistoarelor, ci avînd dinainte o corabie de-a lui Remus. Se mai spunea că Vichi Boiangiu ar fi reușit să se concentreze mai bine la olimpiada de matematică și să găsească soluţii îndrăznețe datorită faptului că din cînd în cînd își lăsa privirile să rătăcească pe una din corăbiile lui Remus. Doi îndrăgostiţi

CUTEZATORUL
NOTHING ...
ESCUSE
M ...
SORRY...

celebri, din anul patru C, după o dramatică neînțelegere s-ar fi împăcat grație faptului că băiatul îi dăruise fetei tot o astfel de corabie. În fine, papagalul Vasile, dăruit școlii de o delegație din America Latină și pe care zadarnic se chinuia mecanicul liceului de doi ani să-l învețe să vorbească, ar fi rostit primele cuvinte la o zi după ce, întîmplător, alături de colivia lui fusese aninată o altă corabie de-a lui Remus.

— *Qu'est-ce que vous faites, cher Remus ?* se interesă, înclinîndu-se cu adîncă deferență, Mircea Teodosiu, care plimbîndu-se printre rînduri nimerise lîngă el, situație neplăcută pentru amîndoi.

— *Nothing...* mormăi fîstîcit Remus — și blocul și cariocile căzură cu zgomot, deoarece vinovatul se ridicase brusc. *Excuse my... Sorry...*

— *Quoi ? !* roși Teodosiu. *Mais où vous croyez-vous ? A la leçon d'anglais ?*

Dublă greșeală. După ce că desena pe ruptele, Remus mai și confundase ora de franceză cu aceea de engleză. Cel mai liniștit elev intrase în conflict cu cel mai cumsecade profesor.

Clasa aștepta cu încîntare deznodămîntul. Mircea Teodosiu, subțirel și alb și roz, era în fața unei mari tentații. Un oarecare Trăilă din anul unu B, de exemplu, ar fi replicat senin că în regulamentul școlar nu există prevăzută ca sancțiune expedierea „la statui", iar Dudică dintr-a șasea F era în stare să alerge în jurul clasei, strigînd „Dacă vreți să mă dați afară, prindeți-mă !" Mircea Teodosiu deci nici măcar nu încercase să recurgă la măsura pe care alți profesori, mai autoritari, o utilizau frecvent. Acum, în sfîrșit, i se ivea pentru întîia oară, la ocazia potrivită, omul potrivit. Avea el oare să reziste tentației ? Împurpurîndu-se atît de emoția debutului într-ale asprimilor pedagogiei, cît și din pricină că făcea treaba asta cu inima strînsă, oftă amărît și triumfător, arătînd ușa :

— *Dehors, s'il vous plaît !* Îmi pare rău, dar nu pot... nu putem să permitem... există o disciplină...

Și, pierzîndu-se, făcu chiar gestul prevenitor de a-l conduce. Remus, îmbujorat, se înclină și el, ca și cum i s-ar fi făcut un mare serviciu, surîse îndatoritor și părăsi clasa. „Sîngerosul duel dintre doi miei de lapte !" șopti amuzată Silvia Balaban.

Fiecare loc își schimbă aerul după timpul și situația în care te afli acolo. Lui Remus, coridorul pe care-l străbătuse fără grijă ani de zile i se păru acum străin și dușmănos. Busturile de ghips creau o impresie de răceală, de austeritate dușmănoasă. Îl enervară și hîrdaiele cu ficuși și lămîi, observînd pentru întîia oară că sînt prea puțin crescute aceste plante, nu puteai să te ascunzi după vreuna din ele. Era pentru întîia oară scos „la statui", n-avea aplombul experimentaților într-o astfel de sancțiune, se simțea osîndit, stigmatizat. „Ce-o să fie acum ?" Cum de nu știuse el să prețuiască situația de a sta liniștit în clasa lui, ce fericiți erau ceilalți !

— Remus ? !

Directorul Vasiliad răsărise lîngă el pe neștiute. Remus îi văzu pantofii negri, de lac. Mai sus n-avu curaj să-și ridice privirea. „Poftim cu mine". Porni cu groaza în suflet. Cum de arătau așa, ca scoși din cutie, cînd afară turna cu găleata și era noroi și Vasiliad n-avea mașină ? În cancelaria directorială nu mirosea a petrosin ca în clasă, ci a ceară de parchet. Văzu picioarele cu labe de urs ale mesei de ședințe, covorul în pătrate portocalii și albe, fotoliul adînc, de piele tutunie. „Ia loc, te rog. Ai și un ziar acolo". Remus se așeză pieziș, ocupînd nu mai mult de cinci centimetri din suprafața generoasă a fotoliului. Auzi fîșîitul hîrtiilor pe care le mînuia Vasiliad. Sub birou i se vedeau pantofii, și ciorapii de culoare vișinie, bine întinși. Vîrful piciorului drept avea o mișcare ușoară pe dreptunghiul de polietilen, pus acolo pentru protejarea covorului. Vasiliad era nu numai elegant, ci și foarte gospo-

dar. „Așa trebuie să fie un director, bravo !" aprecia Remus. Din recunoștință că nu pățise nimic rău, încercă să-i găsească și alte calități lui Vasiliad. Era el aspru, dar altminteri cum ar fi făcut față la conducerea unei școli cu o mie cinci sute de elevi ? Scotea sufletul din oameni, adevărat, dar asta-i caracteristica omului energic ; cum altfel ar fi reușit să doteze școala pînă și cu un calculator electronic ? Prinzînd curaj, Remus ridică nițel privirile, ajungînd să vadă fața de postav albastru a biroului pe care batalioane de acte și rechizite ocupau poziții precise, pe grupe de specialități. Călimara de marmură — recipientul cu creioane — ștampila. Calendarul — agenda — un top cu file mici. Cuțitul pentru hîrtie — capsatorul — tubul de lipinol. Remus era un mare iubitor al ordinei, așa încît această priveliște îi dădu un sentiment foarte plăcut. În stînga, un dosar gros, în dreapta, alt dosar gros, la mijloc, chiar sub ochii lui Vasiliad, o foaie supusă cercetării. Din aceste poziții pornea focul hotărîrilor directoriale. Mîinile puternice, ieșind din manșete imaculate, apucau cînd un obiect, cînd altul, fără grabă, punîndu-l după utilizare exact acolo de unde fusese luat. „Vasiliad lucrează ingineresțe", cum spusese cu admirație Călărășanu, care era chiar inginer. Cum o fi fost Vasiliad în anii lui de școală ? Probabil elev eminent. Remus simți un fel de părere de rău ; elevii întru totul strălucitori, cu zece de la matematică pînă la geografie, îi erau antipatici, socotindu-i înfumurați, obsedați de performanțe. I se făcu milă de Vasiliad și se hotărî să presupună că poate în copilărie omul nu fusese pe de-a-ntregul fără cusur. De ce să nu fi avut și el părțile lui discutabile, năucelile, mica lui trăzneală ? „Ce-ar fi să-l întreb ?" Brusc, Remus avu un acces de teamă, regăsindu-se în condiția de dat afară din clasă, cules de pe hol și adus în cabinet ca pedeapsă subtilă, dar pedeapsă. „Aici eu trebuie să dau niște explicații, nu să-mi treacă prin cap întrebări tîmpite." Vasiliad nu ceruse lămuriri, dar Remus începu să transpire dîndu-și seama că e stupid să

stea ca o momîie. Bine-bine, dar cum să înceapă, ce să spună ? În cabinetul ăsta fiecare cuvînt trebuie bine gîndit, altfel te alegi cu cine știe ce. Omul ăsta e totuși directorul, șeful cel mare, nu are timp pentru amănunte, merge direct la esență. De-asta și tace. Cînd o fi să vorbească, nu-i trebuie mai mult de cinci cuvinte ca să-ți înghețe sîngele. „Te pomenești că exact în clipa asta se uită la mine !" Remus hotărî, disperat, să-l privească. Fie ce-o fi. Cu cît mai repede, cu atît mai bine. Își simțea urechile arzînd și mîinile reci. Ridică ochii și văzu fața lui Vasiliad ; nu, nu se uita la el, ci pe o hîrtie, avea o expresie neutră, ținînd stiloul cu penița la trei centimetri de ea, pregătit să pună probabil o rezoluție fermă, își vedea de treabă ca și cum ar fi fost singur în birou.

O ciocănitură. Ușa se deschise, apăru inginerul Călărășanu cel frumușel, înalt și subțire. Prevenitor, le făcu loc să treacă întîi unei femei și unui bărbat, chipuri necunoscute, amîndoi tineri, îmbrăcăminte modernă, serviete paralelipipedice, în rame metalice. Erau reprezentanții primei întreprinderi care se hotărîseră să recurgă la serviciile centrului de calcul al liceului. Vasiliad se ridică iute, ca luat de o furtună și alergă cu brațele întinse spre noii veniți. Urmară prezentările din care nu lipsi — nenorocire — nici numele lui Remus, cu nemiloasa precizare „dat afară de la ore". Toți patru luară loc la masă, deschizînd mape cu foi înțesate de cifre și scheme. Remus simțea că, dacă ar fi ieșit în ploaie, apa i s-ar fi evaporat sfîrîind, pe cap și pe obraji. Brusc, ridică privirile, hotărît să-i înfrunte și ce văzu ? Văzu ceva care i se păru ireal : deasupra acelui cap de bărbat puternic și aspru se afla, pe peretele auster, una din corăbiile lui. O mînă dibace îi făcuse desenului un amplu passepartout, care-l încadra într-o întindere de omăt, mărginit de o ramă subțire ca linia orizontului. Remus strînse pleoapele pînă văzu flăcări. Era adevărat ? O corabie de-a lui ? *Acolo* ? În clipa aceea ar fi făcut orice pentru directorul lui, s-ar fi aruncat și în foc.

Se gîndea la un singur lucru — să ajungă repede cel mai bun specialist în programare, ca să vadă Vasniad spre cine trebuie să mergi mai întîi și-ntîi cu brațele larg deschise — și în timpul ăsta, cu creionul rămas un bont de numai doi centimetri, schiță pe pagina ziarului o corabie cum încă nimeni n-a văzut.

VICTORIOSUL ÎNGÎNDURAT

Grama Francisc știa dinainte că avea să cîștige, dar se temea de această victorie. Observase de mult că dacă Balaban Silvia sau Vichi Boiangiu iau un 10, toată lumea găsește acest lucru normal. Cînd însă zecele nimerea la Grama, se crea în clasă o stare de confuzie. „Cine a făcut primul problema ? Grama ? I-auzi, ce poveste !“ Fără să-l desconsidere, nutreau față de el un fel de neîncredere. N-avea atributele exterioare ale omului valoros, se trăgea mereu îndărătul altora, nu purta blugi, nu mesteca gumă, nu comenta filmele, nu bîrfea pe nimeni, nu ținea cu nici-o echipă de fotbal, nu striga la nimeni și în general vorbea puțin, strictul necesar. În gînd era el elocvent !

În zori, cînd întunericul abia prinde o nuanță albastră, deschise lacătul centrului de pîine, trase obloanele și începu vînzarea. Clienții tropăiau îmbufnați, zăpada de pe ghete se topea, făcînd mici bălți pe ciment ; unii bombăneau că franzela e rece și cornurile tari, dar fiind grăbiți n-o lungeau prea mult, și dealtfel Grama nici nu-i asculta. El căuta cuvinte : *viscol, Antarctica, Emil Racoviță, șubă, lupi, soare cu dinți, Jocurile Olimpice de iarnă.* Pe la șase și jumătate veni ca de obicei tanti Aura. Era reumatică, mulți ani deschisese ea la prima oră, multe ierni petrecuse în picioare, pe cimentul înghețat. Grama îi auzea mersul tîrșîit cam odată cu sosirea primei mașini de la fabrică.

El, oricît de binevoitor ar fi fost, n-avea dreptul să semneze facturile. Continua să vîndă în timp ce ea prelua pîinea, specialitățile, chifle calde, apoi se instala la tejghea și el trecea marfa din navete în rafturi. *Schiuri, căciulă, nea, omăt, zăpadă.* Cînd făcea rost de zece cuvinte noi, le nota repede în carnețel. La ora șapte își luă rămas bun de la tanti Aura și dădu fuga să ducă copilul la cămin. Copilul, adică fratele lui în vîrstă de patru ani, îl aștepta moțăind în paltonaș, cu căciula în cap, cu fularul bine legat, cu mănușile în mîini, așa cum îl lăsase mama în urmă cu un sfert de ceas, cînd plecase la serviciu. „Hai, bătrîne, sîntem în întîrziere, tovarășa educatoare iar o să ne facă observație." *Urși polari, eschimoși, „Iarna" de Vasile Alecsandri, alb, lanțuri pentru cauciucurile auto.*

Înapoindu-se acasă, Grama își făcu rondul prin prăvălii. Avea în cap toate sertarele din bufet și toate rafturile din cămară. Cu deplină siguranță, cumpără două verze murate, galbene ca aurul și la măcelărie alese carne de tocat. *Pictura flamandă are foarte multă iarnă. Alaska, Siberia, gheață, banchiză, iceberg, „Iarna pe uliță" de Coșbuc, „Albă ca Zăpada", „îi ninge și-i plouă",* — expresie populară.

Numai Socrate — chiar așa îl chema, Socrate Ilie — profesorul de literatură, putea să aibă astfel de idei. El dăduse tema *Dicționarul iernii* : „Adunați cuvinte, expresii și tot ce se referă la iarnă. Cine găsește mai multe și mai deosebite noțiuni primește un cadou-surpriză". Grama știa că la ora aceea colegii trudeau asupra dicționarelor. Din dicționar e ușor să scoți, ai totul de-a gata. El prefera să-i vină singure în cap și n-avea nici dicționar. *Iglu, focă, morsă. Nanuk eschimosul,* pe care l-am văzut la televizor, primul film documentar-artistic din lume sau așa ceva. *„Cînd cade primul fulg de nea"*, cîntec. *„Dar unde sînt zăpezile de odinioară ?"* Vers dintr-o poezie, dar de cine e poezia asta ?... *Eră glaciară, înghețată cu fistic, stațiunile de cercetări din Antarctica.*

Ar putea să-i telefoneze oracolului clasei, Silvia, ea știa cu siguranță — s-ar fi produs sfîrșitul pămîntului în clipa cînd ar fi spus despre ceva : „Nu știu".

Grama intră încet, cu grijă, să nu-l trezească pe taică-său, care venise din schimbul de noapte și dormea cu jaluzelele trase. Carnea, în frigider, varza, în cămară. Pe aragaz se afla mîncarea pregătită de stăpîna casei în zorii zilei. Misiunea lui Grama era ușoară, trebuind doar „să-i mai dea un clocot" de circa o jumătate de oră. Aprinse aragazul, puse carnetul pe masă și se așeză. Oare ce premiu surpriză îl aștepta ? Socrate avea fel de fel de idei. Puteai să te aștepți la orice — la o muzicuță, la un cățel, la o rachetă de tenis.

Sănii trase de cîini, pluguri pe căile ferate, învelitori de polietilen pentru blocurile în construcție. Se uită la ceas : „Cu cinci minute înainte de a stinge focul, pui în cratiță un vîrf de cuțit de cimbru și trei foi de dafin, iar în supă, morcovii pe care i-am curățat".

La fizică își scrisese de cu seara. Mai avea ceva la istorie, trei pagini și notițele. Între 10 și 11 trebuie să fie pe patinoar, patinoarul care încă nu exista, îl făceau ei, lîngă școală, ajutați de militarii unei unități din apropiere. De fapt lucrau mai mult ostașii, ei aveau unelte, furtunuri și un locotenent tînăr care dirija operațiunile cu multă pricepere. Ostașii făceau treaba asta în fiecare iarnă, cînd se nimereau cîteva zile geroase, pentru plăcerea tineretului din cartier și pentru a lor ; în timpul liber își așteptau rîndul la cele cîteva perechi de patine din magazia lor sportivă. Treaba lui Grama și a colegilor săi era să curețe locul de zăpadă, să întrețină potecile de acces — lucruri în general ușoare și plăcute. Oricum, era o sarcină și trebuia executată ; pentru Grama nu încăpea niciodată discuție în astfel de situații. *Patinaj, hochei, schi-lift, slalom, Predeal, Yeti, omul zăpezilor* — ipoteză sau realitate ? *„Acolo, lîngă izvoare, iarba pare de omăt".* Eminescu n-a

NEA
ALASKA,
ALBĂ CA ZĂPADA,
NANUK ESCHIMOSUL,
YETI, OMUL ZĂPEZILOR,
URSI POLARI,
ÎNGHEȚATĂ CU FISTIC,
IARNA PE ULIȚĂ DE COȘBUC,
PICTURA FLAMANDĂ,
ALB ...

fost un pastelist în sensul obișnuit al cuvîntului, el făcea un fel de transfer de semnificații în natură — să vedem dacă afirmația asta merge.

Înainte de a pleca, își lustrui ghetele și le lustrui și pe ale lui taică-său. Grama cel mare n-ar fi avut timp, el noaptea muncea, dimineața dormea și după-amiaza era la școala de maiștri. Mama avea unele lucruri de spus în legătură cu această viață, dar băiatul era de partea lui. Înainte, cînd tatăl avea alt program, își petrecea duminicile la table, cu vecinii. Acum, toată duminica joacă fotbal de masă cu băieții lui și pe urmă fac pe indienii în *preeria* de sub scaune și mese.

— Bună ziua, enciclopediștilor ! zise Socrate, așezînd, lîngă catalog, un pachet legat cu panglică roșie. Gata „dicționarele" ? tună el, cu o voce pe măsura trupului său clădit din belșug și solid, ca un garderob. Totuși, nu prin voinicie se impunea Socrate, ci prin faptul că, la orele lui, descopereai că ești cineva, o personalitate. Le ținea în așa fel încît orice elev, cît de slab, simțea la un moment dat că-i trece prin cap ceva inteligent, care trebuie neapărat spus.

— S-auzim. Cine vrea să înceapă *raliul* iernii ? Vichi ? Și mai cine ? Bun. Veți citi pe rînd. Metoda e următoarea : pe măsură ce auziți pronunțate cuvintele găsite și de voi, le bifați. În felul ăsta, vom vedea cine rămîne la urmă cu cele mai multe lucruri originale.

Nu, Grama nu dorise această întrecere. Știa că are s-o cîștige. Pînă în ultimele secunde, se menținu impresia că Silvia va fi performera, dar cînd i-a venit și lui rîndul — ultimul — deveni clar că e mai bun. Răsunară cîteva felicitări, dar se vedea bine că mulți socotesc evenimentul drept ceva întîmplător, ba chiar se uitau la Grama cu un fel de admirație indulgentă — adică : „A avut și el noroc, săracul" ! Le scăpa din vedere faptul că acest „no-

roc“ se repeta foarte des, de cînd le venise profesor de română Socrate. Și, de fapt, nu alta era însăși starea de spirit a lui Grama — nici el nu se obișnuise încă să culeagă izbînzi de pe urma muncii sale.

Socrate îndreptă arătătorul spre pachet :

— E premiul tău. Ia vezi ce pasăre o fi înăuntru...

Strîmbîndu-se, de formă, ca să nu se vadă cît era de emoționat, Grama se duse la catedră și desfăcu panglica. Din ambalaj apăru o pereche de patine care-i tăie răsuflarea, de frumoase și sclipitoare ce erau. Un singur lucru îi lipsea lui Grama : nu știa să patineze. Presimțise el că victoria n-avea să-l bucure pe de-a-ntregul. Cel mai rău îl necăji vocea muzicală a Silviei, care, parcă văzîndu-l atunci pentru întîia oară, îi șopti prietenoasă :

— Diseară vii la patinaj, nu ?

Era o invitație în toată regula.

Și iar făcu un lucru de care era convins că nu trebuia făcut : spuse da. „Nu ! striga în el Grama cel de demult. Găsește un motiv și spune-i că ai de citit, că te duci la dans, orice !“

— Sigur că vin, întări el, și chiar zîmbi, așa cum știa el să zîmbească, adică devenind și mai posac.

Era pentru întîia oară cînd Silvia se interesa în mod special de el. S-ar fi putut deduce că absența lui ar necăji-o. Așadar, nu se supărase că Grama reușise s-o întreacă, poate că era chiar convinsă că asta intra în firea lucrurilor.

Restul orelor trecu pentru Grama într-o adevărată reverie : se vedea alunecînd superb pe gheața proaspătă, sub lumina proiectoarelor instalate de militarii aceia cumsecade. De ce oare nu făcuse asta niciodată pînă acum ? Firește, pînă la patinoarul artificial trebuia să meargă cu două tramvaie, și el avea destule treburi pe cap, începînd de la 5 dimineața dar, oricum, sînt lucruri pe lume pe care trebuie să le cunoști, chiar cu prețul unor sacrificii.

...Seara, patinoarul strălucitor fu înconjurat de o mare mulțime. Pe gheață, o singură patinatoare — Silvia, cu un ștergar alb pe care se afla foarfeca destinată tăierii panglicii inaugurale. Făcu un tur în jurul dreptunghiului de gheață, apoi alunecă spre locul unde se afla panglica, oferind cu grație directorului școlii foarfeca. Răsunară aplauze ; panglica, fulger moale, căzu. Megafoanele începură să transmită un vals. Intr-o plutire șerpuită, Silvia se apropie de Grama, care aștepta nehotărît, cu patinele pe zăpadă, și făcînd o reverență, îl invită. „Nu !" strigă Grama cel de demult, dar cine să-l asculte ? Băiatul se smulse de pe terenul sigur al zăpezii și intră, clătinîndu-se, pe gheață. Gleznele, genunchii, mijlocul însă nu-l ajutau. Visul nu se potrivea realității. În mod grosolan, se simțea tras spre pămînt. Bălăbănindu-se penibil, Grama, care pentru întîia oară își pusese patine, se agăță disperat de brațul Silviei.

— Nu prea ești în formă, rîse ea, enervată. E ceva mai greu să patinezi decît să înșiri vorbe într-un dicționar de iarnă, nu ? Să te înscrii la cursurile pentru începători !

Probabil că asta și urmărise, să-i arate că victoria lui n-o să-i folosească la nimic. Își desprinse brațul din strînsoarea lui Grama. Fu o minune că el reuși să ajungă întreg la margine, unde se fixă într-un nămete providențial. De Silvia se apropia, patinînd cu multă siguranță, Vătășelu. Patinoarul se umpluse de maeștri. Grama se uită la ceas ; era vremea să se ducă la culcare, trebuia să se scoale devreme, abia îi ajungea timp pentru cîte avea de făcut și cîte îi mai treceau prin cap. Cînd să înveți să patinezi ? Dar făcuse el lucruri și mai grele. Dacă Silvia spera să-l vadă caraghios ca un pachiderm printre copiii de cinci ani, de la cursurile de începători, treaba ei — el, unul, n-avea să dea înapoi.

Intr-o bună zi, altul avea să fie aspectul patinoarului, așa cum altfel era acum aspectul clasei, cînd vorbea el.

— Încercați-mă întîi pe mine, repetă Motoi. Lăsați-mă *măcar o dată* să fiu primul.

Stroe Măldărescu îl privi posac.

— De la șapte dimineața stau aici, oftă Motoi. Am înghețat așteptîndu-vă. Trebuie să mă ascultați.

— *Trebuie ?!* se încruntă antrenorul. Să nu mă înveți tu ce trebuie și ce nu trebuie. Cum vă afirmați nițel, începeți să vă considerați atotștiutori !

— Eu nu m-am afirmat, murmură Motoi. Cine sînt eu ? Eu sînt abia rezerva rezervei portarului.

Brusc, ochii lui Motoi se umeziseră, ceea ce îl puse în dificultate pe antrenor. Îmblînzit, îl luă pe după umeri :

— Păi ce facem aici ? Vrei să trimit în poartă un plîngăreț ? Mie îmi trebuie acolo un tigru ! Ia calmează-te, să putem sta de vorbă.

★

Remus se retrase doi pași, privindu-și corabia cu ochii pe jumătate închiși. Nu-i ieșise rău deloc. O pictase pe toată lățimea dulapului, era un tricatarg cu coca alb-portocalie și pînze azurii.

— Merge, zise Boiangiu, îmi place, dar acum aș vrea să mă echipez.

Remus îi făcu semn peste umăr, să se uite mai bine. Îi scosese echipamentul făcîndu-l grămăjoară pe bancă : tricoul, chiloții, tenișii, prosopul, treningul. Se mai aflau acolo fotografia unei fete, o cutie cu bomboane de ciocolată și o culegere de probleme de algebră și geometrie. Vichi Boiangiu se făcu și mai roșu decît era :

— Mi-ai scotocit în dulap. Știi că asta e indiscreție ?

— Trebuia. Dacă umbli acum la dulap, îmi mînjești opera. Cît despre indiscreție, nu știu la ce te referi : la

poza fetei sau la culegerea de probleme pe care ai luat-o acum trei luni de la bibliotecă și tot spui că ai pierdut-o ?

— Vezi bine că am pierdut-o, o rătăcisem în dulap.

— Minți, zise Remus, cu aerul lui veșnic calm. Vrei s-o ții numai pentru tine, să te burdușești numai tu cu înțelepciune.

— Și dacă ar fi așa ? se răsti Boiangiu. Vine unul, o ia, face trei probleme și se plictisește, pe cînd eu am ajuns la problema 214 și pînă în primăvară le rezolv pe toate. Nu-i normal să stea la mine, ce părere ai ?

— Am părerea că în loc de corabia asta era mai bine să pictez un catîr. Normal ar fi fost să lași culegerea la bibliotecă și să-ți copiezi rînd pe rînd problemele. Mă gîndesc s-o duc chiar eu îndărăt, de ce să te mai obosești ?

Vichi Boiangiu ar fi putut să-i răspundă în mod decisiv, dar strînse din dinți și începu să se dezbrace. Știa că pe Remus n-avea cum să-l oprească, nu făcea parte din categoria celor care se temeau de autoritatea sau de brațele lui groase, lungi și deprinse cu mișcări care rareori își greșeau ținta.

— Măldărescu mai bine și-ar vedea de treabă, dar el face pe estetul, vrea să avem un vestiar pictat ! Și-o fi închipuind că în felul ăsta o să scoată mari jucători din nătăfleții noștri ! spuse el, scos din sărite.

Lotul fusese împărțit, ca de obicei, în două echipe, însă la adversarii lui Boiangiu apăruse în poartă Motoi. Vichi strîmbă din nas ; acolo ar fi trebuit să fie Condei Ilie, titularul. Așa era regula ; cel mai bun atacant să joace împotriva celui mai bun portar.

— Ce caută Motoi acolo ? N-am făcut nimic, ăstuia îi înscriu chiar dacă arunc de la mijlocul terenului.

— Lasă-i, Boiangiule, să trăiască și pe alții, zise ursuz Stroe Măldărescu — și fluieră scurt începerea jocului.

Podeaua cam veche trosnea sub zdupăiala handbaliștilor. Pe ferestrele de sus, aerul intra cu tălpi de frunze arămii, primenind sala care începuse să miroasă a su-

doare. Mai mirosea și a praf de cretă, pentru că tot aici se țineau reuniunile diferitelor cercuri științifice ; își instalase, fiecare, tabla lui pe pereți. Icneli, căzături, strigăte scurte :

— La mine !

— Schimbă pe stînga !

— Acum, direct !

— Nu așa, de cîte ori să-ți spun ?

Motoi apăra pentru întîia oară ca „principal" și deși nu era decît un joc-școală se instalase în poartă cu genunchii moi de emoție. Primele trei aruncări, din care una a lui Boiangiu, trăsniră plasa ca niște ghiulele.

— Ce-am spus eu ? rîse nervos Boiangiu. Ăsta nu știe sigur nici ce zi e azi. Ia spune, Motoi, e luni sau marți ?

Motoi simți cum ceva rece îl străbate din creștet pînă în tălpi, și în locul năucelii care pînă în urmă cu cîteva clipe îl îndemna să plece din sală apăru brusc o neașteptată siguranță. Mușchii îi zvîcniră, dîndu-i să înțeleagă — ca niște ostași disciplinați — că sînt gata să răspundă la comandă. Privirile îi căpătară o ascuțime pe care rareori o avuseseră, simțea că vede și gîndurile celor din fața lui. „Ăsta nu știe sigur nici ce zi e azi" — așa spusese Boiangiu şi alaltăieri, după lucrarea scrisă la matematică.

Motoi execută un „ics" fulgerător și pară mingea, care-i ricoșă din genunchi, țîșnind în tavan. Pase, învîrteală, din nou un șut, de astă dată al lui Boiangiu personal, o execuție pretențioasă, aruncare de la șold, și Motoi respinse cu pumnul. Cineva strigă, mirat : „Bine, Motoi" în timp ce jocul se muta la cealaltă poartă.

Învățase două săptămîni cîte trei ore pe zi pentru lucrare, niciodată nu învățase el atît. Simțea că a înțeles, că știe, că poate totul, și acest sentiment deveni certitudine cînd văzu subiectele pe tablă. Da, făcuse acest tip de probleme, n-avea cum să greșească. „E formidabil să fii sigur pe tine !" își spunea Motoi, mitraliind pagina cu cifre și scheme, hotărît trasate. Avea să ia o notă mare, foarte

Bine, Motoi!

mare : „He, he, nu mai e timpul ăla cînd îmi rodeam coada stiloului“, își spunea el, imaginîndu-și uluiala care avea să-i cotropească pe colegi aflînd că apăruse o nouă stea a matematicii.

Plonjă fără nici o milă pentru oasele lui și aruncă în aut mingea zvîrlită foarte tare de Boiangiu. Comentariile se înmulţiră :

— Da' Motoi nu e rău deloc, pe cuvînt !

— Lasă că și Vichi aruncă mizerabil, nu știu ce a pățit.

Boiangiu fierbea. Trecuseră opt minute și nu mai înscrisese nici un gol, așa ceva nu i se mai întîmplase.

Motoi scria, cîntînd în sine marșul victoriei, cînd privirile îi căzuseră, din obișnuință, pe ciorna lui Boiangiu, care stătea în fața lui. Întîi nu-i venise să creadă, apoi îl cuprinseseră toate căldurile. Boiangiu lucra *altfel* problema, iar rezultatele erau și ele complet diferite. În capul lui Motoi se deschise un gol ameţitor. „Degeaba am învățat, n-o să iasă niciodată nimic din mine“. Rupse nefericit foaia și, ca de atîtea alte ori, începu să transcrie în silă după Boiangiu, avînd grijă să schimbe nițel așezarea grupurilor de calcule, să omită niște simplificări și să lase neterminat al treilea exercițiu, ca să nu se vadă că a copiat și să poată lua și el un 7. Notă esențialul pe o bucățică de hîrtie și i-o strecură discret lui Grigoraș, care avea să i-o transmită Magdei, care urma să i-o treacă lui Mălăescu, înțelegere veche și de atîtea ori fructuoasă.

Uluitor : în pauză, cînd Silvia Balaban și Vichi Boiangiu arătară cum au făcut ei, pe tablă apăru exact ceea ce scrisese *la început* Motoi. La întrebarea disperată a acestuia, Vichi răspunsese răstit : „Te-am rugat eu să te iei după mine ? Ce ai văzut tu pe ciornă era greșit.“ Nici o ieșire. Caietele erau la cancelarie, iar *lucrarea bună* a lui Motoi zăcea inutilă în pupitru. O dușmănoasă bănuială îl cuprinsese : „Vichi, uită-te la fila asta, pe care am rupt-o din caiet : făcusem problemele exact cum spui tu că e

bine !" „Te privește. Degeaba înveți dacă nu poți să te decizi. Mă, zăpăcitule, tu nu ești sigur nici măcar ce zi e azi, cum vrei să faci ceva serios ?" „Vichi, tu nu puteai să greșești, ești cel mai bun. Nu cumva ai pus intenționat la vedere o rezolvare proastă ca să mă induci în eroare și, odată cu mine, și pe ceilalți din spatele meu ?" „Ești nerod, dar să presupunem că ai dreptate : nu crezi că a venit timpul să nu mai copiați după mine ?"

Discuția luase proporții, Motoi alerga de la unul la altul, arătîndu-le foaia pe care erau scrise aceleași rezolvări cu cele de pe tablă, dar nu obținu nimic, dealtfel nici n-avea ce. Să alerge după profesor și să-i înșire o poveste pe care orice om normal ar fi luat-o drept obrăznicie ? Nici Stroe Măldărescu nu-l crezuse, dar la încheierea reprizei, cînd, eveniment de zile mari, echipa lui Motoi — în cîteva minute se și răspîndise această expresie incredibilă, „echipa lui Motoi" — conducea cu 8—4, iar din cele patru puncte numai unul singur fusese înscris de Boiangiu, care în mod obișnuit „semna" cel puțin șase într-o repriză, antrenorul se gîndi că numai o întîmplare cu totul deosebită poate transforma un băiat sfios și nesigur într-unul dîrz, îndrăzneț și agil ca un, da, ăsta era cuvîntul, ca un mare jucător. Apărase chiar și o lovitură de la 7 metri, executată foarte bine de Boiangiu, cu sete, dar ce folos, Motoi avusese din nou un reflex extraordinar ; dealtfel, părea că lupta nu se mai dă între cele două formații, ci numai între Motoi și Boiangiu, acesta din urmă luptînd din răsputeri, dar fără spor.

„Ce vorbiți voi ? se ridica vocea lui Aurică Grigoraș, acoperind larma discuțiilor contradictorii. Boiangiu, săracul, e în formă, se bate ca de obicei, dar de data asta nu și-a mai găsit omul."

Lui Boiangiu acest raționament, și mai ales acel compătimitor „săracul", îi urcă tot sîngele în cap. Repriza a doua se strădui nebunește, cerînd toate mingile și aruncînd din toate pozițiile, în toate stilurile, cu toată forța

care-l făcuse atît de temut, dar Motoi părea multiplicat în zece Motoi care stăteau umăr lîngă umăr acoperind tot spaţiul porţii şi oprind aproape fiecare minge. Boiangiu era lac de sudoare, căzuse de vreo cinci ori, luptase cît într-un turneu întreg, îl dureau mîinile, îşi scrîntise glezna, avea şi-o vînătaie sub ochi, consecinţă a unei pătrunderi forţate, dar din porţia lui normală nu reuşi în a doua repriză să înscrie decît un punct. Stroe Măldărescu fluieră finalul, era 12—7 pentru „echipa lui Motoi", toată lumea vorbea despre titularizarea lui, iar Grigoraş îşi dezvolta teoria că pe jucătorul bun îl cunoşti dacă are în faţă pe cineva la fel de bun, or, în faţa lui Motoi, ce să-i faci, ăsta-i adevărul, crud, dar verificat, marele Vichi Boiangiu se dovedise un oarecare, făcuse balet, nu handbal.

Cînd Boiangiu veni în vestiar cu nervii tocaţi, rupt de oboseală, ocărînd şi izbind uşa cu piciorul — Remus se lupta să găsească loc unei vechituri de dulap adus din pod. Motoi, rezerva a doua, n-avusese dulap, îşi punea lucrurile pe unde apuca.

— Chituiesc crăpăturile, dau lac alb şi-l scot ca nou. Ce zici ? îl întrebă el pe Vichi, n-ar fi bine să fac pe lîngă corabie şi un căţel ? E hazliu cît de mult îi plac lui Motoi căţeii, ăsta dintr-un punct de vedere parcă-i un copil mic.

Boiangiu îi aruncă o privire urîtă, îşi adună la repezeală lucrurile şi porni cu tot cu ele spre duşuri.

— Culegerea, zise liniştit Remus. Iar o uiţi la tine ? !

CASCADOR, ÎNTR-O ZI DE IARNĂ

Aurică Grigoraş lenevea de vreo jumătate de oră pe dormeza lui extensibilă, cu mîinile sub cap, piciorul drept pe spătar şi privirile în tavan, cînd îi veni tocmai acest

gînd, că stă degeaba, nu face nimic. Singura perspectivă convenabilă ar fi fost să se ducă la cinematograf, unde rula noul film „Cascadorii", dar n-avea nici o șansă, biletele se vînduseră de mult. Găsi însă că nici asta nu era o soluție. Afară oamenii tocau zăpada sub tălpi, alergînd spre treburile lor, se înghesuiau în autobuze și în tramvaie, grăbiți să ajungă acolo unde îi aștepta cineva sau ceva, fără de care nu puteau trăi. Ei lucrau în uzine gigantice, experimentau în laboratoare soluții despre care avea să se vorbească la televiziune, meditau la viitorul umanității, dar nici unul nu spunea „Dacă ar fi acum lîngă mine Aurică Grigoraș, mi-ar fi mai ușor". Cum să spună așa ceva, de vreme ce nu-l cunoșteau ? Păcat. Să fi știut ei cîtă energie și cîte idei avea Aurică Grigoraș, cît de intens visa el să se pună cu devotament în slujba omenirii ! „Dar dacă mă înșel ? se tulbură Grigoraș. Cine garantează că e ceva de capul meu ? Nici măcar eu. În momentul de față, de exemplu, excelez în trîndăvie, ba, mai rău, mă simt foarte bine așa !"

Se smulse cu părere de rău, dar foarte dîrz din moliciunea canapelei și alergă în hol, la cuier. „Lucrurile mari au adesea un început mic, faptul memorabil răsare din te miri ce, totul e să acționezi — unde am citit eu asta ? Te pomenești că e chiar ideea mea."

Curînd, ghetele i se înfundară în zăpada pufoasă care acoperise strada, lăsînd la vedere numai șinele strălucitoare ale tramvaiului. „Cu ce să încep sau cu cine ? Poate cu Silvia, stă la doi pași. Da, dar cu Silvia nu știi niciodată cum să te porți, odată te repede ! Ei, și ? Fără curaj nu poți face nimic, nici măcar să gîndești corect — e bună chestia asta, unde oi fi citit-o ? Te pomenești că mi-a venit în cap de la sine !"

— N-am nevoie de nimic, cine te-a păcălit ? se mira Silvia, în pragul ușii. Avea părul strîns într-o băsmăluță cu flori și fierul de călcat în mînă. La urma-urmelor, ce vrei ?

— Credeam...

— Lasă-mă să-ți spun eu ce cred : n-ai ce face și cauți parteneri de pierdut timpul. Ai greșit adresa.

După plecarea lui Grigoraș, trase din maldărul de rufe o bluză și începu s-o calce. Căzu însă pe gînduri : „Ce-o fi vrut aiuritul ăla ? Auzi la el, a venit să mă ajute ! Să mă ajute la ce ? Are el un gînd, altfel nu se poate. Mereu face aluzii, e mai rău decît o fată". Ochii Silviei căzură pe cele două volume ale romanului „Seri albastre". Cînd le luase de la bibliotecă, în urmă cu zece zile, aveau, fiecare, cîte o copertă dezlipită din cotorul cărților înfoiate de atîta citit, iar acum, datorită stilului energic pe care Silvia îl punea în orice, inclusiv în lectură, căzuseră și celelalte două, plus cîteva pagini. „Te pomenești că Grigoraș aici voia să ajungă ! Mi-a mai spus el o dată că sînt neglijentă. Are o gură..." După ce isprăvi de călcat bluza, căută un sfert de oră prin sertare tubul de lipici, pînză subțire, carton potrivit și, furioasă ca întotdeauna cînd avea ceva de lucru, începu să oblojească volumele.

Titel Popenici era colorat pe față și pe mîini ca o reclamă de bomboane. În urmă cu trei ore luase o hotărîre : să-și ilustreze singur poeziile și să facă o expoziție combinată, versuri-pictură. Se uită bănuitor la Grigoraș :

— Cum adică, să mă ajuți ? Ai auzit tu că am nevoie de ceva ?

— E o presupunere. Uneori, pe capul unui om valoros se îngrămădesc atîtea, încît ar fi egoism să nu te gîndești cum i-ai putea da un sprijin. Uită-te și tu cîtă zăpadă mi-a intrat în ghete ca să ajung la tine.

— Pînă ieri nu mă scoteai din „cișmea lirică". Cum se explică minunea că dintr-o dată am devenit „om valoros" ? Am impresia că te ții de goange.

Dar după plecarea lui Grigoraș începu să se frămînte : „Ăsta cam are obiceiul că una spune și alta gîndește. Trebuie să fie ceva la mijloc". Continuă să pună pe carton

tușe de roșu, portocaliu, alb, violet, al căror rol era să sugezere un duios și clasic asfințit de soare. „Ce-o fi vrut să spună cu zăpada ? Cică venind *la mine*, i-a intrat zăpadă în ghete ! Adică n-am curățat zăpada din fața casei. S-a găsit marele edil !" Bombănind, Titel Popenici îmbrăcă direct peste pantaloni și pulovăr treningul și se duse să caute lopata.

Vichi Boiangiu avea o privire disprețuitor-compătimitoare :

— Păi ia vino, Grigoraș, intră, ajută-mă. Îți sînt recunoscător. Fac niște probleme, una s-a dat astă-vară chiar la bacalaureat, e foarte grea, ai sosit exact la timp că să mă luminezi !

Grigoraș zîmbi acru :

— Știi bine că nu eu sînt ăla care să te conducă pe cărările matematicii. Mă gîndeam că poate ai altceva de rezolvat.

— Îmi pare rău, dar dacă vrei să fii generos nu-ți pot oferi decît șansa asta.

— Totuși, se întîmplă să mai avem și altele de făcut, pe care le uităm. E omenește !

— Eu nu uit niciodată nimic.

Rămas singur cu problema lui de bacalaureat, lui Vichi începură să-i joace cifrele dinaintea ochilor. „Ce-o fi vrut să spună cu filozofia aia, că oamenii obișnuiesc să uite ? Te pomenești că l-a trimis cineva să-mi atragă atenția. Poate Remus, ăsta n-are niciodată astîmpăr și lucrează fin. Cum, nici în vacanță n-am liniște ? ! Ia să văd, ce-oi fi uitat eu de mă năucesc pisălogii ! Era vorba să facem un patinoar în curtea școlii... că d-asta îmi arde mie !... să reparăm... ce să reparăm ? am uitat... să aranjăm un turneu de handbal cu clasele mici, exact, ideea asta îmi aparține, singur am promis că mă ocup. Da, dar atunci era octombrie... Ce repede trece timpul ! Să vezi acum alergătură și aiureală cu ăia mici, dar dacă am spus că organizez, fie, treacă de la mine."

Grigoraş mai colindă pe la colegi vreo oră, fără nici un rezultat care să-i dea o mulțumire imediată. Dimpotrivă, era rebegit de frig, descurajat de ușile trîntite în nas. Una peste alta, se simțea umilit, inutil și de-a dreptul ridicol. Această stare i-o mărturisi, la capătul expediției, lui Remus. O vestită calitate a pictorului de corăbii era că-i puteai destăinui orice. Nu rîdea cînd spuneai o nerozie şi nici nu te contrazicea brutal dacă o luai razna ; aveai senzația că vorbești cu un fel de al doilea „eu", însă ceva mai calm și mai chibzuit.

Grigoraş suspină, obidit :

— Așa că vezi tu : exact cînd vrei să realizezi un lucru deosebit, oamenii nu te înțeleg. Unde am citit eu asta ? Te pomenești că e o idee de-a mea ! Ce părere ai ?

— Părerea mea, zise Remus, ar fi să-ţi pui ghetele alea și ciorapii sub calorifer. Te echipez eu cu altele uscate, şi ne ducem la „Cascadorii".

— De unde bilete ? oftă Grigoraş. Că biletele...

— Am trecut azi dimineață pe-acolo și ce mi-am zis, „Hai să iau unul în plus, că niciodată nu poţi şti ce oaspeţi ai." *Come in, old boy.* Dintr-un punct de vedere, pe ziua de azi și tu ai fost un fel de cascador. Cascadorul zăpezii.

— Stilul tău ! zîmbi Grigoraş. Îi spui întotdeauna omului exact ceea ce așteaptă.

UN EXPERT IMPREVIZIBIL

Veneau din toate părțile — mai mici, mai mari, mai pufoși, mai îndesați, și toți își atingeau ţinta. Geanta lui Livică Năsturescu era o pavăză mult prea firavă pentru acest tir încrucișat de proiectile albe, care-l pocneau din toate părţile ; era prăfuit de omăt din cap pînă-n picioare,

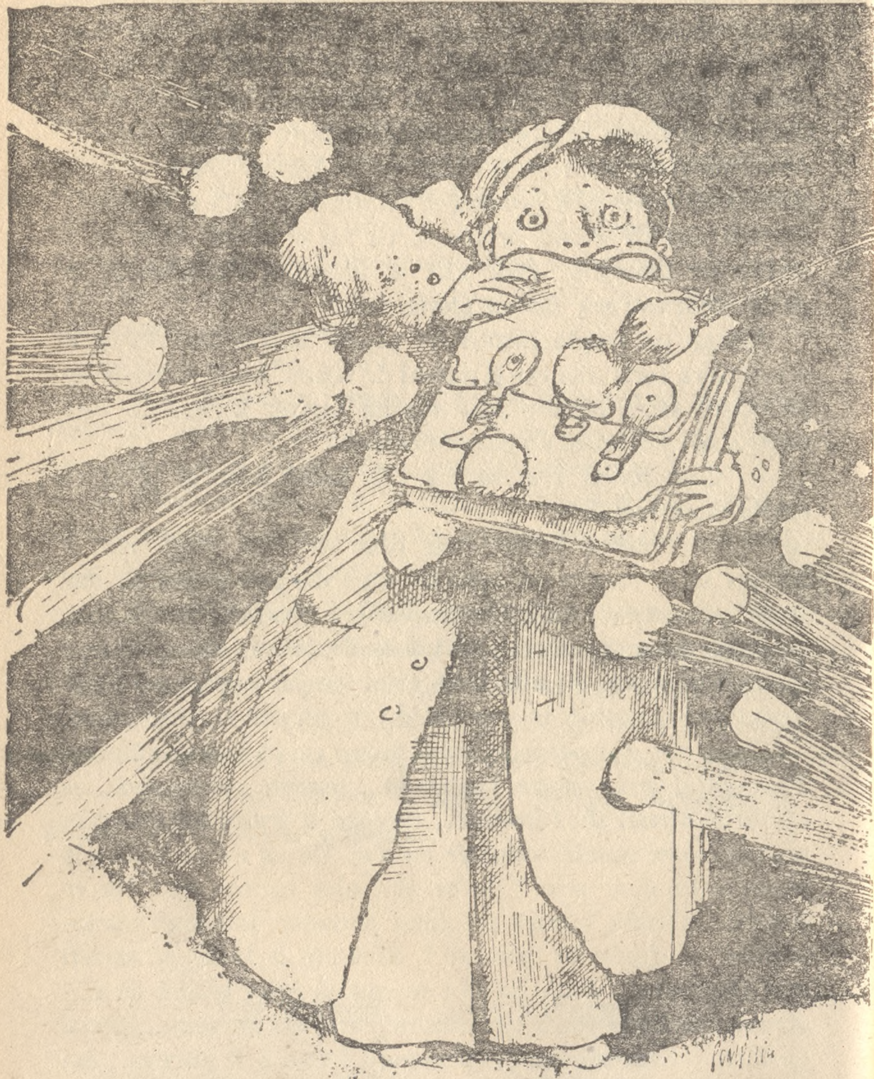
pînă și sub cămașă, pe piele, simțea pulberea rece a zăpezii. Aruncau, răcnind amuzați, și Aurică Grigoraș, și Titi Popenici, și Vichi Boiangiu, pînă și Silvia, care nu se dăduse niciodată înapoi de la asemenea divertismente. Cum să te aperi singur împotriva tuturor ? Livică Năsturescu nu putea recurge la ocări sau la lovirea cuiva — întîi pentru că violența îi produsese întotdeauna silă și al doilea fiindcă aiuriții aveau pretenția că nu e vorba decît de o distracție inocentă, fără nici o intenție răutăcioasă, și poate chiar așa era, dar pe pielea cui ?

Alergă pe trepte însoțit de ploaia bulgărilor. Atîția îl nimeriseră încît nici nu-ți puteai da seama dacă șiroaiele de pe obraji erau lacrimi sau zăpada topită. Elevul de serviciu îi bară drumul cu coada măturii :

— Cum naiba vrei să intri în *halul* ăsta, ai uitat că există niște reguli ?

Obidit, Livică Năsturescu lăsă servieta lîngă zid și începu să-și curețe cu mîinile roșii de ger paltonul, dar unde ștergea, alt bulgăre, impecabil aruncat, se zdrobea de stofă. Scos din sărite, Livică se dezbrăcă, făcu paltonul ghemotoc și cu el sub braț țîșni ca la rugby pe lîngă apărător, ajungînd în oaza caldă și tihnită a coridorului.

Orele trecură pentru Livică într-o ceață murmurătoare. *Triunghiul dreptunghic înscris în... centrul vulcanului... cu ajutorul hîrtiei de turnesol... creează o frumoasă imagine poetică... are oasele umplute cu aer.* De ce mi se întîmplă toate astea doar mie ? De ce sînt ales tocmai eu ? De ce trebuie să cadă numai pe mine pacostea farselor, obrăzniciilor și glumelor proaste ? *Scoateți o foaie și scrieți sus, în centru...* Cum își dau seama că mi-e teamă de ei ? *Acum, analizați fraza următoare...* Am eu un semn special pe față, o expresie care-o provoacă ? Sau o fi altceva ; am citit că animalele înspăimîntate miros a frică, și atunci tigrii, leii, leoparzii se orientează și atacă la sigur. Trebuie să bat neapărat pe cineva, să dau cu pietre, să vorbesc urît ca să am liniște ? *Fiți atenți la identificarea propoziției*

GEANTA LUI LIVICĂ NĂSTURESCU ERA O PAVĂZĂ
MULT PREA FIRAVĂ PENTRU ACEST TIR ÎNCRUCIȘAT
DE PROIECTILE ALBE
CARE-L POCNEAU DIN TOATE PĂRȚILE...

principale pentru că de ea depind... Toate astea, din pricină că mi-e silă de încăierări. Să mă apuc acum să-i pun nu știu cui piedică, să-l pocnesc pe altul cu fularul sau să-i bag zăpadă pe după guler ? În viața mea n-am făcut asta, dar se vede că de obraznici nu scapi decît dacă ești obraznic și tu. *Nu vă grăbiți, propozițiile subordonate sînt viclene, se ascund bine în frază.* Ia să văd, pe cine să pun eu la punct în recreație ? Vichi Boiangiu ar merita o castană în cap, ce castană, o nucă de cocos ! E cel mai nesuferit și mai arogant, pînă și cu privirile te jignește. Ce palmă i-aș trage... Da, dar e sportiv, mă face praf. Eu n-am intrat la handbal ca el de la zece ani. De ce n-oi fi intrat ? Puteam să fac și box, și judo... Atunci să-l înghesui prin nămeți pe Grigoraș ! Îl atac pe la spate, se zăpăcește și-l tăvălesc... Nu e bine. Ar fi laș din partea mea să atac pe la spate. Popenici ! E foarte potrivit. Cu ăsta chiar că n-aș avea probleme, e slab, e neîndemînatic — pac, una peste... da, dar toți profesorii țin la el, e poet, brigada artistică a luat premiul întîi cu textul scris de el, îmi urc cancelaria în cap. Motoi, da. Nici solid nu e, nici trecere n-are, e un anonim, îl apuc de mijloc și trosc cu el, la pămînt. Cine să-i sară lui Motoi în ajutor ? Nimeni. *Verificați-vă cu grijă lucrările, s-ar putea să găsiți cîte ceva care nu merge, mai aveți cinci minute.* În definitiv, ce mi-a făcut mie Motoi ? ! Să mă leg de el numai pentru că e cel mai neajutorat ? Ar trebui să-mi fie rușine. Săracu' Motoi, e singurul care nu mi-a căutat niciodată gîlceavă, ce-ar zice el să știe că tocmai pe spinarea lui mă gîndesc să-mi clădesc statuie ! Mai bine lipsă.

— Ce faci tu e fantezie, ca să nu zic aiureală curată, rîse Vichi Boiangiu. O corabie ca asta nu a existat niciodată.

Se terminaseră orele și, ca de obicei, Remus isprăvise desenul. Era o corabie perfectă și pe deasupra colorată pînă în cele mai mici amănunte, ai fi zis că e fructul multor zile de muncă, dar lui Remus îi trebuia cel mult

o oră pentru o corabie, desena uluitor de repede și, lucru inexplicabil pentru mulți, cu cît era mai atent la altceva, de pildă, la explicațiile profesorilor, cu atît desena mai bine. Dealtfel, obișnuia să afirme, cu toată seriozitatea, că detaliile unei corăbii reprezentau notițele lui și că uitîndu-se la ele își reamintea lecția cuvînt cu cuvînt.

— Să luăm de exemplu pînzele, continuă Vichi, singurul care avea curajul să-l sîcîie pe Remus — și de fapt tocmai asta urmărea, nu atît să găsească defecte corăbiei, cît să-și etaleze privilegiul de a-l contrazice pe autor. Pe ce bază le pui ? Ai văzut vreodată o corabie ?

— N-am văzut.

— Și-atunci de unde știi că trebuie să aibă, ia să văd, două, patru... opt, așa, douăsprezece pînze, deși cred că sînt mai multe și le-ai amestecat ? Pe urmă, forma lor, aranjamentul pe catarge, structura navei, tot felul de abțibilduri.

— E numai un desen. Artă... și în cazul ăsta imaginația este... îndrăzni Grigoraș.

— Mă înveți pe mine estetică ? *Tu* ?

Toată lumea avu o expresie de mirare. Într-adevăr, cum să-l învețe Grigoraș ceva pe marele Vichi ? Satisfăcut că nimeni nu-i mai ripostează, Vichi zîmbi :

— Așa, Remus. Fantezia e una, iar să-l îmbraci pe Napoleon în blugi, alta.

Rîsete domoale și fără adresă precisă ; nimeni nu voia să fie văzut că-i dă dreptate lui Vichi în dauna lui Remus sau invers. Pictorul de corăbii se hotărî, în fine, să spună ceva :

— N-ai vrea să accepți ideea că mă documentez, că discut cu specialiștii ?

— Nu văd pe unde-i dibuiești, navigația cu pînze și-a încheiat de mult cariera. Ia invită tu la școală un expert din ăștia. Dacă vine, îl salut în poziție de drepți și suflu dintr-un fluier, ca șefii de echipaj !

Remus luă, după obiceiul lui, trei creioane în mînă și desenă iute, dar foarte precis, un timonier la cîrma corăbiei. Toți fură surprinși, dar Năsturescu rămase de-a dreptul năuc : marinarul era el însuși.

— Ăsta-i omul, zise Remus liniștit — și urmă calm, măcinîndu-le cu bună știință nervii : Păi voi pe ce lume trăiți ? Sigur că specialiști în navigația cu pînza — nu mă refer la bărci, ci la marile nave — sînt foarte puțini la ora actuală, dar Livică e unul dintre ei.

Năsturescu se făcu purpuriu sub ascuțimea zecilor de priviri mirate, confuze, neîncrezătoare, dar, toate pline de interes.

— Livică, urmă netulburat Remus, vă poate confirma că e o fregată rapidă, de luptă, sfîrșitul secolului XVIII, deplasament — o mie două sute de tone, cinci catarge, treizeci și șase de tunuri. Nu-i așa, Livică ?

Năsturescu înclină afirmativ din cap, ce putea să facă, să fi vrut și n-ar fi reușit să vorbească, atît era de aiurit.

— Eu mă mir, reluă Remus, cît sînt unii oameni de ignoranți, ba mai rău, nepăsători. Păi Livică are în cap toată istoria navigației și dacă vă interesează e în corespondență cu cercetători din domeniu, o să-l invite chiar săptămîna viitoare pe cel mai bun dintre ei, așa că Vichi o să aibă prilejul să sufle foarte lung în fluierul ăla, care de fapt are un nume precis, *siflie*. Clar, Boiangiule ? Nu-i nici un fluier de arbitru, nici cimpoi. Siflie veritabilă să te faci. Ți-ai dat cuvîntul, dar sigur, acum poți să-l retragi, ai scuze, nu fuseseși prevenit.

— Nu retrag nimic, bombăni Vichi, crezi că mă duci ?

— Poate ești de părere că mint, că de fapt Livică nu se pricepe la navigația cu pînze. Verifică, pune-i întrebări ! Cine vrea să-i pună întrebări ?

Nimeni nu se arătă dornic să pună întrebări, doar Vichi se răsti :

— Năsturescule, bagă de seamă, dacă săptămîna viitoare nu-l aduci pe amiralul ăla, e vai de pielea ta !

Acasă la Remus, Livică oftă :

— Eu ce fac acum ? M-ai vîrît într-o situaţie... Eu nici la bărcuţe de hîrtie nu mă pricep.

— Foarte rău, omul trebuie să cunoască de toate, uite, în astea două rafturi sînt numai cărţi despre corăbii, istoria navigaţiei, întîmplări marinăreşti. Ia-le, citeşte-le şi fă-i praf pe toţi. Nu exclud posibilitatea să mai intri şi tu într-o bibliotecă mare, ar fi timpul.

Livică se tîngui :

— Ce-ai urmărit cu scena de azi, cu toată prezentarea aia, că eu sînt, că mă ocup ?...

— Păi nu eşti ? Nu te ocupi ?

— Marinărie !...

— Lasă marinăria, ăsta-i un pretext. Ceva trebuie să faci, treaba ta, matematică, tinichigerie, balet, să nu umbli cu ochii-n pămînt şi gîndurile aiurea, că de-aia te-ating toţi nerozii.

— Şi expert ? De unde găsesc eu expert ?

— Asta, bătrîne, te priveşte. Caută-l, n-o să te duc eu de mînă. În orice caz, o să-mi facă plăcere să-l cunosc.

Tramvaie, telefoane, instituţii, autobuze, „Bună ziua, v-aş ruga, poate cunoaşteţi"...

Funcţionari, proiectanţi, ofiţeri, ingineri, „Nu vă supăraţi, m-ar interesa"...

Ascensoare, birouri, muzee, „Vă mulţumesc, dar eu îl caut pe cel mai bun"...

Avuseseră, ultima oră, sportul, erau îmbujoraţi de ger şi încă nu-şi scoseseră treningurile, uitaseră de ele sau poate se grăbiseră să revină în clasă pentru a nu pierde momentul eşecului — sau victoriei ? — lui Livică Năsturescu. Băiatul împietrise în banca lui, nu răspundea la întrebări, nu se uita la ceas. Şedea cu ochii ţintă la propriile-i mîini, încremenite pe pupitru.

— Ne mai ţii mult aici ? Nu dai drumul la film ? zîmbi Vichi. A, eşti tăcut. Poate speri că ne plictisim şi plecăm ! *Eu* nu plec. Avem de încheiat o discuţie, mai

aştept zece minute şi încep. N-o să-ţi placă, dar te sfătuiesc să rămîi pe loc, ştii că alerg de două ori mai repede ca tine.

Pe chipul lui Livică Năsturescu nu tresări nici un muşchi. Această retragere în sine însuşi era atît de severă, atît de demnă încît, chiar dacă ulterior nu s-ar fi întîmplat nimic, imaginea lui de neobişnuită seriozitate avea să schimbe cîte ceva în comportarea multora faţă de el.

Dar s-a întîmplat, şi cînd uşa s-a deschis, toţi s-au ridicat involuntar în picioare, şi asta nu doar din pricina obişnuitei politeţi, ci şi sub impulsul unei comenzi interioare. Noul venit, căpitan de rangul unu, îi privea întrebător, pe sub sprîncenele grozave, de la înălţimea lui de un metru nouăzeci. Era probabil foarte bătrîn, dar cu atît mai impunător în uniforma de mare ţinută, cu stiletul argintiu aninat de centură şi partea stîngă a pieptului înstelată de decoraţii.

Vichi Boiangiu, mai repede, mult mai repede decît ar fi dorit, duse siflia la buze şi şuieră prelung onorul. Plăcut surprins, ofiţerul duse solemn mîna la şapcă. Avea să rămînă pentru toţi un mister cum de reuşise Vichi să găsească o adevărată siflie marinărească şi, mai ales, cum de o căutase fără să spună nimănui nimic. „Asta-i bună ! se necăji Livică. Eu mă străduiesc, dar pînă la urmă tot Vichi e mare !"

ENIGMA LUI GRIGORAŞ

Remus proptise cartonul de zid şi-i făcea agale vînt cu şapca. Balaban Silvia se uita în tăcere la el de cinci minute, întrebîndu-se cum de poate fi atît de lipsit de imaginaţie :

— Ești nemaipomenit ! izbucni ea. Dacă vrei să-l usuci, pune-l la soare, pune-l lîngă sobă și în orice caz mișcă *mai repede* șapca aia !

— Trebuie uscat pe încetul, altfel guașa crapă.

— Atunci lasă-l pînă mîine, se usucă de la sine.

— Imposibil. Peste două ceasuri vine Aurică Grigoraș după el.

Silvia se strîmbă, disprețuitoare :

— Păi da, în cazul ăsta nici nu se poate să nu te grăbești. Dacă vine marele Aurică Grigoraș !

— Mare, mic, n-are importanță. I-am promis tabloul pentru ora cinci, la cinci trebuie să fie gata : uscat, înrămat și ambalat.

— Și ce face el, atît de respectatul de către tine Grigoraș, la ora cinci fix, cu această *operă* de artă ? Nu mai poate dormi încă o noapte fără să-și agațe corabia deasupra hamacului ?

Remus dădu să îndepărteze scama delicată de plop abătută asupra corăbiei, care strălucea pe cartonul unde vestitul pictor de nave nu se zgîrcise cu culorile, apoi se răzgîndi și, cu o apăsare hotărîtă a degetului mare, turti puful în vopsea. Făcu trei pași înapoi și privind critic, printre pleoapele apropiate, rezultatul operațiunii, înclină mulțumit din cap. O idee ingenioasă, o decizie rapidă, un rezultat bun. Scama se transformase într-o pasăre poposită pe catarg.

— Grigoraș — explică el răbdător — nu face nimic cu tabloul la ora cinci fix și nici n-are de gînd să-l agațe în camera lui. Aș mai preciza că habar n-am avut că Grigoraș ar dormi într-un hamac. Pentru ca să nu te mai frămînte întrebarea de ce, *totuși*, este grăbit, adaug că tabloul e un dar pe care vrea să-l facă de ziua cuiva la care ține foarte mult.

Silvia fierbea, fiecare cuvînt o irita, nu suferea să fie contrazisă, dăscălită și pe deasupra era certată cu el, intrase numai din curiozitate. La ea, curiozitatea anula

orice altă stare. Văzîndu-l cu tabloul în curte, deschisese poarta în mod reflex. Multe o contraziceau la Remus. De exemplu, faptul că era foarte bun la matematică, lucru de neînțeles la un artist, la un pictor. Titel Popenici, poetul oficial al clasei, da, își ținea rangul, învățînd ca lumea numai la literatură, istorie și limbi străine, în rest afirma, chiar cu un fel de mîndrie, că matematica și fizica și chimia îi dau dureri de cap. Ori, capul lui plin de talent pur artistic trebuia protejat chiar și atunci cînd în el încolțeau idei nu tocmai sublime, cum ar fi absențele de la ore pe motiv că umblase prin anticariate după o carte rară și în realitate căscase gura la vreun film de aventuri.

Brusc, în mintea Silviei străluci orbitor un amănunt.

— Cum ai spus ? ! Grigoraș *ține* la cineva ? ! *Foarte* mult ? Ești sigur ? La cine ?

— Nu știu.

— Minciuna e ceva detestabil, nu te-aș fi crezut în stare.

— *Eu* nu mint niciodată, ar trebui s-o știi, replică Remus calm, întreținînd asupra corăbiei o briză constantă.

— Atunci ești cel puțin caraghios. Lucrezi orbește, fără ca Grigoraș să-ți spună cui vrea să dăruiască tabloul ?

— Nici nu l-am întrebat.

— Mă enervezi ! De ce nu l-ai întrebat ?

Remus exclamă uluit :

— Păi de ce să-l întreb ? Trebuia să-mi spună singur.

— Și de ce nu ți-a spus ?

— Asta-i treaba lui.

Scoasă din sărite, Silvia se plesni zgomotos peste cap cu un volum, pe care tocmai îl împrumutase de la Remus :

— M-ai năucit. Acum, praful o să se aleagă !

Remus dădu fuga la bucătărie, reveni cu un ibric scofîlcit și afumat, din care se răspîndea iz de clei fierbinte. Mai aduse un mănunchi de șipci, o cutiuță de sardele în care ținea cuie mici și un ciocănel de la trusa de traforaj.

— Din ce spuneai că o să se aleagă praful ? !

— Din după-amiaza de azi. N-o să mai fiu în stare de nimic pînă nu aflu la cine ține Grigoraș atît de mult, încît a reușit să te convingă să-i faci tabloul.

— Am mai dat și altora tablouri.

— Cu Grigoraș e altceva.

— Nu înțeleg.

— Naivul de tine, adică habar n-ai că Grigoraș e abia al 22-lea din clasă ?

— Iar începi cu statisticile ?

— Bine, să trecem peste asta. Dar faptul că a introdus cioara aia vie în dulapul cu păsări împăiate, de era să leșine de frică Magda Botocea cînd s-a dus să ia vulturul pentru ora de zoologie, nu-ți spune nimic ?

— Ba da, că Magda n-ar fi trebuit să se sperie de-o cioară.

— Atunci poate-mi spui ceva despre egoismul cu care Grigoraș a *refuzat* să învețe pentru șezătoarea de duminica trecută poezia lui Titel Popenici care avea, săracul, laringită.

— Nu e vorba de nici un egoism. Grigoraș a spus că nu recită poezii slabe. Întîmplător, poezia lui Titel era slabă.

Silvia făcu un gest de mare enervare, adică „asta-i prea de tot".

— Da' de unde știe Grigoraș că e slabă ? Cine-i dă voie să judece *el* poeziile ?

Remus nu răspunse, fiind preocupat să unească elementele ramei. Deasupra cadrului din patru șipci albe, urma să vină un al doilea cadru, din patru șipci mai înguste, date cu baiț într-o nuanță cafeniu deschisă. Dopurile și lăcașurile de îmbinare fuseseră pregătite din vreme. Le unse rapid, ca să nu se răcească cleiul. În cîteva clipe rama avea să fie gata. Silvia îi urmărea, iritată, toate mișcările. Nu înțelesese niciodată cum poate Remus să acorde atîta atenție unei astfel de operațiuni banale. Co-

legii se băteau pe tablourile cu corăbii pe care le făcea ca nimeni altul, sute de case din cartier aveau cîte o corabie, fie și una minusculă, era vestit, lăudat. Îl întrebase de multe ori de ce își pierde timpul prețios înrămîndu-le tot el, cînd ar fi putut să lase asta în seama fericitului căruia îi dădea tabloul. Remus nu-i răspunsese niciodată clar. Dar acum, gîndurile Silviei zburau în altă parte.

— M-am gîndit la toate posibilitățile, oftă ea, într-un tîrziu. Degeaba. Trebuie s-o iau de la capăt, deși nu văd, dar știi, nu văd *deloc* cine ar putea să țină atît de mult la Grigoraș, iar Grigoraș să țină și el atît de mult la această ființă misterioasă, încît să-i dăruiască un tablou.

— E neapărat nevoie să afli ?

— Da ! Ți-am spus că altfel n-o să fiu în stare de nimic pe ziua de azi. Grigoraș face daruri ! Inexplicabil ! Cine așteaptă de la el daruri ? Că de la unul ca Grigoraș, ce să mai vorbim... Foarte bizar ! Nu mă las. Am să analizez lucrurile de zece, de o sută, de o mie de ori. Pînă la urmă, găsesc cheia enigmei, chiar de-ar fi să nu dorm toată noaptea.

Remus potrivi cartonul în ramă și, ca de obicei, cu migală și precizie, începu să bată pe dos cuișoarele de susținere. Le ținea, ca un meșter bătrîn, în colțul gurii.

— N-ar fi mai bine să-l întrebi chiar pe Grigoraș ?

Silvia îl privi compătimitoare :

— Ți-ai găsit. Ca să-mi spună că tabloul e pentru o mătușă, da ? Dacă vreau să aflu adevărul, trebuie să mă descurc singură.

— Slabă speranță. Îți pierzi timpul, n-o să descoperi nimic.

— Serios ? Ia spune sincer, la ce te gîndești ?

— La ora de literatură, că mîine avem literatura. Trebuie să analizăm descrierea bătăliei de la Vaslui din „Frații Jderi".

— Da. Și ?

— Episodul e în volumul trei, pe care tocmai ți l-am împrumutat. Nu-mi-ai cerut *toate* volumele. M-ai întrebat în care din ele e descrisă bătălia și mi-ai spus să ți-l dau numai pe acesta, că-ți ajunge și-ți răsajunge.

— Bineînțeles. Și ?

— Și gata. Pentru a analiza ca lumea, ar fi fost necesar să le citești pe toate.

— Mulțumesc de sfat, dar ce legătură are cu Grigoraș ? !

Remus ridică din umeri, ocupat să înșurubeze, la mijlocul laturii superioare a ramei, veriga de fixare în perete. Cînd îți promitea un tablou, îl făcea cu dichis pînă la ultimul amănunt, dar în materie de întrebări existau unele al căror răspuns îl lăsa întotdeauna pe seama cui le punea.

„CIOCÎRLIA" RIDICĂ ANCORA

Era încă întuneric cînd Vătășelu se apucase să-și caute cele de trebuință prin dulapuri, pe sub pat și cu paltonul direct peste pijama, prin magazia înghețată. Aici își îngădui să piardă cîteva minute contemplînd „Ciocîrlia", tricatargul, care-i ieșise atît de bine încît, pe măsura trecerii zilelor, Vătășelu începea să se îndoiască de faptul că-l făcuse singur. Velatura — douăzeci și cinci de pînze ! — părea o pădure de arbori cu mari frunze portocalii, corpul vasului respecta toate amănuntele unei corăbii de linie — te uitai la ea și aveai senzația că auzi fîșîitul apei despicate de prora. Nava era aidoma celei din desenul primit de la Remus. Se rugase mult :

— Fă-mi și mie un desen cu corabie, tuturor le-ai făcut, numai pe mine m-ai uitat.

— Nu te-am uitat, dar poți să ți-l faci singur, ești mai bun decît mine la desen.

— Da, dar nu cînd e vorba de corăbii ! În cele din urmă, Remus îi dăduse tabloul corăbiei și lui Vătășelu îi plăcuse atît de mult încît se apucase să o construiască. Era prima lui încercare de acest fel și nu se dumirea cum de-i ieșise atît de bine.

Pe la opt, adulmecînd emoționat plăcerile împrejurării care avea să urmeze, intră în școală. Purta salopeta și coiful de carton ; din impozantul rucsac, cutiile de vopsea nu erau mai puține de treizeci. La șold i se balansau bidineaua și bogata trusă de pensule ; sub brațul stîng avea schițele și, într-un mănunchi, compasul cu deschidere de o sută de centimetri, rigla mare și triunghiul dreptunghic, iar în mîna dreaptă, utilajul lui cel mai prețios, destinat pulverizării culorilor — un aerograf.

Astfel echipat, deschise plin de mari nădejdi ușa atelierului, dar încremeni în prag, clipind repede și nedumerit, ca la o lumină prea puternică.

Nu mai era nevoie să desfășoare schițele și să le prindă în pioneze pe parchet, nici să tragă cu pixul-tun contururi pe marile cartoane, nici să amestece culorile. Tot ce cărase în spate se dovedea inutil. Iliuță Coltofeanu dintr-a șasea A și Cristina Voican, dintr-a opta C, mînjiți în toate culorile, de parcă s-ar fi parașutat într-un depozit de vopsele, *lucrau ei* și existau suficiente semne ca să-ți dai seama că începuseră cu cel puțin două zile înainte. Jumătate din „pomii încărcați cu mere" erau gata, „corturile taberei în amurg" mai aveau nevoie doar de cîteva umbre trandafirii ; pe „autostradă" vedeai tot ce-ți dorea inima, mașini de toate tipurile, camioane, cisterne, trailere, basculante iar „viaductului" îi mai trebuiau numai cîțiva „piloni".

Încremenit sub poverile sale, Vătășelu — care numai de timiditate nu putea fi învinuit — căuta cu înfrigurare ceva de spus, trudă zadarnică, mai cu seamă că nici Iliuță, nici Cristina nu-i adresaseră încă nici o vorbă, de parcă nu l-ar fi văzut. „Ce să fac ? Ce pot să *mai* fac ?" Era

limpede că începuseră de cel puțin două zile ; Vătășelu n-avea cum ști, de vreme ce totul fusese ținut într-un atît de mare secret. Firește, ar fi putut să le spună că tot ce făcuseră nu era nici rău, nici bun ; desene corecte, însă banale, compoziție după reguli bătrînicioase, colorit țipător — dar Vătășelu în alte împrejurări era autoritar. Cîmpiile artei îl făceau aproape sperios pe el, căruia de obicei nu-i trebuia mai mult de zece secunde ca să pună la punct pe oricine.

Foarte tîrziu — în realitate, nu trecuseră decît vreo trei minute — mogîldeața încărcată cu pensule, instrumente geometrice și cutii de vopsele se retrase din prag, dînd să închidă ușa.

— Vătășelu ! strigă Iliuță atunci, înaintînd repede, cu pașii lui mici, de bondoc, și clătinîndu-se, după cum îi era obiceiul, ca o rățușcă. Stai, nu pleca așa... N-aș vrea să crezi că eu... cu de la mine putere... toate astea...

— De ce te simți vinovat ? Din moment ce ai fost de acord — zice rece Cristina — că decorurile trebuie să fie gata mai înainte decît fusese stabilit, acum fă-ți treaba fără tînguieli.

— Eu n-am hotărît nimic, eu nici n-am fost întrebat — se pierdu Iliuță cu un aer de vinovăție confuză — Grigoraș a spus „vino“ și am venit... Eu am zis să i se comunice din timp lui Vătășelu, dar...

— De trei ori „eu“ într-o frază ? Mai zi și „noi“ ! Învață-te cu asta, dacă nu vrei să ai necazuri în viață.

— Necazurile nu se evită pe cale filologică.

— Aspiri la performanțe de înțelepciune, te exprimi în postulate ? bombăni Cristina, fixîndu-l cu frumoșii ei ochi a căror însușire foarte specială consta într-un gen de privire despre care nu știai niciodată dacă exprimă aprobare sau dezaprobare.

Din încăperea alăturată, apăru nedumerit Grigoraș, cu un montaj în mînă. Lucra la tabloul de comandă al luminilor de scenă.

— Ce faci, Vătășelule ? zise el, aproape voios. Am auzit că te-ai supărat pe mine !

— Tu ce crezi, e plăcut să vii pregătit pentru un lucru despre care știai că trebuie să-l faci tu, și să vezi că-l fac alții ? izbucni Vătășelu.

Grigoraș fluieră încetișor, părînd foarte mirat :

— Mă neliniștește tonul cu care ai spus „alții". Simt în glasul tău un fel de dispreț ! Poate crezi că ești singurul capabil să facă decorurile ? E cît se poate de urît să pui la îndoială priceperea Cristinei și a lui Iliuță. Sînt totuși colegii tăi !

Vătășelu tremura de enervare, abia își ținea pumnii acasă. Pe stradă nu ierta pe nimeni dar aici se simte altul, nehotărît și vulnerabil.

— N-am pus la îndoială priceperea nimănui. Tu singur îmi ceruseși să mă ocup de decoruri și tot tu te-ai răzgîndit. De ce ?

Calm, Grigoraș făcu să sfîrîie cositorul sub ciocul letconului :

— Oamenii au și obiceiul ăsta, să se mai răzgîndească. Parcă tu nu faci la fel ? Abia ți-am făcut hatîrul să te luăm decorator, și, deodată, iată-te lansat în tehnică. Am auzit adevărate minuni despre navomodelul cu care participi la concursul de duminică.

Vătășelu începu să rîdă :

— Asta era „tehnica" ? E o bărcuță ! Mi-a dat Remus un desen de-al lui și ce mi-am zis, hai să fac corabia asta ! N-am avut nici timp, nici materialele potrivite, așa că am făcut-o din hîrtie !

— Amuzant... murmură Grigoraș.

— Te cred, pastă din hîrtie tocată și amestecată cu clei. Un strat din „aluatul" ăsta, apoi un strat de lac poliesteric, și după aia încă o porție de hîrtie, și din nou pensula cu lac — pînă a ieșit un fel de plăcintă !

— Drăguț...

— Nu-i așa ? Bineînțeles, între operațiuni, lăsam un timp pentru uscare. La urmă am aplicat trei straturi de vopsea auto. Zici că e de oțel.

— Ingenios...

— I-am montat catargele, pînzele, cîrma.

— I-ai mai montat tu și un motor electric...

— Mic de tot, cît un chibrit. Acționez de la distanță pînzele și cîrma. Mi-a împrumutat Vichi Boiangiu instalația lui de radiocomandă. Știi cum merge corăbioara ? exclamă Vătășelu, entuziast. Face orice manevră ! Și cînd te gîndești că totul nu mi-a cerut decît două săptămîni de muncă !

— I-auzi, zîmbi cuceritor Grigoraș. Numai două săptămîni. Record ! Eu la clipperul cu care concurez duminică *am lucrat patru luni*, știai ?

— Cu tine e altceva, te ocupi de lucruri serioase, complicate. Ai o grămadă de diplome și medalii, ți-a mers vestea.

— Da, pentru ca duminică să mă dai tu la fund cu corăbioara ta ! se răsti Grigoraș și abia atunci pricepu Vătășelu că Grigoraș doar se prefăcuse că e binevoitor ; în realitate, fusese tot timpul sub presiune.

— Cum o să te întrec ? Eu să te înving pe tine ? Imposibil. Glumești !

— Nu glumesc deloc. O să le iei arbitrilor ochii cu culorile corăbiei și cu învîrteala pînzelor. Ia spune : e corect ca eu, care lucrez de ani de zile, să fiu întrecut de cineva căruia i-a trăznit prin cap peste noapte să încropească o jucărie de hîrtie ?

— Poate ar fi bine să spunem cum se numește situația asta, interveni Cristina, fixîndu-i cu privirile ei derutante. Se numește egoism.

Grigoraș se grăbi să încuviințeze, înclinînd cu mîhnire din cap, în timp ce Vătășelu avea senzația că i se umple mintea de ceață.

— Dar eu... mie... o clipă nu m-am gîndit...

Niciodată nu-i fusese atît de greu să exprime ceea ce ar fi vrut, și dealtfel nici nu era convins că în capul lui se află vreo idee demnă de exprimat. Să fi fost afară, pe stradă, în curte, ar fi avut el destule metode de convingere, dar aici se simțea vulnerabil.

*

Concursul se apropia de final. Se nimerise o duminică însorită, cu vînt tocmai bun. Apa lacului era străbătută de escadrele micilor ambarcațiuni — cargouri, submarine, petroliere, pacheboturi, vase pe pernă de aer. Grigoraș făcuse senzație cu velierul lui. Se apropiau ultimele probe. Măldărescu se uita neliniștit la ceasul-cronometru :

— Ce face Vătășelu ? Să-i telefoneze careva.

— N-are telefon.

— Atunci, poate se oferă un alergător să dea o fugă.

— Dar ce, avem maratoniști ? Vătășelu stă în celălalt capăt al orașului.

...Vătășelu tremura cu paltonul pe umeri printre scule, vechituri, lemne, în magazia friguroasă, uitîndu-se la corabia lui care strălucea între un borcan cu gogoșari în oțet și butoiul cu varză murată. De trei ore dîrdîia el acolo, și tot nu ajunsese la o concluzie. Cum se poate ca un băiat atît de cumsecade și de ajutător ca Grigoraș să devină, brusc, de-a dreptul neomenos ? Probabil că atunci cînd e vorba de interesele proprii, firea omului se schimbă. Dar dacă cel vinovat este, totuși, el, Vătășelu ? Poate că, într-adevăr, e necolegial ca în urma unei munci de numai două săptămîni să intre în concurență cu cel mai bun modelist din școală, să-l întristeze, să-i împiedice îmbogățirea colecției de trofee pentru care a lucrat din greu.

Vătășelu înghețase, începuse să-i curgă și nasul, dar încă nu reușea să se decidă. Ora închiderii competiției trecuse, dar acest lucru nu mai era de mult cel mai important pentru el.

Auzi, ca prin vis, zgomotul porții, glasuri în curte, apoi ușa magaziei se deschise și intră Cristina. Dacă ar fi apărut un automobil de formula unu sau campionul mondial la box la toate categoriile, surpriza n-ar fi fost mai mare.

— Cine te-a pedepsit să stai în frigul ăsta ? se miră ea, ridicîndu-și reverele scurtei îmblănite. A, uite și celebra corabie !

Se apropie mult, ca s-o vadă cît mai bine. Aproape că atingea pînzele cu nasul. Cristina era mioapă, dar nu prea voia să poarte ochelari.

— Excepțională ! N-aș fi crezut ! De ce n-ai venit la concurs ? Măldărescu e foc pe tine.

Treptat, Vătășelu se dezmeticea din uimirea neașteptatei vizite, și în același timp creștea în el indignarea :

— Tu vorbești ? După ce m-ai făcut egoist și i-ai dat dreptate lui Grigoraș și în general...

— În general — îl întrerupse ea cu asprime — ai un mare defect : te iei după toată lumea ! Cutare e spus, cutărică a zis... Dar tu de ce n-ai nici o părere despre tine ? De ce nu-ți aperi această părere ?

— Alte reproșuri !

— Te cred. Nu-i o plăcere să vezi cum cineva se dă bătut.

Cîteva secunde, tăcură amîndoi. Cristina își plimbă degetele pe netezimea de oglindă a corăbiei :

— Dacă știam, aș fi venit acum patru ore, să te iau de acasă, deși în cazurile astea obiceiul e ca băieții să le însoțească pe fete. Aș putea să văd și eu cum navighează minunea asta a ta ?

— Aici, pe butoi, e cam dificil, bombăni Vătășelu.

— Crezi că e prea grea ca s-o iei în brațe și să mergem la lac ?

— Degeaba. Concursul s-a închis, onorabilul public s-a cărat.

— Eu nu sînt public ?

Chipul colţuros al lui Vătăşelu se lumină într-un zîmbet larg. Încă nu învăţase să-şi ascundă emoţiile, şi, de altfel, în clipa aceea nici nu simţea nevoia s-o facă.

ASALTUL

— Nu-i adevărat, îi spuse Remus lui Grigoraş, că sînt un băiat bun. Cred că nici nu există vreun tip „bun" sută la sută. Fiecare o scrînteşte în vreun fel. Ţi-am povestit cum am început eu să fac scrimă ? Fusese la televizor o transmisie, mi-a plăcut, şi-a doua zi m-am dus glonţ la club, fără să mă interesez dinainte, fără să cunosc pe nimeni. M-am aşezat pe o bancă, m-am descălţat şi mi-am pus pantofii de baschet. Îi ştii tu, tipul acela modern, gen „Addidas", portocalii cu bleu, miroseau a cauciuc nou şi a pînză curată, îi cumpărasem special pentru marele eveniment. Restul echipamentului, mult mai puţin arătos, a ieşit singur la iveală după ce m-am dezbrăcat : maieul alb şi chiloţii negri, care ni se cer la orele de sport. Am căutat un cîrlig liber în cuierul de scîndură nevopsită. Dulapurile închise cu lacăt erau probabil pentru echipamentul avansaţilor, adică pantaloni, pieptare, căşti şi mănuşi. Din încăperea alăturată, unde era armurăria, se auzea zgomotul ciocanului.

Antrenorul Mircioiu nu fusese încîntat de apariţia mea.

— Eşti cam bătrîn pentru un începător. Am aici băieţi de vîrsta ta care sînt în lotul naţional. De ce n-ai venit mai devreme ?

Nu dădusem un răspuns precis, dar aveam o înfăţişare prea serioasă ca să continuie aşa.

— În fine, mi-a spus, du-te şi echipează-te, sper că ai ceva în sacul ăla.

Vestiarul, cu pereții jupuiți și chiuveta care picura, cu cimentul umed sub grătarele de lemn, cu băncile vechi, tocite, mi se părea magnific. Cînd antrenorul te trimite la vestiar, ești cincizeci la sută acceptat, cel puțin asta era impresia mea. M-am uitat la hainele din cuier încercînd să ghicesc, după aspect, ce fel de oameni le purtau. Giaca din piele roșie, cu ecusoane de toate culorile, părea a unui tip care știe să se descurce. Cojocul încăpător, castaniu, larg în umeri de cel puțin șaizeci de centimetri, îmi vorbea despre un colos căruia îi era bine să-i cunosc la timp ideile, ca să știu dacă trebuie să mă feresc. Am studiat un palton mic și ros, punîndu-mi toată încrederea în purtătorul lui, un băiat probabil modest și liniștit.

M-am spălat îndelung pe față cu apă rece, ca să mă înviorez. Uneori se întîmplă să-mi vină atîtea gînduri, încît deodată încep să simt că nu mai sînt eu, să mă privesc cu ochi străini, din afara mea. Parcă mi se umple capul cu vată, atît sînt de confuz.

Sala nu era cine știe ce, adică nu prezenta minunile pe care ți le imaginezi cînd spui „sală de arme". Patru planșe de linoleum cam ros, spaliere lucioase, de cîte mîini se încleștaseră de ele, un „cal" și o „capră" peticite, o saltea. Cîțiva băieți împungeau manechinele, o fată își studia mișcările la oglindă. Mircioiu lucra cu un tip înalt și subțire, trei perechi ocupau celelalte planșe. La fiecare asalt se auzeau strigăte răgușite. Cîțiva, de vreo 10—12 ani, se dădeau foarte preocupați peste cap pe saltea sau stăteau spînzurați pe spaliere. M-am uitat așa vreo cinci minute, pînă cînd Mircioiu mi-a spus :

— Ce aștepți ? Fă vreo trei ture de stadion. Pușculiță, du-te cu el, explică-i ce are de făcut.

Un băiat care tocmai săltase la calul cu mînere ateriză imediat, venind spre mine : mic, firav, surîzător.

— Haidem, îmi spuse.

Și mă trase de mînă, repetînd :

— Hai !

Probabil observase că stăteam pe gînduri, dacă e convenabil să accept dăscăleala unui pitic de 11 ani. Dar intrasem în horă, deci trebuia să joc. Am ieşit. Ca şi cum mi-ar fi ghicit gîndurile, Puşculiţă mi-a zis :

— O secundă dacă mai întîrziai te trimitea acasă. Lui Mircioiu îi e dezagreabil să vadă că nu faci imediat ceea ce îţi ordonă.

„Dezagreabil". ! Avea vocabular puştiul. M-am repezit pe pistă şi de la început i-am luat-o cu vreo zece metri înainte. După primul tur, am început să mă sufoc. Puşculiţă, foarte proaspăt, m-a ajuns din urmă :

— Nu trebuie să te grăbeşti. E doar o încălzire. Reglează-ţi respiraţia. Nu mări fuleul. Apropie genunchii. De ce alergi ca un răţoi ?

— Cine e răţoi ? Poate te-ating.

— Coatele mai sus. Inspiră pe nas în patru timpi : un-doi, trei-patru. Expiră lung pe gură tot în patru timpi. Şi : un-doi, trei-patru !

— Am impresia că ai ascultat de prea multe ori lecţia de gimnastică de la radio.

Dar pe măsură ce eu oboseam, Puşculiţă era din ce în ce mai vioi. Mi-am dat seama că el ar fi putut s-o ţină aşa mult şi bine, pe cînd eu abia mă mai tîram. Brusc, am început însă să mă simt uşor, senzaţia de sufocare dispăruse, alergam cu plăcere. M-am uitat cu coada ochiului la Puşculiţă. Cînd ne-am întors în sală, eram foarte vioi şi abia aşteptam să pun mîna pe sabie, dar Mircioiu ne-a cerut să facem „mersul piticului". Puşculiţă mi-a arătat îndatoritor despre ce era vorba. O chestie în aparenţă simplă, dar infernal de obositoare : să mergi pe vine. Eu ca un broscoi mai mare, el ca un broscoi mai mic. După cinci minute nu-mi mai simţeam picioarele. M-am prăbuşit, terminat, într-un colţ.

— O să te înveţi şi cu asta, mi-a spus Puşculiţă, continuînd conştiincios să umble pe vine. Este un exerciţiu esenţial pentru întărirea muşchilor picioarelor.

„Esențial !" Esențial era că în loc să trec imediat la armă făceam tot felul de figuri ridicule și pe deasupra eram dirijat de un copil mic. Mă uitam la el cu cîtă seriozitate își înghițea porția de „mersul piticului".

Nu mi-a fost greu să înțeleg că aveam să lucrez mult și bine cu Pușculiță. Numai el era, ca și mine, începător.

— O să treacă destulă vreme pînă o să intri pe planșe, cu Mircioiu.

— Și în timpul ăsta nu punem deloc mîna pe armă ? am bombănit eu.

— Ba da. Poate chiar mîine.

— De ce ți se spune Pușculiță ?

— Anul trecut am făcut o excursie. Banii i-am strîns eu. De atunci mi-a rămas porecla de Pușculiță.

— Păi ce căutai tu anul trecut aici ? Spuneai că ești nou.

— Între timp m-am îmbolnăvit. Am lipsit multă vreme. Acum trebuie s-o iau de la început.

Am înțeles de unde știa el atîtea lucruri. Era un fel de debutant veteran. După antrenament, mi-a făcut rost de un trening. Avea relații la magazia de echipament.

— Nu e bine să ți se răcească mușchii brusc. Data viitoare să-ți aduci lucruri de schimb și un prosop.

Mă dăscălea întruna. I-aș fi repezit cu mare plăcere un șut undeva, însă trebuia să tac și să înghit, fiindcă Pușculiță reprezenta, deocamdată, unicul punct fix de care mă sprijineam în sala de scrimă și singurul om cu care puteam vorbi. Ceilalți, avansați și oameni de performanță, alcătuiau vreo patru grupulețe, cu glumele și treburile lor, nu-mi acordau nici măcar o privire. În legătură cu cojocul, nu greșisem : aparținea, într-adevăr, unui oarecare Grosaru, o namilă care, aveam pe urmă să aflu, făcea și judo. Giaca roșie cu ecusoane, tip pilot de formula unu, îmbrăca sacrul trup al lui Stelu Pomete, un deșirat cu fața plină de bubulițe. Eu și cu un singur coș pe obraz mă simțeam nefericit, dar lui ce-i păsa de bubulițe, cînd era

în lotul național de juniori ? Toți îl întrebau ba una, ba alta, îl luau cu binișorul, iar Pomete se răsfăța ca un pisoi cînd simte că-i dai lăptic. Cel mai atent cu el era Grosaru, parcă i-ar fi fost un fel de gîdilitor cu simbrie. Niciodată nu mi-au plăcut oamenii care găsesc plăcere în a-i măguli pe cei care au oricum parte de destule laude.

La lecția următoare, Mircioiu, deși pe mine mă interesa spada, mi-a dat o floretă cu garda scofîlcită. „Deocamdată e bun și un băț" mi-a spus el, apoi mi-a arătat ce trebuie să fac și m-a lăsat cu Pușculiță, la manechine. Înainte de asta, bineînțeles, făcusem tururile de stadion, „mersul piticului" și exerciții pentru însușirea poziției corecte — dreptul înainte, cu genunchiul îndoit și laba în poziție perpendiculară față de cea a piciorului stîng. Treaba asta o studiam în fața oglinzii. Mai erau și alții, inclusiv fete, care făceau același lucru. Întîi m-am temut că au să rîdă de picioarele mele lungi și ațoase și de labele mele gigantice — știi că port numărul 44 — dar nu rîdea nimeni. Fiecare își vedea de propriul exercițiu.

Pe urmă m-am năpustit la manechin. Era prima oară cînd aveam arma în mînă.

— Nu așa ! mi-a tăiat elanul Pușculiță. Încearcă cu mișcări separate. Întîi întinzi arma... așa, și pe urmă fandezi. Acum leagă pozițiile.

Am vrut să-i spun că scrima e sportul exploziei, al iuțelii, dar ca de obicei mi-a ghicit gîndurile.

— Rapiditatea vine încet, nu știai ?

Se pricepea omul și la paradoxuri ! Dar n-am uitat cu înțelegere la el ; era stîngaci și la propriu și la figurat. Lucra mai slab decît mine. E drept, pasul și fandarea erau corecte, în schimb mîna îi mergea anevoie. Asta m-a făcut să-i mai trec cu vederea cicăleala. Am observat că de multe ori e mai bine să-l lași pe fiecare cu ideea lui fixă. Nu obții nimic dacă-l contrazici. Avea Pușculiță plăcerea să mă dăscălească, treaba lui. Între timp, uitîndu-mă

în jur, învățasem ceva important : toți gălăgioșii de la vestiar munceau zdravăn. Pomete nu se jena să studieze zeci de minute una și aceeași mișcare. Am reținut acest lucru și l-am aplicat. Era util, mai ales că Mircioiu nu-mi acorda mare atenție. La începutul programului ne spunea, mie și lui Pușculiță, ce aveam de făcut și ne lăsa în paza propriei noastre conștiințe.

Se apropiau campionatele republicane pe echipe și el lucra intens cu cei care veneau la sală zilnic, iar Pomete venea uneori și de două ori pe zi. Mi-am dat seama că o fi el cum o fi, dar că nu e muncitor nimeni nu putea zice. Mi-am vîrît bine chestia asta în cap și am cîrîit împotriva lui Mircioiu — adică de ce se ocupă el numai de vedete, iar pe mine mă lasă în seama unui copil ? În realitate eram însă mulțumit și cu atît. Bine că puteam respira aerul sălii de scrimă și în general al stadionului. De trei ori pe săptămînă, între 5 și 7 după-amiaza, mă simțeam alt om. Pe pistă alergam în rînd cu atleții adevărați. În sala din dreapta noastră lucrau boxerii, în cea din stînga se făcea judo și karate. La etaj, erau halterofilii și luptătorii. Nimeni nu se sinchisea de ceilalți, vreau să spun, ce-mi plăcea mie în mod special era că puteai să faci orice : să alergi, să faci „bicicleta pe spate“, să țopăi într-un picior și chiar să urli. Totul era socotit antrenament și respectat cu sfințenie.

Odată, la plecare, Pușculiță m-a întrebat dacă sînt grăbit. I-am spus că nu sînt mai grăbit decît altă dată.

— Atunci n-ai vrea să mergi nițel cu mine ? Sînt doi gașperi care vor să mă bată. Vino cu mine măcar pînă la colț.

Rugămintea lui Pușculiță era măgulitoare. În fine, își arătase slăbiciunile de copil. Am fost de acord să-l duc pînă acasă. Am întîlnit un grup de șmecheri, dar spre norocul meu ne-au lăsat în pace. „Te-au văzut pe tine“, mi-a spus Pușculiță, și m-am simțit foarte mîndru.

— Dacă tot ai venit pînă aici, intră puțin, m-a invitat el.

— Ce-o să zică maică-ta ?

— Au mai fost și alții.

Pușculiță stă într-o căsuță bătrînească, în apropierea lacului. Are curte, pomi, flori, straturi cu zarzavat, cîine și găini.

La început am fost cam stingherit văzînd cîtă lume forfotea acolo : și bunicii lui Pușculiță, și o mătușă cu soțul și copiii ei, și o verișoară studentă. Erau cu toții într-o activitate intensă : tăiau lemne, spălau rufe, tocau vinete. Aerul mirosea a crini, a plăcintă cu brînză, a săpun, a ciorbă de roșii. Tatăl lui Pușculiță, cățărat pe acoperiș, punea țigle noi, și-a strigat cam acru lui fiu-său :

— La ora asta se vine ? Parcă fusese vorba că mă ajuți !

— Păi dacă am fost la antrenament !

— Te-nvîrți pe-acolo fără nici un rost. Cînd o să pricepi asta ?

Pușculiță a oftat și m-a tras repede în camera lui. Maică-sa ne-a adus dulceață și, pentru mine, o cafea. Nu beau cafea, nu înțeleg ce găsesc oamenii în zeama asta neagră și amară, după cum nu-i înțeleg nici pe fumători. A stat nițel cu noi, foarte amabilă, și înainte de a pleca mi-a spus, stînjenită :

— Mata ești mai mărișor și după cîte știu, băiat cu judecată. Nu-ți mai amintești de mine, dar eu te cunosc, am fost colegă cu mama dumitale. Oare crezi că băiatul meu mai are vreo șansă ?

N-am înțeles la ce se referea. Să fi făcut Pușculiță vreo „strîmbă" ? Dar ceea ce mi-a atras și mai mult atenția au fost spada, masca, două cupe, o medalie și vreo cinci diplome rînduite frumos pe unul din pereți. Erau acolo și cîteva tăieturi din ziare lipite pe carton și înrămate sub sticlă. Pușculiță al meu fusese, cu un an în urmă, vicecampion național la spadă, categoria juniori mici.

Nu-mi venea să cred, eram atît de mirat încît am băut cafeaua din trei înghițituri.

— Cînd m-ai întrebat de ce mi se spune Pușculiță, ți-am povestit despre o excursie, zise el. Am făcut ca prostul „buf“ într-o rîpă și mi-am fracturat brațul drept în trei locuri. M-au ținut o grămadă în ghips. Am și niște cuie de aur prin oase așa că să nu spui cuiva : reprezint o valoare ! În general, acum totul e în regulă, pot să scriu, să ridic ceva, să mănînc, uită-te, ai zice că e o mînă normală, și chiar este, dar nu și pentru scrimă.

— De-asta lucrezi tu cu mîna stîngă ? !

— Da. Am luat-o de la început. E foarte greu.

— Și ce speri ?

Pușculiță ridică din umeri :

— Ce pot spera ? Să trag cu stînga cum trăgeam cu dreapta.

— Mircioiu de ce nu se ocupă mai mult de tine ?

— Nu crede că reușesc.

— Cum e cînd ești campion ?

— N-am fost niciodată campion.

— Mă rog, ai fost ceva pe aproape. Locul doi.

Pușculiță s-a uitat la peretele lui cu trofee :

— La început, nu-ți dai seama. E altfel de cum se scrie prin reviste. Te gîndești cît de puțin le-a lipsit altora ca să fie în locul tău. Aproape că ți-e rușine. Nu, nu ăsta-i cuvîntul. E un fel de mirare : știi că sînt încă zece la fel de buni, dar ție ți-a ieșit un asalt în plus. Asta e faza întîia. A doua e cînd te dumirești că totuși ești cineva. După cîteva săptămîni te uiți la diplomă și la cupă și te întrebi : „Eu le-am luat ? Sînt ale mele ?“ Și-ți pare rău că momentul nu se repetă mai des, și tragi tare la antrenament, și te uiți urît la cei care ar putea să devină mai buni decît tine.

— Ce zici, Pușculiță, dar sincer : mă vezi pe mine ajungînd, hai, nu chiar campion, dar măcar titular în echipa clubului ?

Chipul cumsecade al lui Pușculiță s-a încins de o mînie bruscă :

— Habar n-am ce-o să fie cu tine, dar eu dacă îmi fac mîna stîngă ies în mod sigur campion.

— Și de ce o spui cu atîta furie ?

— Mă gîndeam la viață.

— Te gîndeai la viață ! Filozof să te faci. Și cum e viața, Pușculiță, cum e viața ?

— E cam așa că, exact cînd ți-e lumea mai dragă, te pomenești ori cu o fractură, ori cu unul mai bun decît tine. Singura soluție e să obții maximum de succes, cît ești în formă, ca să nu-ți pară rău mai pe urmă.

I se albiseră buzele de încrîncenare. Am simțit că îi vine să plîngă.

Din ziua aceea, am început să ne împărțim distracțiile. Pușculiță se amuza învățîndu-mă tot felul de trucuri, cum ar fi atragerea adversarului în atac, anume ca să poți puncta prin paradă-ripostă, apoi mă înveseleam eu și bombănea el fiindcă începea „concertul pentru mîna stîngă“. De mîna dreaptă i-am zis să uite complet, nici să-și sufle nasul cu ea nu-i mai dădeam voie. Totul cu stînga : scris, ping-pong, traforaj. Mi-am adus aminte și de un joc vechi : trîntești claie peste grămadă vreo sută de bețișoare subțiri și lungi cît patru chibrituri cap la cap, și pe urmă iei unul cîte unul, avînd grijă să nu le clintești pe celelalte. Fiecare greșeală, un punct penalizare. Dacă punctele astea i-ar fi fost notate pe obraji cu pixul, atunci Pușculiță, cel puțin în prima săptămînă, ar fi arătat ca o bibilică. La școală a avut necazuri cu noua lui caligrafie, în schimb s-a trezit lăudat pentru desene ; le făcea mult mai artistic decît înainte avînd — după părerea profesoarei, care nu observase că recent afirmatul talent ține creionul în mîna stîngă — „o linie esențializată, spontană și plină de poezie“. După mine, erau niște biete contururi incerte, dar așa sînt profesorii tineri, se entuziasmează repede și foarte bine fac.

Am găsit multe alte exerciţii pentru stînga lui Puşculiţă, de exemplu să bată cuişoare într-o scîndură de stejar, să arunce suliţa într-o ţintă plasată întîi la cinci, apoi la zece, apoi la douăzeci de metri. Pe deasupra micşoram mereu ţinta, iar pe urmă i-am făcut una mişcătoare. L-am pus să şi brodeze ! Cine crede că e uşor să faci lucrurile astea cu altă mînă decît cea cu care ai fost obişnuit, n-are decît să încerce. Garantez că se lasă păgubaş după cel mult cinci minute. Puşculiţă însă nici o clipă n-a dat semne de descurajare. Obosit şi furios da, era, şi chiar l-am auzit mîrîind nişte înjurături complicate, pe care nu bănuisem că le cunoaşte. O săptămînă i-a trebuit ca să pună, cu aţă roşie, cîteva motive populare pe un guler de cămaşă. Cosea, descosea şi-o lua de la început, se înţepa, bombănea, da-n cele din urmă i-a ieşit şi era atît de mîndru că numai în cămaşa asta s-a apucat să umble, nimeni nu ştia că podoaba era lucrată de mîna lui, spuneau că uite, şmecherul, se ţine de modă, şi o grămadă de inşi au început să alerge prin magazine după cămăşi asemănătoare.

A venit şi ziua cînd Mircioiu, în vesta lui de protecţie din piele groasă, ca de şa, m-a invitat pe planşe. Era prima oară cînd lucra cu mine. Mi-am amintit tot ce învăţasem de la Puşculiţă. Am încercat să fiu cît mai calm, să execut corect toate mişcările şi să atac decis. Mircioiu mi-a făcut vreo mie de observaţii, dar la urmă mi-a spus că ar dori să vin — nu două, ci trei zile pe săptămînă la antrenament, şi dacă pot chiar patru. Sub cască eram transpirat şi de oboseală, dar şi de emoţie ; invitaţia aceea suna a început de consacrare.

— Ai lucrat foarte frumos cu el, i s-a adresat lui Puşculiţă. Bine că am aflat şi eu cine o să-mi ia locul cînd o să ies la pensie, ai talent de antrenor.

Puşculiţă a rîs amuzat, dar în ochi n-avea nici urmă de veselie, dimpotrivă, multă tristeţe şi cred că şi un fel

de reproş la adresa mea. Era limpede că din ziua aceea urma să lucrez cu alţii, din grupul avansaţilor. Acum aveam arma şi echipamentul meu, şi de vreo cîteva ori am luat spada la mine, deşi acest lucru nu e permis. Am scos-o din sală pe furiş, să mă plimb cu ea, s-o vadă lumea ieşind misterioasă şi teribilă din sacul de sport.

Cîteva luni mai tîrziu, figuram ca rezervă în echipa clubului. Antrenament, patru zile pe săptămînă. Se apropia Cupa de primăvară. Lucram cu cei mai puternici colegi, inclusiv cu Pomete, la care destul de des smulgeam o victorie. Puşculiţă rămăsese în colţul începătorilor, agitîndu-se cu spada în mîna stîngă. Îmi spuneam mereu „Mîine lucrez cu el“, dar acum nu mai aveam timp : numărul orelor şi gradul de dificultate al antrenamentelor sporise. Dar după campionate, îmi spuneam, o să lucrez în mod sigur cîte o oră pe zi cu Puşculiţă, o să-i fac o stîngă de aur. Însă după cupa de primăvară a venit criteriul tineretului, după el campionatul pe echipe, apoi primul concurs internaţional. Abia aveam timp să-mi salut prietenul.

Deocamdată apăruse încă unul nou, tot cam de vîrsta mea, şi tot picat din lună cum fusesem eu, iar Puşculiţă, amabil şi sîrguincios, alerga de zor cu el pe pistă, învăţîndu-l cum să se încălzească.

— Şi chiar n-aveai timp *deloc* pentru Puşculiţă ? zise Grigoraş, preocupat să vadă dacă poate să scrie şi el cu mîna stîngă fără a deforma literele.

— Păi tocmai asta mă întreb şi eu. Atunci eram convins că n-am ; acum parcă nu mai cred asta. Poate că luînd-o atît de mult înaintea lui Puşculiţă, îmi cream singur impresia că nu mai am timp pentru el.

— Imposibil, te cunosc, cum să n-ai timp pentru prieteni ? Tu eşti băiat bun.

— Să zicem. Dar dacă nu sînt ?

— Ia să vedem noi acum cine vrea să iasă la tablă și să ne facă schița de principiu a carburatorului Weber, cu dublu corp, zise inginerul Călărășanu tărăgănat, pe un ton neobișnuit de molcom și chiar sfios.

Toți zîmbiră. Știau de ce e atît de cumsecade. Ținta lui era Livică Năsturescu, singurul rămas fără notă. Cu Năsturescu dacă nu te purtai blajin, luîndu-l pe ocolite, uita pînă și puținul pe care-l învățase. Avea nevoie și de o ambianță specială, ca să răspundă. Dacă în clasă rîdea cineva, dacă un pix se pocnea de pardoseală, lui Năsturescu Liviu i se încleștau imediat dinții și nu mai scoteai nimic de la el ; credea că totul fusese premeditat, împotriva lui. Vichi Boiangiu ridică mîna, dar Vătășelu întinzîndu-se peste banca dintre ei îl apucă de ceafă. Nu știa Vichi regulile ? Uitase *iar* că Năsturescu consideră nepoliticos să ridice mîna dacă vede că și altul vrea să răspundă ? Vichi Boiangiu lăsă icnind brațul, ca să-și elibereze ceafa din clește.

— Poate vrei tu, Năsturescule, zise într-o doară Călărășanu, pe un ton și cu niște gesturi care însemnau „fii drăguț și fă-mi plăcerea asta".

Năsturescu se ridică încet, speriat, nehotărît. Pe fața lui lătăreață, cam palidă, adormită, ochii mici păreau două vietăți independente de rest : agere, bănuitoare și mohorîte. Totuși, la orele de atelier nu avusese niciodată dificultăți, dimpotrivă, tot ce ieșea din mîna lui, fie desen tehnic, fie obiect finit, putea sluji ca model. Îi plăcea să găsească o soluție nouă, să insiste acolo unde alții capitulau, dar făcea toate astea cu stinghereala vinovată a celui care nu poate scăpa de apăsarea notelor mai slabe de la celelalte materii. Ca de obicei, pentru a-și face curaj, căută privirile lui Remus. Acesta înclină din cap, adică poți să-i dai drumul, n-avea nici o grijă, sînt aici.

În ultima vreme produseseră patru carturi special concepute pentru campionatul național. Numai la proiectare lucraseră două luni. Pînă și scaunele fuseseră îndelung studiate — erau, între altele, construite după măsura fiecărui pilot. Deoarece Vichi Boiangiu, cel mai bun alergător, era stîngaci, la cartul pregătit pentru el schimbătorul de viteze fusese plasat în stînga. Acum erau în rodaj, patru gîngănii portocalii rapide și agile. Pe fiecare fusese pictat numele pilotului : Victor Boiangiu, Aurel Grigoraș, Ion Vătășelu, Silvia Balaban. Alergătorii se antrenau în fiecare zi, iar după-amiază, împreună cu mecanicii, le revizuiau meticulos. Livică Năsturescu mai avea însă o ocupație : de cîteva săptămîni se îngrijea de Maraton, primul lor cart, o arătare greoaie, construită cu vreo opt ani în urmă. Folosit multă vreme ca material didactic și ca mașină-școală, Maraton își petrecea bătrînețea într-un ungher al atelierului, printre cutii goale de vopsea, lăzi cu piese vechi, șuruburi, piulițe, capete de sîrmă, anvelope uzate. Aici nimic nu se arunca, totul era pus la păstrare, pentru orice eventualitate. Livică îi ceruse inginerului Călărășanu, profesorul de atelier, îngăduința de a-l repune la punct. Călărășanu n-avusese nimic împotrivă, dar își exprimase uimirea că bătrînul Maraton mai poate interesa pe cineva.

— Cînd a fost construit Maraton, spusese Livică, îmbujorîndu-se, eram mic, într-a-ntîia. Mă uitam la el ca la o navă cosmică. Băieții care-l lucraseră mi se păreau niște supraoameni. Îmi aduc aminte că la primul tur de încercare a asistat toată școala. Îl conduceați dumneavoastră, erați în clasa a XII-a.

— Mă ții minte de-atunci ? exclamase amuzat Călărășanu.

— Da. Și noaptea numai asta visam : să fiu la volanul lui Maraton. N-aș vrea să termin școala pînă nu alerg și eu o dată cu el...

— Dacă-l poţi urni... acceptase neîncrezător Călărăşanu.

După ce îşi termina orele de atelier, Livică Năsturescu se îndrepta spre Maraton. Făcuse în jurul lui, din toate vechiturile, un zid protector, botezat repede de băieţi „coliba eschimosului". Acolo descînta el îndelung motorul, direcţia, instalaţia electrică. Rămînînd singur în atelier, avea la dispoziţie toate utilajele. Un indiscret care s-ar fi ascuns prin apropiere ar fi constatat cu uimire că, ocupîndu-se de Maraton, Livică fluiera melodii la modă şi chiar vorbea cu maşina — bineînţeles, foarte respectuos, aşa cum îi era obiceiul — cerîndu-i părerea asupra diferitelor operaţiuni. Nu se rezuma numai la atît. Îi povestea ce se mai întîmplase prin clasă, îi dezvăluia diferite gînduri.

Accepta un singur vizitator, pe Gigi Motoi, care vorbea puţin sau chiar deloc, după cum simţea că doreşti. Această calitate era foarte preţuită de Livică Năsturescu ; putea să spună orice, fără a fi contrazis. În afară de asta, ori de cîte ori se îndoia de reuşita unei operaţiuni, îl auzea pe Motoi şoptind : „E bine, e foarte bine, dă-i înainte".

Mai erau trei zile pînă la campionat cînd, într-o miercure după-amiază, înstelată de frunzele ruginii ale stejarilor din jurul curţii, Maraton văzu din nou lumina zilei. Cei patru piloţi oficiali, cu Vichi Boiangiu în frunte, purtînd combinezoane roşii şi căşti cu vizieră de plastic pînă la bărbie, tocmai se instalau în maşinile lor portocalii, noi nouţe. În jurul marii curţi betonate se aflau, ca de obicei, o mulţime de spectatori, dornici să urmărească ultimele antrenamente. Livică Năsturescu îi adaptase lui Maraton o instalaţie de pornire automată, n-avea nevoie să fie împins de la spate. Porni şi se alinie la start. Maşina stîrni hazul nu numai prin aspectul ei

demodat, ci și prin faptul că era vopsită în dungi de toate culorile — ce găsise Livică pe fundul cutiilor cu vopsea.

— Acum ți-ai găsit să ieși cu vechitura asta ? bombăni Vichi. La primul tur o să se desfacă în toate părțile componente. Vrei să ne încurci ? Așteaptă pînă terminăm.

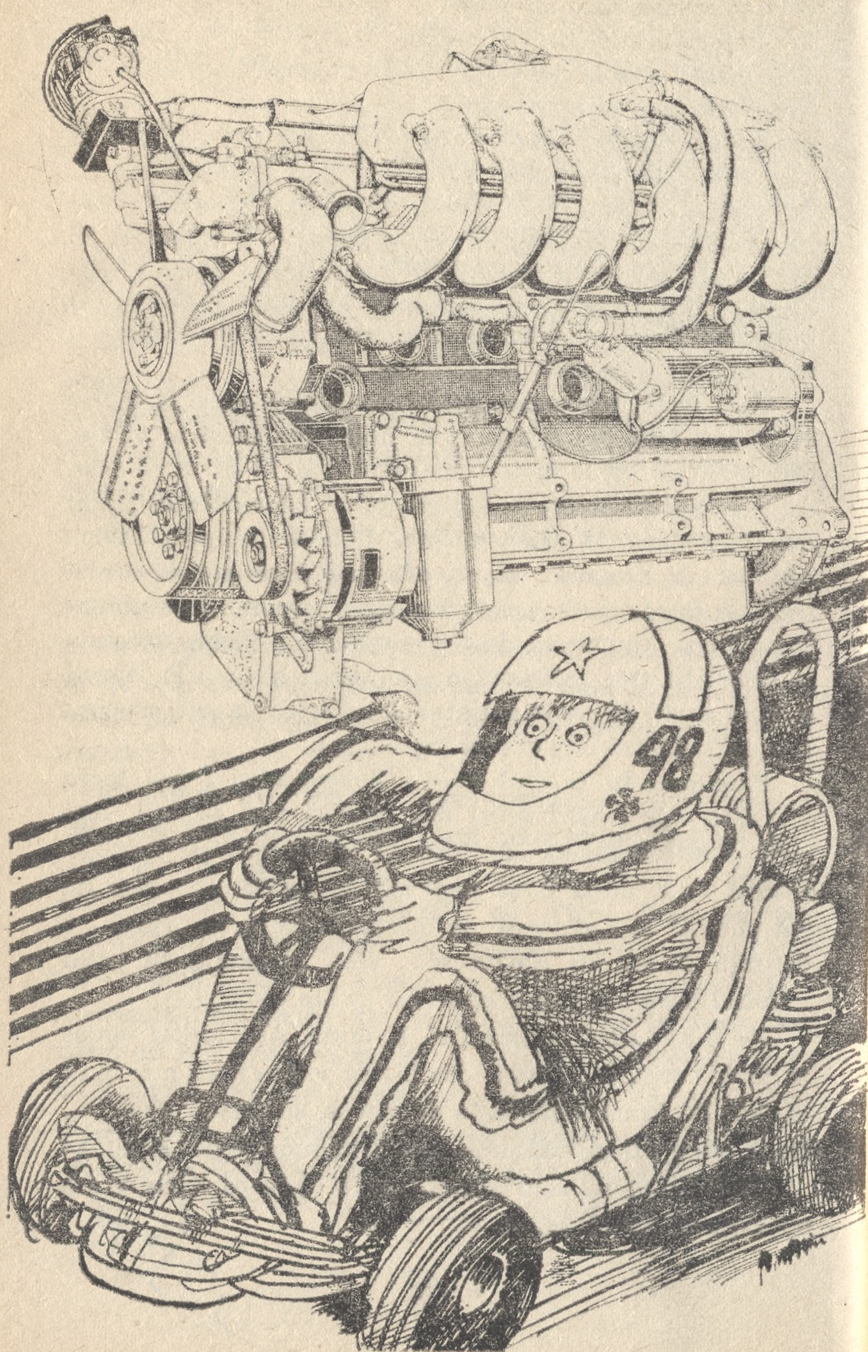
Inginerul Călărășanu îi semnaliză lui Năsturescu că poate să alerge. Porniră pe culoarele trasate cu dungi albe. Virajele erau concepute astfel încît să-i pună fără milă la încercare. Sacii cu talaș erau plasați exact acolo unde o mașină ar fi „negociat" greșit o curbă.

Lui Livică Năsturescu nu-i trebui mult să se instaleze în frunte. Maraton cîștiga și în linie dreaptă și în viraje. Ce făcuse Livică la motor, numai el știa. În afară de asta, roțile aveau suspensie independentă și frîne cu disc. Cutia de viteze era în cinci trepte. Pentru pornire, Livică adaptase un demaror. Deși se afla la primele solicitări mai serioase după „preparare", Maraton parcurse traseul depășind cu o jumătate de tur mașina lui Vichi. Acestuia și celorlalți trei „oficiali" nu le venea să creadă. Elevii și profesorii de pe margini aplaudau ca la un concurs adevărat. Călărășanu era foarte mîndru.

Parcursul fu repetat. Vichi Boiangiu își folosi toate virtuțile, dar Livică reuși din nou să iasă primul. Așa cum publicul galelor de box îl ovaționează pe boxerul modest care, după două popasuri la podea, se „trezește din pumni" și-l năucește pe marele favorit, tot astfel cei de față țineau cu Năsturescu. Vichi Boiangiu își călcă mîndria și ceru să facă și el un tur cu Maraton.

— E fantastic, bombăni el, la urmă. Are același motor ca toate carturile noastre, dar Livică scoate mult mai mult din el. Pe urmă, cutia asta de viteze, suspensia, frînele... Dacă alerg *eu* pe Maraton, merg în mod sigur la titlu!

Năsturescu se făcu alb ca hîrtia. Știa că Vichi e un pilot mai bun decît el.

98

Călărășanu făcu și el un tur cu Maraton. Se ridică de la volan cu brațele în sus, în semn că se predă :

— Ești bun, Livică. Telefonez la federație și te înscriu în concurs.

Toată noaptea Livică Năsturescu visă unul și același lucru : se făcea că devine campion și cel care-i pune marea cunună de lauri e inginerul Călărășanu.

A doua zi, avu însă o surpriză neagră. Conducerea clubului ținuse în timpul serii o ședință, în urma căreia hotărîse ca pe Maraton să alerge Vichi Boiangiu. Justificarea : pe mașina cea mai bună, pilotul cel mai bun. Școala se împărți în două tabere — una, mică, de partea lui Năsturescu, alta, zdrobitor mai numeroasă, de partea lui Boiangiu, care se bucura și de un electorat mereu favorabil : fetele. Neînsemnatul grup de susținători ai lui Livică avea însă și el un punct tare : autoritatea lui Remus. Acest lucru îl cam îngrijoră pe Vichi ; știa că puși într-o situație acută, mulți renunțau la părerile lor și se luau după Remus. La rîndul său, Vătășelu ținea și el tot cu Livică — dar asta fiindcă nu-l putea suferi pe Boiangiu. În fine, surpriză : tot cu Năsturescu „mergea" și Titi Popenici, care scrise la iuțeală o poezie în metru antic, începînd cu versurile „Slavă atletului care unește curajul cu-a minții virtute". Avea el, Popenici, uneori, clipe de mare entuziasm pentru te miri ce, adeseori chiar față de cineva pe care nu-l putea suferi. Pînă una-alta, majoritatea însă optase pentru Vichi. În această atitudine, Năsturescu simți că era vorba de o invidie complexă, care-i făcea să spere într-o situație de natură să nu mulțumească deplin pe nici unul din cei doi : le-ar fi convenit ca Vichi să alerge, cîștigînd însă o victorie micșorată de faptul că mașina aparținea altuia, iar Năsturescu să guste mîndria de constructor, dar și amărăciunea de a nu fi pilotat el însuși.

Fu convocată adunarea membrilor clubului, unde se sublinie că, la urma urmelor, mașina nu era a lui, după cum nici materialele și sculele folosite nu-i aparţineau. Sigur, munca fusese a lui, dar ăsta nu-i un motiv să fie egoist. „Să votăm : cine este pentru Năsturescu ? Unul, patru, șase, zece. Mulţumesc ; care e pentru Boiangiu ? Unul, șase, douăzeci, cincizeci".

„Acum cred că n-o să mai aibă nimeni nimic de zis. Majoritatea decide, nu-i așa ?" spuse Vichi.

„Şi majoritatea poate să greșească, replică îndîrjit Titel Popenici. S-a mai întîmplat și în cazul lui Galilei, și în al lui Pasteur ! Depinde de împrejurări. Maraton ori aleargă cu Livică, ori rămîne în atelier !"

„Eu n-aş spune asta, pentru că Boiangiu e într-adevăr foarte bun, zise Remus, dar poate că şi Livică e foarte bun ; de cînd s-a uitat în şcoala asta că fiecăruia trebuie să i se dea o şansă ?"

Cei patru pereţi între care avusese loc această discuţie nu se dovediră suficient de groşi pentru a o împiedica să ajungă, în diferite variante, la urechile tuturor. Tabăra lui Livică deveni, peste noapte, majoritară ; pe Remus îl stimau mulţi, începînd de la Vasiliad, pedantul şi autoritarul director al şcolii, pînă la haimanalele cele mai înrăite. Boiangiu, descumpănit, declară că acum *el* refuză să alerge pe Maraton. Şcoala era străbătută în toate sensurile de zvonuri, păreri, ipoteze şi concluzii care se schimbau din oră în oră.

Livică Năsturescu se mira el singur de ceea ce putuse să iasă din „coliba eschimosului". Nu era pregătit pentru astfel de încleștări. Situaţia care se crease din pricina lui era năucitoare. Unii îl îndemnau să renunţe, alţii, să nu cedeze în ruptul capului. Vineri seara, adormi tîrziu. Stătea în pat, în capul oaselor, cu maculatorul pe genunchi, și nota, cum îi învățase chiar Călărășanu, diferitele „variante decizionale" avînd fiecare, în dreptul ei, o

acoladă care cuprindea avantajele și dezavantajele. Renunță în favoarea lui Boiangiu ? Școala are șanse mari la titlu, dar el, Livică, se va simți mîhnit. Nu renunță ? Aleargă, pierde și e învinuit pentru ambiția lui prostească. Sau Maraton rămîne în atelier, iar Vichi aleargă pe cartul lui nou-nouț. Năsturescu se uită de pe margine ; Vichi cîștigă, se acoperă de glorie, iar Livică și Maraton, de ridicol. Sau Vichi pierde și pune insuccesul tot pe seama încăpățînării lui Năsturescu Liviu, că nu i-a dat mașina. Iar a patra variantă... Năsturescu stinse lumina, puse caietul sub pernă și adormi cu gîndul la varianta a patra.

Dimineața, în prima pauză, îl caută pe Călărășanu și-i comunică decizia luată. Inginerul îl ascultă cu atenție.

— E-n regulă. Și eu m-am gîndit la asta, dar n-am îndrăznit să-ți spun.

— Dumneavoastră... eu... cum să nu îndrăzniți ?

— Uite-așa. Există împrejurări în care diferența de vîrstă nu mai contează. Mi-a fost frică să nu te supăr.

— Pe mine ? ! se pierdu Livică. Adică dumneavoastră vă gîndiți la mine chiar și cînd n-avem oră ?

— Acum să nu-ți închipui că toată ziua bună ziua mă consum din cauza ta ! Mai sînt și alții, am sute de elevi, dragă.

Ideea variantei a patra se răspîndi cu viteza marilor vești : Năsturescu și Boiangiu urmau să alerge fiecare, contra cronometru, cîte cinci ture pe Maraton. Cel care avea să scoată cel mai bun timp urma să concureze a doua zi pe Maraton.

La ora unu după-amiază pînă și în copaci se urcaseră spectatorii. Livică își trase viziera căștii și făcu decis contactul. Boiangiu, echipat, își aștepta nerăbdător rîndul. Călărășanu apăsă declanșatorul cronometrului. Maraton țîșni, scoțînd fum din asfalt.

Profesorul Dumănoiu, ca întotdeauna cînd ştia că va asista la o demonstraţie izbutită, se aşeza pe marginea primei bănci de lîngă fereastră — semn că n-avea nici o grijă, deci putea deveni un simplu spectator — invitînd-o, bine dispus, pe eleva de la tablă :

— Magda Botocea, acum ar urma să extragem volumul cubului C înscris în sfera S.

— Numai să reglez compasul, cred că are un joc la articulaţie.

— E bine să acorzi atenţie preciziei instrumentelor, asta denotă rigoare ştiinţifică...

Părăsindu-şi brusc diversele ocupaţii mai mult sau mai puţin legate de ştiinţa geometriei, colegii îşi căutară interesaţi cele mai bune poziţii de vizionare. Deşi trecuse destulă vreme de la apariţia „efectului Magda", încă nu se săturaseră să-l admire. Numai Titel Popenici, al cărui obraz stîng avea, lîngă ureche, firişorul alb al unei cicatrice (amintire de la unghiile Magdei în urma unei dispute de prin clasa a treia), cîrtea sumbru : „Faceţi rău că vă luaţi după aparenţe, *asta* nu-şi schimbă năravurile, într-o bună zi o să plîngeţi din cauza ei".

Din toată clasa, numai Silvia Balaban părea indiferentă la ceea ce se întîmplă cu Magda. Îşi găsise tocmai atunci să discute ceva foarte interesant cu Valentina Simion, noua ei prietenă şi cea mai bună, aşa cum e întotdeauna o nouă prietenă. Totuşi, urechile Silviei erau destul de exersate ca să nu scape nici o şoaptă din ce spunea Magda la tablă, dar ochii şi-i păstra plecaţi pentru a nu se observa mîndria şi triumful din priviri. În astfel de împrejurări se simţea mai competentă, mai înţeleaptă, mai matură chiar decît Dumănoiu. Magda Botocea cea nouă sau „efectul Magda" era opera ei.

Brusc, prin clasă trecu adierea unui murmur de şoapte intrigate. Nu încăpea nici o îndoială : Magda Botocea

hotărîse să deschidă un drum cu totul nou în geometrie. Potrivit acestuia, suprafața sferei era de găsit prin formula cu care oamenii obișnuiți determină volumul conului, raza cercului putea fi obținută fără bătaie de cap împărțind lungimea la 4, cubul avea tulburătoare asemănări cu prisma, iar toate calculele luate la un loc arătau în așa fel încît te întrebai dacă nu visezi urît.

„Magda, șopti blîndul Dumănoiu năucit, unde vrei să ajungi ?"

„Am și terminat !"

„Ești sigură ?"

„Da, rezolvarea e corectă, poate să fi uitat vreo simplificare. O caut și o fac imediat".

„Nu e nevoie. Asta era tot ce voiai să-mi spui ?"

„Păi dacă problema e gata"...

„Atunci află că și eu sînt aproape gata ! tună Dumănoiu, cum nu-l mai auziseră de mult. Nota 3 ! Nu. Și asta e prea mare. Am să cer să fii pusă în discuție... sancțiune... Elevul de serviciu să șteargă tabla ! Ba nu. Silvia, Silvia Balaban, cu tine vorbesc ! Tu să ștergi inepțiile astea la care probabil ai colaborat !"

Uluită, Silvia ieși împiedicîndu-se din bancă, se mai lovi în drum și de Magda, aruncîndu-i o privire îngrozită, se poticni și de piedestal. Nu înțelegea nimic, evenimentele se derulaseră prea repede, trebuiau prinse din urmă și analizate. De luni de zile își bătea capul cu Magda Botocea, nimeni nu și-ar fi imaginat că se mai poate obține o umbră de seriozitate de la fata asta gălăgioasă, leneșă, sperficială, și totuși ea, Silvia Balaban, o adusese într-o formă de necrezut. Două ore pe zi : „Magda, facem analiza sintactică ; Magda, nu-ți mai lua notițe la matematică pe caietul de geografie ; Magda, poți să stai și tu o dată zece minute fără să te miști de pe scaun" ? În fiecare zi, două ore obositoare cu Magda Botocea pînă cînd, încet-încet, o introdusese pe pista unde simți că vrei și că poți să te întreci cu cei mai buni atleți. Apăruseră întîi notele ac-

ceptabile, pe urmă cele bune, pe urmă acel surprinzător spirit de ordine și colegialitate — pe scurt, se declanșase „efectul Magda".

„Ți-am spus eu că pe Botocea n-o poate schimba nimeni ? îi zise triumfător în pauză Titel Popenici. „Efectul Magda". Gogoși ! Neserioasă a fost, neserioasă rămîne. V-am spus tuturor, dar nu m-ați crezut".

„Ei, și ? interveni posac Remus. Un băiat deștept, și mai ales poet, cum ești tu, ar trebui să aibă mai multă imaginație".

„Am destulă, bombăni Titel. Suficientă pentru voi toți".

„Ai și-o zgîrietură veche pe obrăjor. Fii atent să nu ți se piardă pe-acolo imaginația asta abundentă".

Fierbînd, Silvia încercă să stea de vorbă cu Botocea, dar îi fu imposibil. Magda revenise la vechile ei obiceiuri. Pe unde te duceai, nu dădeai de ea, în schimb auzeai ce făcuse cu două-trei minute înainte. Dar ceea ce o sufoca de revoltă pe Silvia era că întîmplările i se relatau pe un ton plin de reproș, cu expresii ca „Botocea aia a ta", „Bine ai mai învățat-o" și „Să te iei de mînă cu ea". Pînă și Valentina Simion, proaspăta cea mai bună prietenă, se uita la Silvia într-un mod ciudat, parcă ferindu-se să-i mai stea în preajmă. Următoarele ore Silvia le petrecu într-o năuceală de indignare și rușine : Magda Botocea, exact ca pe timpuri, adică înainte cu trei luni, pălăvrăgea, rîdea, trimitea bilețelele, iar la o observație malițioasă a lui Popenici îi strigă că în curînd o să aibă ceva și pe celălalt obraz. Totuși, culmea ; cele mai stupefiate și acuzatoare priviri se îndreptau *nu* spre Magda, ci *spre Silvia* care, buimacă, începuse să-și pună din ce în ce mai serios întrebarea absurdă dacă nu cumva avea să fie pedepsită în vreun fel la rînd cu această spaimă de Magda.

Cît despre Titi Popenici, îndată ce auzi soneria, țîșni pe ușă cu servieta neînchisă și cu pardesiul tras numai pe-o mînecă. Avea motive să se facă nevăzut cît mai re-

pede. Prudent, își schimbă drumul obișnuit spre casă, înfundîndu-se în păienjenișul de străzi dindărătul cinematografului — ceea ce însemna un ocol considerabil și o întîrziere de peste zece minute dar, în același timp, o măsură de a nu se întîlni cu Magda. Mai liniștit, Popenici începu să se gîndească cum ar face el să pună într-o poezie tot ceea ce se întîmplase, da, dar cum să fie, pamflet în versuri, rondel satiric sau un poem filozofic ? Această a treia posibilitate îl tulbură profund, scrisese de toate, numai poeme filozofice nu. Or, se știe că poemul filozofic e cel mai... Și pînă să găsească adjectivul potrivit acestui început de superlativ, îngheță : Magda Botocea îl privea țintă de la o distanță de numai un pas. N-o observase pentru că pînă atunci fata răsfoise revistele de la chioșc. Speriat, Titi își ridică servieta la înălțimea feții. „Să fug ? Să-i dau una ? Imposibil, e totuși o fată, mă fac de rîs."

Magda nu părea însă deloc agresivă, avea chiar o expresie de uimire și tristețe :

„Ce-i cu tine, Popenici ? Asta nu-i drumul spre casă." „Mai întrebi ? bombăni el. Am luat-o pe aici ca să nu dau de tine. Acum sînt prea mare ca să mă încaier cu fetele".

„N-o să crezi, dar și eu tot de-asta mi-am schimbat itinerarul, ca să nu te întîlnesc." „Pe mine ? De ce ?"

„Fiindcă m-ai fi însoțit spre casă, or, cine umblă acum cu mine e privit ca un tra-la-la, și nu vreau să-ți fac răul ăsta".

„Nu te știam miloasă".

„Nici nu sînt, dar am învățat cui merită să-i aduc necazuri și cui nu. La revedere. Eu o iau pe Amurgului, tu ia-o pe Lămîiței".

„De ce nu o baladă eroică ?" își zise Popenici, în continuarea căutării celei mai potrivite modalități poetice — și o prinse decis de mînă :

„Mergem împreună. Te-ai gîndit vreodată că te poți bizui pe mine ? N-o să te las".

„Mi-am făcut de cap astăzi la școală... (ochii fetei se umeziră, zăpăcindu-l pe Titel). Am stricat totul... și ce frumos sunau cuvintele astea, „efectul Magda"... dar acum nu mai e nimic... m-am purtat ca o oaie... *Știam* problema, înțelegi ?"

„Sigur că înțeleg, zise Popenici. Am destulă imaginație ca să-mi închipui că ai vrut să scoți din sărite pe cineva".

— „....pentru că Silvia ce și-a zis ? O s-o aduc la liman pe proasta de Magda, dar să nu-și închipuie că o să ajungă vreodată egala mea. Două ore pe zi cu mine — Magda, fă asta, Magda, nu face asta — de acord, îi mulțumesc, dar pe urmă pleacă la plimbare cu Valentina. Eu adică nu sînt bună decît ca material experimental, să se vadă cît de pricepută e Silvia, cum a știut ea să mă „recupereze". Prietenă însă nu-i pot fi, cu mine nu discută decît lecțiile, crede că de altceva nu sînt demnă, pentru asta e bună Valentina Simion, numai ea e în stare să priceapă marile idei."

Titel Popenici vru să spună ceva, dar își încleștă prudent fălcile, dîndu-și seama că dacă în clipa aceea nu rostește un lucru bine chibzuit, mai bine tace. Se mulțumi deci să ia servieta Madgei, așa cum știa el că face un coleg politicos și, intrînd pe strada lor, se gîndi că felul în care mergeau alături, discutînd potolit, calm și în același timp vioi, ținea loc destul de bine cuvintelor care cu cinci minute înainte nu-i veniseră pe buze.

SCHIORII

Motoi îți intra pe neașteptate în casă, găsind exact locul unde nu putea incomoda pe nimeni și dacă-l întrebai ceva, bine, dacă nu, tăcea și-o oră, bineînțeles, după ce

dădea „bună ziua" cu multă politețe tuturor celor de față. Cînd avea guturai, și avea din noiembrie pînă în aprilie, își punea nasul chinuit la adăpostul unei batiste imaculate, peste marginea de sus a căreia te fixau cu o curiozitate inofensivă ochii lui înroșiți.

— Eu te admir, zise Remus — privind cu un ochi închis, ca la tir, de-a lungul scîndurii pe care o geluia. Pe cuvîntul meu că meriți să fii admirat !

Motoi, emoționat, strănută, își suflă nasul, strînse batista, o vîrî în buzunar și scoase alta, curată și călcată, ca din cutie. Nu prea era obișnuit cu laudele.

Remus își plimbă degetele peste carnea albă a scîndurii, ca să-și dea seama și mai bine de netezimea ei. Cu gesturi rapide, parcă fără pic de efort, făcu să gliseze rindeaua, luînd o peliculă de lemn. Motoi știa că geluitul nu este nici pe departe o treabă atît de simplă, pe cît pare la privit. Dacă n-ai exercițiu, rindeaua ți se duce de capul ei, rîcîind dezordonat ici, colo, stricînd materialul.

— Unii ar crede că ești un hoinar, un încurcă lume — continuă Remus, și făcu un gest disprețuitor adică „sînt niște proști". În realitate, tu ai o însușire absolut pozitivă : îți place să fii informat.

Într-adevăr, dacă-l urmăreai pe Motoi într-una din plimbările lui zilnice, dădeai aproape sigur peste ceva neobișnuit. Avea talentul să intuiască primul tot ce era mai nou și mai interesant. Așa fusese cînd Aurică Grigoraș sădise vestita nucă de cocos, primită de la unchiul său care adusese cîteva din Africa, unde lucrase la sonde. Primul care asistase la introducerea exoticului fruct în putina umplută cu pămînt negru și untos, din care răsărea ca un cap de șarpe argintiu termometrul, fusese Motoi.

„Crezi că iese ceva de-aici ?" întrebase Grigoraș, lăsînd putina în cameră, lîngă sobă.

„La sigur, răspunsese Motoi, rămîne să-ți procuri o maimuță că, îți garantez, cocotierul o să-l ai, da' ce-i facem, că ăla crește înalt, spargem tavanul ?"

„Stai, întîi măcar să încolţească, pe urmă mai vedem !"
„Dacă îţi spun eu că încolţeşte..."
Motoi nu te contrazicea niciodată, chiar dacă i-ai fi spus că vrei să-ţi înveţi pisica să cînte la trompetă. Dimpotrivă, afirma că e foarte posibil, că mai auzise el despre ceva asemănător, totul e să nu te descurajezi. Ar fi fost o mare greşeală să-ţi închipui că Motoi vrea să te flateze. Dimpotrivă, în clipele acelea credea din tot sufletul în ceea ce spunea, credea cu atîta convingere încît îţi alunga propriile îndoieli. Fără Motoi, Grigoraş ar fi renunţat de mult să mai aştepte ceva de la nuca de cocos, dar o uda şi-i administra îngrăşăminte şi supraveghea temperatura camerei cu cea mai mare rîvnă, deşi primele rezultate nu erau decît nişte fire de leuştean autohton, din sămînţa rătăcită prin cernoziomul de grădinărie. Unii spuneau că pînă şi la originea carierei poetice a lui Titi Popenici se afla tot Motoi, că în urmă cu trei ani l-ar fi surprins furişat în dosul casei cu aparatul electric de ras al lui taică-său în chip de microfon debitînd actoriceşte primele versuri, şi că ultimele îndoieli în ceea ce priveşte talentul său i le-ar fi spulberat Motoi prin faptul că reţinuse imediat o strofă întreagă, pe care i-o recitase, prin surprindere, de după cealaltă parte a gardului. Asupra calităţii acestor versuri de început amîndoi păstraseră o adîncă tăcere, dar toată lumea ştia că primul căruia Titi îi citea fiecare poezie nouă era Motoi, deşi în restul timpului îi căuta nod în papură.

— Şi ce se mai povesteşte despre mine ? spuse Remus, potrivind din nou lama rindelei şi lovind uşurel cu ciocanul capul penei. Îşi umezi arătătorul cu petrol, trecîndu-l pe talpa sculei şi pe ascuţiş, ca să facă lunecuşul mai lesne.

— Ce să se povestească, nimic, ridică Motoi liniştitor din umeri.

— Ba se povesteşte, ia dă-i tu drumul.

Motoi nu ştia să mintă, dar nici nu-i plăcea să spună adevăruri neplăcute. Îşi compuse un ton neglijent-ironic,

adică urma să se refere la niște pălăvrăgeli care nu meritau atenție.

— Doar Vătășelu zicea că ai inventat pretextul ăsta cu schiurile special ca să te închizi în magazie cîteva zile și deci să nu te întîlnești cu el.

— De ce să nu mă întîlnesc cu el ?

— Ei, n-a spus Vătășelu duminică la film cînd l-ai sculat de pe scaun să stea Magda că vrea să vă bateți, să se vadă odată cine-i mai tare ?

— Ai dreptate, uitasem, păi e o problemă serioasă, bine că mi-ai adus aminte, zise Remus — și fixînd în banc scîndura pe muche începu să-i geluiască ușor, ca într-o dezmierdare, cantul. Altceva ?

— Nimic, se apără Motoi. Doar Vichi Boiangiu... da' ce importanță are ?

— Las că văd eu, tu spune-mi.

— Zicea că îți pierzi timpul de pomană, mult mai cu cap e să dai două-trei sute și să-ți cumperi schiuri...

— Să dea el, dacă n-are ce face cu banii !

— ...Că nimeni nu-și poate face singur schiuri decît dacă e fabrică de schiuri, ce, tu ești fabrică ? Trebuie lucrate la fix, și pe urmă cum le curbezi la capăt ?

— Asta mă-ntrebam și eu, dar e o carte la bibliotecă, mereu mă loveam de ea, niciodată n-o deschisesem. Cînd cauți un roman de aventuri, nu-ți prea vine să iei „Tehnologia prelucrării lemnului". Am ciupit de-acolo tot ce trebuie. Spune mai departe.

— Ce să mai spun ? Nu mai e nimic. Atît că Silvia rîdea ; unde s-au mai văzut schiori în orașul nostru, aici n-avem munte, pînă la urmă Remus o să se dea cu săniuța ca ăia mici pe dealul Trei Cireși.

— N-ar fi rău nici așa, zise Remus, uitîndu-se pe schițele executate îngrijit, ca la ora de desen tehnic. Numai că eu o să mă dau cu schiurile, și pe urmă mai există și schiul de fond, cea mai tare probă, adică mersul

pe teren plat, un kilometru, cinci, zece, depinde.

— Ei, noroc, eu acum trebuie să plec, zise Motoi și își suflă în palmele înghețate. Magazia unde făcea Remus pe meseriașul era foarte bună, cu condiția să nu fie iarnă.

Rămas singur, Remus se gîndi că poate exagerase punîndu-și în cap să-și facă singur schiuri, niciodată prin partea locului nu-i trecuse cuiva prin minte așa ceva, puținii amatori le cumpărau, le montau pe acoperișurile mașinilor și plecau la munte. Dar lui Remus, cînd îi intra un lucru în cap, îi era imposibil să renunțe, degeaba își spunea că n-are rost și că ar trebui să-și vadă de alte treburi ; nu se liniștea pînă nu termina acest lucru, chiar dacă-i ieșea prost. Bombănind, începu să scotocească pe după lăzi, saci, butoaie căutînd șmirghelul.

Peste vreo oră ciocăni timid la ușa improvizată din bucăți inegale de placaj Livică Năsturescu :

— Nu te supăra că te deranjez, mă gîndeam... dar numai dacă n-ai chiar acum nevoie de ea... să-mi împrumuți și mie cartea aia cu tehnologia lemnului.

Remus se strădui să nu zîmbească și-l trimise la bibliotecă. „Am fost, nu-i în raft, eram sigur c-o găsesc la la tine". După treizeci de minute, ușa se trînti de perete împinsă de vigurosul Aurică Grigoraș :

— Salut, bătrîne. Pot s-arunc și eu o privire ? M-ar interesa și cărticica...

— E la bibliotecă.

— Păi eu de unde vin ? E dată. Credeam... Pe rînd apărură Sandu Irimie, Titi Popenici, Doru Samoilă și chiar Vătășelu în persoană, care spuse că amînă confruntarea decisivă întrucît e interesat de „cartea aia". În cele din urmă, Remus, sîcîit de grăbiții care nu-l lăsau să lucreze („Asta lui Motoi i-o datorez, e de speriat cît de repede duce el o vorbă de colo-colo !"), găsi mijlocul de a-și recu-

ceri liniştea bătînd în poartă un carton cu inscripţia „Stop ! Cartea nu-i la mine. Ce-ar fi s-o rugaţi pe bibliotecară să se uite în fişă şi să vă spună cui i-a dat-o ?"

Duminică dimineaţa, cînd îşi făcu apariţia cu schiurile la Trei Cireşi, văzu cu uimire încă paisprezece schiori, toţi cu schiuri făcute de ei, unele prea lungi, altele prea scurte, unele prea late, altele prea înguste, destule strîmbe, dar toate vopsite frumos, ceruite şi, la urma urmelor, de vreme ce alunecau, schiuri ! Cineva spuse : „Daţi-vă la o parte, lăsaţi-l pe Remus să deschidă pîrtia, el a făcut începutul !" însă Vichi Boiangiu, clătinîndu-se pe două scînduri care numai nu strigau că pînă foarte recent făcuseră parte dintr-un gard, ripostă : „Vedeţi-vă de treabă. Tot meritul e al lui Motoi. Să deschidă el pîrtia !"

E greu de spus dacă Boiangiu a rostit aceste cuvinte din gentileţe pentru Motoi sau din antipatie pentru Remus. Sigur rămîne faptul că Remus, ocupat să-şi menţină echilibrul pe schiurile lui perfect finisate, nici nu l-a auzit, şi că prima căzătură a încasat-o Motoi, nu atît din pricina totalei inexperienţe, cît mai ales de emoţie că se trezise întîia oară lăudat de Vichi Boiangiu.

UN ANTRENOR CU IMAGINAȚIE

Remus legase zdravăn de trunchiul cireșului o pernă înfășurată într-o veche față de masă din mușama, obținînd un manechin acceptabil. De o sută de ori același atac fulgerător ; lama spadei se arcuia în punctul dorit. Remus era singurul care făcea scrimă, încercaseră și alții, dar renunțaseră, plictisiți de monotonia antrenamentelor și descurajați de puținătatea spectatorilor. Remus se ținuse, gospodărește, de lucru și ajunsese în echipa reprezentativă a clubului.

— Eu n-am noroc, zise Dolete, care-i urmărea cu interes, lungit comod, pe iarbă, la umbră.

— Care noroc ? Zi mai bine că nu ești serios.

— Nu sînt... oftă Dolete.

— Și că n-ai voință.

Un nou suspin :

— N-am...

— Și că nici nu știi ce vrei.

— Nu știu...

Dolete se ridică în capul oaselor :

— Eu vreau să fac lucrurile bine, dar îmi ies mereu pe dos ! Să luăm concursul de duminica trecută. La ora opt dimineața am alergat în serii pe 800 m plat și am cîștigat cu un avans splendid, trei secunde față de al doilea clasat, iar la ora unsprezece am fugit în finală și am ieșit ca vai de lume, ultimul ! Tot a fost bine, puteam să nu ajung deloc, începusem să mă sufoc încă înainte de cinci sute de metri. Este o senzație îngrozitoare, rămîi fără respirație, picioarele ți se mișcă dezordonat și simți în tălpi toată greutatea pămîntului. Te cuprinde o ură neputincioasă față de cei care te depășesc, îți vine să-i apuci de tricou. M-am așezat pe iarbă, lîngă poarta de rugbi, la care niște băieți necunoscuți jucau fotbal.

— Sînt curios să știu la ce te gîndești, mi-a zis posac Măldărescu. Asta, presupunînd că uneori ți se întîmplă să te gîndești la ceva.

Mă uitam cu coada ochiului la chelia lui cu trei fire în vînt, și la burta lui cam mare. Nu prea arată el a sportiv, dar purta în ziua aia cel mai frumos trening pe care l-am văzut — roșu, cu cîte două dungi albe de-a lungul mînecilor și al pantalonilor.

S-a răstit :

— Te-am întrebat ceva, Dolete ! La ce te gîndești ?

Era cinic. De fapt întrebarea lui trebuie înțeleasă cam așa : „N-ai de gînd să-mi spui că te gîndești la modul jalnic în care ai pierdut finala ?“

Îmi revenisem complet dar, pentru a ocoli neplăcuta discuție, mă prefăceam că sînt încă lipsit de puteri, mă străduiam să respir cît mai repede și mai zgomotos. Mă uitam cu coada ochiului la el ; pe lîngă preafrumosul trening mai avea cronometrul Anker, megafonul portabil și geanta Tarom, știi tu, în care ținea trusa sanitară, lămîile și caietele noastre individuale de antrenament. Aceste utilaje sînt foarte decorative, vederea lor inspira respect, dar pe pistă fusesem eu, eu și numai eu simțisem că mă sufoc, pe cînd el tuna de pe margine în megafon „Ritm ! Ritm ! Mărește fuleul ! Ritm, ritm !“

Să nu rîzi ; aș fi putut să cîștig finala și să obțin titlul. Așa ar fi fost normal. Sînt, după spusele lui Măldărescu, un perfect „om de opt sute“. Tu știi că am încercat toate distanțele de la o sută la o mie cinci sute. Pentru cea dintîi n-am o plecare destul de bună ; cînd mă dezlipesc din bloc-starturi, ceilalți fac deja doi metri ; ce-i drept, odată lansat, sînt foarte tare, dar muncesc ca să recuperez. La o mie cinci sute, viață frumoasă, zburd ca un iepure, nu mă simt bine decît în capul plutonului, în schimb n-am finiș ; întotdeauna se găsește cineva care să mă depășească pe ultimii metri.

— Uite ce e, mi-a spus într-o zi Măldărescu. N-ai destulă suplețe și stai cam slab cu viteza de reacție. Trebuie să găsim altă probă. Ești voinic. S-ar putea ca la aruncarea greutății drumul să-ți fie presărat cu flori.

Și mi-a arătat un caiet de douăzeci de file, cu numele meu scris pe copertă. Era înțesat de calcule și scheme.

— Ce reprezintă ?

— În cifrele și datele astea ești tu. Parametrii fiziologici și psihici. Performanțele. Calitățile și defectele.

— Unde sînt defectele ?

— Aici.

— Zece pagini de defecte ? !

— Poate-ți amintești cum am început să mă pregătesc pentru aruncarea greutății. Totul mergea foarte bine. Mîncam mult, ridicam haltere, făceam exerciții specifice. În ziua „triunghiularului“ din toamnă, urma să mă lansez oficial în noua specialitate. Nimeni nu bănuiește, dar ție pot să-ți spun : stau prost în ceea ce privește emoția. Pe cuvînt ! E de ajuns să văd în tribune un singur chip mai nu știu cum și mă zăpăcesc. Așa s-a întîmplat și la „triunghiular“. Nu din pricina unor chipuri necunoscute, ci din a unora mult prea binecunoscute : patru fete de pe strada mea, care veniseră cu școlile lor să asiste la „triunghiular“. Se aflau în primul rînd al tribunelor și, cum le-am văzut, am știut ce se va întîmpla. Piruetele nu mi-au ieșit deloc și am aruncat cu un metru și ceva mai puțin decît la antrenament. Ce-a mai strigat Măldărescu la mine... Ca să scap de el, m-am înghesuit la startul cursei de 800 m plat. În proba asta Măldărescu nu trecuse pe nimeni, i se păruse inutil. Celelalte două școli aveau oameni mult prea buni pe 800. Am fugit fără speranță, dar îndîrjit, la acest 800 și am ieșit pe locul trei ! Entuziasm mare de tot, diplomă, medalie. Bun și locul trei, că e pe podium.

A doua zi, din nou discuție cu Măldărescu, din nou caietul. Așa am devenit „omul de opt sute“. La ședințele de antrenament mă bucuram de o atenție specială. Măldărescu alerga lîngă mine — pe bicicletă, bineînțeles ! — cu cronometrul în mînă. Simțeam că devin nu numai din ce în ce mai rapid, ci și mai deștept. Pauzele de odihnă erau folosite pentru discuții de istorie, păi nu ? Am început să fac progrese în domenii de care habar n-aveam. O săptămînă numai despre bizantinologie mi-a vorbit.

Știai că o împărăteasă a Bizanțului, Ana Comnena, a fost poetă ? Nu știai. Eu știu.

Și iar mă întorc la concursul de duminică. Parcă văd și acum cum se dădeau premiile, în timp ce eu zăceam lîngă poarta de rugbi, cu Măldărescu lîngă mine. Încercam să-mi imaginez ce-o să scrie în caietul lui de observații științifice. Că sînt lipsit de voință, de personalitate, de caracter ? Mă simțeam un exemplu tipic de om cu care nu se poate face nimic. Mi-era rușine nu de public și nici de colegi, ci de Măldărescu, se înțelege. Cred că i-am făcut un mare rău. Din pricina mea a ajuns aproape ridicol. Impresionase pe toată lumea agitîndu-se pe marginea pistei, ca un mare antrenor, cu megafonul în care striga „Ritm, ritm !“, pentru ca la urmă, eu, elevul său, să ajung pe ultimul loc, arătînd așa de rău, încît era o minune că nu abandonasem.

Dar vina principală nu-mi aparține mie. Pînă la 12 ani n-am făcut altceva decît ce se face la orele de educație fizică, și uneori nici atît, pentru că găseam fel de fel de pretexte ca să fiu scutit. Pe urmă vine el, Măldărescu, profesor de istorie, și întoarce școala pe dos cu lotul lui de atletism, cu lotul lui de handbal, cu lotul lui de fotbal și mai ales cu megafonul și cu cronometrul. Ne-a înnebunit pe toți.

— La ce te gîndești ? m-a întrebat iar, acolo, lîngă poarta de rugbi.

Parcă nu știa la ce mă gîndesc ? Mă gîndeam exact la ceea ce probabil se gîndea și el ; că n-o să iasă niciodată din mine un om de performanță. Era de prevăzut, se știe de multă vreme că nu sînt o fire sportivă. Nu am ambiție, nu mă pot concentra total asupra unui singur scop. Ceea ce s-a întîmplat duminică se mai întîmplă de zeci de ori și o să se mai întîmple. Îmi venea să-i spun : „N-ar trebui să vă mirați: Mă port exact ca un atlet antrenat de un profesor de istorie“.

De fapt, duminica noastră sportivă începuse cu defilarea concurenţilor, care m-a ameţit de frumoasă ce-a fost. Gazonul terenului de fotbal mirosea ca un cîmp de lucernă după ploaie, fanfara cînta, tribunele aplaudau în ritmul tobei şi noi mărşăluiam pe pistă. De fericire, nu-mi mai simţeam greutatea trupului. Am cîştigat seria la 800 ca în vis. Pe urmă, în loc să mă odihnesc, am colindat peste tot. Aveam prea multă energie, îmi venea să cînt şi să ţopăi şi să mă dau peste cap de plăcerea acestei zile. Nu mai puteam aştepta finala de la ora 11, trebuia să fac ceva pînă atunci ! M-am vîrît printre săritorii la înălţime, am făcut vreo două ture cu cei de la 5 000 m plat, am aruncat la suliţă, am sărit la lungime pînă am văzut numai cercuri roşii dinaintea ochilor, am jucat fotbal, am ridicat haltere în sala de sub tribună. La 11, cînd am fost invitat la finala probei mele oficiale, 800 m plat, mă simţeam puternic ca un semizeu, dar în realitate eram stors de puteri. Am scăpat ca prin minune de ruşinea de a părăsi pista înainte de terminarea parcursului.

— Ştii ceva ? mi-a spus într-un tîrziu Măldărescu, după dezastru, acolo, lîngă poarta de rugbi. Cred că ar trebui să ne gîndim la altă probă...

Mă aşteptam să scoată caietul meu şi o să înceapă să-mi calculeze bietele puteri. Are patruzeci de caiete, sîntem patruzeci în vestitul lot de atletism. Ştiu că are mult de lucru cu noi. Îmi vine să rîd văzînd cît de serios se uită prin caietele astea. Pe mine trebuie să mă păzească să nu-mi cheltui energia la alte probe decît acelea la care sînt înscris. De Vătăşelu trebuie să aibă grijă în ceea ce priveşte . pietricica. Vătăşelu nu sare ca lumea decît dacă, mai întîi, culege de pe pista de elan o pietricică şi o aruncă peste ştachetă. Pentru Motoi, care ia prînzul la restaurant, în sectorul rezervat elevilor, a stabilit cu bucătarul un meniu special, sportiv, suportînd el diferenţa de preţ faţă de meniul obişnuit. Şi mai are şi alte griji :

cu Gigi Preda, fondistul ăla din anul doi B, pe care părinții nu vor să-l lase la antrenament că nu-i rămîne timp pentru lecții, cu Titi Boroș, sulițașul din anul trei A, care suferă de amigdalită și refuză să se opereze.

— Ce zici ? mi-a spus, răsfoind caietul.

Ce era să mai zic ? Nimic. Ascultam aplauzele din tribune. Era festivitatea de premiere la săritura în lungime. Fericiții urcau pe podium, numele lor răsuna în difuzoare. Deodată, crainicul spune : „Participînd în afară de concurs, Dolete Ilie a sărit 5,20 m !“ Aplauze tari, furtună, auzi ! ? Rezultatul meu era cu 10 cm mai bun decît al celui clasat pe locul 3, care lua totuși medalie și diplomă.

L-am privit cu vinovăție pe Măldărescu.

— Știam, mi-a spus el înflorit de bucurie. Am aflat de acum două ore. Nu ți-am spus fiindcă voiam să-ți studiez reacția la aflarea veștii. De mîine începem pregătirea specială pentru lungime.

Am țipat :

— De ce vă pierdeți vremea cu mine ? Sînt convins că știți de pe acum că la primul concurs mai important o să ratez exact proba pentru care m-am pregătit, în schimb o să obțin o brumă de succes neoficial la cine știe ce altă probă. De ce mai insistați ? Cu mine nu se poate face nimic.

— Nici cu mine, a oftat Măldărescu. După teze, începem antrenamentul pentru lungime.

A poruncit, prin megafonul lui, adunarea lotului. Se pregătea defilarea de închidere. Ne-am aliniat. El pășea în fruntea noastră, cu megafonul și cronometrul și geanta Tarom. E totuși un mare antrenor. Știi ce mi-a spus ieri ? Că se gîndește foarte serios să mă pregătească pentru popice ; în felul ăsta poate ajung campion la ciclism !

— Va să zică, umbli cu tot dinadinsul după bucluc, zise Vătășelu, cu fruntea plină de crețuri, semn că te puteai aștepta la orice din partea lui.

— N-am umblat niciodată, aș vrea să-l văd și eu pe ăla care umblă ! se strădui Remus să pară vesel, dar era cu ochii țintă la mîinile ciolănoase și lungi ale celuilalt, care-i răsărise pe neașteptate în față, dindărătul unei enorme bobine de cablu.

— Atunci ce cauți aici ?

— Nimic. Mă duc la Grigoraș, și-a vopsit bicicleta — elegant, în alb ! — și mai are niște vopsea, zice că e destulă ca să-mi ajungă și mie. La nevoie o mai lungesc cu petrosin.

— Din partea mea poți s-o lungești și cu ceai de mușețel. La Grigoraș puteai să ajungi pe bulevard. Cotești după cinematograf, o iei pe strădușa cu...

— Știu, dar ziceam să văd cum mai merge șantierul ăsta.

— Și nu te-ai gîndit că de pe urma curiozității s-ar putea să te alegi cu capul plin de pumni ?

Remus izbucni în rîs :

— Deloc. Imaginația mea e de tip optimist !

— Atunci ai o memorie de tip uituc. Nu ți-am spus că dacă te prind pe la mine *ne batem* ?

Pictorul de corăbii fluieră încetișor :

— Ia stai ! Tu știi că ai dreptate ? Exact așa ai spus !

— Cam tîrziu îți amintești. O să te coste. Ne ducem după blocul ăla, unde nu ne vede nimeni și lămurim situația.

— Dacă ții neapărat... Dar crezi că e musai să mă bați, fiindcă te-am sculat la cinema de pe scaun ca să stea Magda ? Poate că în locul meu făceai și tu la fel.

— Nu în cazul Magdei. Dacă ai cunoaşte-o ca mine... Tot ce fac la şcoală îi povesteşte punct cu punct maică-mi. Asta-i Magda.

— Recunosc, nu prea merită recunoştinţă, totuşi e fată, şi într-o sală de spectacol, unde lumea nu te cunoaşte...

— Ce să mai lungim vorba. Mi-am dat cuvîntul că ne batem, gata.

— Asta chiar că e un lucru important, încuviinţă Remus, cu gravitate. Dacă ţi l-ai dat, trebuie să te ţii de el. La ce te-ai gîndit : la trîntă sau la box ?

Vătăşelu îşi examină cu mare atenţie adversarul. Remus era cam cu zece centimetri mai înalt şi cu vreo cinci kilograme mai greu, diferenţe care nu-l speriau pe Vătăşelu, el avînd în schimb o binecunoscută rapiditate şi o şi mai binecunoscută experienţă. Singurul lucru care îl neliniştea, oarecum — analizase minuţios deşi la iuţeală situaţia — era lipsa de teamă a lui Remus. Se ştia că pictorului de corăbii nu-i e frică niciodată de nimic. Bineînţeles, puteau să apară şi alte surprize, drept care Vătăşelu îl întrebă :

— N-o să dai cu picioarele ? N-o să mă apuci de păr ? Ştii că e incorect. Unii au obiceiul să mai şi zgîrie.

— Fii fără grijă, n-o să fac nimic din toate astea... adică, oftă Remus, o să mă străduiesc, dar mi-e foarte greu să-ţi promit. N-am rutina ta, s-ar putea să mă zăpăcesc, să nu mai ştiu ce fac, aşa că te rog dinainte să fii înţelegător dacă s-o întîmpla să dau cu picioarele. Fii sigur că n-o s-o fac dinadins.

Vătăşelu se uită la picioarele lui Remus : lungi, prea lungi, şi probabil musculoase, umbla mult cu bicicleta, iar în iarnă făcuse tot timpul schi de fond, în jurul oraşului, că dealuri n-aveau.

— Bine, aiuritule, se răsti el, la vîrsta asta n-ai învăţat să te stăpîneşti ? „Mi-e imposibil să promit" ! Păi dacă n-ai autocontrol eşti în stare să mă şi ciupeşti !

— Tot ce se poate. Nu pot garanta nimic.

— Greu o scoate omul la capăt cu tine. Hai să facem o listă de reguli. O înveţi pe dinafară, că tu reţii repede, şi pe urmă ne ducem în spatele blocului.

— Bună idee. Foarte bună, să ştii că gîndeşti ştiinţific. Ia să scot eu pixul... Unde l-oi fi pus ?... Uite că l-am uitat acasă ! Nici hîrtie n-am.

— Ce fel de desenator eşti tu ? se necăji Vătăşelu.

— Nu ştiu, oftă Remus. Poate renunţăm.

— Adică să nu mai scriem regulile ?

— Adică să *nu ne mai batem !*

Vătăşelu scutură energic din cap :

— Imposibil. Toată lumea ştie că mi-am dat cuvîntul. Mă fac de rîs.

— Nu vreau să te faci de rîs, zise cu hotărîre Remus. Poate găsim altă soluţie. Uite, hai să zicem că ne-am încăierat şi că m-ai bătut. Îmi dau aşa, pe sub un ochi cu puţină acuarelă, combin şi eu nişte culori, şi-o să semene perfect cu o vînătaie. Ce zici ?

— Nu. Nu-nu-nu ! exclamă Vătăşelu, făcînd gesturi largi ca şi cum această idee luase o înfăţişare materială şi voia s-o gonească. Ar însemna să mint.

— N-o să ştie nimeni.

— Dar o să ştiu eu. E acelaşi lucru. M-aş simţi foarte... E ca şi cum aş fi furat ceva. Altă variantă n-ai ?

Remus îşi masă gînditor bărbia :

— Nu prea. A ! Îţi pictez şi ţie o vînătaie ! Pe nas. Vrei ?

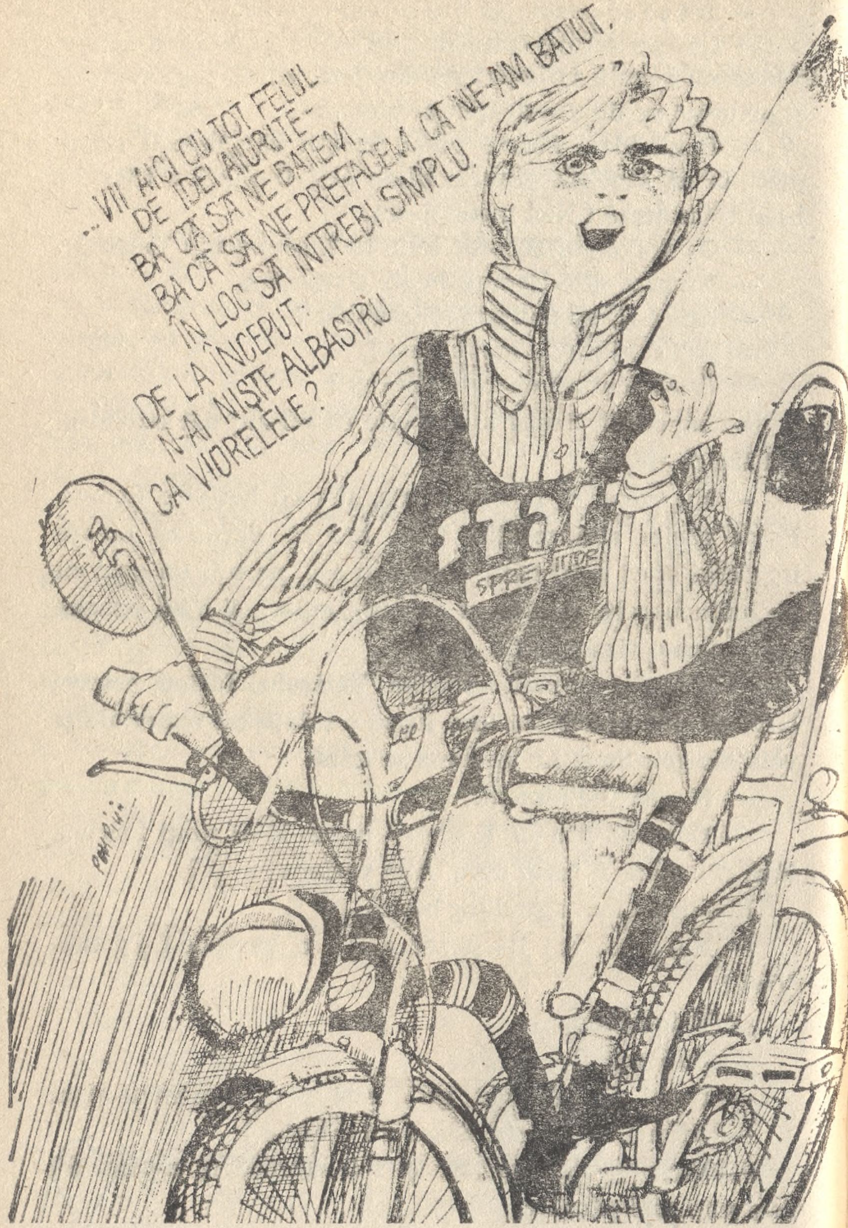
— E inestetic.

— Sub ochi ?

— Locul ăla ai avut grijă să-l rezervi pentru tine.

— Atunci, pe frunte, deasupra arcadei ?

— Vede vreun profesor şi mă trimite la medic. Pe ăsta nu-l mai păcălim.

...VII AICI CU TOT FELUL
DE IDEI AIURITE-
BA CĂ SĂ NE BATEM,
BA CĂ SĂ NE PREFACEM CĂ NE-AM BĂTUT,
ÎN LOC SĂ ÎNTREBI SIMPLU,
DE LA ÎNCEPUT:
N-AI NIȘTE ALBASTRU
CA VIORELELE?

— Cel mai convenabil ar fi pe obraz. Uite — aici, în partea de jos. Eu, sub ochi și tu, la maxilar.

— Ar merge, dar vînătaia ta să ți-o pictezi mai mare.

— Cu cît ?

— Ei, nu cu cine știe ce, că ești băiat bun, să zicem, cu o pătrime în plus față de a mea. E prea mult ?

— Da' de unde. Exact cît trebuie.

— Exact cît trebuie ca să ne scadă la amîndoi nota la purtare ! zise nemulțumit Vătășelu. Asta nu ți-a dat prin minte ? De toate trebuie să mă ocup eu ! Ai putea să-ți imaginezi ce-o să facă dirigintele cînd o să ne vadă apărînd așa pictați în clasă ?

Remus fluieră a pagubă :

— Vătășelule, sînt nevoit să repet : raționezi neașteptat de precis. Situația e într-adevăr complicată. Dacă tăcem, se va presupune că ne-am cotonogit reciproc și o pățim amîndoi. Dacă spunem adevărul, ne facem de baftă. Nici o soluție. Și ce vînătăi frumoase ar fi ieșit... Mă mănîncă palmele să vopsesc ceva !

— Numai cu gîndul la pictură și vopsele ești, mormăi Vătășelu, iar aiuritul de Grigoraș se ia după tine : bicicletă albă ! Da' ce, e fată ?

— Culoarea asta a avut-o, i-a rămas de la vopsitul ferestrelor.

— Și asta înseamnă că trebuia neapărat s-o turnați pe bicicletă ? Un albastru, da, mai zic și eu. Am două cutii. Știi ce albastru ? Ca viorelele !

— Frumos, încuviință Remus. E ceva foarte delicat, foarte fin, n-am știut că ai albastru ca viorelele.

— Păi dacă nu te interesezi ! gesticulă Vătășelu, iritat. Vii aici cu tot felul de idei aiurite — ba că să ne batem, ba că să ne prefacem că ne-am bătut, în loc să întrebi simplu, de la început : n-ai niște albastru ca viorelele ?

PIRAMIDA

Pe Titel Popenici toamna îl zăpăcise întotdeauna. De pe la întîi septembrie, anumite lucruri nu-i mai erau clare. Aerul i se părea prea greu şi prea dulce, zgomotele străzii, înfundate, toate obiectele, oamenii, copacii — răsărind dintr-o lumină roşiatică. Cel mai important era că el însuşi se simţea stăpînit de o dulce moleşeală, umbla ca în vis, se uita la prietenii lui cum prind cleni şi obleţi cu borcanele în rîul de la Trei Cireşi şi nu avea dorinţa de a-i imita, deşi era cel mai îndemînatic dintre ei. Privea ciorchinii atîrnînd în corzile viţei care acoperea curtea, între streaşina casei şi bucătăria de vară, struguri negri, tămîioşi, şi nu ridica mîna să culeagă, deşi cu o săptămînă-două în urmă îşi mai strica stomacul cu boabe verzi.

Această stare confuză continua şi după începerea şcolii. Profesorii intrau în clasă, vorbeau, întrebau, dar Titel Popenici nu auzea nimic. Prin faţa ochilor îi treceau arborii pădurii unde se dusese să culeagă ciuperci şi nu găsise mai nimic, în schimb îl apucase o ploaie foarte veselă, cu soare.

Uneori Titel nu se gîndea la nimic special, ci se distra pe seama gîndurilor care apăreau singure, de capul lor, alungîndu-se unele pe altele sau întreţesîndu-se într-un amestec caraghios.

De obicei, în perioada asta se alegea cu note care, în altă lună, de exemplu în decembrie, l-ar fi făcut să-şi muşte buzele de necaz.

Titel Popenici se trezea brusc în ziua cînd veneau camioanele cu lemne pentru şcoală, aducînd cu ele un fel de răcoare parfumată. Erau bucăţi de aproape doi metri — nişte crocodili vegetali — mirosind a tanin şi a răşină. Titel simţea în ei ceva prietenos, lămuritor. Locul tradiţional al lemnelor era în sectorul de miazăzi al curţii, unde profesorul de geografie, Măndoiu, le clădea în forma

unui enorm trunchi de con, pe care însă îl numeau în chip romantic piramidă. Nimeni n-ar fi îndrăznit să i se substituie lui Măndoiu, nici chiar directorul, Vasiliad, în conducerea acestei operațiuni pe care o efectua în fiecare toamnă, de vreo douăzeci de ani, așa cum se ocupa din proprie inițiativă de toate treburile gospodărești. Desfăcînd robinete, cabluri electrice, instalații de laborator, se încălzea repede, cel mai adesea îl vedeai în cămașă, numai la ore se chinuia cu veston și cravată. Dealtfel, în cancelarie se afla chiar lîngă ușă, așa încît nu putea fi evitată, o oglindă mare, cu ramă grea, complicată, de bronz. Dinaintea ei, fiecare profesor își revedea ținuta și pieptănătura înainte de a părăsi cancelaria, cu catalogul subsuoară. După modelul vestitei oglinzi, apăruseră și prin clasele mai gospodăroase unele replici, mai modeste, dar utile. Mulți elevi le foloseau ca să exerseze diferite strîmbături, în general însă îți venea greu să treci mai mult de trei zile prin fața oglinzii cu un buzunar descusut sau cu pantalonii prea de tot șifonați.

Cînd soseau lemnele, umplînd împrejurimile cu miros de pădure, pentru Titel Popenici lucrurile începeau să prindă contururi mai clare, ca după o ploaie bogată, care limpezește și spală de praf o lungă zi de vară. Acum simțea și el că a început toamna, că la orizont se află trei trimestre de viață ordonată cu îndatoriri precise. A doua zi, după lemne, venea motorul, adică mașina care le tăia. Era o rablă din care curgeau rugina și uleiul, numai fierăstrăul-disc strălucea tînăr, cu dinții bine ascuțiți. Zgomotul îngrozitor nu supăra pe nimeni, dimpotrivă, crea o stare de bună-dispoziție generală, simțeai de pe acum în nări mirosul teracotelor încinse. De obicei, orele de istorie erau plasate la încheierea programului, exact atunci cînd, obosit, te cumințești, de bună voie, stînd

comod, cu picioarele lungite pînă sub banca din față. Măndoiu își presăra expunerile cu legende, pe care le povestea ca nimeni altul, încîntîndu-se pînă și pe sine și uitînd să poruncească aprinderea luminii, dar era suficient focul care, prin ușița întredeschisă a sobei, își proiecta în clasă ușoara și tremurătoarea lui lumină de poveste.

Cu gîndul la toate aceste plăceri, Titel Popenici se înviora de-a binelea. Laolaltă cu toți colegii căra spre gălăgioasa mașină *metrii steri* și, dinspre ea către locul depozitării, buturugile de patruzeci de centimetri. Ore întregi făcea treaba asta și nu simțea nici cea mai mică oboseală. Măndoiu și elevii claselor liceale, primind buturugile, clădeau renumita piramidă, urcînd odată cu ea la un metru, la trei, la cinci. Din cînd în cînd Măndoiu se cățăra și el pe una din cele trei scări. De fiecare dată, privirile ajungeau mai departe, potrivit cu creșterea stivei de lemne. Cînd se zărea, dincolo de policlinică și de cinematograf, clădirea poștei, era semn că lucrul s-a împlinit. Măndoiu primea felicitările colegilor de cancelarie, răspunzînd : „Băieții, ei au lucrat". Ore întregi, piramida era admirată și lăudată, domina toate evenimentele zilei, în recreații fiind vizitată ca un monument.

Cine știe cum se potrivea vremea, dar la o zi-două dădea prima brumă. Piramida devenea de argint în dimineața rece, sticlea ca un aisberg, reflectînd roșul soarelui slăbit. Atunci Titel Popenici se simțea eliberat pe de-a-ntregul de năuceala sfîrșitului verii. De mult se renunțase la lemne, dar radiatoarele de calorifer nu-l împiedicau să-și imagineze vechea piramidă. Devenea ușor și energic, așteptînd cu poftă să fie chemat la tablă, chiar dacă nu era sigur că va ieși mare lucru din strădania lui.

Vichi Boiangiu îi făcu semn să coboare mai repede, dar Dudică să fi vrut și n-avea cum ; de-a lungul timpului, casa fusese supraetajată fără un plan precis, ajungînd să prezinte o mare varietate de caturi, poduri și mansarde. Ca să poată ajunge la platforma lui cu porumbei și de-acolo înapoi, Dudică avea nevoie de patru scări și, bineînțeles, de ceva timp. Vichi, minte organizată și obișnuită să lucreze repede, îi sugeră soluția optimă : așezarea platformei în curte, pe un fel de catarg telescopic, care să poată fi înălțat sau micșorat după dorință.

— Ai tu așa ceva acasă la tine ? zise Dudică, receptiv la noutăți.

— Nu, pentru că nu mă interesează porumbeii, dar te pot ajuta.

Se cunoșteau mai mult din vedere, știind prea puțin unul despre altul, așa că Dudică primi încrezător propunerea, nefiind la curent cu faptul că obiceiul lui Vichi era să facă tot felul de experiențe pe spinarea altora.

— Astăzi n-am timp, zise cu destul regret Vichi, dar trec eu zilele astea. Acum altceva mă interesează : îl aștepți pe Grama ?

— Da. Peste două ore. De ce întrebi, nu poate veni ?

— E o problemă, îți explic eu. Ce trebuia să faceți ?

Dudică, scund și firav, se simțea intimidat lîngă un băiat atît de înalt ca Vichi, voinic, impetuos, una din gloriile sportive ale cartierului.

— Nu mi-a spus ceva precis dar poate știe Trandafirescu, aranjasem să ne vedem cu el.

— Care Trandafirescu ?

— Ăla mic, Părăluță, care e și la școala de muzică, începu să explice Dudică, serviabil. Studiază la flaut, se zice că e foarte...

Grăbit, Vichi îl întrerupse, întrebînd unde stă.

— Merg și eu, te conduc, se oferi Dudică, bucuros să se arate în lume în tovărășia lui.

Pe Părăluță nu-l găsiră studiind la flaut, ci alergînd de la un capăt la altul al străzii, într-un maiou pe care scrisese singur, nu prea caligrafic, cu tuș roșu, „Juventus“ și cifra 8, număr de mijlocaș. Vichi îl privi cu milă — băiatul, subțirel și delicat, era lac de transpirație.

Da, urma să se vadă cu Grama și cu Dudică — „Salut, Dudică !“ — dar nu știa nici el prea exact de ce, adică știa cîte ceva, dar ar fi fost mai bine să-l întrebe pe Măndoiu, că și cu el trebuia să se întîlnească. Nu-l știi pe Măndoiu ? Ăla dintr-a șaptea D, i se mai zice și Păpădie. Te duc eu la el. Vii și tu, Dudică ? Haideți, poate dăm acolo peste Grama și ne lămurim.

Vichi se întrebă, iritat, cît avea să mai umble de la unul la altul, și-i promisese în gînd lui Grama o muștruluială. Care muștruluială, că Grama nu era omul pe care să-l muștruluiești. Tocmai de aceea se și simțise Vichi măgulit auzindu-l :

— Boiangiule, am o rugăminte. Mîine să nu te duci la seră.

— Cum să nu mă duc, începem să instalăm tocmai ce-i mai important, acoperișul !

— Fă-mi binele ăsta : *am nevoie* să nu te duci.

— Ai *tu* nevoie să nu mă duc *eu* ? !

— Stai să-ți explic. Dacă lipsesc, mi se fac tot felul de observații. Dacă lipsești tu, nu zice nimeni nimic, ai autoritate, ești serios, lumea o să-și închipuie că ai avut un motiv important, și în felul ăsta, *pe lîngă tine, scap și eu !*

— Un raționament ca ăsta nu se întîlnește în fiecare zi. Și de ce vrei să lipsești ?

— Am eu ceva, o să vezi, îți explic cînd o să fiu sigur. Ne-am înțeles !

— Cu ce ?

— Cu asta, ca să nu te duci la seră.

Grama nu ceruse niciodată nimic de la nimeni, Vichi era primul solicitat și asta îl flata. În același timp, era răscolit de curiozitatea de a ști ce pune căpățînosul de Grama la cale.

Măndoiu își merita porecla de Păpădie nu atît prin gingășia făpturii — era osos și deșirat — cît printr-o mare sfială și politețe. Poftiți în curte, luați loc pe bancă. Grama ? Da, sigur, îl așteptam. Dacă știu ?... Îmi pare rău, dar cred că mai informat e Mustață, care...

— Mai sînteți mulți ? Eu am și altele de făcut, peste un ceas trebuie să fiu la seră, vă mai dau treizeci de minute.

In drum spre numitul Mustață, Vichi fu de cîteva ori pe punctul de a întoarce spatele grupului de „surcele“ cum îi botezase în gînd, privindu-i cu ochi critic pe acești băieți care roiau în jurul lui. Nu-i părăsi, întrucît ar fi însemnat să contrazică o trăsătură a sa, despre care știa toată lumea : cînd lua o hotărîre, o ducea pînă la capăt și el hotărîse să afle și să neutralizeze motivul pentru care Grama voia să lipsească de la seră.

Dar nici Mustață, nici Bercea Ion, nici Popescu Gheorghe, nici un oarecare Pisică Iulian nu se dovediră în măsură să ofere detalii mulțumitoare ; toți îl așteptau pe Grama. Erau din clase diferite, unii nici nu se cunoșteau între ei — școală mare, o mie cinci sute de elevi — pînă la urmă se strînseră vreo doisprezece, și Vichi se văzu nevoit să constate că singurul capabil să lămurească lucrurile părea să fie exclusiv Grama. Furios și obosit, Vichi se uita la însoțitorii lui, chinuindu-și mintea să ghicească măcar aproximativ de ce îl așteptau pe Grama. Om al deciziilor rapide, își consultă ceasul :

— Ia veniți voi cu mine, o să vedeți cum se face în mod științific o seră, poate chiar ne ajutați, că vă văd băieți voinici și deștepți și pe drum îi telefonez lui Grama că vă găsește acolo.

Nimeni nu avu obiecţiuni, cel puţin nimeni nu le rosti. Majoritatea erau nişte necunoscuţi pentru Vichi, în schimb ei îl ştiau foarte bine, n-ar fi avut curaj să-l contrazică.

...Învelitorile translucide întinse pe scheletul de metal alb luceau ca oglinzile. Noii veniţi nu se dovedeau prea îndemînatici, totuşi prezenţa lor se dovedi profitabilă, aceştia scutindu-i pe colegii lui Vichi şi ai lui Grama de a mai căra de colo-colo materiale şi scule. Erau serviţi cu precizie şi respect de către neaşteptaţii ucenici.

— Nu pune pariu, că pierzi, zise Vichi. Ca să nu mai spun că obiceiul de a paria e stupid.

— Atunci îmi dau cuvîntul. Pe cuvîntul meu, zise Grama.

— Îţi dai degeaba cuvîntul. N-o să scoţi niciodată din ăştia o echipă de fotbal.

— Ba o să scot. V-aţi deprins cu ideea că numai unii ştiu să joace, adică tu şi ăilalţi ! Din fiecare clasă rămîn doi-trei pe dinafară, mereu aceiaşi, „surcele", cum le zici tu, să caşte ochii de pe tuşă. I-am adunat să ne facem o echipă a noastră, o echipă care într-o zi o să le bată pe toate.

— Interesant. Şi cine o să-i înveţe să joace ?

— Eu.

— Mai rău nici nu se putea. Pe tine cine o să te înveţe ?

— Ei.

— Sigur, sigur ! se bătu Vichi cu palma peste frunte. Cum de nu m-am gîndit ? E ca în algebră : minus cu minus fac plus.

— Rîzi, tu, rîzi — bombăni Grama, dar într-o bună zi „minuşii" ăştia o să-ţi ia piuitul pe teren.

— Ce vorbeşti ! Studiaţi driblingul ?

— Exact. Şi pasa prin deviere. Şi şutul din volé. Şi dublajul.

— I-auzi. Modernilor ! Poate-mi spui de unde scoateţi nişte condiţie fizică pentru toate astea !

— Două ore pe zi, alergare în parc ; o oră dimineaţa, o oră seara. Avem şi un program de gimnastică.

— O să vin şi eu, poate mai învăţ cîte ceva. La toate te-ai gîndit. Te pomeneşti că studiaţi şi tactici, scheme de joc, procedee moderne ! făcu Vichi pe speriatul.

— Bineînţeles. Avem un manual de fotbal.

— Nu cumva se intitulează „Învăţaţi să vă rupeţi picioarele fără profesor“ ?

— Rîzi tu, rîzi, dar îţi promit că peste un an o să te rogi să joci la noi.

Vichi, cunoscut prin replica promptă, deschise gura să-l pună la punct, dar Silvia îi făcu, poruncitoare, semn să tacă. Osteniţi — lucrau de două ore — se lungiseră cu toţii pe săbiuţele moi şi călduţe ale ierbii, şi Părăluţă Trandafirescu începuse să cînte la flaut. Delicatul instrument reflecta orbitor razele soarelui, iar melodia era foarte frumoasă, neobişnuită, calmă, visătoare, probabil din concertele pe care le studia el, nesemănînd cu bubuitul muzicii imprimate pe casetele lor. „Curios — se gîndi Vichi — cît de bine cîntă băieţaşul ăsta. Oare ar putea să mă înveţe şi pe mine să umblu la acordeonul ăla pe care mi l-a făcut cadou de ziua mea acum cinci ani tanti Ana şi nici pînă azi n-am reuşit să scot din el măcar trei note ca lumea ? Ia să stau de vorbă cu Părăluţă.“

CERCETĂTORII

— Fără Vătăşelu nu începem, zise Aurică Grigoraş şi repetă cu încăpăţînare : e cel mai bun ! Eu în orice caz nu mă mişc pînă nu apare.

Vichi Boiangiu, care nu suportă să audă expresia „cel mai bun“ decît în relaţie directă cu el însuşi, fără să răsune la iuţeală cele o sută de argumente menite să arate că Vătăşelu — departe de a fi aşa cum crede Grigoraş — e nu numai un jucător oarecare, fără geniu, anonim, ci şi nepunctual, aiurit şi fără cuvînt ; cum de-şi permite să întîrzie ? Păi îşi permite tocmai fiindcă găseşte blegi ca Grigoraş, dispuşi să-i ia apărarea.

Toţi îşi îndreptară privirile, ca de obicei, spre Remus, curioşi să-i audă părerea. Remus îl fixă cu ochii lui blînzi pe Boiangiu şi pe chip i se aşternu o mare uimire :

— Vichi, tu judeci foarte adînc, ne tulburi ! Ce-ar fi să-i spui lucrurile astea chiar lui Vătăşelu ? I-ar prinde foarte bine, i-ar fi de mare folos în viaţă. Nu vrei tu să-l ajuţi pe bietul nostru anonim Vătăşelu ?

Livică Năsturescu, ocupat cu legatul şiretului de la mingea de fotbal, izbucni în rîs :

— N-are el spor cu Vătăşelu ! Ăla îl ia cu fulgi cu tot. Mai bine...

Tăcu, speriat de privirea neagră a lui Vichi.

Era foarte cald şi, toţi în slipuri, cu cîte-o batistă pe cap, făceau plajă pe iarba măruntă şi catifelată a peluzei din faţa blocului. N-avea cine să-i mai gonească : se nimerise ca majoritatea locatarilor din categoria care nu suportă să te vadă călcînd iarba să fie plecaţi în concediu.

Remus făcu să circule un tub cu pastile albe şi răcoritoare de mentosan. La rîndul lui, Vichi dădu fuga în apartamentul său de la etajul doi, scoase pe geam furtunul cu care taică-său cobora apă ca să-şi spele maşina şi îi desfătă cu un jet albăstrui de apă rece care, sfîrîind pe spinările încinse, îi făcu să urle de o prefăcută spaimă şi de plăcere. Avea el acest obicei să iasă din încurcătură oferindu-le o surpriză agreabilă, care-i făcea să gîndească : „Are defectele lui, dar nu-i băiat rău“.

— L-am găsit ! veni în goană Titel Popenici cu vestea.

— Unde e ?

— La duzi.

— La... Păi ce face acolo ?

— Duceţi-vă să-l vedeţi !

Lungit pe burtă şi sprijinit în coate, Vătăşelu se uita prin lupă la ceva invizibil pentru ei. Deocamdată nici nu-i interesa ce vede, principalul fiind obiectul : o lupă cum nu mai văzuseră, foarte groasă, diametru zece centimetri, mîner şi ramă din oţel. Dar mai neobişnuită decît lupa propriu-zisă era prezenţa ei în mîna lui Vătăşelu, relaţia ei cu Vătăşelu, faptul că o folosea Vătăşelu. Tăcură timp îndelungat, vreo zece secunde, apoi Vichi întrebă cu arţag :

— La ce te uiţi prin ciobul ăla ?

Vătăşelu ridică din umeri şi-şi văzu de treabă, deplasîndu-se în patru labe pînă la trunchiul unui dud, a cărui scoarţă începu s-o examineze cu cea mai mare atenţie, centimetru cu centimetru, pornind de la baza tulpinei. Duzii îi plantase cu ani în urmă un locatar care la replica „Dudele sînt demodate, n-au cine ştie ce gust şi mai şi pătează", răspunsese că aşa o fi, dar lui îi amintesc de copilărie. Modeştii pomi crescuseră voinici, arătoşi, umbroşi, dînd fructe pe care copiii nu le găseau deloc rele, oferind frunze sericicultorilor din împrejurimi şi, pe deasupra, furnizînd blocului M42 un nume mai ca lumea, „Blocul cu duzi". Această denumire le era de folos şi altora, care, indicîndu-şi complicatele adrese, precizau „De la *Blocul cu duzi*, a treia alee pe stînga".

— Ai de gînd să vorbeşti odată ? îl zgîlţîi Vichi Boiangiu de umăr pe Vătăşelu care între timp ajunsese de-a buşilea cu lupa la un strat de panseluţe mov.

— Sst ! făcu Vătăşelu fără să se uite la el. Linişte !

Noii veniţi schimbară priviri în care citeai surpriză, mirare, confuzie şi chiar un fel de jignire. Adică de unde pînă unde un oarecare Vătăşelu se ocupă de ceva de neînţeles pentru ei ? ! Totuşi, nemaiputînd rezista curiozităţii, Silvia se ghemui cu capul lîngă capul lui Vătăşelu,

”FORMIDABIL”
”EXTRAORDINAR”

să vadă și ea ce vede el. Prin enormul ochi măritor, grăunțele de țărînă păreau stînci uriașe, iar gîndacul nimerit pe-acolo, un animal cuirasat, din altă eră. Aurică Grigoraș îl rugă pe Vătășelu să-i dea lupa și lui. Livică Năsturescu se așeză imediat lîngă Grigoraș, ca să se știe cine urmează.

— Bine, zise Vătășelu, posac. Văd că n-o scot la capăt cu voi. Haideți, repede, cinci secunde fiecare și după aia lăsați-mă în pace.

Lupa trecea din mînă-n mînă. Exclamațiile de „formidabil“ și „extraordinar“ nu conteniră în timpul scurtului studiu de-a bușilea, dar îți dădeai seama lesne că sînt prea puțin entuziaste, în realitate, nimeni nu reușea să înțeleagă ce anume caută Vătășelu, dar toți se străduiau să dea impresia că au priceput și sînt foarte interesați.

Meciul fu jucat ca de-obicei, pe platoul dindărătul magazinului alimentar, îndată după plecarea autoizotermelor de aprovizionare. Echipa „blocul cu duzi“ bătu cu 8—3 formația adversă, care, neavînd la dispoziție o denumire atît de frumoasă, trebui să se mulțumească cu aceea a blocului pe care îl reprezenta, adică „N32f“. Vichi Boiangiu dădu patru goluri și la urmă întrebă victorios :

— Grigoraș, tot mai crezi că Vătășelu e cel mai bun ?

Grigoraș însă dispăruse, așa că în locul lui replica o dădu Remus :

— Bineînțeles. Vătășelu e cel mai bun *pentru* Grigoraș ! De cînd joacă împreună la mijlocul terenului echipa merge mult mai bine, au stiluri asemănătoare, se înțeleg, colaborează, împing mereu jocul înainte și te cadorisesc pe tine cu lansările alea din care îți înscrii mărețele goluri. E ceva neclar aici ?

— Păi, dacă judecăm așa... conveni Vichi Boiangiu — și gestul său aprobativ fu socotit un adevărat eveniment, știut fiind cît de greu era să-l faci pe Vichi să-și schimbe părerile.

Lupa lui Grigoraș era mult mai mică, nedepășind dimensiunile unei monezi de un leu și n-avea nici ramă, dar spinarea lui, alături de a lui Vătășelu, fu văzută toată după-amiaza mișcîndu-se prin iarba înaltă, printre straturile de flori și prin arbuștii ornamentali.

În blocuri se declanșă un du-te-vino plin de energie : „N-ai o lupă ?“, „Dă-mi o lupă“, „Hai să căutăm o lupă“. Librăriile și atelierele de optică se văzură în situația de a vinde toate lupele de care dispuneau și să înregistreze comenzi ferme de a procura cît mai repede, pînă mîine, vă rog frumos, un stoc considerabil.

A doua zi, zeci de fete și băieți, ținînd în dreptul ochilor discuri luminiscente, se canoneau cu științificească osîrdie pe toate aleile, de le înțepeniseră șalele. Mulți aveau și carnețelele și la tot pasul făceau însemnări amănunțite despre buburuze, trifoi, coada șoricelului, fluturi. Cum i se părea unuia că a descoperit ceva mai acătării sau avea o nelămurire, dădea fuga la Vătășelu, să-i spună și să-l întrebe. De pe la balcoane, părinții se felicitau reciproc pentru savantul neastîmpăr al copiilor.

Pe la 11, Vătășelu îi șopti lui Remus :

— Mă dor șalele de nu te văd și-n plus sînt copt de căldură. Ce-ai zice să ne ducem la un ștrand ?

Remus rămase cu gura căscată :

— Tocmai acum ? Și tocmai *tu* ? Imposibil.

— Nu-nțeleg. De ce ?

— Uită-te în jur și numără cîți fac ceea ce ai început să faci tu.

— Îi privește. Nu i-am chemat eu.

— Da, dar cercetarea tu ai început-o.

— Care cercetare ? Eu nu cercetez nimic !

— Cum *nu cercetezi nimic ?!* Păi de ieri... cu lupa... !

— A fost ziua mea. Am un unchi, mare filatelist, și ce s-a gîndit el să-mi dea, mi-a dat o lupă. Eu nu mă ocup de filatelie și atunci, fiindcă tocmai mă plictiseam, am ieșit cu ea să văd la ce-i bună.

— Deci nu te-a interesat nimic special : plante, insecte, mai ştiu eu ce ? se înveseli Remus.

— Nimic. Mergi la ştrand sau mă duc singur ?

Amuzat, Remus îi puse o mînă grea pe umăr :

— O să rămîi aici, drăguţule. Vrei, nu vrei, oamenii ăştia au nevoie de tine.

Oftînd, Vătăşelu se aplecă din nou.

Prin lupă, privirea lui călători de-a lungul unui copac vînjos, care nu era decît un banal fir de iarbă, de pe care cobora un animal fabulos, care nu era decît o furnică, împingînd un enorm bolovan alb, care nu era decît un... „Chiar, ce-o fi ?" se întrebă Vătăşelu, apropiindu-şi nasul şi lupa de acest episod care promitea să devină un serial captivant.

OMUL DE CART

Motoi încheia plutonul, transpirînd pe bicicleta veche, greoaie, reparată şi răsreparată, în pedalele căreia se opintise şi bunicul său. Singurul ei avantaj erau cele două retrovizoare enorme, care o făceau să semene a insectă cu urechi de elefant.

Prin aceste retrovizoare, Motoi trebuia să asigure liniştea întregului şir, din care numai Vichi Boiangiu ieşea mereu, cutreierînd formaţia şi povestind cu mare însufleţire ceva, care stîrnea exclamaţii de amuzament. În mod special distingeai rîsul Silviei. Se vorbea despre familia Stamatescu, care-şi înconjurase cu un gard înalt de sîrmă cireşul plantat dinaintea apartamentului. Cum se însera, de pe la etaje plonjau fire de nailon cu care băieţii, şi mai ales Vichi, pescuiau cireşele aromate. Nu se alegeau cu mare lucru, agoniseala de-o oră abia umplea o ceaşcă, dar de fapt nu cireşele reprezentau marea satisfacţie, ci

operațiunea în sine, spectacolul lațurilor care ciuguleau trofee din creștetul pomului.

Întîmplarea o povestise mai de dimineață Motoi și nu obținuse o izbîndă notabilă, ba Silvia chiar se răstise la el : „Cînd o să isprăvești cu aiurelile, om serios ești tu ?" Reluată însă de Vichi Boiangiu, istoria cireșului se bucura de mare trecere și, ascultînd-o, Silvia se topea de haz și admirație. „Poate n-am eu talent de povestitor", oftă Motoi.

Văzînd brusc în retrovizor mașina, abia a avut timp să strige „Vichi, pericol !" Bătrînul I.M.S., cu caroseria tăiată la jumătate și transformat în camionetă, trecu în goană, zăngănind, huruind și lăsînd în urmă o coadă de gaze albăstrii. Vichi, care zburda pe flancul șirului, nu mai avusese timp să se înscrie pe dreapta ; țîșnise direct printre Silvia și Grigoraș, nimerind în șanț. Era singura soluție, și dacă Motoi nu l-ar fi avertizat în ultimul moment, n-ar mai fi apucat s-o aplice.

— Aiuritule ! Ce strigi așa ? bombăni Vichi, ridicîndu-se din șanț. Credeam că vine vreun tren ! Văzusem de mult amărîta aia de camionetă. Dacă nu urlai, luam virajul ca lumea, eram pregătit.

Nu văzuse nimic, nu fusese pregătit pentru nici un viraj și era alb ca hîrtia dar, așa cum se întîmpla întotdeauna, tot lui i se dădu dreptate, fiind lăudat pentru modul acrobatic în care se descurcase. Motoi, în schimb, se pricopsi cu observații aspre : că de ce e fricos, stîrnește confuzie și panică pe degeaba ?

Totuși pneurile camionetei lăsaseră dungi negre pe asfaltul zgrunțuros, exact acolo unde fusese Vichi înainte de a plonja. Probabil că șoferul încercase să frîneze.

„Dacă n-aș fi strigat la tine din vreme era vai de oasele tale, găgăuță ! N-ar fi mai bine să recunoști că te-am scos din bucluc ?" se răsti Motoi la Vichi.

Acum, că era singur la postul de observație, își putea îngădui să spună tot ce gîndea ; nu-l auzea nimeni. Îl

făcu pe Vichi palavragiu, laş şi vanitos, priceput în a se lăuda pe meritele altuia.

„Te aranjez eu, n-avea grijă, bombăni Motoi. De ce ţi-a fost teamă, n-o să scapi, îţi garantez".

Jocul era foarte simplu şi tocmai din cauza asta dificil : trebuiau să străbată sectorul de patru kilometri — păduri, coline, lunca rîului Tulburea — ca în orice concurs de orientare. Profesorul Socrate plantase din vreme fanioanele care trebuiau culese de cine ajungea mai repede la ele. Aşezase tăbliţele cu titluri de opere literare, ca să scrii pe fiecare numele autorului. În fine, încercuise cu praf de cretă diferite plante, urmînd să notezi în carneţel cum se numesc. Toate astea se punctau separat, isprava adăugîndu-se la rezultatul final, adică la timpul parcurgerii traseului, cu un ochi la busolă, altul la ceas şi amîndoi la „omul de cart", pentru că Socrate inventase şi aşa ceva. „Omul de cart" era un observator bine ascuns, de care trebuia să te fereşti : de cîte ori îţi vedea numărul scris mare pe pieptul şi pe spatele tricoului, te alegeai cu scăderea unui punct din rezultatul final.

Pămînt umed, acoperit de frunze noi. „Străinul". Cine a scris cartea asta ? Parcă Titus Popovici, zise Vichi, tîrîndu-se la adăpostul unui tufiş.

Remus şopti :

— Stai, că mai e una cu acelaşi titlu scrisă de un francez, Albert Camus.

— Păi noi pe care îl punem ? zise Vichi.

— Pe amîndoi, zise Remus. Să vadă Socrate cu cine stă de vorbă.

Dar ca să ia tăbliţa trebuiau să iasă din zona vegetaţiei şi puteau fi văzuţi.

— Tare-aş vrea să ştiu unde-i ascuns urîtul ăla de Motoi. Într-un copac ? Prin stufăriş ? În porumb ? bombăni Vichi.

„Urîtul de Motoi" era foarte bine adăpostit, exact acolo unde nu s-ar fi aşteptat nimeni : în podul casei pădura-

rului, aflată destul de departe. Cu greu ar fi putut altcineva, în locul lui, să vadă de-acolo ce se întîmplă pe traseu, numai că Motoi pusese în rucsac — lîngă o jumătate de franzelă tăiată ca un sandviş şi umplută cu brînză, ceapă şi salată — giganticul binoclu marinăresc al profesorului Măndoiu. Meticulos, scoase carneţelul special pregătit şi începu să scrie : „Nr. 12. Vătăşelu. Umblă tîrîş cu o legătură de crengi pe cap. Nr. 9. Grigoraş. Fuge de la pod la şira de paie. Sprintează bine dar l-am văzut. Din nou nr. 12 ; culege un fanion. Nr. 24...“

Motoi reglă binoclul şi clătină furios-compătimitor din cap. 24 era Vichi Boiangiu care, crezîndu-se nevăzut de nimeni, aplica o idee pentru care ar fi meritat dat afară din concurs. Motoi notă cu o precizie plină de răceală : „24 : Vichi. S-a ascuns în porumb şi îşi pune un număr nou, 14. E o dublă incorectitudine : întîi ca să mă inducă în eroare pe mine şi al doilea, ca să-i scadă şansele Silviei, fiindcă ea are nr. 14 şi e înaintea lui cu vreo sută de metri“.

Motoi rămase cu pixul în aer. În capul lui se înfiripa un raţionament îngrijorător. „Să zicem că fluier, opresc jocul şi dezvălui manevra lui Vichi. Bun ; îl scot din cursă, se face de rîs etc., etc. În afară de asta, îi dovedesc Silviei ce fel de caracter are individul de care i se lipesc ochii. Dar pe urmă ? Ce-or să spună băieţii ? S-ar putea să spună, e bun Motoi, nimic nu-i scapă, dar la fel de bine ar putea zice, uite-al naibii Motoi, cum a reuşit el s-o facă pe Silvia să se certe cu Vichi. Mai bine mă fac că n-am văzut nimic. Da, dar atunci ar însemna să-i nedreptăţesc pe Vătăşelu, pe Aurică Grigoraş... Dacă-l şterg pe Vichi de pe listă, trebuie să-i şterg şi pe ei !“

O lumină intensă explodă în lentilele binoclului. Motoi clipi nedumerit, apoi izbucni în rîs. Cineva îl descoperise. Totuşi isteţul nu se grăbea, nu se ascundea, dimpotrivă, umbla în pas de plimbare. Îl identifică vesel pe Remus. N-avea cum să-i observe numărul ; chibzuit şi ingenios ca

întotdeauna, pictorul de corăbii își dăduse seama ce punct bun de observație e podul și străbătea zona cu oglinda retrovizoare a bicicletei în mînă, îndreptînd razele soarelui spre sălașul lui Motoi. Drept urmare, acesta nu vedea decît o siluetă și micul reflector. Nimic de obiectat : Remus nici nu-și ascundea numărul, nici nu-l scosese de pe tricou ; îl proteja cu ajutorul oglinzii. Lui Socrate nu-i trecuse prin minte să prevadă treaba asta în regulamentul jocului, așa că Remus nu putea fi învinuit în nici un fel. Motoi se bucură că nu este cazul să-l treacă în carnețel. Remus fusese întotdeauna prietenul lui, chiar dacă nu i-o spusese direct. Dar Grigoraș ? Ce cusur avea ? N-a adus cu taică-său la începutul vacanței o mașină de nuferi din Deltă, de-au umplut piedestalul catedrei, fiindcă Socrate afirmase fără prudență că în ziua cînd Motoi o să fie capabil de-o analiză gramaticală ca lumea or să crească nuferi pe piedestal ? Mare păcat că Grigoraș, atent la cronometru, nu fusese destul de precaut și se expusese de patru ori, silindu-l pe Motoi să-i noteze numărul. „Mai bine nu-mi luam binoclul ăsta sau căutam un binoclu mai slab, de teatru. Patima pentru vînătoare a lui Mändoiu te scoate din sărite ! Nu-i ajunge pușca, nu-i ajunge cîinele, i-a mai trebuit și-un binoclu cît un telescop ! Ia să-l mai caut eu pe Vichi. Îl țin în vizor pînă umplu o pagină întreagă numai cu numărul lui real, să se învețe minte. Dar ăla cu nr. 40 cine mai e ? ! Livică Năsturescu, prietenul meu, fratele meu cel bleg ca și mine ! Încearcă să fie și el descurcăreț : și-a pus numărul cu capu-n jos, în speranța că n-o să-l disting. Săracul, ce naiv poate să fie ! Și pe deasupra e și ultimul. A încurcat traseul, s-a rătăcit, s-a întors, n-a mai găsit nici un fanion... Dacă-l mai penalizez și eu... Cu bietul Livică zău că aș face o excepție... dar nu-i nevoie, fiindcă ultimul o să fie Vichi, l-am notat de atîtea ori că-i anulează Socrate toate punctele, așa că Livică o să iasă penultimul

și-o să aibă și el o dată bucuria să se vadă clasat înaintea lui Vichi !“

Lentilele enormului binoclu aduceau atît de aproape lanurile de porumb, copacii, oamenii, încît lui Motoi îi venea mereu să se retragă cu un pas, ca să nu-l lovească imaginile. Îl văzu pe Vichi adresîndu-i-se însuflețit lui Titel Popenici — despre ce ? În nucul de la două sute de metri zări o scenă foarte interesantă pentru el, care nu văzuse niciodată un grangure mare, înveșmîntat în multe culori, hrănindu-și puii în cuib. Interesanți erau și tipii care culegeau căpșuni, ducînd în grabă lădițele pline și stivuindu-le în camioneta cu care Vichi fusese gata să dea de belea. Vorbeau în gura mare de li se vedeau toți dinții, ar fi fost interesant să-i asculți, se mișcau repede și pricepuți... „Pricepuți pe naiba !“ se indignă Motoi. Striveau sub tălpi mai multe căpșuni decît puneau în lădițe. Productivitatea muncii cere ea iuțeală, dar nici așa, în pagubă. Culesul căpșunilor nu e o întrecere contra cronometru, atîta știa și el, măcar că nu se născuse la țară. Căpșunile sînt marfă delicată, trebuie să te porți frumos cu ele. Or, oamenii ăia prea stricau multe, de parcă îi interesa numai o singură încărcătură. S-ar fi zis că de straturile neculese nu le mai pasă, călcau pe ele ca pe pietriș.

Bănuiala îl făcu pe Motoi să simtă că-l ia cu frig. Ținînd binoclul cu mîna stîngă, căută cu dreapta fluierul. Era la locul lui, în buzunar, pus bine, pentru orice eventualitate. Să-l folosească ? Știa ce înseamnă asta : încetarea concursului. Consemnul dat de Socrate fusese exprimat foarte clar : fluieri numai dacă vezi că se accidentează careva. „Dacă mă înșel ? se întrebă Motoi, tremurînd. Iese un scandal... Ca să nu mai zic că și-așa m-am pricopsit o dată pe ziua de azi cu învinuirea de fricos care exagerează.“

Dar reflexul fu mai repede decît teama, și șuieratul pătrunzător tăie ca o sabie liniștea locurilor.

Două ore mai tîrziu, plutonul rula pe asfaltul încins, iar Vichi, ca de obicei, zburda pe lîngă Silvia, pălăvrăgind în cea mai bună dispoziție. Avea și de ce : ajunsese primul la hoții de căpșuni, dîndu-le o lovitură zdrobitoare — le luase cheia de contact și țopăise cu ea în jurul lor ; cine să poată prinde un handbalist atît de bine antrenat ? — pînă cînd se strînseseră toți colegii. Pe el îl felicitase șeful postului de miliție și tot el fusese dat și cîștigător al concursului, pentru că, în zăpăceala desfășurării evenimentelor, Motoi își pierduse temutul carnețel.

„Omul de cart" se opintea din greu în pedalele străvechii biciclete. Șoseaua se aglomerase, iar lui i se încredințase, din nou, ultimul loc, ca unuia care avea cele mai multe retrovizoare.

ÎNTR-UN STUDIO RADIOFONIC

Glasurile se auzeau foarte distinct, aproape ireal de limpezi în încăperea căreia, dacă ezitau să-i acorde numele de studio radiofonic, nu-i puteai tăgădui faptul că fusese baricadată cu toată grija împotriva zgomotelor ; Aurică Grigoraș strînsese de prin magazii tot ce era pătură, cîlți, perne vechi și tapisase pereții, ușa și obloanele geamurilor. Ca să nu se vadă cusururile materialului de adunătură, Vătășelu îl spoise cu un strat gros de vopsea albastră, pe care reprodusese la scară mare cîteva dintre corăbiile lui Remus. Totul arăta binișor, te-ai fi crezut într-un fel de expoziție dacă n-ar fi trebuit să te ferești la tot pasul să nu-ți agăți pantalonii în tufișurile de sîrmă.

— Eu nu tai din text, bombăni Titel Popenici. Taie *tu* din ciucurii cu care ai umplut partitura.

— Ciucurii ăștia sînt o compoziție muzicală, *ar trebui* să înțelegi, se necăji Silvia, executînd repede, nervoasă,

TEAC
KU7

cîteva măsuri la ghitară. Nu se aude, sau ești surd ? Linie melodică, armonie, contrapunct ! Versuri poate să scrie oricine, pe cînd muzica are reguli de fier.

— Ale poeziei sînt de aur. Nu renunț la nici o silabă.

— Dar vezi bine că versurile refrenului nu se potrivesc cu melodia !

— Eu cred că melodia nu se potrivește cu versurile.

Cei din studio, pentru că era totuși un studio radiofonic, ascultau amuzați, fără să intervină, această dispută artistică. Pînă la urmă, Titel și Silvia aveau să se înțeleagă, ciorovăiala lor nefiind decît o aparență ; era prima oară cînd urmau să cînte împreună și, ca să-și ascundă emoția, se prefăceau că se ceartă. Dacă exista un motiv serios de nemulțumire, el trebuia căutat în altă parte și anume în „șarpele cu clopoței". Așa fusese denumită aparatura studioului, instalată de Aurică Grigoraș în această încăpere care servise mai înainte pentru depozitarea lenjeriei internatului, mutat acum în clădirea cea nouă. Ajutat de Moțoi, Grigoraș lucrase după un plan pe care-l schimba de la o zi la alta, după cum i se năzărea că ar fi mai bine sau după felul pieselor care-i cădeau în mînă. Numai difuzoarele instalate prin școală arătau a lucru normal. Aparatajul stației nu cunoscuse încă fericirea vieții tihnite dintr-o carcasă. Bobine, condensatoare, rezistențe, tranzistori acopereau rafturile, masa, podeaua și chiar pervazul ferestrei, într-un hățiș de sîrme multicolore. La întrebarea „Cînd o să aduni toate astea în cutiile lor ?" Grigoraș răspundea senin că mai are de pus la punct *„o nimica toată"* și *„mîine"* montează totul cum se cuvine în casetele care trebuiau să fie pupitrul de comandă, stația propriu-zisă și blocul de înregistrare-copiere-mixaj. Aceste casete, lucrate îngrijit de Vătășelu după niște desene făcute special de Remus, arătau splendid însă zăceau inutile într-un colț. „Mîinile" lui Grigoraș era o noțiune relativă, pentru că el avea mereu „o nimica toată" de pus la punct. Spre uimirea necunoscătorilor, imposibila adună-

tură de piese alcătuia totuşi un ansamblu capabil să funcționeze, dar numai în prezența lui Grigoraș, singurul care, cu șurubelnița într-o mînă şi letconul în alta, se putea orienta în acest hățiș. Lipea ici, răsucea colo, stabilea un contact în altă parte și arăta spre microfon : ,,Dați-i drumul, sîntem în emisie".

Ușa se închise încet, Motoi își șterse îndelung tălpile pe împletitura de papură, se scutură de picăturile ploii, își trecu pieptănul prin părul ud şi încîlcit. Chiar dacă părăsea o încăpere pentru numai cinci minute, și chiar dacă nu ieșea din clădire, el își respecta obiceiurile.

— Nu te mai obosi atît ! Ai reuşit să-l vezi ? se repezi Titel Popenici, uitînd toate precauţiile şi dovedind cît era de interesat să se producă în calitate de autor și interpret. Ai vorbit cu el ?

— Da.

— În fine ! Şi ?

— Nimic.

De trei zile, Grigoraş era imposibil de întîlnit. Nici prin curte nu-l vedeai, se zăvorîse în casă. Pe lîngă curiozitatea stîrnită de acest comportament, îi neliniștea soarta instalației. Trebuia pregătită prima emisiune din noul an școlar și numai Grigoraș era în stare să pună în funcțiune „șarpele cu clopoței." Se mai pricepeau și alții la radiotehnică, dar nimeni nu reușise să se descurce în montajele lui. Spre ciuda Silviei, o chemaseră și pe Daniela Costinoiu, care avea să le fie colegă și deținea un invidiat loc trei la campionatul național de ultrascurte, dar nici ei nu-i mersese — spre bucuria Silviei.

— E bolnav ? întrebă Vichi. S-a bătut cu cineva și are ochii umflați ? A făcut vreo prostie și nu-i mai dau voie ai lui să plece de-acasă ?

Motoi scutură cu hotărîre din cap la toate aceste ipoteze, adică sînt nefondate.

— Atunci ? se miră Vichi.

Motoi oftă, începu să strănute, nasul i se făcu roşu, iar obrajii palizi — cum i se întîmpla cînd era tulburat — privi cu fereală în direcţia Danielei apoi şopti cîteva cuvinte la urechea lui Remus. Pictorul de corăbii îl ascultă îngîndurat. Ceilalţi priveau scena cu îngrijorare. Dacă Motoi găsea că nu poate să-i vorbească decît lui Remus, însemna că se întîmplase ceva deosebit de important. Existau lucruri pe care numai Remus le putea face fără a stîrni complicaţii.

Într-adevăr, pictorul de corăbii îşi aţinti prietenos ochii asupra Danielei :

— Motoi al nostru e foarte timid. Cînd e de faţă cineva pe care nu-l cunoaşte foarte bine, n-are curaj să vorbească, ce zici de el ?

— Nu-i un cusur prea mare, mi se întîmplă şi mie, zîmbi Daniela. Ah, dar ce tîrziu s-a făcut ! La 11 trebuie să mă întîlnesc cu mama la magazin, să alegem material de perdele.

— Du-te repede, zise cu o bunăvoinţă usturătoare Silvia, chiar azi dimineaţă s-a adus marfă, era bine dacă nu veneai deloc şi-te duceai din vreme acolo unde ai treabă. Să-mi spui şi mie ce model ai ales, acum dă fuga !

Abia se închise uşa în urma Danielei că toţi tăbărîră pe Motoi, să-i pună la curent. Motoi suspină :

— Grigoraş mi-a cerut cuvîntul să tac din gură.

Titel îl apucă de revere :

— Şi-abia acum spui asta ?

— Dar am uitat să i-l dau.

...Fata se urcase în tren la Roman. Grigoraş o ajutase să-şi pună valiza în portbagaj, ea îi mulţumise şi se apucase să dezlege cuvinte încrucişate. Peste vreo zece minute, exclamase :

— Cum vine asta, pepene în două litere ? ! iar Grigoraş o lămurise la iuţeală :

— Simplu. Litera P, adică pe, peste N, adică ne! Pe-pe-ne!

Noua venită îi apreciase isteţimea în domeniul cuvintelor încrucişate şi conversaţia demarase, atingînd o mulţime impresionantă de subiecte. Grigoraş, văzînd că are succes, devenise din ce în ce mai vorbăreţ, simţind nevoia să arate cît mai amănunţit ce om deosebit era el. Îi povestise o sumedenie de lucruri, de pildă cum prinsese el odată nişte hoţi de căpşuni.

— Fantastic! *Eu* i-am prins! strigă Vichi.

— Ştiu, clătină Motoi abătut din cap. Pe urmă i-a spus cum şi-a făcut singur o pereche de schiuri şi o grămadă de băieţi l-au imitat.

— Caraghiosul, zîmbi Remus. Schiurile mele?

— Da. I-a mai descris şi cum a făcut dintr-un cart străvechi şi prăpădit o maşină splendidă, cu care a cîştigat un concurs de mare importanţă.

— Cartul meu! suspină Livică Năsturescu. Grandioasa şi unica mea victorie...

Motoi îşi continuă înşiruirea, avînd un aer din ce în ce mai necăjit, de parcă el ar fi fost vinovatul.

— Un lucru nu pricep, zise într-un tîrziu Silvia, de ce aiuritul ăsta de Grigoraş se fereşte de noi? Cum putea să-şi dea seama că o să aflăm cît e de mincinos?

— Simplu, zise Motoi, mîhnit ca întotdeauna cînd unul din prieteni era într-o situaţie proastă. Abia la sfîrşitul călătoriei a aflat că fata se mută în oraşul nostru, o să înveţe la şcoala noastră şi se numeşte...

— Daniela Costinoiu, nu-i aşa? bombăni Silvia. Eram sigură. Numai necazuri ne face de cînd a venit.

— Care necazuri? se miră Vichi. E vina ei că Grigoraş minte?

— Bineînţeles. O fată serioasă cînd merge cu trenul nu intră-n vorbă cu necunoscuţi, şi pe urmă, dacă privim

mai atent lucrurile, nici nu se poate spune că Grigoraş a minţit sută la sută.

— Te pomeneşti că o fi spus adevărul ? !

— Dintr-un punct de vedere, da. Faptele pe care i le-a povestit Danielei nu sînt invenţii, s-au petrecut în realitate.

— Însă nu el a fost eroul lor, ci alţii ! E un mincinos dovedit și-am să i-o spun. A furat pur şi simplu întîmplările noastre ! exclamă Vichi.

— Ia stai niţel, zise Remus, privindu-l atent, cu ochii lui albaștri, plini de liniște. Spui că ne-a furat întîmplările. De ce o fi făcut asta ? De ce nu şi-a folosit întîmplările *lui* ?

— Fiindcă n-are.

— Mă îndoiesc. Amintiţi-vă cum a adus Grigoraş din Deltă nuferii. Gîndiţi-vă la tabloul pe care m-a pus să-l fac fără să-mi spună că vrea să i-l dăruiască Silviei de ziua ei, sau cum de i-a trăznit prin cap în trimestrul doi să umble prin zăpadă o jumătate de zi ca să ne întrebe dacă n-are vreunul nevoie de ajutorul lui.

Toţi tăcură, pînă cînd Silvia zise :

— Curios, foarte curios. Omul nostru avea cu ce să se laude, însă a preferat să folosească și întîmplările *altora !* Nu-mi pot explica asta decît prin faptul că i s-or fi părut mai deosebite, cu toate că, de exemplu, istoria cu nuferii ar putea să figureze în cel mai al naibii palmares.

Toţi tăcură, pînă cînd Grama Francisc, care în ultimul timp se învăţase să deschidă mai des gura, zise :

— E un punct de vedere. Dar mai poate fi și altă explicaţie ; o fi vrut să verifice valoarea întîmplărilor noastre.

— Cum adică, să le verifice ? Doar *le-a văzut* la vremea lor ! se miră Vichi.

— Şi ce ? Tu n-ai văzut echipa pe care am făcut-o cu Dudică și cu Părăluţă și cu ceilalţi ? V-am bătut la

scor și nu-ți venea să crezi ! Un lucru real trebuie să aibă și un înțeles adevărat.

Toți tăcură, pînă cînd Titel Popenici zise :

— Dar dacă lui Grigoraș propriile lui întîmplări nu-i ajung ? Uneori și mie îmi vine să-mi închipui că am fost în locul vostru, în anumite situații. E foarte interesant. Înscriu goluri ca Vichi, pictez ca Remus și boxez ca Vătășelu. De ce n-ați recunoaște că și voi faceți la fel ?

Toți tăcură iar, pînă cînd Motoi zise :

— Eu vă mai spun ceva, dar să rămînă secret. Grigoraș mi-a mărturisit că, atunci cînd se gîndește la mai multe întîmplări, are impresia că e mai mare, că a trecut prin multe. E ideea lui, nu a mea. Dar dacă mă gîndesc bine, și eu am uneori impresia asta.

Livică își desfăcu larg brațele :

— Problema e complicată, dar dacă pot să-l ajut, treacă de la mine : îi dau întîmplarea cu cartul. Cel puțin nu-i un ignorant, l-ar fi putut aranja la fel de bine ca mine.

— Fie, oftă Vichi. Îi cedez gloria prinderii hoților de căpșuni. Să fie și el curajos măcar în gînd.

— Și eu îi ofer schiurile, zise Remus. Mi-a făcut un mare serviciu cu tabloul. Eu în perioada aceea eram cam certat cu Silvia, rămăsese singura fără o corabie de-a mea și nici n-aveam de gînd să-i fac hatîrul, așa că numai datorită lui Grigoraș... Asta e...

— Bine, zise Titel, ne-am înțeles, nu-i mai reproșăm nimic, dar cum facem să-l scoatem din casă ca să pună în funcțiune „șarpele cu clopoței“ ?

Motoi zîmbi larg :

— Nu-i nici o problemă, stați nițel.

Deschise ușa, fluieră încetișor și în secunda următoare Grigoraș apăru îmbujorat, cu geanta plină de unelte, repezindu-se fără vorbă la instalație.

— Titele, zise Silvia, îți spun pentru ultima oară : vezi ce faci cu textul !

— Iar eu îţi spun tot pentru ultima oară să mai cureţi portativele alea de ciucuri !

— Linişte, ceru Grigoraş. Eu în gălăgia asta nu pot lucra !

Totdeauna fusese un tip autoritar.

12 CĂPITANI CELEBRI

Nu acceptaţi pariurile, e riscant !

Nu mi-aş fi închipuit, nimeni nu şi-ar fi închipuit că o să găsim o barcă. E adevărat, are fundul spart şi coca babord jupuită, dar e o barcă în toată legea — o cărăm şi-mi striveşte umerii. O fi fost cîndva un lac prin apropiere ? Nu cunosc, şi nici barca nu e o „universală" de plăcere, eu mă pricep, e aproape o şalupă — are o capacitate de cel puţin opt persoane, partea de la prova e carosată şi se mai văd urmele tabloului de bord, iar la pupa lăcaşul motorului. Cel mai bine s-a păstrat inscripţia „Pescăruşul". Îi spun lui Răţoi să ne oprim niţel, să-mi trag sufletul. Cu ocazia asta descopăr un lucru important : Răţoi, fiind mai înalt, toată greutatea cade pe mine. Îi spun să schimbăm locurile. Răţoi cel binevoitor, durduliu şi roz, nu se opune — le schimbăm, dar situaţia rămîne aceeaşi.

Bîrneaţă duce singur în spinare o catedră, ar fi trebuit să-l ajute şi Dudu Pleşoianu, însă Dudu se preface că e ocupat să-l ghideze, să nu dea peste cineva — truc vechi ; întotdeauna îl pune pe Bîrneaţă să muncească în locul lui. Bîrneaţă o face însă cu plăcere, are şi cu ce, braţe lungi, picioare tari — şi pe deasupra ţine la Dudu de parcă ar fi frate-său. Stopează în dreptul nostru şi — tocmai el ! — se răsteşte la veselul Răţoi :

— Vrei să simți răsuflarea *mea* fierbinte de leu ? Nu-mi plac oamenii care profită de munca altora.

— Păi ce să fac dacă Mirea e prea mic ?

— Asta așa e... (se uită la mine de sub lădoiul ăla de catedră străveche). De ce ești mic, Puiule ? Fii mare și aranjează lucrurile : dacă tu sprijini pe umeri un capăt, Rățoi să-l țină pe celălalt în mîini. Este că egalizați situația ?

— Nici pomeneală, se împotrivește Rățoi. În felul ăsta, greutatea cea mai mare îmi revine mie !

— Și ce, ești anemic ? Pînă acum s-a canonit Puiu, e timpul să transpiri și tu !

Rățoi bombăne, dar o privire neagră a lui Bîrneață îl obligă să accepte. Efectuăm manevra și respir ușurat, așa e mult mai bine. Mă uit cu simpatie după Bîrneață, care se depărtează cocoșat sub povara lui ; de fapt nici n-ar trebui să fie aici, nu intră în obligațiile lui, vine de plăcere și mai ales să-l ajute pe Dudu, situația fiind cam asta : Dudu face pe comandantul, iar armata e Bîrneață.

Un jet de lumină ca un mic reflector țîșnește punînd discuri de un alb crud pe maldărele de vechituri. E lanterna vînătorească a lui Mîndrilă, profesorul de matematică. Ar putea să vadă și fără ea, dar ține să ne arate că locul i se pare îndoielnic, plin de pericole, junglă. În ținuta lui severă — costum de culoare închisă, vestă, cravată perfectă, pantofi lustruiți fără cusur, calcă bănuitor de parcă la fiecare pas l-ar pîndi un șarpe. De obicei ocolește antrenamentele noastre, ceea ce nu înseamnă că nu are păreri despre ele. Se spune că în cancelarie nu scapă nici un prilej de a toca mărunțel ideile lui Pinocchio, care de astă dată îl întîmpină voios :

— Ce surpriză ! Poftiți, nu-i nici o primejdie (în cancelarie, mai toți profesorii noștri se tutuiesc, dar de față cu noi își vorbesc numai cu „dumneavoastră"), sînteți sub protecția mea !

— Sper să mă descurc și singur. (Scotocește prin unghere cu sabia de lumină a lanternei.) Poate sînt niște table vechi pe-aici.

Mîndrilă visează mai demult să îmbrace toți pereții cabinetului de matematici cu table unde să poată lucra simultan 15—20 de elevi. Tata spune despre el, „îmi place, e un profesionist". Pînă acum, „profesionistul" a acoperit trei pereți. Scotocim prin străfundurile magaziei și într-adevăr apar patru table de tip vechi, pe trepied, decolorate, roase, dar bune și-astea, Pinocchio îl asigură că le șlefuim și le revopsim noi, dar Mîndrilă declară că e suficient să le scoatem în curte, „de rest mă ocup eu cu oamenii mei". E hazliu — care oamenii „lui" ? Oamenii lui sîntem tot noi. O să aibă ce-a visat : un cabinet de matematică unde nu există altceva decît cifre. Ce-ar fi să-i sugerez să lipim table și pe tavan și să scriem culcați pe niște schele, ca Michelangelo cînd picta Capela Sixtină ? E în stare să accepte.

Muncim de două ceasuri, magazia asta parcă ar fi în legătură cu un infinit de alte magazii ; cărăm dulapuri descleiate, scaune clămpănitoare, mese șchioape, sobe de fontă, scînduri înnegrite de vreme, suluri de tablă ruginită, uși bătrîne, cărămizi vechi cu ciocuri de tencuială aspră, mese de laborator ciuruite de acizi, lăzi unde odinioară se țineau cărbuni și lemne — și le așezăm „frumos", pe categorii, în cealaltă extremitate a magaziei. Directorul nostru, Grigorcea, nu îngăduie să se arunce nimic, tot ce e scos din folosință trebuie „pus bine, că niciodată nu știi la ce poate să-ți folosească". Nimeni nu-și amintește să fi avut vreodată cineva nevoie de vechiturile aruncate claie peste grămadă în magazie. Virgil, fiul lui Grigorcea, ne-a spus că de fapt taică-său nu e nici pe departe atît de econom cum vrea să pară, în realitate se teme pur și simplu de vreun inventar, însă pe Grigorcea-mic e greu să-l crezi, și-n afară de asta ce cap

contabil mai poate fi interesat de rablele din care jumătate umflau magazia și pe timpul cînd era taică-meu elev ? E drept însă că anul trecut Grigorcea a transformat niște străvechi dulapuri în rafturi noi-nouțe, cu care a acoperit pereții bibliotecii pînă în tavan.

Întreb despre barcă. Nimeni nu știe ce caută acolo, nimeni nu pare interesat să afle ceva. Normal : ne-am deprins cu surprizele și pe deasupra sîntem rupți de oboseală.

Oriîncotro întorci capul, dai cu ochii de Pinocchio. E mărunt și subțire ca un ac, poartă numărul 37 la pantofi, se îmbracă la magazinele pentru copii, dar cine nu-l cunoaște și îi aude vocea se uită în toate părțile să vadă a cui e. N-am înțeles niciodată cum poate să iasă dintr-un piept atît de strîmt un glas atît de puternic, care bubuie, dînd indicații : „Aia așa, ailaltă invers, mai vioi, nu căscați gura !" Noi sîntem murdari de transpirație și praf, el strălucește într-un trening alb ca zăpada proaspătă.

De trei săptămîni ne spetim : am vopsit caloriferele în toată școala, am făcut baza sportivă ca nouă, am scuturat de praf, volum cu volum, biblioteca, și nu sînt decît vreo cinci mii de volume, am pietruit potecile din grădină — și toate astea numai noi singuri, zece oameni. Colegii de prin diferite clase își bat joc invitîndu-ne, cu aerul că ne fac un hatîr, să le spălăm podelele. Dat fiind stilul lui Pinocchio, e posibil să vină și ziua asta. Dacă i-a trecut prin cap pînă și ideea cu magazia...

Avem mîinile umflate, jupuite, roșii, ne dor șalele, ne crănțăne praful în dinți, dar cu cît arătăm mai jalnic, cu atît Pinocchio — în imaculatul său trening — e mai mulțumit. După el, canoneala noastră nu e muncă pe brînci, nu ! E o parte din programul nostru de antrenament și poartă un nume foarte fin : „Antrenament special pentru dezvoltarea capacității psihomotorii, cu accent pe întărirea coeziunii grupului în condițiile de efort ale necesității de adaptare rapidă la împrejurări speciale".

Am auzit că Pinocchio e foarte mîndru de invenţia lui, iar Grigorcea, directorul, îl laudă din belşug — cred şi eu, are la dispoziţie zece lucrători de mîna întîi.

Trebuia să apară pendula, de ce să nu fie şi o pendulă ? În adîncurile insondabile ale acestei magazii totul e posibil, nu m-ar mira să găsim un dirijabil sau o sanie polară cu cîini cu tot. Răţoi s-a gîndit să facă tandem cu Manolache, ce şi-a spus el, să găsească alt naiv. Manolache însă nu intră în categoria asta, a priceput iute de ce caută Răţoi parteneri mai scunzi şi l-a lăsat baltă la jumătatea drumului. Răţoi s-a învîrtit ca o elice cu pendula în braţe şi-a scăpat-o. Întîi am auzit un sunet grav, de clopot, urmat de o salbă de clinchete argintii. Andreea, care ducea în cap un fotoliu jupuit, a zvîrlit grămada de surcele şi zegras, repezindu-se la Răţoi :

— Stricătorule, ignorantule, căscatule, există vreun lucru pe care să pui mîna *fără* să-l distrugi ?

Certurile dintre Andreea şi Răţoi sînt vestite. La prima vedere, Andreea e de osîndit : caută scandal cu lumînarea. În realitate, situaţia e alta. Acum doi ani Răţoi, fascinat de patetismul cu care Pinocchio ne-a vorbit la ora educativă despre opoziţia altruism-egoism, s-a oferit s-o ajute la nu ştiu ce materie, de fapt cred că la toate, fiindcă Andreea era foarte suferindă la acest capitol.

Nu ştiu exact cum a evoluat situaţia, însă nu era ocazie în care Răţoi să nu povestească, măreţ şi grav, începînd cu cuvintele *„eu, care mă ocup de Andreea..."* cît de mult îşi bate capul ca s-o aducă „în rîndul oamenilor". Treaba a mers pînă în ziua cînd Andreea i-a strecurat pe furiş în penar o omidă gigantică. Răţoi are un punct slab : e fricos. Se teme de întuneric, de albine, de omizi şi chiar de cobaii albi şi nevinovaţi pe care-i aduce Grigorcea în laboratorul de biologie. Cînd a deschis Răţoi penarul şi a văzut cum se uită la el omida aia prăzulie cu o mie de picioare, a scos un urlet care a înfiorat toată şcoala

și-un sfert din cartier și cu asta au luat sfîrșit eforturile lui de-a o mai „face om pe Andreea". De atunci nu se pot vedea fără să tragă săbiile, și mai întotdeauna cîștigă Andreea, întîi pentru că folosind avantajul că e fată își îngăduie să-i spună orice cuvînt greu fără teama unei riposte băiețești și al doilea deoarece în ultimul an „are și ea la bază", adică a ajuns să învețe aproape la fel de bine ca toți cei care învață bine de cînd îi știm.

Acum însă nu e vorba de o simplă ciorovăială. Rățoi și aliații lui tradiționali — Dudu, Otilia, Grigorcea-mic — tac. Există ceva care o deosebește net pe Andreea de noi toți : știe ceasornicărie, bunică-său dinspre mamă e ceasornicar și de-a lungul vacanțelor petrecute în orășelul acestuia Andreea a tot stat prin atelierul omului. Nu e zi în care cineva să n-o roage : „Vrei să te uiți nițel la ceasul meu ?"

Așa a apărut în școală, pe neștiute, un adevărat atelier de ceasornicărie, unde Andreea lucrează însă numai cu băieți și fete de pînă în clasa a cincea „Fiindcă ăia mari sînt obraznici și nu mă ascultă". Au tot felul de șurubelnițe măruntele, cleștișori, lupe și nici de piese de schimb nu duc lipsă ; elevii și profesorii au scos de prin unghere ceasurile vechi, distruse, care rugineau în uitare, aducîndu-le pentru piese de schimb.

— Vrei s-o repari ? o întreabă Pinocchio, lăsîndu-se meditativ într-un genunchi lîngă pendula de aproape doi metri lungime.

— Aș încerca eu, dar la pendule nu prea mă pricep și pe deasupra ăsta-i un tip vechi, complicat.

Ne uităm în angrenajul pieselor. Se uită și Andreea dar, firește, cu alți ochi ; ea înțelege.

— Are vreo șaptezeci-optzeci de ani, zice Pinocchio, a fost lucrată gratuit pentru școală de un absolvent al primei promoții. Cînd au bombardat nemții, a căzut un perete peste ea.

— Văd, spune Andreea, scoțînd din angrenaje bucățele de moloz înnegrit și-odată cu ele rotițe, arcuri, pîrghii.

— Crezi că există vreo șansă ?

Andreea nu răspunde imediat, examinînd pe îndelete măruntaiele mecanismului terciuit. Sînt sigur că habar n-are ce-ar mai putea ieși din pilaful ăsta metalic, dar s-a deprins să fie considerată o somitate în materie :

— Greu de spus. Totuși, dacă aș găsi o documentație ca lumea și un lăcătuș bun...

Otilia, care, dacă știi ceva necunoscut de ea, intră în panică și caută măcar să te scoată de pe linie, p opune binevoitoare :

— De ce să te chinui, dragă, de pomană ? Mai bine chemăm de la o cooperativă !

Cînd Otilia te ia cu „dragă", nu e bine. Ea folosește acest cuvînt într-un sens batjocoritor.

— Aș vrea să văd și eu unde găsești cooperativa asta, bombăne Andreea. La pendula noastră puțini meșteri se mai pricep, e lucru de artă, mecanism romantic, unicat, nu ticăitorul tău de la mînă, pe care îl poate demonta și monta cu ochii închiși pînă și Mitrache Adela.

Otilia cea frumoasă devine, de necaz, Otilia cea urîtă ; Mitrache Adela e o fetiță din clasa a treia, abia venită la atelierul de ceasornicărie. Dealtfel tot ce ține de cercul ăsta o sîcîie pe Otilia. Avem o mulțime de cercuri și ateliere în școală — electronică, creșterea porumbeilor, literatură, automecanică, astronomie, fanfară — trei sferturi din ele bucurîndu-se de prezența extraordinar de dinamică a Otiliei, care nu știu cum găsește timp să strălucească pretutindeni. Toate sînt active, lucrează pe rupte, organizează concursuri, expoziții, schimburi de experiență, dar la televiziune numai „ceasornicăria" a apărut, și-asta repede, la vreo două luni de la înființarea atelierului. Cei care n-au loc înăuntru lucrează pe culoar, mereu vezi pe cîte cineva cu lupa vîrîtă în ochi, sînt o mulțime de specialiști care-și strică entuziaști ceasurile lor și ale familiilor, încercînd să construiască modele noi —

ceasuri muzicale, ceasuri montate în jucării, ceasuri care arată nu numai timpul, ci și anul, ceasuri de mînă cu sonerie, cu barometru, cu busolă, și acum e în pregătire un ceas — tot de mînă, bineînțeles — înzestrat cu un radio cît o pastilă de mentosan. Nu cred c-o să le iasă. „Ceasornicarii" nu-și mai încap în piele de mîndrie : un alt atelier ca al lor nu există în nici o școală și, pe deasupra, e unicul care lucrează fără profesor, fără maistru, numai cu Andreea.

Sînt patru ore de cînd „aranjăm frumos" magazia. Îmi vine să urlu de ciudă, mi-a intrat și-o așchie sub unghie, sînt lovit la un genunchi, am nările pline de praf de cretă, de rumeguș, de pulbere de cărbune, sudoarea mă orbește. Scot batista care s-a transformat într-un ghemotoc negru și jilav, dar renunț : nu mai e bună de nimic, mai rău m-ar îngăla.

Multora le stau pe limbă niște cuvințele urîte, dar nimeni nu îndrăznește să le rostească ; Grigorcea-mic vede tot, aude tot și-i spune tot lui taică-său. Crede, nefericitul, că e și el o bucățică de director, pîrăște în mod oficial. E imposibil să faci o mișcare — nu mă refer la mine, care sînt un adormit ultradisciplinat — fără ca vestea să ajungă cu toate amănuntele la Grigorcea „mare", via Grigorcea-mic. Ultima oară s-a întîmplat un lucru absolut revoltător : Grigorcea-mic l-a informat pe Grigorcea-mare că în servieta lui Manolache s-ar afla un pachet de țigări. Control. Era. Scandal. Manolache s-a jurat că-l cumpărase pentru taică-său. A fost chemat taică-său. Nu știa nimic și i-a tras o palmă de față cu toată clasa. Manolache, gata să plîngă — dar nu-i el omul care s-o facă ! — a hîrîit, așa-i vocea lui, de vioară, pe care tragi cu glaspapir în loc de arcuș, că nimerise un „loz în plic" cîștigător, o sută de lei, și se gîndise să ducă acasă niște cadouri, țigări pentru taică-său, un tub cu cremă de față „Pelamar" pentru maică-sa și o zuruitoare pentru frate-său — are un frate de

un an și patru luni. De rest cumpărase cărți. Le-a arătat, împreună cu crema de față. Altă palmă :

— De ce joci la loz în plic ?

— Toată lumea joacă, peste tot sînt reclame !

— Să joci cînd o să ai banii tăi, cîștigați de tine.

Într-un fel, m-am bucurat. Tocmai ne certasem, merita o bătaie și dacă nu i-am dat-o eu, bine că s-a găsit altul. Manolache n-ar fi băiat rău, dar are un cusur : ține atît de mult să-și facă o bibliotecă bună, încît nu se mulțumește cu ce cumpără ; împrumută cărți în dreapta și-n stînga „numai pînă mîine“ și nu le mai dă înapoi. Nu cunosc pe cineva care să fi rămas nepăcălit, dar Manolache e experimentat, încă mai reușește cu flerul lui de lup și cu îngereștile sale rugăminți să găsească naivi. Mie mi-a luat „Cărțile junglei“ de Kipling, un volum de Octav Pancu-Iași — singurul meu volum cu autograful autorului — și o culegere de povestiri din mitologia greacă la care țineam foarte mult. Cel mai rău a pățit-o Grigorcea-mic ; primise de ziua lui „Poezii“ de Mihai Eminescu, ediția întîi, princeps, cum se spune, nu știu unde a găsit-o taică-său, dar a umblat mult după ea. Omul speră foarte mult de la viitorul intelectual al lui fiu-său dacă îl înzestrează cu operele lui Eminescu în toate edițiile. Cum a făcut Manolache să „împrumute“ și minunăția asta rămîne un mister, fapt e că a luat-o „pentru o oră, ca să-mi spăl și eu ochii cu o raritate“, și a lui a rămas. La protestele lui Grigorcea-mic a răspuns jignit (el !) : „Nu mă mai plictisi, tu poți să folosești orice exemplar, eu însă am o bibliotecă adevărată, acolo e locul ediției întîi din Eminescu, nu în mîinile cine știe cărui nepriceput. Dacă vrei s-o vezi, treci pe la mine, dar o să te uiți *prin geam*, că de cărțile mele nici maică-mea, nici taică-meu n-au voie să se atingă“. Cărțile lui ! Partea cea mai curioasă e însă că nu s-a temut nici de fiul directorului. Unii spun că înadins a făcut-o, ca să arate că nu-i pasă de nimeni.

Butoiul am vrut să-l duc singur, să-l rostogolesc, de unde să fi știut că are cercurile sărite ? Cînd i-am dat primul șut, doagele s-au desfăcut ca o floare — ce mai floare și-asta ! Acum culege-le, Puiule, și cară-le în brațe !

Cînd termin, îmi dau seama cu groază că mi-a dispărut medalionul. Lănțișorul e, medalionul, nu. Probabil că l-a scos din verigă un colț de doagă.

Caut în dreapta și-n stînga, umblu de-a bușilea. Sînt floare și-asta ! Acum culege-le, Puiule, și cară-le în brațe ! Medalionul ! Dau fuga. Dudu îl pasează la zece metri lui Manolache. Fuga la Manolache. Veselie mare (pentru ei). Manolache la Rățoi. Îi rog, amenint, implor. Rățoi vrea să-l deschidă :

— Ce ai tu aici, bătrîne ? Vreau s-o văd și eu pe aleasa inimii tale.

Mă reped la el gata să pocnesc, să zgîrii, să mușc. I-l aruncă lui Bîrneață. Dudu strigă :

— Bîrneață, încoace !

Bîrneață i-l pasează, dar o face neașteptat de slab și de imprecis, așa că-l prind cu ușurință din zbor.

— Te-ai prostit, Bîrneață ! îl ceartă Dudu. Aveam și noi o distracție.

Eu nu cred că Bîrneață s-a prostit, pot să jur că dinadins l-a aruncat așa ca să-l pot prinde. Îi zic în gînd „Mulțumesc“ și-i las fără răspuns pe cei care mă întreabă ce am în medalion de-am alergat după el ca un disperat. Fac pe enigmaticul, e mai bine să-și imagineze singuri ce-or vrea. Fetele se uită la mine cu un fel de privire nouă care nu-mi displace. Mai am de cărat zece doage.

Muzică veselă, apoi un măcăit de rață autentică și în fine glasul rățoiului care e chiar Rățoi cel vesel, imprimat pe bandă :

— Aici „Radio Mac-mac !“ Transmitem ultimele *neștiri*, ca să le știți cu toții ! Dați-vă mai aproape de difuzoare.

Este emisiunea umoristică a stației noastre de radio care ne încîntă de trei ori pe zi cîte cinci minute. Rățoi-

crainic, Otilia-redactor șef, Grigorcea-mic cu partea tehnică, cu zgomotele și cu muzica. Interpretul de azi — Manolache.

Recomandări de filme : „Părinții teribili", pentru o oarecare Mihaela Baiu dintr-a opta F : stă la internat și în fiecare duminică vorbește cu părinții ei la telefon. „Cu mîinile curate", pentru noi, *hamalii* din magazie. „Alo, ați greșit numărul", pentru Mîndrilă care, din greșeală, a dictat clasei a șaptea B subiectul pentru extemporalul rezervat clasei a patra B. (Cînd și-a dat seama, a spus „Nu-i nimic, e instructiv să constatăm ce mai țineți minte de-acum trei ani !"). „Nevăzut, necunoscut" — pentru marele număr de elevi dintr-a șaptea B, care n-au reușit să rezolve problema de aritmetică din materia clasei a patra.

Informații : Mateescu Sorin, dintr-a cincea F, a turnat prenadez în călimara colegului său, Guluță Ion, care în felul ăsta s-a trezit cu stiloul inutilizabil. Dimcea Margareta, dintr-a opta A, imediat ce iese pe poarta școlii își pune gene false și-și dă ruj pe buze. Surorile Paveliu — gemenele Veturia și Aneta, dintr-a șaptea, una la C, alta la D (au fost separate să nu mai răspundă una în locul celeilalte), aplică acum o metodă mult mai rafinată : din cînd în cînd, Veturia ia loc în clasa și în banca Anetei și invers. Nimeni nu le poate deosebi și ele se amuză să asculte fiecare ceea ce colegii cred că adresează celeilalte.

Epigrame. Pentru Bîrneață Cezar : *„Lui Bîrneață o statuie / Să-i ridici nevoie nu e. / Cînd la tablă e poftit / El devine de granit / Și tăcut, indiferent / Este sieși monument !"*

Rîsete : „Bă, nemuritorule !" Bîrneață nu pare atins, dimpotrivă, sare pe bancă și ia o atitudine de superbie. Dudu Pleioșanu se răstește :

— Bîrneață, dă-o naibii, fii demn, nu te prosti. (Îndreptîndu-și acru frumoșii lui ochi verzi spre Otilia) : De ce nu mi-ai spus de măgăria asta ?

Otilia e mîhnită şi dezorientată (dar eu ştiu că se preface) :

— Îmi pare rău, sigur că trebuia să mă gîndesc, dar pentru ediţia de azi am primit atît de mult material că nu mi-am dat seama ce înregistrează Manolache.

Dudu, căutîndu-l prin întunecimile magaziei :

— Manolache, ia vino, hazliule ! Cred că Bîrneaţă are de gînd să-ţi spună ceva !

Bîrneaţă, fioros, îşi agită braţele cu muşchi de fontă şi artere electrice :

— Bineînţeles, o să-l fac să simtă răsuflarea mea fierbinte de leu !

Dudu, iritat :

— Nu în felul ăsta, candriule. Atîta ţi-ar mai lipsi. Se încheie anul şcolar, nu te gîndeşti la amărîtele tale de note ? Lasă-mă pe mine.

Manolache se apropie cu faţa numai veselie şi optimism :

— Păi da, tu eşti luceafărul catalogului, poţi să-ţi permiţi orice aiureală. Vrei să ne batem ? (Manolache are cam zece kilograme şi tot atîţia centimentri mai puţin decît Dudu.) Este exact ce lipsea în decorul ăsta ! Dă-i drumul fără grijă, la urmă te îngrijesc eu — vînătăi, arcade deschise, fracturi, orice ! Promit !

Culmea e că Manolache glumeşte doar pe jumătate. Sfrijit cum e, caută întotdeauna gîlceavă exclusiv celor mai puternici tipi. Mi-a spus de ce. Calcul simplu : dacă mănîncă bătaie, toată lumea spune despre el ce curajos e, nu-i e teamă de elefanţi, iar despre adversar „ruşine, gogeamite găliganul tabără tocmai pe ăsta slăbuţu !" Rezultatul : de teamă să nu se facă de rîs, cei mai redutabili bătăuşi strîng din dinţi şi nu primesc provocarea. În felul ăsta, lui Manolache i-a ieşit faima de mare îndrăzneţ. Mi-am notat undeva că ar trebui să procedez şi eu la fel. De ce n-aş începe de azi ? Îmi adun toate firişoarele de curaj ca să-mi fac cît de cît o armură şi dau fuga între ei :

— Manolache n-are nici o vină, el doar a citit epigrama. De scris, *eu* am scris-o.

Aștept ca într-un vis prima lovitură. Nu vine. Dudu — înalt, subţire, cu umeri revoltător de laţi şi cu nişte ochi albaştri, însoriţi, în care nu ştii niciodată dacă sclipește răutatea sau bunăvoința, se învîrtește în jurul meu examinîndu-mă curios :

— Tu, Puiule ? Păi atunci stai așa, să te văd bine, să-mi dau seama cum arată un laş care mă lovește pe la spate.

— Pe tine ? În epigramă era vorba de Bîrneață !

— Cine îl jignește pe Bîrneaţă, mă jignește pe mine. Poţi să înțelegi asta ?

— Nu l-am jignit, am spus adevărul... sau în orice caz, părerea mea.

Dudu zîmbește disprețuitor.

— De cînd ai și tu păreri, chiflă ce ești ?

Simt că-mi iau foc obrajii ; Grigorcea-mic, care nu se simte în stare să tacă, le spune cum Otilia mi-a dat o listă cu nume de colegi care trebuie criticați pentru cutare și cutare lucru : „Ia-te de ei — epigrame, bancuri, parodii — și vezi să-i usture !"

— Fantastic, se miră Dudu. (Nu înțeleg de ce se miră, doar cunoaște acest procedeu al Otiliei.) Păi bine, domnu' Puiu Mirea, tu n-ai cap ? Trebuie să gîndească Otilia pentru tine ?

Mă pierd. În special mi-e rușine de Bîrneaţă, ar fi trebuit să refuz, o fi el cum o fi, dar e băiat bun, singurul care nu m-a necăjit niciodată. Bolborosesc :

— Otilia a zis că dacă sînt cel mai bun la literatură mi-e ușor să improvizez ceva.

Otilia surîde compătimitoare :

— Nu ți-am spus, dragă, că ești „cel mai bun", asta s-o fi petrecut în imaginația ta. (Cum poate să mintă ? ! Chiar așa mi-a zis : Ești cel mai bun.) Ți-am spus doar că-ţi

dau posibilitatea să te afirmi și tu într-un fel, că prea stai pe tușă.

Mă uit năucit la ea : are o expresie atît de candidă, de miloasă, de sinceră, încît ar fi imposibil ca lumea să n-o creadă. Încerc să răspund, dar mi-e imposibil să găsesc cuvintele. Pe neașteptate, răsună glasul lui Bîrneață :

— Ia lăsați băiatul în pace. În epigrama aia n-a scris nimic rău despre mine, dimpotrivă, mă laudă ! Am să-l rog să mi-o copieze frumos, s-o duc acasă ; e o poezie scrisă special despre mine — cine mai are parte de un asemenea chilipir ? E foarte reușită ! Amintiți-vă : ce spune el acolo ? Că atunci cînd sînt scos la răspuns mă zăpăcesc, mă încurc sau bat cîmpii ? Nuuu ! Zice că stau tăcut, nemișcat, indiferent. De aici se pot înțelege multe. Eu, de pildă, înțeleg că-mi apreciază siguranța, lipsa de teamă și, vorba lui, monumentalitatea ! Păi ! Cînd vă uitați la mine ce impresie aveți ?

Și Bîrneață ia o ținută dreaptă, cu bărbia sus, priviri dominatoare și palma adusă orizontal cu fața în sus, lîngă piept, ca să-și sublinieze măreția.

— Cît rămîi tu așa pe post de ardei gras, zice Dudu, am să-ți explic cum stau lucrurile în realitate ; Otilia i-a pus următoarea condiție : „Dacă scrii epigrama, am să vorbesc frumos despre materialul tău. N-o scrii, îl fac praf !“ Și fiindcă veni vorba, cînd prezinți, Puiule, materialul ?

— Săptămîna viitoare. Sîmbătă.

Nu se mai uită la mine ci, provocator, la toți ceilalți :

— Pe cît că pînă atunci pregătesc ceva mai tare decît ar putea visa Puiu ?

Mă trec fiorii. Dudu e în stare de orice. Ani la rînd premiant. Are experiență, rapiditate, știe să lucreze sistematic. Și mai ales e propulsat de curajul celui învățat cu succesele, ăsta-i mare lucru.

— Pe o sticlă de pepsi, zice Manolache. N-o să poți face în cîteva zile ce-a făcut Puiu în trei luni, plus că l-am ajutat și noi, așa că mai adaug o pungă de pufarin, dar din ăla cu ciocolată. Și două bilete la un film pe care mi-l aleg eu.

— De acord. Se mai înscrie cineva ?

Simt că amețesc de plăcere, dar și de teamă ; nici unul nu stă la locul lui, pariază toți pe mine, neuitînd să-mi spună „ai grijă, Puiule, nu mă face să pierd". Curios, foarte curios, nu m-aș fi așteptat să țină cu mine.

— Va să zică, singur împotriva tuturor ! ia Dudu poziția de gardă, ca la scrimă. Îmi place. Așa se impune un om. Ce, Bîrneață, și *tu* tot pe Puiu pariezi ? !

Bîrneață are un aer de vinovăție. E vechi prieten cu Dudu, în mod normal ar trebui să fie de partea lui.

— Tu nu știi că eu țin cu cei slabi ? Să se simtă omul bine ! Îi dau o șansă. Treacă de la Bîrneață !

— Măcar să-ți spună ce are în medalion, zice Dudu.

Îngheț. Dacă Bîrneață îmi cere asta, nu-l pot refuza și mă fac de rîs, pentru că în medalion n-am nimic din ce se așteaptă ei. Dimpotrivă.

— Eu nu-l oblig, mormăie Bîrneață. Are omul un secret, treaba lui. Mi-l spune numai cînd vrea și dacă vrea.

Eu nu-l mai înțeleg pe băiatul ăsta. E prieten cu Dudu, dar acum ține cu mine ? ! O fi o manevră pe care n-o pricep. Încerc să fac niște deducții, dar n-am timp : Rățoi și Pinocchio apar purtînd cu mare grijă un contrabas cu coardele plesnite, jupuit și punctat de găurele rotunde. Pinocchio — mare minune ! — și-a umplut de praf splendidul lui trening, dar îi lucesc ochii de entuziasm.

— Cred că asta e ! O să-l chemăm pe tatăl lui Marinescu Victor pentru expertiză.

Tatăl lui Marinescu Victor e ofițer. E a nu știu cîta oară cînd e invitat pentru expertiză. În timpul războiului, unul din învățători a ținut tot timpul ascunsă în școală

fără știrea nimănui o mitralieră. La 23 August 1944, mai precis în 24 august, s-a urcat pe acoperiș cu ea și a început să tragă în avioanele nemțești, care veneau razant să bombardeze orașul. A doborît trei messerschmidturi și pe urmă a plecat pe front de unde nu s-a mai întors. Nu ne-au rămas de la el decît legenda, cîteva benzi de cartușe trase, care se află la muzeul școlii, și dorința de a găsi locul unde păstrase atîta vreme mitraliera. Rînd pe rînd s-a vorbit despre bibliotecă, despre o nișă anume săpată într-un zid și tencuită cu grijă, despre lăzile cu arhiva școlii și chiar despre ursul împăiat din hol. Acum examinăm milimetru cu milimetru contrabasul, în vreme ce Marinescu Victor îi telefonează lui taică-său.

Toată lumea a uitat de mine — ce fericire ! Arăt jalnic, pariul pe care l-am făcut cu Dudu m-a scos de pe linie. N-am nici o șansă, trebuia să refuz, dar cum să refuz ? Îmi imaginez ce s-ar fi întîmplat dacă refuzam. Refac întîmplarea, o retrăiesc clipă cu clipă. În cap îmi răsună din nou provocarea lui Dudu : „Pe cît pui că pregătesc ceva mai tare decît ar putea visa Puiu ?" Atunci ar fi fost cazul să mă opun. Îmi închipui ce-ar fi zis fiecare. Cei mai mulți m-ar fi ironizat — poate doar Andreea ar fi spus, miloasă, „la mai lăsați băiatul în pace" ! În concluzie : mă făceam de rîs. Amețesc : revederea întîmplării m-a obosit. Așa pățesc întotdeauna ; după cîte un episod ca ăsta, mă gîndesc cum ar fi fost mai bine să acționez, pe urmă îl reiau la viitor. Genul ăsta de a trăi un lucru de trei ori, o dată de-adevărat și de două ori în închipuire, mă stoarce mai mult decît o zi de antrenament.

Secretul medalionului

Intru în casă cu sentimentul că a fost o zi păcătoasă și, oftînd, îmi iau din frigider niște căpșuni, dar sînt aproape înghețate. Pinocchio ne-a atras atenția să fim atenți, o amigdalită sau altceva te poate scoate la iuțeală din

echipaj. Torn apă fierbinte peste ele. Se încălzesc, dar se fac fleașcă. Le pun înapoi în frigider. Îmi aduc aminte că am niște biscuiți „Eugenia“ în sertarul noptierei. Ar fi cazul să învăț la chimie și pe urmă să studiez detaliile itinerarului. Pinocchio a spus că trebuie să le revedem în fiecare zi, dar mi-e lene și prefer să mă întind pe pat, unde mă așteaptă „Istoria automobilului“. Am ajuns la cel mai interesant capitol, cel despre mașinile, cursele și piloții de formula unu. Dar n-am răbdare. Mă reped să caut documentația.

Avem o bibliotecă mare și adîncă, un fel de prăpastie de cherestea, pe care tata a făcut-o dintr-un garderob strămoșesc ; e foarte încăpătoare, încap chiar și eu cînd mă vîr cu tot cu cap și cu umeri, printre cărți, caiete, reviste, acte, chitanțe, fotografii. Aici sînt depozitate și toate jucăriile mele, stricate, ferfenițite, descompletate și foarte multe, îngrozitor de multe, pe care le-aș fi aruncat de mult, dar taică-meu spune că să nu mă ating de ele ; le repară și le ține pentru nepoți. Își închipuie că o să-mi las eu copiii să se joace cu toate tinichelele. Mai degrabă cred că pur și simplu nu vrea să se despartă de vechiturile astea, face el pe marele bărbat, dar în realitate e foarte emotiv, se înduioșează din nimica toată, găsește vreun maimuțoi de pluș sau niște zdrăngănele de pe cînd aveam trei-patru ani și-ncepe să înșire cum fusese în ziua cînd le-a cumpărat, cu cine se mai întîlnise, ce făceam eu, ce făcea mama, ce făcea „Rapid-ul“. Mai bine am avea, în loc de peștera asta documentară, cîteva rafturi simple : ne-ar obliga la selecție, la ordine, pe cînd așa aruncăm în văgăună tot ce ne cade în mînă și acolo rămîne.

Cred că am căutat dosarul vreo oră, mă dor șalele și mîinile de atîta cotrobăială. Bineînțeles că nu l-am găsit acolo. Era îndărătul caloriferului. Îi schimb locul de fiecare dată ca să nu-l găsească taică-meu. E foarte interesat de tot ce fac și nu mai termină cu laudele, ceea ce

mă irită, fiindcă știu prea bine că nu le merit. Cînd mă vede desenînd caroserii de automobile, sare pînă-n tavan : „Mai tare ca Bertone !“

Una peste alta, cum se amestecă el, cum îmi piere tot cheful. Normal ar fi să mă lase în pace pînă termin, am o fire mult mai puțin entuziastă decît a lui. Nu-mi place să anticipez succesele, lucrez încet, progresez anevoie, mă întorc mereu să văd dacă n-am greșit ceva, verific de o sută de ori, sînt mereu nesigur. La mine toate gîndurile încep cu un „dacă“ plin de îndoieli. Cui vrea să-mi pricinuiască un rău, îi e de-ajuns să-și exprime zgomotos părerea (indiferent care ar fi ea) despre ceea ce fac la un moment dat ; mă scoate la sigur din priză.

Răsfoiesc dosarul : zeci de pagini cu extrase din Sadoveanu și din autori care au scris „despre“, fotografii și hărți reprezentînd drumurile lui, indexul personajelor și liste cu obiectele, viețuitoarele, peisajele descrise — ei, și ? Dudu Pleșoianu mă poate face praf în mod sigur cu cine știe ce găselniță. Am lucrat trei luni de zile, colegii mi-au adus tot ce putuseră dibui — dar ce mai înseamnă toate astea pe lîngă mașina de produs succese marca Dudu Pleșoianu ?

A venit tata, îl recunosc după felul în care sună. Ascund dosarul. Omul meu sosește victorios de la piață. Cînd cumpără el ceva, lasă impresia că nimeni n-a mai tîrguit lucruri atît de bune și în condiții atît de avantajoase. A început să plouă — rapid și cald, amestecat cu soare. Aud răpăiala în ferestre. Taică-meu ne arată ce zdravăn l-a muiat — alt motiv de eroism.

Sacoșele încărcate sînt puse în hol. Începe să scoată trofeele. Întîi o conopidă enormă. Explicații voioase :

— Șmecherul de precupeț voia să le vîndă întîi pe cele mici, dar m-am uitat sub tejghea și l-am pus imediat la punct. Ce spuneți de telemea ? Ia gustați. Gustați cînd vă spun ! Unt, nu-i așa ? Tipul nici n-o dă pe piață, o duce direct acasă, la clienți, dar eu îl țineam minte de anul

trecut, după mașină, un Opel cît o magazie, și cînd a spus că n-are decît brînză nouă, i-am șoptit părintește : dacă mă uit eu acum în mașină, ce găsesc ? A înțeles repede că nu-i merge cu mine. De seră ? Astea-s roșii de *seră* ? ! Vaaai, păi nu vă pricepeți. Sigur că nu e sezonul, dar gospodarii inteligenți știu să scoată recolte timpurii. Era un moș din Domnești, l-am ochit duminica trecută, cînd am luat de la el căpșunile alea cît pumnul. Deducția simplă : cine are așa o marfă... Ne-am înțeles de-atunci să-mi vină cu niște roșii timpurii. Găina cu cît credeți că am luat-o ? Care o sută ? Atîta voia cetățeanul, dar m-am uitat bine la el, l-am văzut cam oacheș, cam grăbit, cam cu ochii în toate părțile și cînd i-am spus „Ia hai întîi la cîntarul pieții să vedem cît trage", a lăsat-o imediat... Păi cîntarul oficial e la intendent, dragă, și ăsta are obiceiul că le cere certificatul de producător, așa că omul meu, ce să mai vorbim, a dat-o cu șaptezeci. Ia ține-o în mînă, hai, Puiule, că nu te mănîncă, nu-i așa că are peste trei kilograme ? Ce trei, are aprcape patru.

Apuc în silă picioarele galbene și zbîrcite și salt de cîteva ori ghemotocul tremurător de pene ude. După mine, n-are nici două kilograme, dar de ce să-l dezamăgesc pe marele gospodar ? De fapt lucrurile astea nici nu mă interesează.

Cred că oamenii fac prea mare caz de cumpărături, de mîncare, de tot felul de mărunțișuri. Pentru ei centrul universului sînt magazinele. De ce ? Habar n-am. În orice caz, au o viață mult mai ușoară decît noi. Taică-meu și mama de exemplu sînt telegrafiști, fac în fiecare zi același lucru : transmit și recepționează telegrame de pe navele noastre comerciale. În viața lor n-au pus piciorul pe puntea uneia dintre ele. Țac-țac, cu manipulatorul. Atît. Își cunosc perfect meseria, alte probleme n-au.

Pentru mine însă cele cinci ore de școală sînt mai grele, mereu trebuie să fiu cu ochii-n patru, mereu o

lecție nouă, mereu posibilitatea de a fi ascultat. Cînd mă întorc acasă, altă muncă : temele. Trei ore pe puțin, fiindcă eu nu sînt ca alții, îmi trebuie mult ca să-mi intre ceva în cap, revăd lecțiile din urmă, mă uit prin maculatoare, nu cumva să-mi scape ceva. După teme, am nevoie de încă o oră pentru exerciții suplimentare și de cel puțin încă una ca să citesc bibliografiile. La noi numai Florica Floroiu, profesoara de educație fizică, nu cere lecturi suplimentare, ceilalți mereu ne dictează cîte-o listă de cărți sau de articole. Majoritatea colegilor nu le iau în seamă, dar eu trebuie să le citesc pentru că mi-e frică să nu fiu întrebat. Nu știu cum se face, dar aproape întotdeauna pe mine mă întreabă. Am citit în „Cărțile junglei" că frica miroase, și cum te adulmecă un tigru că miroși a frică, te-ai ars. Probabil că și eu atrag atenția profesorilor printr-un fenomen asemănător. Nu-mi place deloc să învăț, dar teama e mai puternică. Mă apucă ora zece noaptea lucrînd, uneori nici la televizor n-am timp să mă uit.

M-am spălat pe mîini și m-am dus, bineînțeles, să învăț. Ai mei, în schimb, s-au pus pe viață : au tăiat găina, au jumulit-o, s-au sfătuit cum s-o gătească mai bine, și-au făcut cafeaua. Ce grijă au ? Acasă sînt stăpîni pe timpul lor. Eu nu sînt.

Ultima răpăială de ploaie. Plopii care se ridică pînă la noi, la etajul patru, de fapt ajung cu vîrfurile pînă la șase, răspîndesc un aer răcoros, proaspăt, de pădure. Mă uit pe geam. Bîrneață și Dudu Pleșoianu vin în fugă prin pînzele ploii, dinspre capătul aleii, pleoscăind prin bălțoace, amîndoi în maieuri, pentru că din cămăși au făcut niște săculeți plini de cireșe durdulii. Cine știe ce garduri au sărit și în ce pomi au dat lovitura ! În orice caz, a fost o operațiune reușită, la care mi-ar fi plăcut să iau parte.

Pe mine nimeni nu mă cheamă la astfel de aventuri și-n general toți colegii mă privesc cu un fel de neîn-

credere sau de indiferență — nu-mi spun niciodată nimic, în afară de lucruri banale. Cînd aflu și eu cîte ceva despre ei, sînt ecouri care-mi ajung întîmplător la ureche, pe căi ocolite. Alaltăieri, cînd au rămas singuri după ore în laboratorul de chimie, să urmărească o reacție, Manolache ar fi sărutat-o pe Otilia. Urîtu' ăla ! Și în afară de asta, nu e zi în care Otilia să nu se certe cu el, fiindcă Manolache o provoacă mereu cu tot felul de obrăznicii. Pentru mine povestea cu sărutul e incredibilă, dar alții sînt absolut siguri și lasă impresia evidentă că au informații amănunțite. Eu n-am, mie nu-mi face nimeni confidențe.

De jos explodează un glas iritat. Dau iarăși fuga la geam. Un necunoscut, om la vreo șaizeci de ani, alb la păr, dar tip voinic și mai ales furios, plin de noroi, cu cămașa ieșită din pantaloni și neîncheiată la nasturi, vociferează, agitînd o coadă de lopată. Probabil că e păgubașul, stăpînul cireșilor vămuiți. A alergat după Dudu și Bîrneață, dar n-are nici suflul, nici viteza lor. Caută-i acum în cele treizeci de blocuri cu cîte zece etaje !

Cîțiva vecini de la parter încearcă să-l liniștească, bănuiesc variantele : „Lasă și dumneata, cîteva cireșe nu sînt un cap de țară", „Copii și ei, parcă noi la vîrsta lor...", „Poate nici nu-s de pe aici". Totuși e imposibil să nu-i fi recunoscut cineva. Eu însumi aș putea coborî să fac justiție... dar de ce eu ? Cînd unul pe care-l cunoști comite o măgărie, socotești de datoria ta să te prefaci că nu știi nimic chiar dacă tipul îți e nesuferit. Pînă la urmă eu cred că e vorba de egoism nu de filantropie, faci asta pentru tine, ca să nu se spună că ți-ai pîrît amicul. Cu un necunoscut e mult mai ușor să fii intransigent.

Mă duc la bucătărie să mă asigur că mama face supă, nu ciorbă. Eu pretenții prea mari în privința mîncării nu am, dar îmi place supa. Găluștele le fac singur, mamei îi ies întotdeauna ori prea tari, ori fărîmițate.

Taică-meu, obosit după victorioasa conquistă din piață, e în dormitor, s-a lungit pe pat. Citește mult — mai ales cărți de călătorie, și nu are doar plăcerea lecturii, ci și a povestitului. Cînd ne ducem vara la părinții mamei, la țară, oamenii, că avem acolo o mulțime de veri, cumnați și unchi, îl privesc cu mult respect pe telegrafistul din marina comercială. Trebuie să le spună cîte ceva — și nu se lasă rugat, le umple capul cu istorii de prin toate colțurile lumii. Eu rîd de el, dar trebuie să recunosc că toate astea îi dau un fel de voioșie plăcută, copilărească, pe care n-o prea văd la mulți oameni, poate cel mult la Pinocchio.

Într-o joi, prin octombrie, a aterizat cu trei bilete la „Apus de soare", pentru matineul de duminică, la Național. În sală, o mulțime de colegi de-ai lui. Acțiune sindicală de culturalizare. Cînd ne-am întors acasă, în loc să mănînce s-a apucat de scris. „Ce faci ?" l-a întrebat mama. El, nimic. Ofta, scria, ștergea, scria și iar nota. Simptom neliniștitor.

Am intervenit și eu : „Îți scrii memoriile de marinar care n-a navigat niciodată ? Hai mai bine la masă." Taică-meu, foarte tulburat : „Spectacolul ăsta eu nu l-am văzut doar de plăcere. I-a apucat pe-ai noștri patima literaturii și m-au găsit pe mine deștept să prezint un fel de naiba știe cum să-i spun, poate un referat, de la care să pornească discuțiile asupra piesei."

L-am bătut pe umeri : „*Forza, ragazzo,* să vezi și tu ce gust are prăjitura asta."

Cu toată truda, abia însăilase cîteva rînduri, și-alea pline de prăpăstii. M-am gîndit că nu-i frumos să-l las să se facă de rîs, așa că după serialul cu „*Woody*" am pus mîna pe stilou și-n două ore am scris cu poftă, pe nerăsuflate, opt coli mari, am pus acolo tot ce știam, plus ideile mele, studiu academic i-am făcut.

Tata le-a citit cu glas tare, o chemase și pe mama să asiste, și la urmă a spus : „Ei da, aici se vede gheara căr-

turarului de înaltă clasă. Pentru isprava asta, la vară te duc în Deltă." Și cu o voce amenințătoare : „N-am nevoie de nici un referat. A fost doar o încercare. Din clipa asta, așa să scrii întotdeauna, altfel e vai de pielea ta. Vezi că poți să gîndești complex ?"

M-am supărat, am urlat că nu sînt șoricelul lui pentru experiențe idioate, îmi rupsesem cu cea mai bună credință două ore din timpul meu pentru lecții, ca să-i scriu referatul și, cînd colo, fusesem tras pe sfoară în mod grosolan.

„N-ai decît să crezi ce vrei, mi-a zis el, însă drăguța asta de analiză literară am s-o prind în pioneze pe ușă în camera ta ca s-o vezi în fiecare zi și să-ți aduci aminte de ce ești în stare. Notează-ți : cea mai tristă prostie pe care poate s-o facă un om, de-ajunge să-și strice viața, e să lucreze sub posibilitățile lui."

I-am strigat să înceteze cu filozofia asta ieftină, dar el a răscolit „peștera" și mi-a prezentat, ținute de-un colț, ca și cum ar fi fost pline de cine știe de ce microbi dăunători, lucrări de-ale mele de literatură : „Niciodată n-ai scris mai mult de-o pagină și jumătate, și-astea aiurea-n tramvai, seci ca o telegramă, mare minune că Pinocchio te milostivește cu cîte-un 7, eu mai mult de 5 nu ți-aș da. Compară-le cu ce-ai scris azi". Am strigat : „Azi am scris o idioțenie, o peltea, niște aiureli bune pentru tine !"

M-am încuiat furios în camera mea. Nu obișnuiesc să-i dau dreptate, cel puțin nu în cuvinte. Totdeauna îl contrazic. Știu că nu-i bine să faci pe marele deștept cu ai tăi, care țin la tine și înghit orice — iar în lume să umbli cu capul plecat. E o lașitate și aș vrea să renunț la ea, adică să devin mai ferm și dincolo de ușa apartamentului nostru. Pînă și la lecții îmi pricinuia necazuri blestemata mea sfială. Punea profesorul o întrebare, îmi dădeam seama că știu dar nu ridicam mîna ; dacă totuși răspunsul meu nu e bun ?

La literatură, cu toate că-mi place să citesc, analizele și compozițiile mele erau ca niște mere uscate înainte de a se coace. Nu îndrăzneam nici în scris, nici la oral să spun tot ce-mi venea în minte ; dacă par prea îndrăzneț, dacă interpretarea mea e greșită, dacă ?... Plus că teama de a vorbi în public îmi gonea din cap toate ideile.

Din ziua aceea de octombrie — o țin minte cu precizie pentru că am păstrat biletul de teatru — ori de cîte ori scriu la română, îmi răsar în minte cele opt pagini mari. Le știu pe dinafară și-mi fac planul temei după ele. Pentru oral, îmi pregătesc tot în sistemul ăsta notițe amănunțite și le memorez ca pe o poezie. Am ajuns să pot vorbi fără întrerupere cîte treizeci de minute, de parcă, vorba lui Pinocchio, citesc pe tavan un text invizibil pentru ceilalți. Asta păstrez eu în medalion : biletul de teatru! Îmi poartă noroc.

Aud cling-clang-ul soneriei muzicale de la apartamentul lui Dudu, pe urmă vibrațiile joase ale vocii lui Bîrneață și glasul politicos al doamnei Pleșoianu. Nu e nevoie să trag cu urechea, știu că mai întotdeauna după ce marii prieteni se distrează, Bîrneață vine din nou cu vreo idee sau pur și simplu cu maculatorul, să ciupească niște rezolvări. Mama lui Dudu îi spune însă fie că „băiatul doarme", fie că a plecat, „chiar adineauri" în oraș. Minciuni sută la sută. În realitate, Dudu este acasă și învață, are un program de fier. După ce se veselește cu Bîrneață, uită de el cum uiți de patine cînd vine primăvara. Pașii lui Bîrneață bocănesc înapoi, o clipă am impresia că își încetinesc ritmul, că s-a oprit în dreptul ușii mele și e gata să sune, ceea ce mi-ar face multă plăcere, dar apoi îl aud coborînd mai departe. „De ce nu dau fuga să-l chem ?" mă întreb. E greu să te împrietenești cu oamenii, în orice caz, pentru mine e imposibil. Am încercat și cu Dudu, și cu Manolache, dar cu cîți n-am încercat ! Nu mi-a mers. Ceva, n-am reușit să înțeleg ce,

îi îndepărtează de mine. Cred că n-au încredere însă nu știu de ce n-au încredere, eu aș putea să le fiu foarte devotat. Poate sînt antipatic ? Sau nu-i interesez ?

Cu cît mi-l imaginez mai clar pe Dudu, lucrînd pentru a-și pune în fapt provocarea, cu atît sînt mai descurajat. Tot ce am făcut mi se pare inutil, de încropeală, naiv — și pe deasupra mă mai deprimă și sentimentul că din pricina mea se vor irosi eforturile celorlalți. Parcă-i aud : „Ce-ai făcut din materialele noastre ? Asta nu-i sistematizare, e o varză ! Altă dată să spui de la început că nu te pricepi". De-o sută de ori îmi vine să alerg și să-i cer părerea lui taică-meu, dar tot de-o sută de ori renunț. Vanitatea. Frica. Pe de o parte, dorința de a face totul singur. Pe de alta, teama că o singură observație din partea lui m-ar demola pe de-a întregul.

Pînă o trece nuca prin talpa pantofilor...

Mărșăluim în jurul curții de aproape o oră. Sînt ultimul, ca de obicei, dar n-are importanță, totul e să rezist. Fetele de la internat s-au săturat de privit și-au dispărut de la ferestre. A mai rămas una singură, n-o cunosc, adică o cunosc din vedere, din auzite, n-am vorbit cu ea niciodată, știu doar că o cheamă Mihaela Baiu și e într-a opta F. Se uită la noi cu o curiozitate blîndă, care nu mă supără ca rîsetele colegelor ei și gălăgia lor.

Pinocchio, îmbrăcat în același echipament ca și noi, cu emblema „Frații Jderi", umblă și el dar, bineînțeles, o face în alt stil : descrie un cerc cu raza de cel mult cinci metri, și foarte des se mulțumește pur și simplu să dea din picioare învîrtindu-se pe loc. Comentariile le face Bîrneață, care defilează alături de noi : Atenție, Otilia ! Hopa sus, Mirea ! Bravo, Dudule !

Traseul e înțesat de obstacolele pe care Florica Floroiu, profesoara de educație fizică, cu mare plăcere le-a ima-

ginat pentru noi la rugămintea lui Pinocchio : o bîrnă orizontală şi alta în unghi de 45 de grade, un lung tunel de crengi, înalt de vreo patruzeci de centimetri, o „prăpastie“ şi un „lac“ marcate cu praf de cretă. Trebuie să te cațări, să umbli de-a buşilea, să te chinui deplasîndu-te în mîini pe o frînghie. Profesoara Floroiu nu s-a mulțumit cu atît : tot traseul e plin de bolovani colțuroşi, cioturi de lemn înfipte în pămînt, gropi.

În rucsacuri avem cîte zece kilograme de nisip şi, ca divertisment, din cînd în cînd ți se aruncă pe neaşteptate un mic fanion şi să te îndrepți urgent spre al doilea. Ori tu, fiind derutat de primul, de obicei nu mai observi cu precizie unde cade celălalt. Trebuie să-l cauți şi Pinocchio te cronometrează. Cînd faci mai mult de treizeci de secunde, începe tărăboiul : de ce nu eşti atent, unde ți-e capul, dacă era un pericol adevărat ?

Andreea e nemaipomenită, nu greşeşte niciodată ! Mi-e imposibil să înțeleg cum poate o fată, şi mai ales atît de slăbuță ca ea, să se transforme într-un soi de vietate agilă, neobosită şi atotvăzătoare ! Pe Dudu îl ajută Otilia şi invers ; au făcut o înțelegere, cooperează ! Înainte, Otilia nu-l putea suferi, dar acum ştiu de ce se înțeleg ; vor cu orice preț să-l contracareze pe Manolache. El însă a găsit o cheie ; caută să vadă mai întîi *al doilea* fanion, pentru că primul e mai uşor de găsit.

Cel mai greu, bineînțeles, mă descurc eu, care din pricina emoției îmi pierd capacitatea de concentrare. Trec a nu ştiu cîta oară prin tunel, sînt orb de transpirație şi cred că mi-am julit şi genunchiul drept, în orice caz, pantalonul de trening e sfîşiat.

Bîrneață îmi spune că nu-i nimic, eu să fiu sănătos, iar dacă mă tem de mama, îmi coase el ruptura, de n-o să se mai vadă nici la microscop. Cum să-mi fie frică de mama ! Recunosc însă că Bîrneață e, ca întotdeauna, un drăguț. El n-are ce căuta aici, nu face parte din echipaj, vine doar din curiozitate. Mă mir că Pinocchio îi dă voie.

Pinocchio a spus clar, la începutul pregătirii, că nu va lăsa pe nimeni să ne stingherească. De ce atunci îl acceptă pe Bîrneață ? Habar n-am. Probabil ca să se amuze, Bîrneață e destul de comic uneori.

Abia scot capul din tunel că fanionul îmi cade provocator sub nas. Nu văd călcîiele celor dinaintea mea. Nările îmi sînt pline de praful înecăcios. Slabă nădejde să găsesc și să ajung în treizeci de secunde la al doilea fanion, cînd nici n-am ieșit pe de-a-ntregul din tunel. Pinocchio m-a aranjat cum nu se poate mai bine, toți își dau seama de asta și rîd. Mă ridic, căutînd năuc al doilea fanion. Am senzația că numărul obiectelor din jur s-a dublat și toate nu au alt rost decît să mă scoată din sărite. Cred că nici în zece minute n-o să mă descurc. Dudu Pleșoianu trece pe lîngă mine ușor ca o pasăre și-mi spune, încîntat, „Fraiere !“ Cu siguranță că știe unde-i al doilea fanion, dar de ce să-mi spună ? Mai degrabă l-ar înghiți ca să-l ascundă definitiv.

Ridic din întîmplare privirile : Mihaela Baiu se uită fix la mine, apoi în direcția bîrnei, pe urmă iar la mine și din nou la bîrnă, spre care arată cu o mișcare ușoară a bărbiei. Nu mă păcălește ? Despre Mihaela nu știu altceva decît că în loc să se plimbe duminica, așa cum fac toate colegele, rămîne în internat și telefonează acasă, la părinți, în comuna ei din nordul Moldovei.

Mă iau la noroc după indicația Mihaelei, fug tare și, sub bîrnă, dau într-adevăr de fanion. Optsprezece secunde. Bîrneață nu uită să strige că este al treilea rezultat „din toate timpurile“, după Dudu și Manolache. Figura asta stîrnește ceva uimire. Mă uit pe furiș spre Mihaela care surîde în așa fel, încît numai eu îmi dau seama cui și de ce i se adresează. Lui Pinocchio i se pare că echipajul și-a încetinit ritmul din pricina mea. Ne iuțește lovindu-și palmele : „Ce vă mirați atît, sigur că Puiu Mirea progresează, ăsta-i scopul antrenamentului ! Haideți, încă zece minute și vă iert !“

Mi se mai aruncă din nou fanioanele și mă descurc bine, fără ajutor dar sînt destul de nemulțumit. Nu suport să fiu ajutat, mi-e rușine să primesc laude pentru un lucru pe care nu l-am făcut singur. Mihaela ar fi fost bine să-și vadă de treabă. Sînt atît de amărît că nu mă mai pot concentra la traseu. Mi se aruncă din nou fanioanele. Le văd imediat. Nu-mi explic această agerime neașteptată, dar un succes venit la timp e ca o pastilă întăritoare, te face alt om, mai deștept. De încă trei ori mi se aruncă fanioanele și de fiecare dată mă descurc în mai puțin de 25 de secunde. Așa s-a întîmplat și cînd am luat primul zece la literatură ; am fost plin de eficacitate două săptămîni.

Manolache e nervos, de data asta nu găsește fanionul, aleargă în toate părțile, pierde timp. Pinocchio a ridicat cronometrul ca să-l vadă toată lumea. Manolache mai are cinci secunde, adică le-a avut. Cel mai alarmat însă e Bîrneață : nici el nu știe unde e fanionul și se agită, cotrobăie peste tot, spunînd că e pentru prima oară în viață cînd ceva scapă din raza lui de observație. Eu însă am avut prezență de spirit și l-am văzut pe Dudu lovind rapid fanionul cu șpițul și trimițîndu-l glonț printre elementele de calorifer, care așteaptă să fie montate în noua aripă a clădirii. Nu-mi dau seama dacă Pinocchio a observat manevra, de fapt n-are importanță, chiar dacă a băgat de seamă o acceptă, pe el îl interesează doar să fim atenți, așa că nu respinge, dimpotrivă, încurajează complicarea situațiilor.

Manolache tremură de necaz și de revoltă, cred că bănuiește cine l-a păcălit, dar are el un fel de mîndrie, nu recunoaște niciodată că e nedreptățit. Înghite și tace. În schimb, îl ține minte pe cel care l-a tras pe sfoară și cînd are prilejul i-o plătește.

Cele treizeci de secunde s-au făcut cincizeci. Andreea, miloasă, caută și ea, dar pînă la urmă dintre radiatoarele de calorifer țîșnește Bîrneață ca din junglă, cu coada fanionului în dinți :

— De răsuflarea mea fierbinte de leu nu scapă nimeni și nimic ! Ia-ți trofeul, Manolache, și fii fericit !

Chiar dacă timpul de căutare s-a încheiat de mult, tot e bine ; săptămîna trecută, Rățoi n-a găsit fanionul deloc, pentru că un dop din clasa-ntîi, ascuns exact îndărătul nucului unde căzuse fanionul, dispăruse pe furiș cu el cu tot. A fost atunci o îndelungată ciorovăială, Pinocchio susținea că nu-l interesează : Rățoi trebuia să fie atent și nu fusese. În sfîrșit, după descărcări electrice s-a hotărît ca Rățoi să considere acel eșec drept un prim și ultim avertisment. În unele împrejurări, Pinocchio lucrează foarte dur, nu mai seamănă nici pe departe cu omulețul care se topește de plăcere și emoție cînd analizează poezia „Lacul“ de Eminescu. Numai despre prima strofă e capabil să vorbească un ceas.

Era gata să terminăm cu bine ziua de „antrenament în ogradă“, cum spune Rățoi. Isprăvisem, ne odihneam la umbră cu senzația că fuseserăm trecuți printr-o mașină de tocat, cînd Grigorcea-mic l-a făcut atent pe Pinocchio că îndărătul magaziei e ceva interesant de văzut.

Ne-am dus tiptil cu toții. Fumează Manolache sau ce ? Evident, cineva ar fi putut să-l prevină printr-un mijloc oarecare, însă Pinocchio spusese că nimic din ce ni se întîmplă nouă, celor zece aleși, nu trebuie ascuns. După părerea lui, noi trebuie să fim tari ca betonul armat și să nădăjduim în înțelegerea colectivă. O scrîntim — o pățim, asta-i sursa călirii caracterului. Eu am tot pățit-o, dar nu mă simt deloc călit.

Manolache, așezat cloșcă pe o grămadă de frunze uscate rămase de astă toamnă, își rade energic tenișii cu un pietroi zgrunțuros. Nu iartă nimic — nici pînza, nici cauciucul, nici șireturile. Cazul e nemaiîntîlnit și judecata noastră, dezorientată. La începutul pregătirii, Pinocchio ne-a cerut să ne prezentăm cu tenișii noi, spunînd că va

aprecia strădania fiecăruia după gradul lor de uzură, iar cînd toţi vom avea tenişii roşi şi găuriţi, „încît să treacă nuca prin ei", va socoti că, în linii mari, perioada de pregătire fizică e încheiată. N-am văzut încă pe nimeni atît de speriat cum e acum Manolache — ochi în ochi cu Pinocchio. Ce-o să se întîmple ? Îl dă afară, asta o să se întîmple, şi nimeni nu-l poate apăra, înşelăciunea e înşelăciune. Se poate lesne observa că lui Pinocchio îi este greu să ia această decizie, dar că o va lua, e sigur.

Exact cînd să deschidă gura, cineva mormăie de dincolo de gard. Ce noroc pe Manolache : e Tudorel, băiatul lui Pinocchio. Vine rar, aşa că Pinocchio lasă întotdeauna baltă orice, chiar şi-un consiliu profesoral. Tudorel are 23 sau 24 de ani, e de două ori mai înalt decît Pinocchio, frumuşel, sever la uitătură şi subţire ca o spadă, ca spada cu care s-a chinuit zece ani să ajungă campion şi n-a ajuns. Unii spun că Pinocchio ar fi de vină — a vrut neapărat să scoată din Tudorel un campion, l-a silit să se antreneze, i-a trecut cu vederea toate buclucurile şcolare. Să fie aşa ? Nu ştiu. În orice caz, sînt de părere că un fiu trebuie să judece şi cu capul lui.

Îl vedem pe Pinocchio cel aspru cum devine Pinocchio cel duios, îi tot şopteşte rugător ceva lunganului care îl ascultă neatent, cu un aer grăbit şi superficial. Ferindu-se de ochii noştri — degeaba se fereşte — Pinocchio scoate un plic şi i-l dă repede. Am mai văzut scena, ştim că are mereu pregătit un astfel de plic şi ştim şi ce e înăuntru. Tudorel pune în buzunar plicul cu o expresie protectoare, de parcă el îi face un serviciu lui taică-său şi o ia din loc cu paşii lui de doi metri. Fetele îl privesc lung : orice s-ar spune despre acest spadasin ratat, ele uită totul imediat ce-l văd şi li se umplu ochii de admiraţie. Treaba lor. Adică nu. Chestiunea asta mă interesează şi pe mine. Dacă aş putea să le spun „Priviţi-mă, sînt de-o mie de ori mai inteligent decît el, am citit o grămadă de cărţi bune, ştiu să judec lucrurile, am un caracter excepţional !"

Dar există gînduri pe care nu le poți exprima, trebuie să ți le ghicească de la sine cine trebuie, și pentru asta e nevoie să vrea. Nu vrea nimeni să se intereseze cum sînt eu ? Aștept de mult !

Pinocchio revine încruntat, justiția trebuie să-și urmeze cursul, dar judecătorul e cam întors pe dos. Manolache abia își ascunde un zîmbet triumfător, adică „Ei, să te văd acum ce-mi mai faci ? Că pe lîngă Tudorel eu sînt un dulce copil".

Pinocchio își scutură nervos treningul alb, pe care s-au imprimat șipcile prăfuite ale gardului. Se uită de la unul la altul, știe la ce ne gîndim, știe ce așteptăm și ce presupuneri facem. Se apleacă, ia pietroiul, îl cîntărește în mînă și i-l întinde lui Manolache :

— O să-l porți în rucsac ca supliment la încărcătură. Cu el pleci, cu el te-ntorci. Am să te controlez de trei ori pe zi.

Pinocchio s-a descurcat și de data asta. O să-mi notez ca principiu foarte important posibilitatea de a ieși dintr-o situație dificilă printr-o glumă.

Îmi surîde o șansă

Cît pe ce să-mi las ca amintire ceva din degetul arătător în mașina de ștanțat. Facem elementele de caroserie pentru *Automobilul de curse cu propulsie electrică și direcție telecomandată*, produs de fabrica „Tehnosport". E o treabă simplă ; introduci tabla, apeși mînerul și piesa cade în coș. La mine cad portierele stînga-față, pe-astea eu le fac. Degetul era să mi-l strivesc din pricina lui Dudu : îi povestea Otiliei suficient de tare ca să-l aud eu — probabil că asta și urmărea, să nu-mi scape vreun cuvințel — despre o persoană rarissimă, vărul unei cunoștințe de-a bunică-si, un pensionar fost inginer silvic, care în tinerețe l-ar fi însoțit frecvent în călătorii pe Sadoveanu. Omul are o memorie fantastică, e agreabil

și promite să refacă aceste trasee în tovărășia noastră. Țac. Încă o portieră stînga-față. Țac ! Țac ! Bătrînul ăsta mă calcă pe nervi. N-are și el o boală, ceva, să șadă acasă ? Dudu nu se dezminte. Cu lovitura asta îmi zboară toată agoniseala documentară, mai mult, poate schimba itinerarul expediției. O să mă fac de rîs. Crezusem că am dat și eu o dată lovitura. Simt că-mi crește din nou pielea strîmtă și mereu umedă de teamă a vechiului anonim speriat. Fiii seamănă cu părinții lor. Sînt exact ca taică-meu : un telegrafist care nu poate suporta clătinările navei și se mulțumește să converseze de la nu știu cîte mii de kilometri cu cei aflați în voiaj. Tata însă cel puțin e o fire voioasă, sau măcar se străduiește să pară așa, pe cînd mie pînă și picul ăla de umor îmi lipsește. E de-ajuns un bobîrnac și sînt la pămînt.

Gălăgie festivă. Inginerul Velescu de la „Tehnosport", care vine săptămînal să vadă cum merge atelierul — el îi spune, ca să ne facă plăcere, *uzină colaboratoare* — a adus după el un cîrd de copii de la grădinița fabricii. Acțiune instructivă din toate punctele de vedere : „Uite cum niște băieți și niște fete puțin mai mari decît voi — la el zece ani diferență sînt „puțin" — dau producție, vă fac jucării. Nu puneți mîna !" Se oprește în treacăt lîngă mine, îi văd obrazul roșcovan, ras proaspăt, privirile cumsecade și vesele de om pe care îl bucură tot ce face. Îi admir pe acești tipi fericiți, dar nu pot să-i sufăr.

— Cum merge, tovarășu' ? mă întreabă, bătîndu-mă pe umăr. Și răspunde tot el, plin de entuziasm ; hai că merge, merge ! Iese mașinuța !

— Iese, dar e proastă. Tinicheluță, nu mașinuță.

M-a luat gura pe dinainte, simțeam nevoia să-mi descarc nervii, numai Dudu e de vină. Inginerul e însă sincer mirat :

— Nu-ți place modelul ? De ce ? E foarte drăguț !

Vine în grabă maistrul nostru, Cocuţă, îi spunem aşa fiindcă e subţirel şi delicat ca o fată. S-au strîns toţi colegii, Mihaela îmi face semn să tac, dar tocmai asta mă întărîtă ; se teme pentru mine, crede că sînt o victimă sigură. Iau din mîna unui puşti o maşină asamblată :

— Consideraţi că arătarea asta e un *model* ?

Velescu nu şi-a pierdut buna dispoziţie, poate că aşa-i bine în viaţă, să te stăpîneşti, să surîzi mereu :

— Dacă ai vreo sugestie, dă-i drumul, o s-o transmit specialiştilor noştri. Calitatea trebuie îmbunătăţită mereu, asta-i lege.

Cocuţă e purpuriu de teamă. Se simte mai bine ca maistru în atelierul nostru şcolar decît la fabrică, incidentele îl nelinişteşc. Eu însă nu mă astîmpăr :

— Această *franzeluţă* pe patru roţi se numeşte automobil de curse, dar orice puşti care se uită la televizor sau prin reviste are tot dreptul să întrebe : ce fel de curse ?

Iau creta şi în timp ce vorbesc schiţez la iuţeală pe tablă profiluri de maşini, nu mi-e greu deloc, acasă am umplut caiete întregi. Vorbesc despre raliuri, despre campionatul prototipurilor, despre alergările de formula unu, capacităţi cilindrice, dimensiunile şi felurile pneurilor, roll-bar, aripă stabilizatoare, spoiler, mărci, tipuri, variante, Dacia grupa întîi, Dacia grupa a doua, Alpin-Renault, Ferrari, Porsche, Lotus, Petre Cristea — locul unu în raliul Monte Carlo 1936, Jean Calcianu — recordul de viteză pe Bucureşti-Braşov, nedoborît de vreo 40 de ani, Niki Lauda — campion mondial de formula unu care s-a răsturnat cu un tractoraş banal arînd grădina părintească, fac bancuri, lumea rîde, trag cu coada ochiului la Dudu, e ţăndări, mă uit la Mihaela, e o dulceaţă, Velescu fluieră uluit :

— Mai ştii multe, domnule ?

— Vă ţin şi pînă diseară, dacă vreţi.

— Habar n-aveam ce experţi există prin partea locului. Deci, modelul produs de noi e o franzeluţă ?

— Franzeluţă. Dacă-l faceţi din aluat şi-l coaceţi bine, se vinde urgent. Altfel n-are nici un haz, vă rog să mă scuzaţi. Puştii ar trebui să ştie cu ce se joacă.

— Tatăl dumitale e cumva inginer automecanic ?

— E telegrafist.

— Poate că participă la concursuri de...

— ... troleibuz.

Velescu scoate un caieţel mic, în scoarţe de piele, cu creionaş prins la cotor şi un pătrăţel de indigo aşezat cu socoteală, astfel încît la dorinţă să scrii cu copie. Rupe fără milă o foaie din această perlă a industriei de rechizite de birou :

— Ai aici numerele mele de telefon, centrala şi directul. Dacă ne aduci o propunere bună, o pun în discuţia sectorului de proiectări. Ai putea să te gîndeşti chiar la o serie de modele, cîte unul din fiecare categorie, începînd de la turismele obişnuite şi pînă la, cum se zice, *dreamcar*. Am nimerit-o ?

Excelent, Velescu. Mi-am schimbat părerea despre el. Mi-ar face plăcere să mai discutăm. Mulţi oameni în toată firea se plîng că n-au autoritate faţă de tineri. Ce-o fi atît de greu să-şi dea seama că e suficient să fie modeşti, înţelegători şi să spună deschis la ce se pricep şi la ce nu ? Ar fi foarte-foarte respectaţi. Nu-mi dau prea bine seama dacă Velescu a luat lucrurile într-adevăr în serios, dar mă simt exact aşa cum visez să-mi fie întotdeauna. Cam rar mi se întîmplă. Băieţii se uită la mine cu atît mai miraţi cu cît e prima oară cînd mă aud vorbind despre acest subiect. Aş fi putut s-o fac mai de mult auzindu-i cum pălăvrăgesc anapoda despre maşini, dar am tăcut — blestematele mele de tăceri, care nu sînt nici dovada modestiei, nici a înfumurării, ci pur şi simplu a fricii de a nu fi luat peste picior. Ce noroc am avut azi ! De fapt nu e prima oară cînd după nişte necazuri

mă pomenesc cu o bucurie — e specialitatea mea. Problema e însă cum să fac pentru a şti dinainte după care şir de necazuri urmează bucuria.

Cocuţă a înflorit şi-i spune lui Velescu că „Uitaţi, aşa înţelegem noi — adică el! — să ne ocupăm de elevi, îi învăţăm nu numai meseria, ci şi să gîndească, să *lectureze* cărţi de specialitate". Dacă l-ar auzi Pinocchio! Chiar săptămîna trecută, cînd Otilia se lăuda că „lecturase" nu mai ştiu ce, s-a răstit la ea, „Mai terminaţi, fetiţo, cu *„lecturatul"*, *„atenţionatul"*, *„anvizajatul"*, *„concluzionatul"* şi alte barbarisme. Să nu le mai aud că vă pun nota 1 fără nici o discuţie!" Pinocchio pînă şi ziarul îl citeşte cu creionul roşu în mînă, pune sau taie virgule, îndreaptă sintaxa cîte unei fraze, înlocuieşte un cuvînt cu altul şi, din cînd în cînd, trimite *pictura* la redacţie. A primit de cîteva ori felicitări, i-a apărut şi numele, cu mulţumiri, la poşta redacţiei. Se zice însă că odată un ziarist sau un scriitor, nu ştiu precis, pe care îl corectase la sînge, i-a dat un telefon şi i-a spus ceva de-a trîntit Pinocchio atît de tare receptorul în furcă, încît l-a spart.

În pauză, Bîrneaţă mă trage conspirativ spre laboratorul de chimie, unde pluteşte un miros dulceag. Scoate încet şi misterios ca un iluzionist o marcă poştală din portofel.

O fi Bîrneaţă dezordonat însă portofelul şi-l gospodăreşte serios, ca un tată de familie. Are o capodoperă de marochinărie cu vreo zece despărţituri, unde totul e aşezat cu chibzuială: buletinul, carnetul de elev, bani, bilete de tramvai, autobuz şi troleibuz, tot felul de hîrtiuţe frumos împăturite şi plăcerea lui Bîrneaţă — tăieturi de la „Mica publicitate", rubrica *vînzări*. Decupează tot ce i se pare că l-ar aranja să cumpere el: „ambarcaţiune croazieră, cabină pentru paturi, bucătărie, grup sanitar, sisteme navigaţie moderne, motor 40 HP stare nouă", „pui Saint-Bernard", „telescop astronomic de mare

putere", „Honda 250 cmc, pregătită motocross", „colecție scurt-metraje comice și de animație". Uneori dă telefoane și se interesează politicos de prețuri, notîndu-și-le cu grijă. Pînă acum a cumpărat în gînd de vreo nu știu cîte sute de mii de lei și încă i-au mai rămas bani.

Mă uit la marcă — e foarte frumoasă, recunosc imediat silueta de ghiulea a celebrului „La jamais contente", automobilul construit și pilotat de belgianul Jenatzy, primul care a depășit suta de kilometri pe oră, în 1899. „Cu motor electric !" îi precizez eu lui Bîrneață.

— Serios ? Asta n-o știusem, zice el. Să păstrezi bine timbrul, e rar. Îl tot țineam la mine, așteptam o ocazie.

— Și ce vrei în schimb ?

Bîrneață desface larg brațele, e uimit ; a spus el că vrea ceva ? Nu vrea ! Sînt foarte stingherit :

— Păi așa nu pot.

— Ba poți, fiindcă altfel o să simți răsuflarea mea fierbinte de leu.

— Cum naiba să iau ceva pe degeaba ?

Bombăne cu vocea lui aia groasă, care-i face pe autorii anunțurilor de la „mica publicitate" să-și închipuie că la telefon e cine știe ce bărbat impozant :

— Bîrneață nu dă niciodată nimănui și nimic pe degeaba. Plăcerea să fiu coleg cu un băiat deștept, asta-i plata mea.

Sînt cazuri în care îl înțelegi foarte greu pe Bîrneață. Singura soluție e să-i dai dreptate, altfel n-o scoți la capăt cu el. Pe Andreea aproape a obligat-o ; „în fiecare zi, la ora cutare, vii să te antrenez." Părinții ei sînt foarte severi, o țin din scurt, după orar, însă la handbal o lasă, fiindcă pot supraveghea cu ușurință din balcon activitatea de la suportul pentru bătut covoare utilizat și ca poartă de handbal.

Bîrneață o învață toate trucurile : pase, joc fără minge, aruncări prin evitare, de la șold, de la înălțime. El per-

sonal e un handbalist mediocru, răzbeşte mai mult prin cele şaptezeci de kilograme ale lui, dar Andreea, aşa chibrit cum e, învaţă repede tot ce vede, e îndrăzneaţă, are viteză de reacţie, trage ca din tun şi băieţii, încet-încet, sînt nevoiţi să accepte că e o coechipieră valoroasă şi o adversară incomodă.

— Dar povestea cu timbrul rămîne între noi, nu vreau să afle Dudu, îl ştii cum e, nu suportă să împartă nimic cu altcineva, mai ales o prietenie, îmi spune Bîrneaţă.

— Adică noi doi n-o să fim prieteni ?

— Ba da, dar mai de la distanţă. O să am grijă de tine din umbră. Să nu-ţi mai fie frică de nimeni. Cine o să facă prostia să te faulteze, o să simtă...

— ...răsuflarea ta fierbinte de leu ?

— Absolut.

Linişte ! Avem inspecţie la oră !

Mă pieptăn pe furiş. Părul meu o ia foarte iute în toate părţile si nu vreau să arăt a tip dezordonat. Am părul prea moale, cu fire subţiri. E posibil să fac chelie ? Ideea asta mă scoate din sărite.

Nu-mi plac împrejurările care ies din obişnuit, mă derutează. Avem inspecţie la matematică. Prea ne-a speriat învăţătoarea în clasele mici cu „Vine ea inspecţia şi-o să vedeţi voi !“ Mie teama asta veche mi-a rămas şi acum. Deşi îmi dau foarte bine seama că de fapt inspecţia lui Mîndrilă i se face, nu nouă, simt pe umerii mei toată greutatea momentului. Dacă sînt întrebat tocmai eu ? De felul în care am să răspund, depinde părerea pe care inspectorul şi-o va face despre întreaga clasă.

Bineînţeles, există şi speranţa să scap ; Dudu şi Otilia şi Răţoi or să ridice nişte mîini de zece metri, dar inspectorii sînt şi ei tot profesori, observă dintr-o aruncătură de ochi cine n-a învăţat, cine e nesigur, cine e fricos. Dacă vor să-ţi facă viaţa amară, te identifică imediat.

Liniște mare, ordine excepțională pe bănci, nici o hîrtiuță pe jos. Mă întreb cui i-a dat prin minte și mai ales cum a reușit într-o singură recreație să îndrepte tabla care a zăcut strîmbă cîteva luni. Pervazurile ferestrelor gem de ghivece cu flori, dar numai vreo șase sînt ale noastre, restul sînt aduse din alte clase. Cunosc șmecheria ; în pauză, vor fi cărate cu discreție în altă clasă, care urmează să fie inspectată.

De pe catedră îți ia ochii o față de masă brodată în stil popular, asta-i a femeii de serviciu — se orientează tanti Aneta !

Noroc că s-a nimerit o zi, nici prea caldă, nici prea rece și terminalul calculatorului funcționează. De obicei, calculatorul nostru, instalat în grandioasa lui cușcă de sticlă de la etajul doi, nu merge pentru simplul motiv că deși e un calculator didactic are nevoie de o instalație de climatizare, iar istețul care l-a achiziționat a uitat de acest amănunt. Tocmai de-aceea calculatorul e folosit numai cînd temperatura zilei corespunde imprimantei ; dacă e prea cald, hîrtia asta specială se face fleașcă, dacă e prea frig, se fărămițează.

Inspectorul arată exact cum trebuie să arate : om mai în vîrstă, înalt, grav, aer sever, costum de culoare închisă. Are ochelari cu lentile speciale ; jumătatea de jos pentru citit, cealaltă pentru distanță, și în plus jumătățile de sus au filtru. Cînd se uită la tine prin combinația asta, îngheți.

Ciudat ; Mîndrilă e caraghios de grav și de bățos. Oare știe că a împrumutat dinadins sau fără să vrea aerul solemn al inspectorului ? Figura asta nu se potrivește deloc cu cel care, cînd sîntem numai între noi, folosește expresii că „ia să vedem cine ne scoate din găleată cu problema asta".

Mîndrilă e marele rival al lui Pinocchio în privința gradului de popularitate. Foarte des se strecoară pe ușa cancelariei povești captivante despre cum încrucișează

ei prin ședințe săbiile pedagogice. Pinocchio susține — și aplică — principiul „l-am prins pe elev cu tema neefectuată, surîd și îl ard!" Mîndrilă, dimpotrivă, în vorbe face pe mîncătorul de oameni, dar în realitate îți dă o șansă, stă de capul tău la orele de meditație. El spune: „Vocația mea nu e să ard pe nimeni, ci să-i învăț pe toți cum să nu se ardă ei singuri în viață". Mîndrilă cultivă orgoliul meseriei de profesor. Niciodată nu iscălește, nici măcar în condica de prezență, decît „prof. Francisc Mîndrilă". Se spune că atunci cînd se duce acasă cu cîte două sute de caiete de teze, cere să fie o liniște de muzeu în apartament, are chiar și discuții cu soția pe tema asta. O lucrare citită de Mîndrilă nu poți s-o arunci, chiar dacă ți-a pus nota 4; e corectată minuțios, iar la sfîrșit se află tot felul de sfaturi amănunțite și foarte literar exprimate, uneori însoțite de cîte o mică povestire din viața matematicienilor celebri. Am impresia că la o teză Mîndrilă muncește mai mult decît noi.

Inspectorul pare nemulțumit — sau asta o fi expresia lui dintotdeauna? Se uită posac prin ochelarii lui cu lentile combinate. Jumătățile cu filtru îți dau impresia unor sprîncene monstruoase. Brusc, ajunge din trei pași enormi la tablă. *„Ce fuleu are bătrîna broască țestoasă!"* șoptește Andreea, care s-a învățat de la băieți să vorbească cam pestriț și acum e chiar mai inventivă decît noi.

Omul pune mîna pe cretă și, de parcă ar avea un ochi în ceafă și articulația umărului ca la jongleri, aproape nu se întoarce spre tablă, scrie mare, rapid, caligrafic, și-n tot timpul ăsta e cu fața la noi, vrea să vadă cum reacționăm. Își scutură grijuliu praful alb de pe degete și se dă la o parte. Examinez expresia algebrică în toată splendoarea ei și mă trec fiorii; nu înțeleg nimic, adică ceva înțeleg, dar numai jumătate din cît ar trebui. Tipul ăsta de exercițiu eu nu l-am mai întîlnit. Andreea care e

destul de bună la matematică îmi șoptește: „Cred că i-a plecat mintea-n vacanță; ce-a pictat el acolo urmează să învățăm abia peste vreo săptămînă."

Precizarea asta mă liniștește oarecum, mai ales că-i văd și pe ceilalți la fel de căscați ca și mine. Probabil că Mîndrilă o să-i spună omului că a greșit stația, dar tace. Asta-i culmea! S-au unit împotriva noastră?

Inspectorul a rămas în așteptare cu mîinile la spate. Dindărătul celor patru lentile ochii lui ne fixează multiplicați. Îi auzim glasul, pare a fi de om cumsecade dar hotărît să nu lase nimic de la el, indiferent de împrejurări. Exact genul Pinocchio.

— Vrea cineva să încerce? Nu vrea nimeni? La vîrsta dumneavoastră teama e nejustificată. Sau poate că nu cunoașteți?...

Arată cu o mișcare a capului podoaba de pe tablă. Toată lumea tace, și ce e mai rău e că tace Mîndrilă.

— Haideți, dragă! devine nerăbdător inspectorul. V-am contemplat destul, sînteți frumoși, dar nu pentru aprecieri estetice mă plătește statul. Vreți să numesc eu pe cineva?

Fiecare încearcă să se ascundă în spatele celui din față și rezultatul e că stăm toți ca niște cocoșați. Cele patru jumătăți de lentilă se mișcă lent, căutînd cea mai ușoară pradă — cel puțin asta-i impresia mea. Dudu arată prea bine, ca și Otilia, ca și Rățoi — se vede imediat că sînt din plutonul fruntaș. Bîrneață e impozant — dacă nu-l cunoști, nu știi la ce te poți aștepta de la el. Avem chiar profesori care, cu toate că știu ce-i poate pielea, se mai lasă încă impresionați. Cînd se uită la el și-l văd atît de grav, prestant, lord — îl miluiesc cu un 5 fără să-l mai asculte.

Tremur; în situațiile astea, eu sînt victima, fiindcă probabil miros cel mai tare a frică. Ferăstruicile s-au și fixat asupra mea, dar în liniștea de grotă face explozie un zgomot cu multe nuanțe; e manșonul metalic de

termos în care Manolache ține claie peste grămadă instrumente de desen tehnic, creioane, feltipuri, tuburi de guașă, nasturi de acoarelă și tot felul de aiureli — capace de stilou, pixuri fără pastă, ascuțitori fără lamă și lame fără ascuțitori. Nu se îndură să arunce nimic. Aparatul optic îl examinează : n-ar fi rău băiatul. Speriat, pirpiriu, dezordonat...

— Ia poftește dumneata !

Manolache o ia din loc clătinîndu-se, cu pași mici, tîrșiți, rari. Se sprijină de fiecare bancă, în speranța că poate nu e el cel chemat. Inspectorul nu-l grăbește, așteaptă calm spectacolul. Niciodată nu l-am văzut pe Manolache atît de fiert. A ajuns. Ia creta, îi scapă din mînă, o culege amărît. Începe să scrie. Șterge. Scrie iar. Șterge din nou. Inspectorul își încrucișează brațele, a devenit nerăbdător, renunță la politețe :

— Băiețaș, știi sau nu ? Ca să nu pierdem vremea de pomană.

Creta scîrțîie. A apărut în fine un calcul pe care Manolache nu-l mai șterge. De unde i-o fi venit în cap ? Continuă dedesubt. Inspectorul se apropie, interesat :

— Mda, să zicem că s-ar putea... dar voi n-aveți bunul obicei să vorbiți în timp ce lucrați ? Vreau să aud raționamentul.

Manolache oftează și explică. Vorbește rar, nesigur, după cum îi e și lucrul. Andreea îmi vîră unghiile în ceafă, în glasul ei emoția se îmbină cu hazul :

— Știi ceva ? Manolache joacă teatru ! Figură ăsta cunoaște perfect exercițiul, dar se preface că șovăie ! Nu înțelegi ? Trage de timp fiindcă noi sîntem în aut !

Un sfert de oră, dacă nu și mai mult, s-a canonit Manolache pînă a făcut ordine pe tablă.

— Corect, dar greu ai mai dus-o la capăt, oftează inspectorul.

Ne pune întrebări, mai scoate cîțiva la tablă. Toată lumea se descurcă fără prea multe șovăieli. Ni s-a luminat mintea ; urmărindu-l pe Manolache, am înțeles cu toții care era principiul de bază. Sună de recreație. Felicitări lui Mîndrilă : elevi binișor pregătiți, dar prea emotivi. Totuși, dacă ne gîndim, acesta nu-i cel mai mare defect de pe lume.

Mîndrilă îl conduce făcîndu-ne, pe ascuns, semne să nu plecăm din clasă. Se reîntoarce într-un minut, nasturele de sus al cămășii e descheiat iar nodul cravatei lărgit. Omul nostru își tamponează fața cu batista, s-a spălat cu apă rece, să-și recapete vioiciunea.

— Manolache, ești mare ! (Se înclină adînc.) O să le povestesc și nepoților mei despre tine, cînd o să-i am. Sper că ați observat, sîntem cu două lecții în urmă față de programă. (Deschide larg brațele). Ce era să fac ? Niciodată n-am putut să trec mai departe fără să fiu convins că totul e asimilat ca lumea. Cineva foarte-foarte îngrijorat de soarta voastră a depus tot zelul ca să se audă (mîna spre tavan) unde trebuie că sîntem în întîrziere. Manolache, (ton de mirare și admirație fără margini) cum de s-a nimerit, băiatule, să înveți două lecții mai departe ? !

Manolache nu răspunde, se răsfață ca un pisoi la căldură cu lăpticul dinainte. Dudu bombăne :

— Nu-i nici o performanță. Zăpăcit cum e, și-a pierdut de-o lună manualul și nimeni nu i-l împrumută, fiindcă ăsta cînd pune mîna pe o carte n-o mai vezi. Singura soluție e să-și copieze de la cîte cineva, în clasă, supravegheat, două-trei capitole înainte. Cu ocazia asta le și învață.

Se aud cîteva exclamații de dezamăgire, adică, în cazul ăsta, Manolache chiar că nu merită atîtea mulțumiri, dă-l încolo ! El însuși roșește, nevoit să fie de părerea lor. Are o expresie de vinovăție, ca și cum ar fi fost decorat pentru o bătălie în care numai din întîmplare a

învins. Mîndrilă spune ceva despre faptul că totuși intenția contează, dar se vede bine că pînă și el s-a cam dezumflat. Nu înțeleg de ce ; mie mi se pare că meritul lui Manolache este indiscutabil. Ar trebui să spun asta dar n-o fac, nu sînt obișnuit să vorbesc în public. Atmosfera din clasă e confuză. Au rămas doar patru minute, cine vrea să mai prindă o sticlă de cico sau un sandviș la bufet trebuie să se grăbească. Ies toți, rămînem doar eu și Manolache, care și-a amintit că trebuie să-și adune buclucurile împrăștiate. Să-i spun ce gîndesc ? S-ar putea să-mi reproșeze „atunci de ce n-ai vorbit de față cu toți ?"

Încă o șansă. Îmi merge bine !

O ajut pe Mihaela Baiu să pună cireșele în pungi de cîte o jumătate de kilogram ; cumpără și pentru colege. Îmi place accentul ei moldovenesc. Datorită lui, tot ceea ce spune are un fel de umor cumsecade și o înțelepciune fără înfumurări. Mă gîndesc : „Dacă-i din Moldova, de ce nu mi-a trecut prin minte să-i cer un sfat cu privire la itinerar ?" Îmi dau seama că sînt cam egoist, dar toată atenția mea începe să se concentreze asupra acestei idei. N-o să-mi fie greu, are o fire deschisă. Cînd m-a ajuns din urmă mi-a spus de la început că se duce la piață să-și ia niște cireșe și, fiind nevoită să treacă prin fața cinematografului unde roiesc mereu tot felul de obraznici fără treabă, e mai bine să nu fie singură. Indivizii ăia nu mă încîntă nici pe mine, de obicei îi evit, făcînd un ocol, dar de astă dată m-am văzut nevoit să strîng din dinți și să devin apărătorul celor slabi. Am riscat foarte mult.

De obicei, cînd mi se pare că vreun derbedeu se uită la mine, lungesc pasul. Nu-mi place să mă bat pentru că nu mă pricep. Am vrut să fac judo, box, karate, dar cînd ? N-am timp, trebuie să învăț, eu nu-s ca alții, să mă ocup de o mie de lucruri. Așa că în materie de păruială

arma mea e s-o iau cît mai repede din loc. În cazul în care ești cu o fată, situația se schimbă ; nu mai poți fugi, e rușine.

Norocul meu ; nimeni nu ne-a luat în seamă și am ajuns cu bine de cealaltă parte a bulevardului, în piață, unde, imitîndu-l pe taică-meu, am răscolit marfa cu un aer de mare cunoscător.

Mihaela îmi face semn să deschid servieta. Cu gîndul la ce să-i mai spun ca să nu plece prea repede, fac ce-mi cere și mă pomenesc că toarnă acolo o grămadă de cireșe. Simt că devin mai roșu decît ele, dar Mihaela rîde și-mi spune că dacă plec în expediție trebuie să mă fortific. E bine că știe de expediția noastră, rămîne să aduc vorba despre ceea ce mă interesează.

Ca să-i cuceresc bunăvoința, pălăvrăgesc fără oprire, iute, și cred că nu fără oarecare succes, despre tot ce-mi vine în minte ; automobile, navigație maritimă, cărți, întîmplări pe jumătate sau chiar pe de-a întregul inventate și astfel, încet-încet, intrăm în parc. E prima oară cînd mă plimb cu o fată, dar victorioasa mea tentativă are o țintă precisă ; străbătînd parcul, ajungem la autoservire de unde o pot conduce înapoi, ocolind zona minată din fața cinematografului.

E liniște în parc, cine să se plimbe la trei după amiază ? Pustietatea asta însă mie îmi convine și cred că și Mihaelei. Ne putem da în leagănele din sectorul rezervat copiilor mici. Observ cu ocazia asta că ar fi bine să existe și un sector pentru cei de vîrsta noastră. Noi ca să ne jucăm trebuie să ne ducem în parcul de distracții, dar acolo costă și pe deasupra e cam monoton : toate instalațiile funcționează cam pe același principiu : se învîrt.

Mihaela mă roagă să-i culeg flori de tei, sînt înalt și dacă mai și săr mă descurc bine. În timpul ăsta, ea se furișează pe lîngă tăblițele cu „Nu călcați iarba“ și smulge de ici, de colo, cîte-un mănunchi de tulpinițe și frunzu-

lițe. Parcul nostru e natural, n-are gazon plantat, ci iarbă adevărată. Eu am citit denumiri ca traista ciobanului, ciuboțica cucului, coada șoricelului, pojarniță, știu că sînt plante medicinale, dar niciodată nu le-am văzut în realitate, adică le-oi fi văzut eu dar nimeni nu mi-a spus că sînt chiar astea.

O întreb cum de le recunoaște. Rîde : „E foarte ușor !" — și îmi arată forma, culoarea fiecărei frunzulițe. Îmi pare rău, dar n-am fost antrenat să le țin minte. Spun : „Faci un ierbar ?" Îmi răspunde că e sanitara dormitorului și că din proprie inițiativă și-a alcătuit o farmacie de plante — asta-i de fapt o pasiune de demult.

Cred că acum e momentul să mă apropii de subiect. Încep cu cîteva fraze despre admirabila viață de la țară, sănătoasă și înțeleaptă ; e păcat că n-o cunosc decît din citite, de exemplu din Sadoveanu. Scrierile lui trebuie să-i spună mult mai mult decît mie pentru că e născută chiar pe acolo unde se petrec întîmplările povestite. Îmi spune că da, le știe de cînd nici nu învățase să citească. Bunicul ei a fost cărăuș în ținutul Neamțului, el i-a adus lemne lui Sadoveanu cînd și-a ridicat casa din pădure, lîngă schitul Vovidenie, și ani de zile au fost amîndoi la pescuit păstrăvi. „Asta-i mentă, poți să faci din ea un ceai care-ți ia îndată durerile de stomac !"

Puțin îmi pasă mie de mentă, am un stomac foarte bun, mă declar însă extaziat și reînnod discret firul discuției care mă interesează. Păi multe din povestiri i le-a istorisit bunică-si chiar Sadoveanu, cînd era mică. Aveau casele alături, la Fălticeni. „Unchiul bunică-mi, adaugă, indiferentă ca atunci cînd te referi la ceva prea binecunoscut — a fost Cosma Răcoare, de-asta o simpatiza Sadoveanu." Îmi arată triumfătoare o buruiană cu frunze mari, crețe : „E nalbă. Ceaiul de nalbă liniștește nervii". N-am nevoie să-mi liniștească nimeni nervii stîrniți de bomba cu descendenta lui Cosma Răcoare, totuși fac o figură de om plăcut impresionat de nalbă și chiar culeg

și eu cîteva frunze, avînd grijă să-i îndrept din nou atenția spre Sadoveanu. De fapt, buruienile tămăduitoare de la o mătușă de-a bunicului a învățat să le cunoască, femeie foarte în vîrstă și știutoare, sătenii la ea aleargă cînd au vreun necaz, a văzut multe, e strănepoată Ancuței. „Da, exact, Ancuța care a ținut han pe drumul Romanului. Sper că ai citit Hanul Ancuței ?"

Toate noutățile astea îmi bubuie în urechi. Mihaela e o comoară. Îl distrug pe Dudu ! O văd tăbărînd pe niște floricele alb-gălbui : „Soc ! Nu mi-aș fi închipuit să fie și pe aici ! E bun aproape la orice." Îi spun deschis că pentru mine singurul leac într-adevăr bun ar fi ca rudele ei să stea de vorbă cu echipajul nostru. Bineînțeles, îmi răspunde, culegînd întruna ierburi și flori micuțe care numai ea știe la ce-or fi bune.

Deodată, se îndreaptă și mă privește fix cu ochii ei strălucitori, adînci și catifelați : „E un lucru foarte important pentru tine ?" Înclin grăbit din cap : „Cel mai important." Se uită la ceas. Nu-mi explic de ce devine dintr-o dată grăbită. Îmi spune că la patru trebuie să fie la internat. Nu-i nevoie s-o conduc, am și eu o mamă și un tată, nu ? Ar putea fi îngrijorați. În privința problemei care mă interesează, să fiu liniștit : se va gîndi cum e mai bine să procedeze la vară ca echipajul să poată sta de vorbă cu toate rudele ei ; mîine o să-mi dea un plan scris. E bine așa ? Îi spun că e magnific.

N-am astîmpăr, recitesc de-o jumătate de oră același paragraf, fără să pot trece mai departe. Încerc cu matematica, apoi cu engleza. Același lucru. În capul meu sînt prea multe gînduri ca să mai aibă loc și lecțiile. Alături aud sforăitul lui taică-meu. Mă duc și-i bat cu pumnii în ușă. Întotdeauna m-a enervat sforăitul ăsta. „Lasă-l în pace, spune mama, e de noapte, trebuie să se odihnească". Îi răspund că pentru asta nu e cazul să-mi transforme creierul în rumeguș.

Urmează un minut de liniște apoi sforăitul reîncepe. N-am înțeles niciodată cum un om poate produce astfel de zgomote înfiorătoare fără a fi primul care să sară-n sus. „Știi bine, zice mama, că nu sforăie decît dacă e foarte ostenit. Azi noapte a avut mult de lucru, iar dimineața n-a putut să plece, a stat pînă la prînz. E frînt, nu-ți dai seama ?“

Mă gîndesc că într-adevăr nu-i corect să fac atîtea nazuri. Ca s-o îmbun, o întreb ce evenimente au fost.

Îmi povestește că „Maramureș“, în voiaj de la Rotterdam cu marfă pentru Salonic, a avut necazuri serioase la mașini în apropiere de Marsilia. Sigur că oricare șantier naval e bucuros să intervină, dar te costă mult și mai pierzi și timp, adică tot bani. Ofițerul mecanic Arsenie și oamenii lui de la bord au transmis prin radio că încearcă să se descurce singuri iar cei de acasă i-au adus imediat la stație pe proiectanții motoarelor. În tot timpul ăsta, taică-meu s-a ocupat numai de menținerea legăturii între constructori și echipaj. Pînă la urmă beteșugul a fost înlăturat și nava a putut să-și continue drumul cu toată viteza. Nu i-am spus niciodată lui taică-meu, dar sînt convins că e cel mai bun radiotelegrafist maritim, chiar dacă lucrează pe uscat. Într-o zi trebuia să i-o spun, ca să știe ce cred despre el. Am descoperit ceva : tata seamănă nițel cu Bîrneață, sau mai politicos ar fi să spun că Bîrneață seamănă cu tata, dar e totuna. Amîndoi fac pe marii, asta-i prima impresie, amîndoi nu prea dovedesc că ar fi mare lucru de capul lor, asta-i a doua impresie, dar tot amîndoi, exact cînd nu te aștepți, fac ceva deosebit — asta-i a treia impresie sau mai exact ar fi o descoperire. Ce să mai cred ?

Mi-e imposibil să citesc sau să scriu, nici chiar în celebrul „fișier documentar“ n-am răbdare să mă uit, deși ar trebui să aștern pe o coală nouă, lucioasă, noutățile de aur aflate de la Mihaela. Privesc coperțile îndoite și sfîșiate ale dosarului. Atîta l-am mai înghesuit în ser-

vietă și prin diferite ascunzișuri, încît opera mea arată ca un gogoloi de cîrpă pentru spălat podelele. Va trebui să copiez totul și să-mi aranjez agonisita într-o mapă cu coperți de aluminiu — am văzut o minune din asta la Velescu, e ceva foarte solid și produce o impresie de lucru tehnic serios.

Am eu azi un curaj care mă face să las lecțiile, fișele, buchiseala și să dau o raită pe-afară. E cald, Bîrneață și-a scos cămașa, maieul, le-a pus ca așternut pe iarbă și face plajă. Stă răsturnat pe-o rînă, prăjindu-se cu multă satisfacție, dar cu ochii-n patru ; dacă-l prinde administratorul pe iarbă e jale. De bara transversală a suportului pentru covoare atîrnă o mulțime de sforicele de diferite lungimi, unele sînt de-o palmă, altele ajung pînă la pămînt. De ele sînt legate cutii goale de conserve, de macaroane, de țigări, de bomboane. Sînt numerotate de la 1 la 99. Andreea trebuie să nimerească o anumită cutie, dar nu oricum : Bîrneață, din poziția în care stă, îi aruncă fulgerător mingea, rostind o cifră, iar Andreea trebuie să vină în mare viteză, să intercepteze și să arunce imediat în cutia indicată.

Uneori Bîrneață nu spune, de exemplu, „38“, ci „13 plus 25“, „3 × 8 plus 7 × 2“ sau „84 minus 46“ — calcule, evident, caraghios de simple, dar nemaipomenit de incomode cînd trebuie să le faci ultrarapid. Andreea a transpirat, dar nu se lasă. Aruncă în toate stilurile, sare, plonjează. Mă uit la ea și mă întreb de unde atîta voință. Cele mai dificile de atins sînt cele patru cutii de „Mentine“, plasate în colțuri.

Mie mi se pare ciudată și mingea : sare greu, are un nu știu ce ciudat. Otilia trece pe frumoasa ei bicicletă cu ghidon-girafă, roți minuscule, șa cu spătar înalt pînă la umeri. Se oprește și cere mingea. Mi-e imposibil să înțeleg cum reușește să fie întotdeauna bronzată de parcă ar veni de la mare. Mai trecînd în contul ei corpul subțire și mersul elastic, părul blond, ochii verzi, nu e de mirare

că lumea întoarce capul după ea pe stradă. Aceşti necunoscuţi sînt însă nişte păcăliţi : habar n-au ce voce urîtă, răguşită, cu grosimi şi subţirimi fără noimă are uneori Otilia, şi mai ales cum ştie ea în anumite cazuri să rîdă de te trec fiorii. Nu de spaimă, nu, ci de stînjeneală ; este un fel de rîs care te face să simţi că eşti cea mai neînsemnată şi jalnică fiinţă de pe pămînt.

Şi acum adresează un astfel de zîmbet cutremurător Andreei şi lui Bîrneaţă :

— Ca balet merge ! (adică nu-i o treabă serioasă, ci o imitaţie). Ia dă-mi o pasă, dragă, şi spune-mi unde să nimeresc !

Bîrneaţă îi aruncă surîzînd îngereşte o minge-proiectil. Otilia prinde, dar cade cu tot cu bicicletă. Urlă :

— Îţi baţi joc de mine ? Ce-ai pus în mingea asta, pietre de cîntar ? Ai merita să-ţi dau cu ea în cap !

Iau mingea şi mă lămuresc imediat : e mai grea de cel puţin trei ori decît ar trebui să fie. Nu-mi dau seama cum a preparat-o Bîrneaţă, dar ideea e bună, ajută la creşterea forţei de şut. Încep, amuzat, să-i explic Otiliei acest lucru, insistînd asupra aspectului ştiinţific al procedeului. Otilia se adună de pe jos, repezindu-mă :

— Gura ! Nu-mi da lecţii, cornuleţe-cu-rahat ce eşti !

Pielea obrajilor mi s-a încins în asemenea hal, încît dacă mi-aş vîrî capul într-o căldare cu apă, s-ar auzi sfîrîituri şi ar ţîşni clăbuci de aburi. Groaznic ! „Cornuleţe cu rahat !" Iar m-a lovit sub centură, specialitatea frumoasei Otilia. Nu-i consideră fiinţe umane decît pe cei care fac exact ce doreşte ea. Pe mine, de exemplu, mă înghite numai pentru că ştiu să scriu epigrame şi alte aiureli de genul ăsta, dedicate celor pe care mi-i dă pe listă : Coloana întîi — numele, coloana a doua — cusurul respectivului, coloana a treia — indicaţia de regie : „Arde-l tare", „ia-l mai uşor", „desfiinţează-l". Îi sînt foarte pe plac pentru supuşenia mea, dar ferească dumnezeu să-mi permit luxul unei păreri personale.

A fost de-ajuns ca o singură dată să mă înveselesc niţel pe seama ei şi m-a şi pus la punct cum e mai rău. Prin clasa a patra, ne-au dus în excursie la Predeal şi, pe-o pătură întinsă la umbra brazilor de pe Clăbucet, am aşezat la grămadă mîncarea adusă de acasă.

Eu aveam între altele o pungă cu cornuleţe făcute de mama, foarte bune, umplute cu rahat, dar cînd am anunţat compoziţia toţi au început să ragă de veselie. Timp de vreun an, care cum mă vedea îmi striga „Ce faci, mă, Cornuleţe-cu-rahat ?" Înnebuneam de ruşine. Cu timpul, supărătoarea poreclă a dispărut, însă nu şi pentru Otilia, care o ţine minte şi din cînd în cînd mă umileşte de faţă cu toată lumea. Cînd mă gîndesc că ar putea-o face şi în prezenţa Mihaelei, mi se urcă sîngele la cap.

Furnici şi ceasuri deşteptătoare

Stau tolănit pe iarba caldă alături de Bîrneaţă şi mă uit la furnicile care aleargă disperate între un biscuit aproape întreg şi o direcţie necunoscută. Nu pot să spun că n-am mai văzut furnici, dar adevărul e că nu le-am dat atenţie niciodată. Am citit despre sistemul lor de organizare — furnicile fac parte din categoria insectelor sociale. Tot ce se poate, însă astea pe care le văd acum par să fie încă într-un stadiu de înapoiere. Aleargă năuce, trec unele peste altele, habar n-au de nimic, din biscuitul ăsta n-or să se aleagă cu mare lucru.

Îi spun lui Bîrneaţă că dacă aş şti unde e furnicarul, le-aş transporta acolo comoara. Bîrneaţă îmi răspunde că e mai bine să fie lăsate în pace — au socotelile lor.

— Care socoteli, nu vezi ce proaste sînt ?

— Te anunţ, zice Bîrneaţă, că le insulţi degeaba. Pariez că într-o oră nu mai rămîne nimic din biscuit. Pe ce pariem ?

— Eşti comic, rîd eu, nu ţi se pare caraghios să ne zgîim la vîrsta noastră după furnici ?

— Vîrsta n-are nici o importanță, există oameni cu o barbă uite-așa care fac asta toată viața. Ei, ai curaj să pariem ?

— Am, zic. Pe ce ?

— Pe o recapitulare la matematică. Joia viitoare avem teză — dacă biscuitul dispare într-o oră, mă „dăscălești" la matematică.

Înclin din cap în semn că sînt de acord. Sînt și mîndru ; e prima oară cînd mi se cere deschis ajutor într-o chestiune atît de importantă. Aș putea totuși să-l întreb de ce stă aici ca un puturos în loc să învețe, dar mă tem să nu-l supăr. Dacă se răzgîndește și nu mai vrea să-i acord „asistență ?"

Încep să fac planuri— la ce capitole o să insistăm, care ar fi cea mai bună metodă de lucru, dacă vine el la mine sau mă duc eu la el ? Îi spun că avem toate șansele să reușim, pentru că nici eu nu-s prea grozav la matematică, așa că de fapt n-o să fie vorba de dăscăleală, o să facem hamalîcul împreună, deci folosul o să fie egal pentru amîndoi. Bîrneață devine îngrijorat :

— În cazul ăsta o să fie mult de muncă, înseamnă că trebuie să citesc și eu cîte ceva înainte de a ne întîlni. Tu mă pui la eforturi, mă !

Îi spun că nu-i obligatoriu să citească pe cont propriu, dacă-i e greu, se poate și fără.

— La mine nu există cuvîntul greu ! mormăie Bîrneață, trecîndu-și palma peste pectoralii proeminenți și tari ca niște carapace de broască țestoasă. Tu mă cunoști : ce-mi pun în minte, aia fac. Totuși n-ar strica să ne orientăm nițel, vezi, poate îți șoptește Otilia cam ce ne-ar putea veni la teză, asta se-nvîrte printre zei, totdeauna e informată.

Îi spun că n-aș vrea s-o mai întreb nimic, cel puțin pînă la sfîrșitul secolului în curs. Să mă pună iar la făcut epigrame ? Dacă îmi cere să scriu din nou ceva chiar despre el ?

— Păi să scrii ! Dacă-n felul ăsta afli ceva care ne-ar putea folosi la teze, scrie, băiatule, fă-mă țăndări ! Oftează : Trebuie să termin clasa fără nici o corigență, altfel o-ncurc cu taică-meu. Mai bine nu se lăsa de băut, că de-atunci e nervos, cicălitor, zbiară din nimic, zice că mă dă afară din casă dacă nu-mi iese media la ceva ; țipă la mama și-i spune că și ea e vinovată. Mama ba se răzbună pe mine, ba plînge. Eu, sigur, nu sînt omul care să se sperie, dar m-am săturat de atîta scandal, vreau să-i arunc viteazului în brațe un carnet pe care scrie „promovat" și pe urmă îmi stabilesc cartierul general la ștrand, am aranjat cu șeful să-l ajut la întreținere : curățenie, bărci, instalații, chestii de-astea — să vezi viață pe mine, cîștig un ban frumos și dacă vreau pot dormi în vestiar ! A, să nu uit : ești invitatul meu, intri cînd vrei, fără bilet.

Fluier admirativ și încîntat, vreau să-i mulțumesc, dar apare Dudu cu o mutră întreprinzătoare. Și-a terminat lecțiile și e pus pe fapte mari. Nici nu se uită la mine. Îi face lui Bîrneață un semn șmecher-poruncitor cu capul : „*hai*", și Bîrneață sare vesel la ordin, uitînd cu totul de mine. Pleacă pălăvrăgind veseli. Tare-aș vrea să știu unde se duc, al naibii mi-ar fi plăcut să mă cheme cu ei, dar ăsta-i un vis prea frumos.

Andreea repară un ceas deșteptător. Și-a scos afară, pe treptele scării, valiza cu scule. Ceasul e al mamei lui Dudu — eu n-aș repara acest ceas, dar Andreea, cînd e vorba de specialitatea ei, uită orice necaz. Mama lui Dudu a colindat toate atelierele, dar nimeni nu a primit acest deșteptător pe care scrie, nu știu de ce, C.F.R. Adică merge la fel de exact ca trenul ? Are soneria în formă de ciupercă, e mare, plin de șuruburi, un tip foarte vechi, nu se mai găsesc de mult piese de schimb pentru el. Meșterii au sfătuit-o să-și cumpere unul nou, ea a spus că are, dar ăsta-i o amintire de familie, vrea neapărat să-l

vadă funcționînd din nou. Andreea e mîndră că i s-a încredințat ei operațiunea. Nu știu de unde are o servietă plină cu vechituri, cam de aceeași vîrstă cu deșteptătorul C.F.R. Sînt toate mari și jerpelite, un fel de găini de tablă, care zăngăne, le curg piesele.

— Habar n-ai ce-i aici, îmi spune Andreea, arătîndu-mi cîte unul din ele. Ăsta la vremea lui te deștepta cu o melodie de fanfară — uite, aici, e tamburul cu came și dincoace corzile. Ăstălalt avea cuc, făcea cu-cu ! Nu-l stric, vreau să-l repar pentru mine. Fii atent la ăsta cu picturi : vezi, fiecare oră are un desen, adică ce face omul la ora respectivă ; mănîncă, lucrează, doarme, se distrează. E un ceas educativ, vrei să-l repar pentru tine ?

Umblă prin pîntecele deșteptătoarelor cu o siguranță care mă uimește. Caută piese ca să facă din antichitatea mamei lui Dudu un ceas ca nou. Îmi spune că în felul ăsta o să-i ia piuitul lui Dudu. Mă prefac că nu înțeleg :

— Dar ce ai tu cu Dudu ? E băiat bun.

Rîde :

— Bietul de tine, ești inocent ? Nu știi că Dudu cînd ne vede parcă-i umple cineva gura cu sare ?

S-a apucat să curețe fiecare piesă cu alcool. E nemaipomenit de migăloasă.

— Sîntem niște egoiști, Puiule, vrem să ne înfruptăm din cozonacul rezervat pentru Dudu. Cîtă vreme ne-am cunoscut lungul nasului și nu făceam altceva decît să trecem cu discreție clasa, eram buni și ne iubea, dar ne-am obrăznicit pe neașteptate la note mari și asta nu se iartă. Anul trecut eu și Manolache, anul ăsta, tu.

— Dar și Rățoi învață bine, ca să nu mai vorbesc de Otilia.

— Măi, ăștia învață bine *dintotdeauna*, s-au deprins unii cu alții. Apariția noastră în „clubul aleșilor" i-a derutat, adică noi ce căutăm, ce urmărim, de unde pînă unde avem și noi mai mult de-o sută de grame de creier în cap ?

Sînt de acord cu ea, mi-am dat seama încă din ziua cînd luasem primul meu zece la literatură că am stîrnit un fel de nedumerire care nu s-a risipit nici acum. Între timp mi-am îmbogățit colecția cu multe alte medalii, dar o parte din clasă continuă să mă privească fără entuziasm, parcă n-ar fi vorba de munca mea ci de niște întîmplări norocoase. Culmea e că nici măcar eu n-am ajuns să mă consider un elev bun, frica de profesori mă urmărește și acasă.

— Fă o experiență, zice Andreea. Prostește-te dinadins, ia un cinci la vreo teză, aranjează-ți unul și la oral ; ai să vezi cum Dudu îți va deveni cel mai bun prieten.

— Prea te duce mintea departe.

— Zău ? Hai atunci să-ți spun o poantă. Săptămîna trecută, la extemporalul de fizică, Otilia, tocmai cînd mă pregăteam să duc lucrarea la catedră, a simțit — știi cum e ea, are niște antene ! — că simplificasem mai bine decît ea ecuația, pînă la expresia cea mai generală. Știi ce idee i-a venit ? S-a prefăcut că-și uitase guma în buzunarul pardesiului, ca să-și mai facă drum spre cuier.

— Avea acolo vreo fițuică ? !

— Nu folosește ea metode învechite. Totul a fost să treacă pe lîngă mine. Ce crezi că mi-a șoptit ?

— Să-i arăți ecuația.

— Ți-am spus că nu se murdărește cu prostioare ! Lucrează puternic, dar fin. Mi-a spus că dacă *renunț* la ecuație, vorbește cu Florica Floroiu să intru direct titulară în selecționata de handbal.

— O șansă de aur !

— Mersi, nu servesc. I-am răspuns că treaba asta nu mă impresionează și nu mă preocupă, întrucît în curînd voi fi rugată *în scris* să binevoiesc a onora cu prezența mea această echipă, și că documentul va fi semnat : Otilia Stroescu.

— Și ?

— Şi m-a înjurat.

— Te-a înjurat ? Otilia înjură ? !

— Oho ! Nimeni n-o întrece. Atît că n-o face niciodată de faţă cu băieţii, niţel bun-simţ tot i-a mai rămas, deşi cred că nu e vorba de bun-simţ, ci de teama că ar putea să-i iasă vorbe.

Trebuie să mă duc acasă, mă aşteaptă lecţiile — azi, şi mîine, şi la anul, şi-n tot liceul, şi-n facultate, lecţii şi iar lecţii, pînă oi îmbătrîni. Întîi trec pe la furnici. A avut dreptate Bîrneaţă — din biscuit n-a mai rămas decît un dumicat cît o monedă de 5 bani. Ca să le ajut, îl rup în firmituri microscopice, e mai sigur şi pentru mine.

Sînt curajos şi-mi merge bine !

Din februarie, două şedinţe ştiinţifice pe săptămînă ; trebuie să ştim de toate — cum arată o fibulă antică, monezile de pe timpul lui Alexandru cel Bun, cusăturile din Bucovina, schema bătăliei de la Vaslui, frunza de stejar, de fag sau de paltin, urmele de urs şi, bineînţeles, tot ce-a scris Sadoveanu. De pe la jumătatea lui martie, au apărut antrenamentele, tot cîte două pe săptămînă. Începînd din mai, săptămîna s-a îmbogăţit cu exerciţii gospodăreşti : am învăţat să aprindem focul chiar şi pe ploaie (cînd n-a plouat, Pinocchio a avut grijă să toarne cu stropitoarea apă peste mîinile nefericitului care era de rînd la demonstraţie), să ridicăm contracronometru un cort bine ancorat, să facem mămăligă, borş, clătite, omletă. Culmea e că le ştie pe toate şi ne iuţeşte cu un entuziasm care mă face să-mi pun întrebarea de dragul cui organizează expediţia asta — al nostru sau al lui ?

Sîntem în clasă, orele s-au terminat, iar Pinocchio, în trening — nu concepe să discute despre expediţie în haine de oraş — face lista definitivă a bagajelor. Cînd îl văd cît e de meticulos, de entuziast şi de copilăros, mă gîndesc că seamănă cu tata. Numai lor le-ar putea trece prin

gînd să luăm cu noi nu știu cîte cutiuțe cu bulion — „că are vitamine". Să umbli cu bulion în rucsac pe urmele marelui Sadoveanu !

Pinocchio notează și, la fiecare cuvînt, chipul lui mic, osos, cu un aer atît de sever și distrat la ore, înflorește. Brînză Păltiniș, filme foto, ulei, zahăr bucăți și zahăr tos, hanorace, macaroane, acoarele, salam de Sibiu, benzi de magnetofon, glucoză, oală de supă, leucoplast, tigaie, saci de dormit, ibric, medicamente, inclusiv lizadon (pentru dureri de stomac), ulei de ricin (pentru constipație), talazol (pentru diaree) — nimic nu scapă clarviziunii lui Pinocchio. Din cînd în cînd, Pinocchio întreabă : „Simt că am uitat ceva... Cine mă ajută ?" Ne stoarcem creierii. Imposibil de găsit vreo fisură în formidabila aprovizionare. Pinocchio surîde triumfător : „Chibriturile !" sau „Binoclul !" sau „Hîrtia igienică !". Adevărul e însă că dacă ne-ar lăsa măcar o oră în pace, ne-am descurca foarte bine și singuri, dar de vreme ce ține neapărat să le facă el pe toate, de ce să ne mai batem capul ? „Biscuiți", „Ace de siguranță", „Sfoară". Plăcerea lui.

N-am primit încă nimic de la Mihaela, sînt destul de amărît, prea a fost frumoasă ziua de ieri ca să nu mi se întîmple azi ceva neplăcut, așa pățesc aproape întotdeauna. În toate recreațiile am încercat s-o întîlnesc, dar n-am reușit. Cred că nu vrea să-mi mai vadă mutra. Chiar, de ce ar dori s-o vadă ? Nu prezintă interes nici ea, nici ceea ce e îndărătul ei. Trebuia să mă gîndesc de la început la asta. Sau poate Dudu, care interceptează repede noutățile, s-o fi amestecat și aici ?

Sînt furios și dezamăgit, de fapt cred că nici nu mă mai interesează în primul rînd magnificul plan, ci Mihaela, pur și simplu doar ea. Dar dacă mă înșel ? Dacă a împiedicat-o ceva, dacă e bolnavă?, dacă i-au venit părinții în vizită ? Trebuie să aflu cu orice preț adevărul, totuși ceea ce s-a întîmplat ieri în parc n-a fost un vis !

Îi las pe „Frații Jderi" să dezbată aprinsa problemă „luăm fasole sau nu luăm fasole ?" și mă strecor afară. Pe culoar îl văd pe Bîrneață trecînd cu stropitoarea pe lîngă hîrdaiele cu ficuși și turnînd meticulos în fiecare. E prima oară cînd face treaba asta. Mă întreabă ce e în clasă, cum merg pregătirile, unde am ajuns ? Îi spun că probabil la „scobitori", ceea ce s-ar putea să fie adevărat.

Din cabinetul de matematică se aude glasul puternic, dar răbdător al lui Mîndrilă. Are ore de consultație și a intrat pe mîna lui Foiță Tecuceanu. Da, ăsta-i cuvîntul, el a intrat pe mîna lui Foiță și nu invers.

Îmi închipui ce se petrece. Foiță stă cu coatele pe bancă și cu obrajii în palme, ascultă atent tot ce i se spune și la urmă declară cu un aer vinovat că n-a înțeles.

Mîndrilă oftează și-o ia mai de la „izvoare" ; același rezultat. Mîndrilă are o rezistență de fier, începe din nou. În realitate, Foiță e un măgar ; cîte ceva pricepe, ba încă destul de mult, dar își pune în aplicare tactica lui de la fiecare sfîrșit de trimestru : jucînd rolul omului cu cap de lemn, îl silește pe Mîndrilă să-i recapituleze toată materia. Boier Foiță are în felul ăsta profesor personal ! Nu mi-e limpede dacă Mîndrilă a observat sau nu trucul, dar acceptă situația și răgușește și scrie hectare de tablă, fiindcă principiul pe care-l enunță cu orgoliu este „eu nu las corigenți, eu las doar oameni rupți de oboseală !" Prima afirmație e adevărată, a doua însă trebuie să sune altfel, în sensul că un singur om rămîne rupt de oboseală și ăsta-i Mîndrilă.

Fac un lucru de care nu m-aș fi crezut în stare ; colind pe sub ferestrele internatului fetelor, nu sînt singurul, dar am cea mai imposibilă stare sufletească. Dacă mă ia la rost cineva, dacă mă gonește, dacă rîde de mine ? Ar fi mai bine să renunț.

Cînd s-o iau din loc, o fată necunoscută îmi șoptește în treacăt : „Îi spun eu Mihaelei, mai stai nițel, dacă tre-

buie o trimit cu forţa". Sînt uluit : de unde ştie această fată cine sînt şi pe cine aştept şi mai ales de ce Mihaela ar trebui să fie adusă cu forţa ? Oricum, sînt mîndru ; am, în fine, şi eu motive serioase să mă plimb prin partea locului.

Timpul se scurge cu un minut pe secundă. Dacă nu vine, înseamnă că prietenia noastră n-are nici o şansă. Care prietenie, ce-s iluziile astea ? O simplă plimbare în parc nu înseamnă prietenie. Să plec ? E şi mai riscant ; s-ar putea să vină şi, negăsindu-mă, chiar că nu-mi mai rămîne nici o speranţă. E fantastic cît de nehotărît pot să fiu.

— Salut, Pùiule !

Zăpăcitul, nici n-am văzut-o. Bîigui nişte scuze. Mihaela pare cam posacă, e cu stiloul în mînă, ba îi pune capacul, ba i-l scoate, semn de grabă, oi fi deranjat-o de la lecţii.

Ne uităm unul peste umărul celuilalt, fără să ştim, adică fără să ştiu eu cam cum ar trebui începută discuţia.

— Uite, zice, nu trebuia să mă chemi. De fapt tocmai mă pregăteam să-ţi scriu să mă ierţi.

— Pentru ce ? !

Mihaela ridică din umeri.

— Pentru tot. Tu aştepţi o fată rudă cu Cosma Răcoare, cu Ancuţa, cu oameni care s-au răsfăţat bînd cafeluţe şi gustînd dulceaţă la taifas cu Sadoveanu. Fata asta *nu există* sau dacă există nu sînt eu. Nu înţeleg ce mi-a venit să-ţi înşir poveştile-astea, acum îmi pare foarte rău...

Marele plan cade baltă, arma mea secretă a fost un tun de hîrtie. Imaginea unui Dudu triumfător îmi slăbeşte din nou încrederea în mine. Adevărul e că nici o clipă n-am fost foarte sigur că aş putea avea un asemenea noroc, totuşi mi-a făcut plăcere să mă gîndesc că ar fi posibil.

Mi-e greu să-mi ascund dezamăgirea, însă fac tot posibilul să par în largul meu, cred că un băiat nu trebuie

să se jeluie în fața unei fete, nici să se arate surprins sau furios. Încerc chiar să rîd amuzat :

— Doar nu-ți închipui că te-am crezut ! Mi-am dat seama imediat că te înveselește să vezi cum iau de bun tot ce născoceai, dar să știi că și eu m-am prefăcut. Ca să-ți fac plăcere.

Ochii Mihaelei sînt tulburător de adînci și de strălucitori cînd te privește fără să zîmbească :

— E drăguț din partea ta că încerci să mă liniștești, dar se vede foarte bine că ești dezamăgit. Altă dată, cînd stai de vorbă cu o fată, gîndește-te bine dacă te interesează cum e ea sau cum visezi *tu* să fie.

— Mie-mi place așa cum ești !

Înlemnesc cu obrajii în flăcări ; nu pricep cum de am avut curaj să spun asta și pe deasupra cred că a fost un urlet. Mă uit pe furiș jur-împrejur. Ce fericire : nimeni nu-mi dă nici o atenție. Un singur gînd : ce-o să spună Mihaela ? S-ar putea să-mi spună că am înnebunit, sau că nu știu ce vorbesc, sau în cel mai bun caz să rîdă de mine. Tace. Văd cum obrajii i se înroșesc, e fantastic, se înroșesc progresiv, ca un bec cu rezistențe variabile ! Brusc îmi trece prin minte nu știu de ce ideea înspăimîntătoare că ar putea izbucni în plîns. E o situație pentru care nimeni, nici măcar Pinocchio, nu m-a antrenat, așa că nu știu ce să fac. Slavă Domnului, zîmbește ! Am scăpat de-o grijă.

Îmi spune :

— După-amiază aș vrea să mai culeg niște buruieni. Dar să afli că eu și aici te-am mințit... dar nu de tot. Povestea cu farmacia mea de plante medicinale e o istorie veche, de cînd eram mică. Acum tu nu știi, pictez (roșește). Nu-s prea grozavă, dar îmi place să pictez. Luna asta pictez flori, dar flori simple, sălbatice, modeste. Mie astea-mi plac. Dacă ai timp să vii și tu prin parc...

Cum să n-am ! Am. Un secol numai pentru cules flori de tei ca Mihaela. Acoperim planeta cu flori de tei. Bine-

înțeles, astea le spun în gînd, cu voce tare n-am curaj. Continuă tot ea și-i sînt foarte recunoscător pentru că mie mi s-au încleștat dinții de emoție.

— Știu că te grăbești, aveți mult de lucru cu expediția asta, te-or fi așteptînd colegii, dar poți să mai rămîi puțin ? Azi dimineață mi-a venit o idee. N-ar fi imposibil să fie bună.

O aud, dar n-o ascult, acum nu-mi mai trebuie idei, sînt sătul de idei, îmi ajunge Mihaela.

— De ce nu ești atent ? Dacă ai de gînd să te uiți la mine fără să-ți pese de ceea ce spun, îți dau o fotografie, te duci acasă, o admiri cît vrei, iar în timpul ăsta eu îmi văd de treburile mele.

Observație corectă. Fata asta are o severitate care-mi place, cred că din punctul ăsta de vedere seamănă cu mama care e capabilă să-ți spună lucruri foarte tari, ți se face rușine, te enervezi, dar ești nevoit să-i dai dreptate.

Pinocchio — asta s-a întîmplat exact după o săptămînă — a fost atît de surprins încît a uitat să-și mai pună în funcțiune mitraliera de corecturi, deși în scrisorile compuse la iuțeală nu toate subordonatele își respectau locul în alaiul protocolar de pe lîngă prințesa frazei și nici corpul de gardă al virgulelor, liniuțelor și „două puncte"-lor nu prea era de găsit acolo unde trebuie. Pinocchio a citit scrisoare cu scrisoare, de cîte două-trei ori. Ne așteptau colegii din Suceava, din Vatra Dornei, din Tg. Neamț, din Fălticeni, din Roman și Pașcani, din Boroaia, Mălini, Rădășeni, Liteni, Gura Humorului, ni se pregătiseră locuri de campat pe Stănișoara și la Putna și la apa Moldovei. Ni se dădeau informații precise despre cine urma să ne întîmpine, despre ce locuri aveau să ni se arate, despre ghizii care urmau să ne conducă — de la colegi de vîrsta noastră pînă la primari și profesori și directori de muzee, despre oamenii care îl cunoscuseră pe Sadoveanu și abia așteptau să ne povestească. La toate astea se adăugau invitații pentru programe

artistice comune, pentru meciuri de tenis și volei și handbal, pentru partide de pescuit. Toate culorile de plicuri, toate felurile de scris, stilurile cele mai diferite — concis, solemn sau gen „ura, băieți !“ — dar în fiecare corespondență aceeași chemare : Veniți, vă așteptăm, o să vă simțiți bine, sînteți prietenii noștri !

— Cum ai făcut să stabilești legăturile astea fantastice ? m-a întrebat Pinocchio pentru a nu știu cîta oară și, din nou, și-a răspuns singur : le-ai scris tu, i-ai rugat. Ce idee ! Putea să-mi vină și mie, dar e totuna, eu v-am învățat să gîndiți. Îmi place și formularea adresei. Invariabil, „Către elevii Școlii generale nr. 1 din localitatea...“. Simplu și fructuos. Iar răspunsurile — Pinocchio a ciocănit în fiecare plic — sînt... Ia să văd cine le poate caracteriza într-un cuvînt ?

Dudu și Otilia s-au prefăcut că nu auziseră întrebarea. Ceilalți însă au exclamat cu gesturi largi :

— Prietenoase, sută la sută.

— Amănunțite, poți să mergi la sigur după ele.

— Atrăgătoare. Acum m-aș sui în tren.

Pinocchio a înclinat din cap, semn că toate atributele cuprind cîte ceva din adevăr, însă fenomenul cel mai potrivit tot el îl știa :

— Eficiente. E-fi-ci-en-te ! Ăsta-i cuvîntul. Puiule, ai lucrat bine. *Acum* avem într-adevăr tot ce ne trebuie pentru definitivarea itinerarului. (Puținul păr sub care-i lucea chelia se răvășise de agitație). În noua situație ne trebuie neapărat și un aparat de filmat. Cine s-ar putea ocupa de asta ? Otilia, parcă tu aveai...

Otilia a oftat dramatic :

— Cum de nu m-am gîndit la timp ! Ca să nu mai spun că și tata cam obișnuiește să nu mă întrebe... L-a împrumutat chiar ieri unui coleg, care a plecat în excursie în străinătate.

Minte. Am văzut-o de dimineață filmînd cu aparatul din balcon, aș putea să spun asta, dar mă tem că n-o să

fac impresie bună. Păi sigur, de ce să-şi rişte ea în expediţie aparatul ăla scump, cu film de 16 mm.

— Staţi ! şi-a amintit Otilia, bine informată. Bîrneaţă are şi el un aparat de filmat. E cam vechi, cam simpluţ, dar pînă la urmă tot îndemînarea operatorului contează.

— Bîrneaţă nu face parte din echipaj, a cîrîit Manolache.

— Filmez eu, n-ar fi pentru prima oară, am tras multe sute de metri de peliculă.

— Bîrneaţă *nu* face parte din echipaj, a repetat Manolache, nervos. De ce ne-ar da aparatul ?

— O să ni-l dea, te asigur. Am să-i spun cîte ceva despre legătura dintre interesele personale şi interesele colectivului şi-l conving la iuţeală.

— N-o să-i spui nimic, pricepi ? a bombănit Manolache. După cum îl cunoaştem toţi, chiar dacă o să aibă nevoie de aparat, ni-l dă fără discuţie, însă ar fi o nedreptate să facem pe marii cineaşti cu aparatul lui.

— Am impresia că judeci cam ciudat. Încurajezi egoismul, dragă ?

Manolache a ridicat din umeri. Otilia s-a uitat în căutare de ajutor la Pinocchio însă omul a ridicat mîinile, a neputinţă.

— Selecţia pentru echipaj a fost riguroasă, mulţi au vrut să intre, numai zece au îndeplinit condiţiile ; normal este să ne descurcăm singuri. Bine, de aparat mă ocup eu, îmi iau prietenii la rînd, nu se poate să nu aibă vreunul o cutiuţă din asta, puteţi considera problema rezolvată. Mai doreşte cineva să ne bucure cu o propunere, o observaţie, o sugestie ? Începînd de mîine, tragem linie sub *bugetul* de idei şi devenim exclusiv oameni de acţiune.

— Eu cred că totuşi se impune o reevaluare, a zis Dudu, făcîndu-mă să tresar bănuitor, ca ori de cîte ori vorbeşte el.

Trebuie să recunosc că în ocaziile deosebite găsește întotdeauna de spus ceva neașteptat, inspirație de care eu nu am parte decît acasă. Cît de grav, de important și de inteligent sună aceste cuvinte : „Se impune o reevaluare" ! Splendid. Cum naiba i-or fi trecut prin cap ? Îl ascultăm. La drept vorbind, ideea lui Dudu nu e cine știe ce, toți ne-am gîndit la asta, dar el are meritul că o exprimă, și cu ce chibzuială, eleganță, grație lexicală ! N-ai zice că e același tip căruia era cît pe-aci să-i rămînă nădragii și-o parte din piele în mîna cetățeanului de la care furase cireșe. Spune că pînă acum ne-am imaginat o expediție numai a noastră, de reușita căreia urma să răspundem doar față de noi înșine, or, din clipa asta, lucrurile se schimbă radical ; ne așteaptă o mulțime de oameni cărora n-or să le scape nici un cuvînt, nici un gest, nimic din ceea ce vom face, așa că, începînd de azi, *res non verba*, adică fapte, nu cuvinte. Ține minte și expresii latinești ! E mare Dudu. I-a plăcut și lui Pinocchio, căruia întotdeauna discursurile de genul ăsta îi moaie inima. Se declară perfect de acord cu Dudu și ne invită să-i considerăm cuvintele drept programul moral al expediției.

Dudu face pe iepurașul modest, dar în realitate crapă pielea pe el de mîndrie. A reușit, prin cîteva vorbulițe chipeșe, clădite pe piramida succeselor din atîția ani, să treacă din nou în față. Nimeni — nici măcar eu ! — nu spune nimic cînd se apucă să vîre grijuliu scrisorile în servieta lui, pe motiv că vrea să le studieze ca lumea și să definitiveze itinerarul, ca și cum eu nu le-aș fi studiat ! De ce nu-i dau apucătorului una peste labe ? Fiindcă sînt timid...

Prostii. Scuza asta nu mai ține. Mă mint singur. Realitatea este că oi fi agonisit eu niște laude profesorale în ultima vreme, dar încă nu m-am deprins să mă port ca un tip sigur de sine, în sufletul meu am rămas tot speriatul de odinioară. Nu sînt antrenat să-mi susțin punctul de vedere. Dar Mihaela ? De ce s-o atingă din pricina

lașității mele obrăznicia lui Dudu ? Cu pielea mea mă privește ce fac, dar pentru Mihaela sînt obligat să lupt. Brusc, îi smulg lui Dudu servieta și i-o răstorn cu gura-n jos :

— Să nu mai faci asta ! îi spun, aplecîndu-mă să ridic scrisorile. Întîi *să ceri voie*, ai înțeles ?

Pînă și Pinocchio e dezorientat, nu știe cum să reacționeze.

— Scrisorile ne sînt adresate *tuturor*, Dudule, bagă-ți asta bine în cap. (Vorbesc aspru, dar văd că-mi merge !) Trebuie să stea la îndemîna fiecăruia.

În alte condiții, probabil că Dudu ar fi reușit să mă pună la punct, dar deocamdată e K.O., pentru că odată cu caietele și cărțile au căzut pe podea o grămadă de fotografii decupate cu grijă din reviste de modă. Cele mai noi costume, pulovăre, pardesiuri, cămăși... Eu credeam că numai fetele strîng așa ceva.

Purpuriu de rușine, cu zece mîini, Dudu își adună iute buclucurile, îndesîndu-le la grămadă în servietă. Se fac tot felul de glume. Pinocchio tace, uitîndu-se pe geam și prefăcîndu-se că n-a observat nimic. Dudu e cineva în școală ; după ce l-ai ținut ani de zile în firitiseli și ai scos ochii elevilor cu exemplul lui, nu-ți prea vine să-i șifonezi onoarea, care într-un fel e și a ta. Acum Pinocchio o să-și descarce nervii pe mine, mă aștept la asta, am observat de mult că dacă ai o oarecare vechime ca zurbagiu, lumea se învață cu asta și te lasă în plata domnului, în schimb dacă ani de zile ai fost cumintele-cuminților și pe neașteptate o iei și tu nițel razna, sar cu toții în sus de indignare, ca și cum ai fi dintotdeauna capul răutăților.

— Puiule, ești egoist, violenț și ridicol. Așa înțelegi tu să faci dreptate ?

— Nu-i dreptatea mea, e dreptatea Mihaelei Baiu și nu-i dau voie nici unui super-Dudu să se atingă de ea.

Le povestesc (aud cu mirare că pot avea un ton orgolios și provocator, nici nu-mi vine să cred că e al meu) cum Mihaela mi-a oferit ideea pe tavă, cum a ales denumirile localităților pe care dealtfel le cunoaște foarte bine, fiindcă e dintr-un sat de lîngă Fălticeni, cum mi-a sugerat pînă și formularea adreselor, stilul scrisorii de apel — totul.

Nu prea m-am gîndit ce efect ar putea avea această destăinuire, mi-a venit în minte numai ideea că băieții ar putea să rîdă — „Bine, mă, așa ai ajuns, să te instruiască o tipă care nici măcar nu e din clasa noastră ?“ dar nu-mi mai păsa, principalul era să-l pocnesc între ochi pe Dudu cu un adevăr.

Mă uit la ei și respir ușurat ; nici urmă de glume proaste, doar exclamații și gesturi de mirare, surpriză, confuzie nerăutăcioasă. Nimeni nu-i mai dă atenție lui Dudu, toți vorbesc despre Mihaela, iar Rățoi mă ajută grijuliu să fac un teanc ordonat din scrisorile pe care le țin în devălmășie la piept.

Ce ușor e să schimbi cursul unei împrejurări — dacă ai cu ce ! O să mă gîndesc serios la asta, omul trebuie să aibă întotdeauna pregătit dinainte argumentul cu care poate schimba o situație. E greu, dar o să mă antrenez în direcția asta.

— Care Mihaela, dragă ? întreabă Otilia, cu o nevinovăție suspectă (adică nici n-o cunoaște, e nimeni).

— Mihaela Baiu, spune cu un glas așezat Andreea. De ce te prefaci că n-o cunoști ? Ia fă un efort, adu-ți aminte, n-a trăit în secolul 14, ai cinstea să fii contemporană cu ea și poți s-o găsești oricînd la doi pași de aici.

— A, parcă îmi amintesc ceva, surîde amabil-otrăvitor iubita catalogului. Fetița aia grăsulie care le telefonează în fiecare zi părinților și plînge că vrea acasă ?

Păcat de Otilia, e deșteaptă, dar încă nu știe sau nu dorește să știe cît s-a schimbat Andreea în ultimul timp și cît de periculos e s-o provoci.

— Nu e grăsulie (de data asta în glasul Andreei șuieră o sabie), nu vorbește la telefon decît o dată pe săptămînă și nu plînge. Ți-aș recomanda și ție să mai stai de vorbă cu părinții tăi. Pentru o distanță de cîțiva metri n-ai nevoie de telefon, nu cheltuiești nimic și m-ai scuti și pe mine de încurcături, fiindcă de zece ori pe zi mă întreabă „Nu cumva știi unde e Otilia ?" și eu trebuie să mint că ai treabă la școală.

Fetele nu boxează, dar uneori sînt în stare să producă din cîteva cuvinte efectul unui pumn în plină față. Otilia a încasat-o, e năucită și incapabilă de replică. Abandon. Dudu în schimb și-a revenit și intră din nou în ring cu o expresie de mare veselie (asta-i altă calitate a lui, se controlează al naibii de bine, își schimbă dispoziția după cum vrea, cel puțin în aparență). Se bate cu palma peste frunte :

— Abia acum mi-am adus aminte ! Taică-meu a vorbit cu cineva din Rădăuți și o să avem cai !

Repede se mai schimbă situațiile ! Dudu știe de mult cum să umble la acest mecanism, e din nou în centrul atenției și ce atenție ! Pînă și eu abia aștept să continue.

— Care cai ? sare Pinocchio, și ne împinge cu coatele făcîndu-și loc spre Dudu.

Ieșirile astea la Pinocchio sînt foarte amuzante, îmi amintesc că anul trecut a intrat brusc într-o agitație asemănătoare, aflînd că profesoara Florica Floroiu adusese două perechi de mănuși de box, un sac de piele plin cu nisip și un puching-ball. Aproape o lună nimeni n-a putut să se atingă de mănuși fiindcă le monopolizase Pinocchio.

El are, am observat de mult, o atracție foarte curioasă pentru sport. De fapt n-ar trebui să fie considerată curioasă dar, mă întreb, dacă îi place sportul, de ce n-a făcut sport ca lumea ? Știu că înainte de facultate a lucrat, ne-a povestit chiar el, în mai multe locuri — la o exploatare forestieră, într-o fabrică de porțelan, pe un șantier. Să tot faci sport — tînăr era, voinic o fi fost,

nu înțeleg ce l-a împiedicat. Abia acum a devenit mare atlet — în gînd, bineînțeles. Joacă fotbal cu noi — nu cu mine, că pe mine cine mă ia în vreo echipă ? — se încăpățînează să sară la lungime, la înălțime, să arunce greutatea. Exact ca un copil : ce vede aia vrea să facă. Imediat ce află că Florica Floroiu organizează o întrecere, hop și Pinocchio. Bineînțeles, scoate niște rezultate cam de nivelul clasei a șasea (exceptînd alergările unde n-are nici o șansă). Dar zice că, uite, vreau să vă arăt care-i tehnica. Auzi ! Tehnică la Pinocchio. De obicei, după aceste demonstrații „tehnice" e plin de vînătăi și zgîrieturi, dar de rîs rîdem numai în gînd. Adevărul este că oricît ar fi de caraghioasă încrederea asta în steaua lui sportivă, Pinocchio reușește să ne impună. Cum să rîzi de un om care încearcă atît de serios să realizeze ceva imposibil ? I se spune Pinocchio tocmai pentru că, amestecat printre lunganii din anul 4, pare o păpușă de lemn care tot cade și se ridică și iar cade, și iar hopa sus, că vrea să dea gol ! Zile de-a rîndul a nădușit în sala de sport, țopăind pe picioarele lui subțiri și strîmbe în compania lui Foiță Tecuceanu, care pe motiv că făcuse cîndva un an de box a trebuit să-i servească drept partener. Și-a dat băiatul toată osteneala să nu-i scape vreun pumn mai tărișor, ba chiar să-i creeze iluzia că se pricepe, lucru pentru care a trebuit să înghită loviturile lui Pinocchio dar degeaba, incoruptibilul tot l-a lăsat corigent.

— Cai, zice Dudu, indiferent (joacă teatru ca să ne facă nervii rumeguș). Niște cai.

— Ce fel de cai ? Termină cu propozițiile astea eliptice, vreau s-aud fraze bogate !

Dudu simte că pregătirea psihologică e suficientă — sîntem la capătul răbdării — așa că exclamă uimit, ca și cum era sigur că noi știam totul dinainte :

— Nu v-am spus ? De cîteva zile îmi bat capul. O expediție ca asta n-are nici un farmec dacă n-o faci și călare. Omul nostru din Rădăuți are niște obligații, i-a

fost student lui taică-meu, acum e o mărime locală și ne face rost de cai, pentru fiecare cîte unul, ales cum trebuie, solid, rezistent și pașnic, ca să nu ne trezim printre copite.

Stilul lui Dudu ; indiferent despre ce ar vorbi, plasează din întîmplare amănunte destinate să-ți vîre în cap ce reprezintă el. Într-o singură frază, pe lîngă afacerea cu caii, ne-a reamintit că taică-său e profesor universitar, că are relații mănoase și de vreme ce foștii lui studenți au ajuns șefi, e de înțeles cît de șeful șefilor este el însuși. Dar lăsînd toate astea la o parte, perspectiva e fantastică. Dacă Dudu nu minte (și pe Pinocchio n-are curaj să-l mintă), avem toate motivele să ne visăm șarjînd prin trecătorile munților.

— O singură problemă a mai rămas, zice Dudu, cu aerul trist al cuiva, silit să se recunoască vinovat de o greșeală. Șeile și-n general harnașamentul, dar se rezolvă. (Parcă ăsta-i esențialul ? Călărim și pe deșelate numai cai să fie, dar Dudu vrea să arate cît de grijuliu e el cu fiecare amănunt.)

Lui Pinocchio încă nu-i vine să creadă că tot ce aude e adevărat. Ce copil poate fi uneori omul ăsta ! Întreabă aproape rugător :

— Pe cuvîntul tău că nu ne spui o poveste ? Cîte un cal pentru fiecare ? Cai adevărați ?

— Sută la sută, îl încredințează Dudu, cu un aer protector. Autentici, fără pic de plastic. Necheează, dau din coadă și mănîncă paie !

— Fîn, cîrîie Manolache. (Asta-mi place mie la el, că găsește întotdeauna un lucrușor cu care să-l contreze pe Dudu.) Caii mănîncă fîn, porumb, ovăz, dovleac, numai paie nu. Pe paie dorm, atît.

Totuși ne uităm la Manolache ca la un intrus ; de ce se amestecă ? Paie, ne-paie, treaba lui Dudu, dacă face rost de cai, are voie să spună orice. Nu mă mai gîndesc decît la caii ăștia. Cum o să fie al meu ? Am să iau bucățele de zahăr, să-l îmblînzesc de la început, și-o să-mi stabilesc

un fel de a fi prietenos, dar autoritar şi consecvent. Am citit undeva că e un animal foarte sensibil la personalitatea omului. Simte imediat, dacă ştii ce vrei, nu suportă în şa oameni nehotărîţi, nervoşi şi brutali. Orice s-ar zice, Dudu e grozav, o fi avînd el nişte defecte, dar uneori merită toată simpatia. Îndrăznesc :

— Bunică-meu a făcut armata la cavalerie, mi-a povestit că odată au primit un lot de cai fără harnaşament, era grabă mare, război, şi ostaşii şi-au însăilat singuri şeile din pături, au ieşit foarte bune.

Dudu se bucură, spune că soluţia este excelentă şi am făcut foarte bine că mi-am adus aminte de ea, bravo, se reţine, dacă în trei zile nu primeşte vestea procurării harnaşamentelor, ne descurcăm singuri, aş putea să pregătesc eu un model la scară redusă ? Spun că nu-i nici o greutate, bunicul mi-a povestit de atîtea ori istoria asta, că ţin minte totul. Dudu îmi zîmbeşte prietenos. Are el un fel de a deveni brusc, din înfumurat şi dispreţuitor, atît de amical şi cumsecade, încît uiţi toate necazurile pe care ţi le-a făcut şi eşti gata să-l urmezi pînă-n pînzele albe. Acum vreo trei ani, cînd eram prieteni, adică nu chiar prieteni-prieteni, ci oarecum apropiaţi, în sensul că nu mă antipatiza (pe atunci eram în plină epocă „gri" la învăţătură şi în general mut-supus-şi-fără pretenţii), m-a luat într-o duminică după-amiază, cu Bîrneaţă, la fabrica de ulei. N-am ştiut unde mergem, aveau nişte mutre conspirative care-mi produceau o foarte plăcută teamă. Habar n-am ce i-a venit lui Dudu să mă invite şi, de frică să nu se răzgîndească, nici nu l-am întrebat unde mergem. Ţin minte că de căldură ne scoseserăm tricourile, le udaserăm la o ţîşnitoare şi mergeam cu ele aşa ude în cap.

Am ajuns la marginea oraşului, am străbătut un păienjeniş de linii ferate, macaze, cabine. Am văzut un gard înalt de sîrmă. Bîrneaţă l-a desfăcut ca pe o perdea — era tăiat dinainte, dar trebuia să cunoşti locul,

altfel nu băgai de seamă. Ajunsesem exact lîngă unul din depozitele fabricii. Ne-am cățărat pe ieșiturile de cărămidă pînă la o ferăstruică. Dudu a deschis-o. Am văzut că încăperea era ticsită din perete în perete și din podea în tavan cu bucăți de ceva spongios, cenușiu. „Ia și bagă în sîn", mi-au spus. Cînd sînt trecuți prin presă, miejii de floarea-soarelui își lasă uleiul și se transformă în niște turte foarte bune. Asta era prada noastră. Peste vreo cinci minute am auzit apropiindu-se o lălăială de cîntec, de om plictisit. „Paznicul !" a șoptit Dudu. Am sărit jos. M-au ascuns între niște butoaie și mi-au zis că să nu mă mișc de-acolo, or să-l atragă pe cetățean după ei și atunci o s-o pot șterge fără probleme. Așa s-a și întîmplat — paznicul în maieu și chiloți, dar cu șapca maro în cap și centiromul cu pistol la brîu s-a luat după ei, aruncînd cu tot ce-i cădea în mînă : pietre, scînduri, buloane. Băieții însă l-au plimbat prin toată curtea și s-au strecurat prin altă spărtură a gardului, aflată la vreo sută de metri de prima, care a rămas fără pericol la dispoziția mea. Ne-am reîntîlnit în triaj, eram emoționat, recunoscător și voiam să le mulțumesc, dar ei, întinși la umbră într-un vagon de marfă, pe baloturi moi de bumbac, mîncau foarte liniștiți turte de floarea-soarelui și vorbeau despre un film. Întîmplarea care pentru mine constituise o mare aventură nu-i mai interesa, pentru ei fusese ceva obișnuit. Eu însă m-am hrănit multă vreme cu această amintire.

Splendid ; sînt din nou în formă !

Trebuie demolată căsuța în care cîndva locuia directorul școlii și unde acum ținem materialele sportive. În locul ei se va clădi la vară noul corp cu patru etaje. Este posibil ca într-unul din pereții căsuței să fie locul unde a stat ascunsă vestita mitralieră. Pinocchio e încîntat că avem un nou prilej de antrenament. Întîi demontăm ferestrele, ușile, podelele, instalațiile sanitare, apoi bucată cu

bucată, acoperișul. Nimic nu trebuie să se piardă, totul ia drumul celebrei magazii, unde „e pus bine". Munca e grea, dar acum sîntem priviți cu invidie : mulți colegi ar vrea să fie în locul nostru. Naivii se iau după Pinocchio, care se laudă cu „echipa de intervenții speciale". Atacăm zidurile mărunte și subțiri cu tîrnăcopul, dar delicat, ca să nu spargem prea multe cărămizi. Pe urmă va trebui să curățăm de mortar fiecare cărămidă și să le punem și pe ele „bine", că „nu se știe cînd vor fi necesare". Ni s-au umflat mîinile ca niște perne. Nu găsim urme care să indice existența legendarei mitraliere, în schimb dăm în pod peste o grămadă de lucrușoare curioase : un fel de palete dreptunghiulare din lemn, grosolane, niște obiecte tot de lemn, în forma și cam de mărimea unei crete ascuțite la ambele capete. Pinocchio ne explică simplu că e vorba de jocul numit „țurca". Auzisem de el, dar n-am văzut niciodată cum se joacă. Mai găsim o mulțime de sfere din pămînt ars și colorat, cam cît o alună fiecare.

— Astea-s bile, spune Pinocchio, pe timpuri toți copiii se jucau pe-aici cu bile.

Mai greu ne este să înțelegem ce caută mulțimea de oscioare semănînd a un fel de măsea cu două capete.

— Ăsta-i cel mai vechi dintre jocuri : arșice.

În orice caz, ne lămurim că pe vremuri directorii confiscau tot ceea ce tulbura disciplina școlii.

La urmă, Pinocchio ne învață țurca și jucăm cu multă plăcere.

Nu mi-am închipuit niciodată cît antrenament îți trebuie ca să coși la mașină. Mă uitam la mama cînd cosea la mașină și-mi spuneam că mai mult se distrează. Acum însă m-am convins încă o dată că te poți trage singur foarte urît pe sfoară cînd îți bagi în cap o impresie despre un anumit lucru fără să faci o experiență în legătură cu el.

De bine, de rău, am croit eu din pătura noastră veche, pe care de obicei o luăm cînd plecăm în concediu la munte,

ca să stăm pe iarbă, bucățile care ar trebui să intre în componența unei șei. Avem de la bunicul un cavalerist șarjînd, e o sculptură în lemn roșcat și tare, de păr, înaltă cam de douăzeci și cinci de centimetri, și foarte realistă, poți să numeri firele din coada calului. Ostașul e ridicat în scări, cu frîul în mîna stîngă și sabia în dreapta, așa că șaua se vede foarte bine. Bunicul a fost tîmplar, dar îi plăcea să și sculpteze. E drept că n-a tratat decît un singur subiect : ostașul călare, dar l-a făcut în zeci și zeci de variante, toate foarte frumoase. E mereu același cavalerist, înăltuț și cam aplecat pe gîtul calului, șarjînd în galop sau odihnindu-se după bătălie, în trap domol ; cu sabia la atac sau lăsată de-a lungul chingii, ca să-și odihnească brațul ; cu cască sau cu capul bandajat. E mereu același ostaș pe care îl văd pe cîte-o policioară în casele tuturor rudelor noastre.

Cavaleristul meu e din seria „la atac", ridicat în scări, cu sabia în poziția întîmpinării inamicului.

Am studiat șaua, am desenat cu creta pe pătură, am tăiat bucățile și fuga la mașina de cusut să fac isprava, dar degeaba am transpirat două ore ; n-a ieșit nimic. Principalul e să acționezi ritmic pedala, astfel încît acul să n-o ia îndărăt, or, la mine, tocmai asta se întîmplă din cinci în cinci secunde. Rezultatul mă scoate din sărite : cusătura nu ține, ața se rupe, suveica se îmbîcsește de scame. Ba petrec din nou ața prin toate verigile, ba mă canonesc să curăț suveica, ba să reglez distanța dintre „talpă" și „pat".

E foarte curios că Mihaela n-a rîs de mine cînd i-am spus ce pacoste mi-a căzut pe cap și a primit cu toată seriozitatea să mă scoată din belea. Coborîsem după pîine, mama îmi lăsase vorbă să iau pîine la ora 5, cînd se scoate șarja de după-amiază la „Cuptorul de aur". Pe cine văd acolo, pe Mihaela. *„Ai venit după pîine ?"* o întreb. Mi-a spus că nu, poate cel mult își ia o jumătate de lipie, dar așa obișnuiește ea cîteodată, trece pe aici să

simtă mirosul de pîine proaspătă, îi aduce aminte de acasă. Am întrebat-o în glumă dacă nu i-ar produce amintiri frumoase și o mașină de cusut. Întîi n-a înțeles gluma apoi, după ce i-am explicat, a spus că da, i-ar face plăcere să coasă.

Mă uit la ea cum lucrează ; exact ca mama. Fără nici un efort. Ai zice că mașina merge singură. Și totuși grosimea materialului e de vreun centimetru. Cum reușește Mihaela să facă asta e un mister.

Îi aduc pe tava noastră cea mai frumoasă, din inox, un sandviș mare cu șuncă, două mere, altul cu telemea și felii de roșii și un pahar cu apă minerală în care am stors o lămîie și am pus miere. Îmi spune politicoasă că nu trebuia să mă deranjez, dar stinge totul. Îmi face plăcere să văd cum mănîncă, nu lasă nici o firmitură, exact invers decît mine, întotdeauna mama mă ceartă că risipesc mîncarea.

Șaua e gata și arată binișor, ca în sculptură. Mihaela se uită la cărți. Mă întreabă de ce sînt atît de multe volume de istorie, geografie, călătorii. Îi spun că asta-i distracția lui taică-meu, stă pe canapea și se crede Marco Polo. Mama și cu mine sîntem oamenii de litere ai familiei, dar eu mai cumpăr și lucrări științifice. Îi arăt vechiul manipulator de pe timpul cînd taică-meu nu era decît un elev radioamator. Acum e as în meserie, vicecampion la viteză transmisie-recepție. E încîntată și-mi spune să transmit ceva în Morse. Îi răspund că nu mă pricep. Face ochii mari.

— Cum se poate, ai părinți radiotelegrafiști, și încă de performanță, și nu i-ai rugat să te învețe măcar alfabetul Morse ? !

Îndrug ceva despre faptul că e foarte dificil, îți trebuie multe exerciții și n-am timp. Mihaela pune mîna pe aparat și începe să țăcăne. E incredibil ! Îmi dau seama, după ureche, că nu se joacă. Deși lent, transmite de-ade-

văratelea. Spune că a învățat încă din clasa a patra, aveau un cerc de radiotehnică la școală.

— Și ce-ai bătut acum ? o întreb.

Rîde :

— Cînd ai să știi și tu Morse, am să repet transmisia asta.

Se miră din nou :

— Nu înțeleg deloc cum de n-ai învățat. La noi toți băieții și toate fetele cunosc cîte ceva din ce fac părinții.

— Și dacă părinții tăi ar fi scafandri ?

— Nu mi-am pus niciodată întrebarea asta, eu discut numai despre ce știu. Cînd mă duc în vacanța mare lucrez cu ei la cîmp, acasă, în livadă, oriunde.

— Muncă de-asta, necalificată...

— S-o crezi tu că e necalificată. Aș vrea să te văd făcînd măcar o căpiță de lucernă !

Nu prea mi-e clar ce-i aia lucernă și în general mă stînjenește faptul că în toată discuția asta am o poziție foarte fragilă, așa că schimb subiectul, trec la expediție. Mihaela mă ajută să refac schița de itinerar. Ne uităm, împreună, pe scrisori, pe fișele din dosarul meu, pe hartă. Despre drumul spre obcine nu mai e cazul să discutăm, ne ia în primire ea și prietenii ei.

— O să vedeți fîntîna cu păsări.

— Cu păsări sculptate ?

— Nu. Cu păsări-păsări.

— Găini ?

— Sturzi, pitpalaci, rîndunici, grauri, pițigoi, sticleți, mierle.

— Ce fac acolo ? !

— Vin să bea apă.

— Normal, nu ?

— Am zis că e o *fîntînă*, nu un rîu sau un lac. O fîntînă de opt metri adîncime. Păsările vin de la nu știu cîți kilometri și abia au loc deasupra fîntînii, planează îngrămădite ca un frunziș de aripi și-și dau drumul în

picaj cîte zece-douăzeci odată, beau o picătură și se ridică iute să facă loc escadrilei următoare.

— Curios. Ce găsesc ele deosebit la fîntîna asta ?

— Nu știe nimeni, bătrînii așa au apucat-o. Unii spun că ar fi săpată chiar de păsări.

— O fi vreo apă minerală deosebită. O s-o studiem.

— Chiar te rog. Moș Stroe Corduneanu o să fie foarte bucuros.

— El ce treabă are aici ?

— Are treabă oriunde, toată ziua colindă cu căruța de aer.

— Căruță de aer ?

— Exact. Și-a făcut o șaretă ușoară din scîndură subțire de tei și i-a pus pînze ca la o corabie.

— Nu minți ?

— Ei, asta-i ! O să-l vezi. Cînd are vînt bun gonește prin sat de se crucesc babele. Toată viața a născocit cîte și mai cîte, iar cînd vin la mînăstire turiști străini, le dă explicații în patru limbi.

— Mihaela, știi, nu mă lua drept...

— Vorbesc serios. A învățat singur patru limbi. Sau ești și tu dintre cei care cînd zic „țăran" zic „incult" ?

— Nu, dar patru limbi...

— Asta nu-i nimic. Să vezi ce banan cu banane crește el în seră, și ce antenă de televizor și-a făcut după calculele lui, că prinde toată Europa.

— Bine, dă-i înainte, am suflet bun și te cred.

— O să verific cînd ai să încerci cheia cea mare.

— Care cheie ?

— Cheia de la poarta cetății Roșu. E o cheie de o jumătate de metru, groasă cît mîna. O învîrți în broască, dar degeaba ; mecanismul nu funcționează întotdeauna : oamenii spun că încuietoarea se deschide numai pentru cine are suflet bun.

— Tu ai deschis-o ?

— N-am avut curaj să încerc.

— Superstiții. Probabil că e un cifru străvechi.

— Nu știu, dar toată lumea folosește intrările dosnice, că pe poartă, slabă nădejde.

— Ascultă, pe la voi pe-acolo se mai poate vedea și altceva decît lucruri misterioase ?

— Bineînțeles, dar o expediție care nu face descoperiri nu e o expediție și ca să descoperi ceva, trebuie să ai ce. Soneria. Cine să fie la ora asta — șase și ceva ? Ai mei sînt în tură și vizite nu primim pentru că abia avem timp de treburile noastre. E Otilia ! Incredibil, dar e ea.

— Bună, Puiule. Am venit cu *săru-mîna* ; spune-mi și mie două vorbe despre sentimentul ăla al naturii în poezia clasică, nu știu nici măcar cum să încep compunerea. E varianta „Otilia serioasă“, adică nu rîde, semn fast, întrucît de obicei la ea veselia ascunde un arțag periculos. Nu-mi vine să cred : este nu numai întîia oară cînd Otilia vine la noi, dar și întîia oară cînd *îmi cere ajutorul.* Fantastic ! Asta-i adevărată consacrare !

De compunere nu m-am apucat, dar știu destul de exact ce trebuie să scriu, așa că îi explic pe loc. Mihaela se uită prin scrisori — asta nu-mi prea place, ar putea să mă asculte și ea, ar avea de învățat. Otilia e numai ochi și urechi. S-a așezat cuminte la masă și-și ia notițe, scrie cuvînt cu cuvînt. Asta-mi dă curaj să hoinăresc inspirat nu numai prin pasteluri, ci și prin poeziile unde natura nu e tema principală, ci doar cadrul, atmosfera sau un motiv complementar. Comentez amănunțit, după modelul lui Pinocchio, „Sara pe deal“, „Lacul“ și scena bătăliei din „Scrisoarea III“, mă întorc la Alecsandri, mă duc înapoi, chiar mai departe, la Văcărești, la baladele populare, apoi urc la Blaga și la Labiș, trec și prin proză. Ne împiedică cineva să stabilim relații între genuri ? Așadar Odobescu, Hogaș, Sadoveanu, Rebreanu. La Caragiale natura nu apare, și nici la Camil Petrescu, și nici la Hortensia Papadat Bengescu... Cum nu apare ? ! N-or fi descriind-o ei, dar simțim mirosul străzilor încinse de

soare, atmosfera încăperilor, misterele lucrurilor. Mihaela ar trebui să fie ceva mai atentă — nu că spun eu cine știe ce noutăți, dar nici nu bat cîmpii. Ar putea să mai lase scrisorile alea și, în orice caz, să nu mai sîsîie nu știu ce melodioară. Oricum, dacă Otilia, eleva cea mai bună din școală, nu se sfiește să mă urmărească atît de concentrată, atunci cîte ceva din ce spun eu ar putea și Mihaela să asculte, mai ales că îmi vine o idee trăsnet, pe care o spun repede, gîndindu-mă că trebuie s-o notez neapărat, e ceva de zile mari : la autorii moderni descrierea naturii e mai rar întîlnită, tocmai fiindcă îi preocupă peisajul caracterelor umane : n-are el munți, torente, bălți, fluvii, ghețari, deșerturi, mlaștini, păduri în care mișună fauna sentimentelor ? (Vai de mine, habar n-aveam că sînt atît de deștept !)

— Fantastic ! exclamă Otilia. Fraza asta o s-o pun în lucrare cu numele tău. Meriți să fii citat.

Îi spun că nu e cazul (deși în realitate abia aștept să mă contrazică), am cam luat-o razna, ăsta-i defectul meu, nu-mi controlez imaginația. Otilia mă contrazice ferm, e de părere că am o senzațională capacitate asociativă și că dintr-o aruncătură de ochi văd tot ansamblul de idei. Sigur că văd dintr-o aruncătură de ochi un ansamblu, dar altul : pantalonii portocalii, bluza albă cu flori tot portocalii și sandalele din împletitură alb-portocalie și ea, care împreună cu frumoasele componente naturale ale Otiliei alcătuiesc ansamblul cel mai atrăgător cu putință. Cînd Otilia se îmbracă așa, trece pe lîngă mine ca o rachetă, adică *trecea*, pentru că de data asta situația e cu totul schimbată, cel căruia îi dăruiește această după-amiază sînt chiar eu !

Vorbim și rîdem de ne dor încheieturile maxilarelor, observ că Otilia avea în rezervă un zîmbet cumsecade, prietenos, încurajator, de existența căruia nu bănuisem. Ajungem la sport, la filme, la muzică. Eu sînt ăsta pe care Otilia îl aprobă din toată inima ? ! Admirabilă fată. Cum

de m-am putut înșela atîția ani în privința ei ? Ca să fiu sincer, simțisem că poate fi și așa, dar nu cu toată lumea. Trebuie s-o convingi că meriți să-ți acorde încredere, e o ființă deosebită. Ar fi plăcut pentru mine să văd acum în jur mutrele lungite de mirare ale colegilor, dar din păcate nu mai e nimeni în afară de noi, pînă și Mihaela a dispărut, nici nu mi-am dat seama cînd a șters-o fără să-și ia la revedere, însă o iert. Cu spițeria ei de plante medicinale, cu poveștile despre cheia fermecată (auzi !) și fîntîna cu păsări e amuzantă, dar prea de tot naivă, copilăroasă. E de înțeles că prezența Otiliei a intimidat-o.

Vreau să mă laud și n-am cui

La masa de seară aduc vorba în felul meu, pe departe, despre marele eveniment al zilei, dar nu dau amănunte, aștept să fiu rugat. Devin nervos ; ai mei sînt cu mintea în altă parte, au înclinat din cap, adică da, e interesant ce le-am spus, și-și văd de discuția lor, începută înainte de a intra în casă. Nu-mi dau seama despre ce vorbesc. „La urma-urmelor, fac ce vreau“ (tata), „Te privește, dar e o nerozie“ (mama). Eu nu mă amestec niciodată fiindcă disputele lor de obicei au subiecte neînsemnate, ultimul a fost o rîșniță de piper pe care tata a cumpărat-o, deși mai avem una. În general fac tot posibilul ca să nu-i ascult, dar azi neatenția lor față de ceea ce încerc să le spun mă irită. Sigur, aș putea să le tai vorba și să le povestesc totul, dar tradiția e să mă las rugat, și uite că de data asta nu vor să mă roage. Degeaba mormăi eu capete de frază, „Știți, Otilia...“ sau „Cînd deschid, pe cine văd...“ Nimeni nu mă roagă să continui, asta îmi produce o mare neliniște ; oare am ajuns să nu-i mai interesez ? Sau te pomenești că și-au pierdut simțul realității, fiindcă mama se răstește brusc la mine :

— Am înțeles. Otilia a venit să te întrebe ceva în legătură cu lecțiile. Foarte bine, acum termină de mîncat, spală-te și du-te la culcare.

— Just, e timpul, zice tata, arătîndu-mi pedagogic ceasul. La vîrsta ta somnul e ca aerul.

Furios că nu-mi pot plasa noutățile, trîntesc furculița și mă duc la mine. Aștept să fiu chemat înapoi cu vorbe alintătoare. Nimic. Asta-i prea de tot. Mă dezbrac, sting lumina, mă arunc în pat de pîrîie și ultimele traverse rămase întregi sub saltea, aprind veioza și deschid „Istoria ieroglifică" a lui Cantemir. De trei luni citesc la ea, e foarte greu de urmărit, abia am ajuns la pagina 94 și nu sînt convins că am înțeles mare lucru, mă gîndesc dacă n-ar fi mai corect s-o iau de la început. De citit însă trebuie s-o citesc, fiindcă Pinocchio are un obicei : la fiecare sfîrșit de an școlar, după încheierea mediilor, dă la toate clasele o lucrare scrisă. E ceva facultativ, participi numai dacă vrei. Subiectul e același în fiecare an și la fiecare clasă : Ce carte deosebită am citit în acest an școlar. Poți să scrii o pagină, poți să scrii zece, poți să scrii la școală, poți s-o aduci de-acasă. Îl interesează importanța cărții și ce ai înțeles din ea, iar ca premiu oferă volume de literatură română apărute recent, dar nu le dă oricum, ci cu autografele autorilor, adresate nominal și înflorit, de exemplu „Eminentului elev Iulius Rățoi, a cărui fructuoasă activitate de studiu îndreptățește cele mai îndrăznețe nădejdi".

Pinocchio se laudă că obține foarte ușor aceste autografe, întrucît se bucură de prietenia celor mai însemnați scriitori, cu unii din ei ar fi fost chiar coleg de facultate. Se zice însă că de fapt Pinocchio aleargă după aceste autografe de-i iese sufletul, colindă redacțiile și editurile. Chiar dacă ar fi așa, eu nu văd nimic caraghios în efortul lui Pinocchio, dimpotrivă, găsesc că merită toate laudele ; face orice ca să-și îndeplinească promisiunea, autografele provin într-adevăr de la cei mai mari scriitori, atît de mari că într-o vreme cineva a lansat zvonul că nu sînt originale.

Drept răspuns, Pinocchio a închiriat pe banii lui un microbuz de la O.N.T. și i-a adus pe toți cei opt autori de la care obținuse în acel an autografe. O astfel de șezătoare literară nu cred că s-a mai pomenit : trei poeți, trei romancieri, un critic literar și un dramaturg, atît de celebri încît mă îndoiam că există cu adevărat în carne și oase. Parafrazîndu-l pe Napoleon, Pinocchio a început prin a ne pune în vedere cu glas tunător : „Fiți mîndri ; în această clipă, vă privește în ochi însăși istoria literaturii române contemporane !“ Pînă și Mîndrilă a trebuit să recunoască, loial, că „Pinocchio joacă tare“.

Sting lumina, e o metodă sigură pentru a-i face pe ai mei să intre în panică : „Săracul, se culcă amărît și flămînd, ia să-l chemăm noi repede și să-l înveselim, să-i căutăm în coarne“. Sînt dispus la concesii, gata să sar în picioare la prima chemare, dar aștept degeaba, deșteptătorul ticăie în întuneric, pe cadranul fosforescent limbile sînt amîndouă la cifra zece. Maică-mea și taică-meu au devenit pe neașteptate independenți, mă lasă trist și nemîncat în întuneric, și mai ales fără să le povestesc despre Otilia ! Ce se întîmplă, li s-a acrit de mine sau li se pare că am crescut destul de mare ca să mă ocup singur de soarta mea ?

Sînt foarte îngrijorat, dar nici eu n-am de gînd să-i rog. Îi aud continuîndu-și pe șoptite disputa în dormitor. După inflexiunile vocilor, îmi dau seama că taică-meu iar susține o idee cu care mama e în dezacord.

Mă scol, deschid ușa cît pot de încet și mă furișez în bucătărie. Tai o felie mare și groasă de pîine, îngrămădesc la iuțeală pe ea unt, brînză, salam, dulceață, pun deasupra altă felie și mă întorc tiptil în camera mea.

Înfulec pe întuneric, gata să ascund sandvișul și să mă prefac că dorm, îndată ce s-ar deschide ușa. Timpul trece și nu se întîmplă nimic. Zgomotul vocilor scade, ritmul vorbirii se rărește. Aud declicul comutatorului. Ai mei

s-au culcat. Aprind veioza și mă gîndesc ce să fac mai întîi : să-l citesc pe Cantemir sau să încerc cîteva schițe pentru proiectul mașinii ?

De fapt problema care mă preocupă e alta : începe să-mi fie rușine că m-am supărat pe ai mei dintr-un motiv absolut caraghios ; nu mi-au dat prilejul să le trîmbițez marele meu succes, vizita Otiliei, solicitarea ei — eveniment rarissim — de a o ajuta. Unu : e incorect să te lauzi cu asta. Doi : cînd totuși simți că plesnește pielea pe tine dacă n-o faci, du-te și pălăvrăgește cu un prieten, nu-ți sili doar părinții să caște ochii la tine ca la un semizeu, pentru că, între altele, lor, săracii, chiar dacă le îndrugi niște aiureli, tot li se pare că ești nemaipomenit. Trei : n-am prieteni. Patru : din toate astea, reiese că vinovat de toate pare un tip care are exact mutra, vîrsta și numele meu, păstrează ca și mine într-un medalion contramarca unui bilet de teatru și dacă-i dau o palmă peste obraji ca să-l învăț minte... au, mă doare !

Bîrneață, ca noțiune filozofică

Ceea ce a făcut Pinocchio e o adevărată operă de artă. Manolache îmi șoptește : „Păi ajunge să ne uităm și gata, nu mai trebuie să plecăm". Mă întreb cine l-a cadorisit pe Pinocchio cu cartonul ăsta uriaș de trei pe doi metri, cum a putut să-l picteze, într-o noapte, de unde a găsit atîta pricepere și răbdare. Stăm, stăm și nu ne mai săturăm uitîndu-ne : itinerarul nostru, la definitivarea căruia am muncit trei zile, s-a transformat într-o hartă care ar stîrni invidia celui mai meticulos ofițer de stat major. Șoselele, drumurile și potecile, orașele, satele, monumentele istorice, muzeele, rezervațiile naturale, cabanele, rîurile cu podurile lor, stațiile de tren, de autobuz, de teleferic apar cu maximă exactitate sub forma unor desene simbolice. Nu lipsește precizarea distanțelor în kilometri, calculul pe zile și ore al viitoarelor noastre isprăvi, prognoza

meteorologică pentru fiecare zonă. Bîrneață coboară de pe scară cu ciocanul în dinți ; el a fixat podoaba în ramă și a prins-o de perete. Ne pune în vedere :

— Aveți grijă, dacă cineva o trîntește, îl fac să simtă răsuflarea mea fierbinte de leu. Acum...

Se întrerupe, uitîndu-se la Pinocchio cu o expresie docilă, întrebătoare. Pinocchio înclină afirmativ din cap. Bîrneață redevine patern-conspirativ. Trage încet din servietă un plic de format mare :

— Ia să vedem noi ce avem aici. Se uită în plic ca și cum n-ar ști nici el. E numai pentru copiii cuminți. Un cadou de la marele lor prieten Bîrneață ! Ia vă rog, pe rînd, de-ntîi să-mi spuneți, știți poezii, ați fost cuminți, ați ajutat-o pe mămica la dereticat ?

Ne dă cîte-o reproducere fotografică a hărții : 26 $\times$ 18 cm ! În culori !

Pinocchio spune că rostul clișeelor e să le ducem acasă, pentru ca părinții să poată ști în permanență unde ne aflăm. E nemaipomenit, la toate se gîndește.

Mai rămîne de hotărît ce-o să facă fiecare din noi în viitoarea legendară expediție, deși se cam știe ce atribuții am putea să avem, s-a văzut din timpul pregătirii. Dudu, ce să mai vorbim, e clar de mult că o să fie căpitan. Lucrurile astea nu s-au spus încă, deoarece Pinocchio a zis că e mai bine să aflăm reciproc, din timp, ce ne poate pielea, așa că stabilirea definitivă a funcțiilor o să se facă mai la urmă.

Ce noutăți ar putea să apară ? Mai nimic. Cineva o să fie ales secund — probabil Otilia, și parcă văd că în cazul ăsta o să-mi poruncească între patru ochi — sau o să mă roage, fiindcă, între timp, relațiile noastre s-au mai schimbat — să scriu eu jurnalul de drum, cu toate că asta-i treaba secundului. O să-l scriu eu și o să-l semneze ea, bineînțeles. Poate că Andreea va fi sanitară ; atîtea scrîntituri și zgîrîieturi și vînătăi și-a făcut în timpul caraghioaselor ei antrenamente de handbal, încît a devenit

specialistă în folosirea tincturii de iod, a prafului de sulfamidă, a plasturelor și a pansamentelor.

Altceva n-are ce interveni decît, știu eu, alegerea unui bucătar, dar am discutat mai de mult că e mai echitabil să gătim pe rînd. Sîntem antrenați special în materie de făcut mămăligă, borș, patru feluri de omletă, tocană și clătite. În caz că ne pricopsim cu pește, vînat sau ciuperci, Pinocchio s-a oferit să se ocupe personal.

— Din clipa asta, spune el solemn — și vă rog să fiți foarte atenți, valoarea voastră individuală și colectivă este foarte ridicată. Habar n-aveți în ce formă excepțională sînteți din toate punctele de vedere, o să vă mirați voi singuri pe drum de ceea ce sînteți în stare. Începînd de azi, conducerea echipajului o va prelua căpitanul. Nu știu cine va fi această persoană importantă, dar cred că ați avut timp destul ca să vă hotărîți.

Intră Mîndrilă — bună ziua, să trăiți, am onoarea — zîmbitor, parfumat, subțirel ca un cîntăreț de muzică ușoară, într-un costum gri foarte-foarte elegant, cu cravată vișinie, avînd și ea dungulițe gri. Cu toate că vremea s-a încălzit zdravăn, el continuă să facă pe lordul, anume ca să se deosebească de Pinocchio, pe care-l vezi mai mult în trening. Ochește imediat isprava în cinemascop color, fluieră surprins și aprobativ :

— Ei, da, așa mai merge, e un model matematic destul de reușit, acum vă va fi mult mai ușor.

Simțim imediat aluzia că el, Mîndrilă, prin marea osîrdie cu care matematizează tot ce mișcă în jurul lui, a avut, deși indirect, o influență covîrșitoare asupra clarificării itinerarului. Nu știu prea bine de ce, dar întotdeauna mi s-a părut că Mîndrilă seamănă cu tata. Pinocchio scutură energic din cap, cele cîteva fire i se răzvrătesc pe craniul lucios :

— La originea matematicii stă gîndirea artistică și nu invers. Abstracțiunile decurg din reprezentări concrete.

— Serios ? rîde Mîndrilă, amuzat. Trebuie să înțeleg că vînătorul primitiv nu-și număra săgețile, nu calcula deplasarea turmei de antilope pe care o urmărea, nu raporta cantitatea prăzii la numărul gurilor care trebuiau hrănite, ci făcea un efort de reprezentare, eventual spunea o poezioară și gata, frigările se îmbelșugau de la sine cu carne fragedă ? !

— Dumneavoastră și cu mine putem să credem ce dorim — Pinocchio afectează o expresie demnă și plină de răceală — însă marile intuiții ale lui Pitagora au avut drept sursă muzica, iar despre matematica modernă Goethe spune că s-a dezvoltat pe seama filozofiei. Dacă dorește să-i contrazică cineva...

— ...n-o să fiu eu acela, se apără cu o modestie vicleană Mîndrilă. Ceea ce mi se pare însă cu totul curios e că prima disciplină științifică a fost astronomia. De ce-or fi avut nevoie oamenii de astronomie și cum s-au descurcat ei fără matematică în domeniul ăsta ? !

— Dacă așteptați să recunosc că aveau numai rațiuni strict practice, cum ar fi alcătuirea calendarului și a orarului, vă înșelați. Ca să-și dea seama de trecerea timpului, le ajungeau organele de simț. Altceva căutau ei studiind firmamentul : locul lumii în cosmos, domnule !

— ...Și mai ales legile mecanicii corpurilor cerești, structura universului, deviația luminii într-un cîmp gravitațional și alte mici curiozități... murmură dulce Mîndrilă.

— ...care au fost elucidate ca lumea abia după ce astronomii au intrat, prin intermediul filozofiei, în posesia unor sisteme de gîndire...

— ...bazate pe datele științelor exacte, care, cum intuiesc cîte ceva, ce fac ele ? Dau fuga la matematică să ceară algoritmi, ecuații, modele de proces — mai nimic !

(Mult mai tîrziu aveam să aflu că, spre deosebire de înfruntările din cancelarie, discuțiile de acest fel purtate în prezența noastră aveau un scenariu pe care-l stabiliseră de comun acord, odată pentru totdeauna : ei doar se pre-

făceau că se contrazic. În realitate urmăreau să ne stîrnească interesul, să ne creeze și nouă obișnuința unor astfel de dispute.)

— S-auzim propunerile.

Care propuneri ? Ne uităm unii la alții și ochii tuturor s-au transformat în mici oglinjoare rotunde, care reflectă figura lui Dudu. Îmi place sau nu, asta e ; sîntem deprinși să-i pronunțăm automat numele, îndată ce ni se cere să spunem cine-i mai bun. Probabil că ni s-ar părea o imposibilitate dacă nu chiar o necuviință să vorbim despre altul.

Îmi vine ideea că ar putea fi vorba și despre obișnuința de a spune în diferite ocazii nu ceea ce gîndim, ci ceea ce credem noi că le-ar plăcea altora să gîndim.

Îmi amintesc că prin octombrie am avut ca invitat la o oră educativă un muncitor siderurgist, Erou al Muncii Socialiste cu numele foarte adesea pomenit în ziare, altminteri om modest, chiar sfios, care ne-a povestit domol, îngîndurat, spunîndu-ne mereu „dacă nu înțelegeți ceva, întrebați-mă, că de-aceea sînt aici", despre cît de simplă pare de departe fabricarea oțelurilor.

La urmă, după ce i-am oferit clasicul buchet de garoafe învelit în celofan, iar Dudu — cine altul putea s-o facă ? — i-a mulțumit în cuvinte multe și înflorite, oaspetele, emoționat, ne-a pus eterna întrebare pe care oamenii au iluzia s-o creadă originală cînd stau de vorbă cu elevii : „Dar voi ce vreți să vă faceți ?" Toți cei care au răspuns au găsit că e politicos să afirme că, ehe, de mult se gîndiseră ei să devină oțelari și nimic altceva.

Omul s-a încruntat — am văzut cu ocazia asta că poate să fie și altfel decît blajin : „Acum ce v-o fi apucat pe toți cu poveștile-astea ? ! Dacă ați vrut să-mi faceți o plăcere, vă mulțumesc, dar să nu-mi spuneți mie că în realitate nu vă gîndiți și la altele : unul vrea să fie electronist, altul medic, al treilea muzician sau mai știu eu ce. Mă rog, o fi și cineva care vrea de-adevărat să lucreze în

siderurgie, din punctul meu de vedere e regina meseriilor, îmi și convine să spun asta fiindcă e domeniul unde am ajuns cineva, dar nu-s atît de mărginit încît să nu văd necesitatea tuturor celorlalte meserii. Principalul e, indiferent unde lucrezi, să muncești ca lumea, să nu fii leneș, apucător și demagog".

Cine a rostit numele lui Dudu ? N-are importanță, e candidat unic. Pinocchio înclină aprobativ din cap :

— Sigur că da, prezintă garanții serioase. E cazul să le mai amintim ?

— Mă tem să nu devină înfumurat, atît sînt de multe ! rîde Otilia. Uneori mi-e și ciudă pe el : oricît aș vrea să-i găsesc un cusur, nu pot, zău că nu pot ! (E fantastică ; anul trecut nu era zi în care să nu-l învinuiască de cîte ceva, acum a lovit-o miopia.) Are tot ce-i trebuie unui șef de mîna întîi : energie, pricepere, spirit de inițiativă... (Dudu, făcînd pe modestul : „Ei, nici chiar așa !") Ba chiar așa. Există împrejurări cînd lucrurilor trebuie să li se spună pe nume. (Încep să mă simt cam iritat : eu n-am energie, pricepere și spirit de inițiativă ? !) Să mai amintesc că învață excepțional, că oricine îi caută prietenia și că școala se mîndrește cu el ? (Are dreptate, dar nu știu de ce mă simt din ce în ce mai iritat.) Fiecare din noi atunci cînd vrea să întreprindă ceva, se gîndește : oare Dudu cum ar proceda ?

Cîțiva încep să-l felicite pe Dudu, pocnindu-l zdravăn în spinare, e cel mai bun prilej ca să-l arzi fără să poată riposta.

— Nefiind obiecții la propunerea voastră, zice Pinocchio, consider...

— Dar *sînt* obiecții !

Toată lumea ciulește urechile. E o voce de neconfundat, cîrîiala lui Manolache.

— Să le-auzim.

Manolache tace. Mă uit la el și-mi dau seama că l-a luat gura pe dinainte, a transpirat de parcă-ar fi venit

din ploaie, nu știe cum să continue. Lui Pinocchio nu-i plac nehotărîții :

— Manolache, tu vrei să te afli-n treabă sau ai într-adevăr ceva de spus ?

— N-are nimic, dar nu vrea să scape ocazia de a ne contrazice. Ăsta-i focul lui, rîde cu dispreț Otilia.

Manolache o privește lung. După cum i se încordează mușchii feței, îmi dau seama că se înfurie. Acum știu că n-o să-l mai poată opri nimeni, nici chiar el însuși n-o să se mai poată opri.

— Dudu nu e bun de căpitan.

Pinocchio face pe șeriful ; s-a așezat pe scaun, lungindu-și picioarele (îi vedem tocurile înalte de cinci centimetri, numai pintenii îi lipsesc) și sprijinind capătul spătarului de perete :

— Afirmație gravă. Ai dovezi ?

— Am.

— S-auzim una din ele.

— Bîrneață.

— Poftim ? !

— Bîrneață. El e dovada.

— Nu-nțeleg.

Manolache se duce în fundul clasei unde Bîrneață a asistat plin de interes la tot spectacolul (acum însă arată cu totul năuc) îl smucește de mînă și-l aduce cu de-a sila în față — Manolache abia îi ajunge pînă la umeri și e pe jumătate mai subțire, dar ori are o forță pe care nu i-am bănuit-o, ori Bîrneață, din pricina surprizei, se lasă tîrît fără împotrivire.

Manolache se uită la Pinocchio, la noi, la Dudu — și chipul i se înroșește brusc, arde, dă scîntei ca focul în care arunci grăunțe de sare :

— Cum poate să aibă grijă Dudu *de nouă oameni*, se dezlănțuie Manolache, cînd *nici de unul singur n-are grijă ?* Uitați-vă la Bîrneață și spuneți-mi dacă Dudu i-a fost

măcar o dată de ajutor ! Aiurea. Cum să ne bizuim noi pe Dudu cînd nici Bîrneață nu se poate bizui pe el ? Eu vă spun : decît Dudu căpitan de echipaj, mai bine Gălușcă, dulăul lui nea Vasile mecanicul, cel puțin dă din coadă cînd te vede, îți acordă atenție !

Explozia a fost mare, dar nu s-a auzit pentru că s-a petrecut în gîndurile noastre. Deocamdată nu realizăm decît că lui Dudu îndrăznește să i se opună cineva. Se uită în toate părțile cu un fel de uimire naivă, adică ce vrea Manolache de la el ? dar s-a cam albit la față. Pinocchio se apropie preocupat de fereastră, ca și cum ar fi văzut ceva foarte interesant în curte, n-a văzut nimic, e genul lui de a se preface indiferent cînd consideră că nu trebuie să se grăbească în a lua o hotărîre. Eu cred că uneori nici nu-i vine imediat în minte cea mai bună soluție. Normal. În situația lui are nevoie să se gîndească bine, nu e ca noi — el cînd spune ceva e lege, trebuie să întrevadă toate consecințele.

— Manolache, dragul meu, îmi pare rău pentru tine. (Otilia oftează atît de îndurerată încît îți vine s-o crezi. Poate chiar este.) Nu mă așteptam să calci în picioare strădaniile de ani de zile ale unui coleg, pentru simplul motiv că e mai bun decît tine. Ești jalnic și ridicol, pe cuvîntul meu. Bîrneață-n sus, Bîrneață-n jos... Păi Bîrneață nu face parte din echipaj, el iese din discuție !

— Bîrneață *nu iese* din discuție, cîrîie Manolache. Oricît te-ai strădui tu, o să rămînă *înfipt* în discuție și n-o să-l clintească nimeni. El și Dudu sînt dintr-un punct de vedere ca frații, numai că unul culege tot ce se poate lua de pe cîmpia bogată a succesului, iar celălalt trece dintr-o clasă în alta în cîrja corigențelor.

— Dudu e profesorul particular al lui Bîrneață ? se interesează Otilia, inocentă.

— E cel mai bun prieten al lui, dar cînd, și unde, și cum ? se răstește Manolache. (Bîrneață s-a-nroșit ca după un meci de trei ore și brusc o ia spre ușă.) Nu vă mai pre-

faceţi că nu ştiţi. Pentru Dudu, Bîrneaţă e bun să-l distreze, să-l bage la filmele unde nu se găsesc bilete, să-i ţină de urît pe bulevarde. Paznic personal, băgăreţ, solid, vesel şi mereu la dispoziţie, în mod gratuit.

— Poate că asta-i plăcerea lui Bîrneaţă !

— Sigur că e, se simte mîndru că, din toţi, Dudu tocmai pe el l-a ales ca prieten, dar după fiecare aventură Dudu *uită* brusc de Bîrneaţă, se-nchide-n casă şi învaţă pe ruptele. Degeaba sună Bîrneaţă la uşă ; dulcele prieten nu-i mai răspunde, e ocupat, şi asta lui Bîrneaţă pot să jur că nu-i mai place.

Dudu are o clipă de slăbiciune şi se răsteşte :

— Să se închidă şi el în casă şi să înveţe ! Ce putere am eu asupra lui ? E de două ori cît mine ! De ce nu te ocupi tu de el, ca să vezi cum e prăjitura asta ?

Manolache are o expresie de silă :

— Dacă după cîte am spus găseşti de zis *numai* atît, mi-e milă de tine.

Ochii Otiliei se înnegresc de furie :

— Tu n-ai dreptul să-mi vorbeşti aşa.

Pinocchio se întoarce de la geam. Uitasem de prezenţa lui. Aşa procedează întotdeauna, nu ştiu cum de reuşeşte, dar ne lasă impresia că sîntem singuri, ne ia gura pe dinainte (adică nu pe mine, că eu nu mă amestec, ci pe alţii) şi-şi face reintrarea exact cînd discuţia atinge punctul cel mai fierbinte :

— Cum vine asta, Otilia ? De cînd îi împarţi tu pe oameni în două categorii — unii care au voie să vorbească şi alţii care n-au ?

Otilia are părerile ei despre oricine, nu-l iartă nici pe Pinocchio, îl priveşte printre gene cu dispreţ, însă ce să facă, e nevoită să coboare tonul :

— Voiam să spun că Manolache din invidie spune ce spune. Întrebaţi-l. Dacă mai are un pic de conştiinţă, o să recunoască.

— Ce-am auzit, Manolache, ești invidios ?

Manolache n-are diplomația Otiliei, el dacă-și dă drumul nu se mai oprește :

— Poate că da, oi fi, dar tot ce am spus e adevărat, știu cu toții, dar n-au curaj să spună.

— Adică *numai* din pricina comportării față de Bîrneață nu merită Dudu să fie căpitan ? Toate calitățile lui sînt anulate de acest motiv ? Ți-a trecut vreodată prin cap că și tu ai putea avea un cusur pe care să ți-l descopere cineva și să-ți umbrească toate meritele ?

— Păi eu n-am atîtea merite ca să le port de grijă ! rîde Manolache. Și pe urmă nu despre mine e vorba, ci despre Dudu, care el sînt împotrivă să fie căpitan. (Se strîmbă înciudat de propria-i încurcătură gramaticală.) Dacă ceilalți vor, n-au decît să-l aleagă, opt-nouă voturi contra unul și treaba s-a făcut. Dar cînd vor ridica mîna pentru Dudu, ar fi bine să-și imagineze că Bîrneață stă ca un amărît prin cine știe ce colțișor al curții și se gîndește cum să o scoată la capăt cu mediile și cum îl așteaptă taică-său ăla al lui acasă cu cureaua-n mînă, în timp ce noi pornim fericiți și bravi în marea expediție a vieții noastre.

Pinocchio cînd vrea să cîștige timp se apucă să studieze foarte meticulos catalogul, acum însă nu-l are, așa încît se mulțumește să privească îndelung la ceas, îl desface de la mînă, îl duce la ureche, părînd suspicios în privința funcționării mecanismului, ne întreabă pe mai mulți ce oră e, ne spune că obiceiul de a pune ceasul înainte este autopăcăleala nepunctualului și în sfîrșit se decide :

— Punem propunerea Otiliei la vot. Cine este pentru...

— Dați-mi voie — Dudu a reușit să pară din nou vioi și simpatic — s-a vorbit atîta despre mine, că tocmai eu n-am reușit să scot nici un cuvînt ! (Bănuiesc ce idee i-a venit și că strînge din dinți de-i țiuie creierii, dar uite că-i merge, reușește să pară sincer, calm și împăcat !) Nici

o clipă nu mi-a trecut prin minte să fiu căpitanul echipajului, eu abia aştept să-mi văd de folclor, e foarte mult de lucru, gîndiţi-vă numai cîtă bătaie de cap or să-mi dea înregistrările. Otilia, da, ar fi mult mai nimerită, n-o întrece nimeni ca organizatoare.

— Nuuu ! Otilia se apără cu o incredibilă modestie — mie îmi lipseşte experienţa, ştiţi, nu mă prea duc în excursii. Răţoi, da, el e în fiecare duminică la munte cu taică-său. Răţoi să fie căpitanul !

— De ce eu ? protestează Răţoi. Sînt alţii mult mai buni. De exemplu, Grigorcea-mic. El este... ştim cu toţii... chiar dacă...

Grigorcea-mic se repede spre uşă, spunînd alarmat că e sigur că n-a încuiat laboratorul de chimie şi dacă intră vreun curios din clasele mici şi umblă la substanţe nu e bine — „Vă rog să-mi daţi voie, mă întorc într-un minut". Acum şi-au amintit cu toţii că fiecare trebuie să rezolve imediat şi neîntîrziat ceva foarte important, nici o grijă, se întorc într-o clipă, dar minutarul a parcurs un sfert de cadran şi nimeni nu reapare. Pinocchio o să-mi arunce-n cap toate învinuirile cuvenite celorlalţi, ca să nu mai spun că şi-aşa mă simt foarte nelalocul meu. N-am stat niciodată între patru ochi cu un profesor, sînt deprins cu clasa sub înfăţişarea ei obişnuită cînd noi toţi alcătuim într-un fel o singură fiinţă mai mult sau mai puţin supusă, dirijată după reguli bine stabilite iar omul de la catedră nu mi se adresează mie, ci tuturor.

Mă uit disperat la uşă, dar clanţa rămîne nemişcată. Ce-aş mai lua-o şi eu din loc ! — dar n-am avut niciodată curaj să ies din clasă înaintea profesorului. Aş putea găsi un pretext, dar se observă, figura asta au făcut-o ceilalţi. Îmi vine în minte că, dacă reuşesc să fiu destul de şmecher, aş putea întoarce situaţia în favoarea mea. Rămînînd singur cu Pinocchio, îi dovedesc că sînt om serios. Nu înfruntăm împreună o împrejurare foarte neplăcută pentru el, a cărui autoritate suferă din pricina nepoliteţii cole-

gilor mei ? Firește, omul nu pare deloc gata să izbucnească în plîns, dar se spune că profesorii, fie pentru a-şi păstra demnitatea, fie pentru a nu abate atenția clasei de la studiu, sînt deprinși să-și ascundă necazurile personale, oricît ar fi ele de mari.

— Ce zici, Puiu Mirea, de prietenii noștri ? Am impresia că și-au pierdut sentimentul timpului. Îi mai aşteptăm ?

Îi spun că da, să-i așteptăm, trebuie să vină, cum să rămînă echipajul fără căpitan ?

— Păi tocmai de-asta au părăsit onorabilii dumitale colegi dezbaterile. Mă întreb cum de-ai rămas dumneata. Chiar, de ce ai rămas ?

„Fiindcă sînt fraier și n-am întins-o la timp" — îi dau eu replica în gînd, Pinocchio însă mă măgulește cu o părere care face să-mi crească inima :

— Dumneata nu-l ai pe Bîrneață în cîrcă, de aceea ai rămas.

— Păi Bîrneață e problema lui Dudu, numai a lui. Ceilalți de ce s-ar simți vinovați ?

Pinocchio ridică din umeri :

— Habar n-am, sau poate știu eu cîte ceva, dar probabil că dumneata ești mai bine informat. Vitejii noștri exploratori s-au topit — scuză-mi expresia, dar o știu de la voi — fiecare se teme că, supus discuției ca eventual căpitan, ar ieși la iveală că are și el un Bîrneață pe conștiință.

Joc mai departe teatru, văd că-mi merge :

— Ce fel de Bîrneață ? Mai există un Bîrneață ?

Pinocchio dă semne de nervozitate :

— Bîrneață, ne-Bîrneață, tot aia e ! Eu acum nu mai vorbesc de Bîrneață-Bîrneață (arată banca acestuia), ci de Bîrneață-Bîrneață (face un gest spiralat de jos în sus)... ca noțiune filozofică... da' greu mai pricepi unele lucruri, Puiule !

Numai ghinioane ; ultimul exemplar din „Sportul" s-a vîndut exact cînd mai aveam o singură persoană în față, un bătrînel care s-a încărcat cu o grămadă de ziare și reviste ; pensionarii se scoală devreme și rad totul. Laptele se terminase și el. La patiserie unde am intrat să beau un „Cico" tocmai scoteau din cuptor o plăcintă cu brînză, cincizeci de centimetri diametru, și operațiunea m-a captivat într-atît că m-am fript de tejgheaua fierbinte. Pe urmă a fost roșia, pe care era să alunec și s-o lovesc pe femeia care-mi tăia calea cu două sacoșe durdulii prin ochiurile cărora răzbăteau mustățile verdețurilor. Am evitat-o eroic, proptindu-mă în toneta florăreselor. Vasul cu crizanteme s-a răsturnat, vînzătoarea s-a răstit la mine și pînă să-mi dau seama ce se petrece m-a obligat, cu vorbirea ei iute, înțepătoare și colorată de mi s-au colorat și mie obrajii, să-i cumpăr toate florile din căldarea aia, 65 de lei.

Toate astea — fiindcă umblu ca un zăpăcit prin piață ; am uitat lista, am pierdut-o, nu știu, ar trebui să mă întorc acasă, am o grămadă de lucru și tocmai acum s-a găsit maică-mea să-mi înlesnească debutul într-ale tîrguitului. M-aș întoarce eu dar ce mîncăm ? Mi-a spus că frigiderul e gol, să am grijă, să nu uit nimic de pe listă.

Numai taică-meu e de vină. Performanțele în materie de tocmeală cu precupeții nu-l mai interesează, și cu toate că și-a luat o săptămînă din concediu, stă numai în casă, înconjurat de hărți, manuale și instrumente de navigație, mai nou de meteorologie. Eu înțeleg ca omul să fie visător, chiar și la patruzeci de ani, dar să se mai ducă și la piață, să vadă de familie, de gospodărie. E absolut o aiureală ca la vîrsta asta să te închizi în camera ta și să te joci de-a marinarul în timp ce bietul copil, care ar trebui să se joace el, nu tu, umblă cu geanta prin piață și-și frămîntă creierul încercînd să-și aducă aminte

ce-a putut să scrie mama pe lista aia înainte de a pleca la slujbă.

Trebuie să mă concentrez, să gîndesc metodic, poate o reconstitui. De la ce idei principale a plecat mama ? În mod normal, trebuie să fie vorba de supă sau ciorbă, pe urmă niște, să zicem, ardei umpluți și, în fine, desertul, ăsta e simplu, de oficei face tarte cu fructe. Bun. Să vedem ce ar fi necesar pentru prima categorie.

Îmi fac loc prin mulțimea de cumpărători și studiez tarabele pe care precupeții își împrospătează marfa stropind-o cu apă adusă de la cișmea în gălețile de plastic.

Mi se fac oferte : „Ia, maică, leuștean, pătrunjel, țelină, mărar“, „Varză nouă, are toate vitaminele !“, „Cîte kile de roșii vă dăm, dom'șef ?“, (Dom' șef ! Sînt cineva !), „Hai încoa, băiețică, treci la usturoi verde, ceapă nouă, ridichi de lună, un leu legătura, preț universal, să ia toată lumea !“ (dacă mă tratează cu „băiețică“, nu cumpăr nimic de la ăsta, e nepoliticos).

Intru prin magazine — miroase a pește, a carne, a mezeluri („Stai la rînd, puștiule, ce te bagi în față, te-așteaptă copiii acasă ?“ îmi strigă iritat, cine, exact bătrînelul care mi-a luat „Sportul“ de la gură !), dar eu nu vreau decît să văd ce se vinde, poate-mi aduc aminte. O fi scris cîrnați ? Imposibil, știe că nu-mi plac. Uite cîrnați proaspeți — poate iau din ăștia ; le scoate umplutura și o pune în ardei ! Da, dar după ce am dat banii pe flori nu mi-a mai rămas cine știe ce. Trebuie să iau legume — habar n-am ce fel de legume, aș merge pe principiul cantitativ, cumpăr cîte puțin din fiecare, pe urmă ouă, zahăr, făină, oțet, cașcaval, mazăre, griș, unt, foi de dafin, orez, macaroane — de fapt nu știu care din toate astea erau pe listă, dar de vreme ce se află în magazin e nevoie de ele, nu ?

Sînt agitat, mi-e greu să mă hotărăsc, am bani puțini și crizanteme multe, s-a făcut ora 9, acasă mă așteaptă o mie de treburi iar eu tîndălesc aici în vreme ce taică-meu,

pe canapea, se visează dublînd Capul Bunei Speranțe! E nedrept.

Ce noroc: Mihaela! Are un coș în care pune cu grijă căpșuni, ridichi, pachețele cu cîte o sută de grame de telemea, ceapă verde — o fi iar de servici la cumpărături, colegele din dormitorul ei sînt bine organizate. Alerg, o salut, mă ofer să-i țin coșul (nu vrea), pălăvrăgesc nițel pentru „încălzire“ apoi ca din întîmplare îi spun în ce situație caraghioasă sînt. N-ar putea să mă ajute? Îi dau și soluția: dacă se pune în situația maică-mi de a pregăti de mîncare, îi va fi foarte ușor să-mi spună ce trebuie să cumpăr.

— Îmi pare rău. Nu cred că o să-ți fiu de folos, eu nu gătesc, mănînc la cantină.

— Oricum, o fată, mai ales cînd e de la țară, se pricepe.

— Eu fac parte dintre fetele *de la țară*, care nu se pricep.

Intră la pîine — intru și eu — cumpără brioși, chifle, cornuri, ieșim, eu vorbesc și vorbesc pînă îmi dau seama că degeaba vorbesc, Mihaela merge repede, preocupată, cu gîndurile în altă parte.

Acum nici nu-mi mai pasă de cumpărături, dă-le-ncolo, vreau să știu ce e cu Mihaela, aș întreba-o deschis, mai vrea sau nu mai vrea să fim prieteni? Vorbesc întruna, spun ce se nimerește, mă străduiesc să fiu amuzant dar tăcerea ei întunecată îmi seacă puterile, mă simt din nou neînsemnat și umilit, ca în lungii ani cînd intram în școală și ieșeam din școală aproape alergînd, cu ochii în pămînt și inima strînsă de teamă să nu cad victima unui grup de idioți în căutarea cuiva de care să rîdă.

— Mihaela, de ce...

N-are cum mă auzi, e în mijlocul drumului, traversează, nici măcar n-a spus la revedere, ba da, a spus dar n-am fost eu atent, băteam cîmpii, iar dacă n-a spus tre-

buie să-mi închipui că a spus, n-am altă soluție, ar fi îngrozitor să accept ideea că nu mai însemn nimic pentru Mihaela.

Calc aiurea, dau peste oameni, cineva mă ocărăște. Nu înțeleg, Mihaela m-o fi disprețuind pentru că m-a văzut colindînd prin piață ? Imposibil, e prea serioasă ca să găsească ceva ridicol în asta. Să-mi fi scăpat mie o vorbă nepotrivită ? Nu-mi amintesc. Mai degrabă și-o fi spus că nu merit prietenia ei, chiar, de ce aș merita-o ?

E o zi proastă, trebuia să mă aștept, prea m-au ocolit necazurile în ultima săptămînă, prea m-au răsfățat surprizele măgulitoare. Stop ! Acum știu ! Florile ! Crizantemele ! Asta trebuie să fie. Am stat tot timpul cu ele în brațe și nu i-am oferit măcar una, creatură uitucă și nepoliticoasă ce sînt ! Îmi mai vin în fire. Dacă-i vorba numai despre crizanteme, am o șansă. Sigur că nu mă mai pot duce acum cu ele după Mihaela, dar găsesc eu un pretext ca să-i dau ceva mult mai frumos, trandafiri, de exemplu, nu, că înțeapă, mai bine garoafe, nu, astea se veștejesc prea repede, atunci gladiole, nu, că am uitat cum arată — cel mai bine e să iau un buchet mare cu flori simple, cum îi plac ei. O să i-l trimit prin Rățoi.

Taică-meu se uită intrigat cînd la mine, cînd la pachetul pe care tocmai l-am desfăcut :

— Asta ți-a spus mama să cumperi ? !

Sînt pus pe ceartă, mă răstesc :

— Cumpăr ce cred de cuviință. Dacă-ți place. Nici voi nu mă întrebați pe mine.

— În ceea ce mă privește, (rîde pofticios și-și taie o bucată) inițiativa ta mă încîntă. Mama însă nu garantez c-o să se bucure cînd o să vadă că în loc de ce așteaptă să avem pentru gătit la prînz și seara, ai luat două kilograme de plăcintă cu brînză.

— E hrănitoare, gustoasă și mai originală decît toate sosurile și ciorbele.

— Mie-mi spui ? Sigur că-i bună. Dacă mai dai o fugă şi după vreo patru sticle cu bere, mă faci fericit ! Între timp (devine întreprinzător) ca s-o păstrăm caldă, eu o să pun plăcinta într-o cratiţă şi cratiţa în apă fierbinte. Pe urmă o să văd în ce vase aranjăm florile. Trebuie să recunosc că m-ai scos din încurcătură (roşeşte) uitasem că astăzi eu și mama împlinim șaisprezece ani de la căsătorie, e grozav că tocmai tu ai fost pe fază. Mă întreb dacă să-i povestesc mamei cum ţi-a dat prin cap să iei pogonul ăsta de flori sau (mă privește rugător) să-i spun că e o ispravă la care ai colaborat cu mine ?

Habar n-am avut de aniversare, dar îl las să creadă că știusem și-i îngădui, generos, să-i spună mamei ce vrea el. (Cum or fi arătat ei acum șaisprezece ani cînd s-au luat ? Ca înfățișare îi știu, au o grămadă de fotografii, mama e acolo tare drăguţă și serioasă, cam ca Mihaela, el însă, ciolănos și înfipt, fixează obiectivul cu priviri încruntat-copilărești, tip cow-boy de carnaval. Ce gîndeau ei însă pe atunci, cum vorbeau, s-or fi iubit așa cum cred eu că e iubirea ? ! Nu mi-i pot imagina plimbîndu-se de mînă prin parcuri și sărutîndu-se, știu însă că au fost colegi de școală. Uneori îmi mai povestesc ei cîte-o întîmplare din vremea aia, dar sînt fragmente anecdotice, poante obișnuite : cum au căzut ei o dată la o teză, cum au fost în tabără la Costinești și tata nu știa să înoate și a trebuit să-l înveţe ea, cum au schimbat între ei pe furiş biletele la un examen, fiindcă mamei îi căzuse un subiect prea greu, pe care nici unul nu-l prea știa dar, cavaler, tata și-a luat de bună voie riscul de a copia. Cînd își aduc aminte de asta, se topesc de veselie. E curios cum, pe măsură ce îmbătrînesc, oamenilor li se par din ce în ce mai amuzante tocmai episoadele cele mai aiurite. Eu nu văd nimic hazliu în situaţia cînd ţi se dă o lucrare scrisă și nu știi nimic despre subiect și unica soluţie ar fi să copiezi. Nu e deloc ceva amuzant, e un chin.

Adeziv, foarfecă, riglă, tuburi cu tempera, ace de gămălie — lucrez rapid, precis, fără ezitări, fără oboseală, așa e întotdeauna cînd simt că sînt pe drumul cel bun, atît că miracolul se întîmplă cam rar. Am ajuns la un punct important : trasajul. Deocamdată mă folosesc de carton, macheta definitivă va fi însă de tablă. Cînt întruna singurul vers pe care-l țin minte din melodia învățată la o oră de franceză : *„Qu'elle est belle ma bagnole"*. Într-adevăr, e frumoasă mașinuța mea.

Care mașinuță, că sînt patru. Asta-i ideea cu care vreau să uimesc „Tehnosportul", secția jucării ; o cutie de montaj cu trei despărțituri. Într-una — șasiul cu motoraș electric la baterii, în a doua — seturile cu piese de caroserie, în a treia — diferitele tipuri de roți și accesoriile — faruri, ștergătoare de parbriz, proiectoare, claxon.

Ce face băiatul căruia i se cumpără minunea asta (o să fie foarte ieftină) ? Pe același șasiu poate monta, după dorință, un automobil din epoca eroică — eu am ales modelul Panhardt-Levassor, care în loc de acoperiș are o umbrelă, apoi ca turism modern o Dacia 1310, un tot-teren ARO și, în fine, o mașină de formula unu — pentru care m-am oprit la Lotus, întotdeauna mi-a plăcut, are cea mai studiată formă și mereu își surprinde adversarii cu cîte-o inovație.

Sînt foarte mîndru de ideea mea, aștept ca taică-meu să deschidă ușa ca să-mi dea ocazia să strig „De ce nu mă lași în pace ?" și pe urmă, făcînd bineînțeles pe ursuzul, să mă bucur de uimirea lui. Dar timpurile cînd îmi stătea mereu pe cap au trecut. Mă întreb dacă asta se datorește puterii mele de convingere sau pur și simplu nu-l mai interesez. Arunc foarfeca pe dușumea, îmi înfofolesc arătătorul mîinii stîngi în batistă și țip. Șiretlicul nu rămîne fără efect, taică-meu apare valvîrtej, întrebîndu-mă în panică ce se întîmplă.

Fac ca de obicei o mutră posacă :

— A intrat un lup şi m-a muşcat. Acum pot să-mi văd de treabă ?

— Te-ai tăiat cu foarfeca. Neatent. Să dezinfectezi rana.

Spre ciuda mea e gata să iasă. Mă grăbesc să mormăi :

— Aşa păţesc dacă n-am ce-mi trebuie pentru o lucrare ca asta.

În fine, dă nişte vagi semne de interes :

— O lucrare ? Ce lucrare ?

Mă grăbesc să-i înşir totul cît mai repede, altfel scap ocazia. (Eu, cel de atîtea ori rugat să spun ce fac, am ajuns să recurg la viclenii pentru a-i atrage atenţia !) Se apropie, examinează schiţele, decupajele şi înclină aprobativ din cap :

— Ar putea să iasă ceva. La bani te-ai gîndit, la materiale, la posibilităţi ?

— Nişte tablă, acolo.

— „Nişte" tablă multă şi de calitate superioară.

— La jucării ?

— Nu e o jucărie obişnuită. Montarea şi demontarea, repetate îndelung, uzează repede. Punctele şi sistemele de prindere trebuie făcute dintr-un aliaj rezistent, care costă şi el. Chiar, cum îmbini elementele caroseriilor ?

— Găsesc eu ceva simplu. Şuruburi. Nu e bine ?

— Habar n-am. E nevoie să studiezi toate soluţiile, s-o alegi pe cea mai bună, s-o proiectezi, să execuţi prototipul, să-l încerci şi, dacă nu ţine, să iei treaba de la început.

Încep să mă înfurii :

— S-a găsit marele tehnician !

— Mare, mic, cîte ceva ştiu şi eu. Tu spui „şuruburi" de parcă ai spune pietricele, adică sînt nişte fleacuri, se găsesc pe toate drumurile (mirat). Păi nu ţi-am povestit ce-a păţit Căniţă ? (E un fost coleg de-al lui, porecla o are din şcoală pentru că maică-sa, de frica microbilor,

îi dăduse o căniţă de tablă emailată cu care să bea apă oriunde s-ar duce. Acum e om serios, proiectant de utilaj petrolier, dar gurile rele spun că a rămas cu obiceiul ăsta ; poartă mereu căniţa în servietă). Au omologat ceva foarte modern, un sistem care reglează cu precizie consumul de ulei. Probe, rezultate de nota 10, entuziasm şi hai cu el în producţie, dar au făcut repede „buf" din pricina unui arc mititel, pentru nişte supape, foarte ingenios, durabil, ieftin, care costă numai vreo trei lei, dar nu e produs decît de o făbricuţă de mecanică fină. Isteţii noştri n-au avut grijă să contracteze din timp cu întreprinderea asta o comandă fermă — ce şi-au zis ei, mare lucru, un arculeţ, acolo — şi uite că întreprinderea nu le poate oferi în acest an decît un sfert din arcurile care le trebuie lor. Bietul Căniţă, cît e el de inginer şef proiectant, se duce în fiecare săptămînă acolo, stă pe capul oamenilor şi se roagă pentru cîteva bucăţi în plus, nici pe jumătate nu-şi umple căniţa cu ele !

Istorioara asta mă amuză, fac şi eu o glumă, ne înveselim.

— Stai, îl întreb, asta înseamnă că l-ai văzut recent pe Căniţă al tău, nu-l mai întîlniseşi de cîţiva ani, unde v-aţi găsit ?

— La el, la uzină.

— Păi ai fost tu la Ploieşti ?

— Te cred. Mă duc şi mîine.

— Bine-i să fii om în toată firea, faci vizite cînd vrei !

— E vorba de treabă, nu de vizite, nu mă duc la Căniţă propriu-zis, mă duc la uzină.

— Nu-nţeleg, te recalifici ? Acolo e vorba de petrol, nu de telegrafie.

— Am zis eu că părăsesc telegrafia ? De-abia acum încep ! Cînd termini, vino dincolo, o să-ţi explic.

Bineînţeles că n-am avut răbdare să aştept mai mult de cinci minute, dar nici el n-a avut răbdare, s-a îmbrăcat la iuţeală în uniformă. Rîde cu gura pînă la urechi iar

eu sînt năucit. Aş vrea să văd şi eu cine n-ar fi aşa văzîndu-şi netam-nesam tatăl într-o perfect ajustată uniformă de ofiţer în marina comercială. Mă învîrt în jurul lui şi nu găsesc altceva de spus decît cine ţi-a împrumutat-o ?

— E a mea, te asigur.

— Te duci la vreun carnaval ?

— Îţi iert glumele-astea proaste, azi sînt generos. Mă îmbrac, dragă !

Se îmbarcă ! *El !* În ciuda uniformei, am o mie de motive să nu-l cred şi i-o spun. Poate pe lacul Herăstrău să aibă vreo şansă.

— Tu crezi că, de vreme ce n-am fost niciodată pe mare, sînt om de uscat ? Fals. Un telegrafist care ţine de pe uscat legătura cu navele simte tot ce simt oamenii de la bord.

— Şi ce vas te îmbarcă pe tine, care ai avut întotdeauna rău de mare ? E o navă fără ruliu, fără tangaj ? Aşa ceva nu există.

— Ba există, nu cunoşti tehnica industrial-maritimă modernă.

— Să zicem. Şi chiar te-ai hotărît ?

— Chiar.

— Imposibil.

— De ce ?

— Nu ştiu, nu te văd în rolul ăsta. Ai şi tu o vîrstă, nu ? Patruzeci de ani !

— E cea mai potrivită : vîrsta cosmonauţilor.

— Ăia au antrenament. Tu unde te-ai antrenat, acasă, pe canapea ? !

— În gînd m-am antrenat, ăsta-i cel mai bun antrenament.

— Bineînţeles. Lasă că trece concediul şi te calmezi...

— Nu fi obraznic ! Concediul mi l-am luat special ca să mă pregătesc.

— Eu tot nu cred că vorbeşti serios.

— Du-te nițel pînă la cuier, caută în portofelul meu și-o să găsești hîrtia de transfer : datată, aprobată, ștampilată.

Nu mai am nimic de zis, știu și eu ce înseamnă un transfer, acum e clar că taică-meu nu glumește. Mă uit la el cu un fel de necaz, așa cum mă uitam la Dudu vara trecută, cînd în excursia de la Snagov s-a băgat într-un loc unde cineva spusese că sînt raci și a început să-i scoată unul cîte unul în strigătele de admirație și groază ale fetelor. Tare aș fi vrut să intru și eu și să cotrobăi prin mîl și să prind cîteva vietăți din astea cuirasate, pline de mustăți și de clești, dar dacă în general dorința de glorie e mai tare decît frica, uneori se întîmplă și invers.

Așadar, toți anii în care taică-meu a vorbit despre îmbarcare n-au fost ani de pălăvrăgeală, ci de așteptare cu convingerea că pînă la urmă tot se va ivi ocazia potrivită, șansa lui.

— Cît o să stai ?

— Nu știu, depinde. O să lucrez în schimburi ceva mai lungi decît pînă acum...

— Mamei nu-i place ideea ta.

— Dar ție ?

— Ce importanță are ?

— Pentru mine are. Nu te-ai gîndit niciodată că pe un părinte l-ar putea interesa părerea lui fiu-său, despre el ?

— Înțeleg, vrei să te laud.

— N-ar strica, am mare nevoie.

— Poftim, ești cineva, m-ai făcut praf, abia aștept să le spun colegilor ce tată fantastic am, o să li se lungească mutrele de invidie, iar eu n-o să-mi mai încap în piele de mîndrie, ești mulțumit ?

— Te cred, reacția asta figurează de mult în planurile mele.

— Ascultă, omul care vrea ca fiu-său să fie mîndru de el trebuie să aibă neapărat o meserie neobișnuită ?

— Inseamnă doar să nu obosească nici dacă e nevoit să aştepte douăzeci de ani pentru îndeplinirea unui scop, asta-i tot.

Vorbim multă vreme. Pe neaşteptate, îmi dau seama că am devenit sfios ca niciodată, îmi aleg cu grijă cuvintele, încerc chiar să am o ţinută de recrut conştiincios. Între noi a apărut brusc o distanţă considerabilă, nu în sensul că ne-am înstrăinat, ci că am în faţă alt om decît cel pe care îl cunoşteam. E tot el, bineînţeles, dar mai ştiutor, mai energic, mai capabil de lucruri neaşteptate şi din pricina asta mai misterios, deşi rîde tot timpul. E de necrezut cum în mai puţin de o oră toate impresiile despre un om ţi se schimbă. Mai mult : te schimbi şi tu, cel puţin în relaţiile cu el. Cred că timpul ar trebui măsurat nu numai în ore, zile, ani, ci şi în întîmplări. Trebuie să-mi notez toate astea, să nu le uit. Deocamdată, îl rog să mă lase şi pe mine să încerc uniforma.

— Chiar voiam să te rog. Am să-ţi fac o fotografie cu condiţia să-mi faci şi tu una.

— Gata, *a vos ordres, mon comandant !*

— Şi te mai rog ceva : ajută-mă s-o conving pe mama, eu încă n-am reuşit.

— Ce să-i spun ?

— Orice. Laudă-mă, spune-i că n-are rost să vorbească întruna despre furtuni, despre amigdalele mele, despre curent, spune-i că sînt în mare formă, rezistent şi invincibil.

— Părerea mea o să aibă vreo influenţă ?

— Te cred. Păi tu nu ştii cînd anume o soţie îşi respectă mai mult şi mai mult bărbatul ?

— N-am ajuns atît de departe în domeniul ăsta, învaţă-mă tu. Cînd ?

— Cînd vede că îl respectă copiii lor !

— Atunci fii sigur că pînă mîine aranjez să se uite la tine ca la un superman.

Mă duc să caut un film pentru „rănitul vesel". Așa-i spunem aparatului nostru de fotografiat, o cutiuță ieftină de plastic. Mi se pare vechi de un secol, pentru că există dinainte de a mă fi născut eu și a îndurat multe : odată l-am scăpat din teleferic, altă dată de pe terasa cea mare a hotelului „Amfiteatru" de la Neptun, iar într-un rînd tata l-a pocnit pur și simplu de trunchiul unui copac, furios că se blocase declanșatorul tocmai cînd se ivise marele subiect : o căprioară cu puiul ei.

Ar fi trebuit de mult să cumpărăm un aparat ca lumea, dar încă nu ne-am hotărît ; „rănitul vesel", spart ca o nucă lovită cu ciocanul și bandajat în cruciș și-n curmeziș cu leucoplast roz, merge foarte bine, dacă-i cunoști capriciile. Dealtfel ne și lăudăm că nimeni n-ar putea să scoată cu el măcar o fotogramă corectă, pe cînd noi facem şi fotografii color.

In timp ce-l privesc prin obiectiv pe tata, mă înmoaie și bucuria și tristețea și nu știu care e mai la locul ei : am impresia că tata seamănă sufletește cu încercatul nostru „rănit vesel" : amîndoi sînt plini de cicatrice, dar se străduiesc să funcționeze în mod optim.

Duel pentru măria sa, Bîrneață

La poarta noastră de handbal joacă fotbal, la grămadă, copii sub zece ani. Generaţia asta n-are prejudecăţi, a adoptat fotbalul mixt, și-ncă fetițele sînt chiar mai îndîrjite decît băieţii, îi faultează fără rușine și tot ele fac scandal. Bîrneață e arbitru și deși combatanţii abia îi ajung pînă la cot, are mult de lucru cu ei, abia reușește să-i împiedice să se zgîrîie sau să se muște.

Mă uit la Mirela, sora Andreei, ce piedică perfectă îi pune în careu unui puști, cum îi dă și-un brînci ca să fie cît mai sigură de rezultat şi cum reușește să cadă înaintea lui, urlînd că *ea* a fost faultată și cerînd să execute penalty ! Repede învaţă ăştia mici toate șmecheriile !

Vocea lui Bîrneață izbucnește ca un tunet reverberant :

— Mirela, termină cu hoția, altfel o să simți răsuflarea mea fierbinte de leu ! Lovești băiatul și tot tu ai pretenții ?

— Ba el m-a lovit !

— Ba tu !

— Ba el !

— Ba tu, și termină cu încăpățînarea, că te scot din joc !

— Ba te scot eu, mai rău ne încurci, nu te pricepi la nimic, de-aia nu te-au primit nici în echipaj !

Închid ochii ca să nu văd cum Bîrneață o ia de-un picior s-o arunce în vreun balcon de la etajul șapte. Dar nu se întîmplă nimic. Demn și milos, Bîrneață întoarce spatele cîrdului de mici recalcitranți și-i părăsește, lăsîndu-i să-și spargă singuri capetele, după cum or vrea.

Îi spun că furnicile au măcinat, într-adevăr, biscuitul și l-au cărat fir cu fir în furnicar, și că acum va trebui să suport pariul.

— Pe ce am pariat ?

— Pe o recapitulare la matematică. A fost ideea ta.

— Păcat. Aranjasem cu Dudu să dăm la pește în Herăstrău.

— Acolo nu e voie.

— Pentru mine cuvîntul ăsta nu există. Am o metodă că dacă vreau pescuiesc cu paznicul lîngă mine și tot nu observă. Ce zici, mergi și tu să-i aduci maică-ti de-o saramură ? (Aventura asta mă atrage al naibii, deși mi-e cam teamă. Dacă sîntem prinși, e vai de pielea noastră, dar cu Bîrneață și Dudu m-aş simți la adăpost, unul are experiență, celălalt o rudă și lucrurile se aranjează.)

— Aș merge. La ce oră plecăm ?

— „Ai merge" ? (Bîrneață mîrîie furios.) Uite, asta nu-mi place mie la tine ; ești băiat bun, dar numai pînă te împing alții la prostii. Noroc că răsuflarea mea fierbinte de leu te împiedică s-o iei razna. Treacă de la Bîrneață ; mă sacrific și facem matematică.

Se sacrifică *el* !

I-am dictat o problemă destul de simplă, nu știe aproape nimic, judecă aiurea însă își debitează prăpăstiile pe un ton atît de grav, încît mi-e jenă să-i spun că bate cîmpii. Îl las să termine și între timp mă uit în jur pe furiș ; nu mi-aş fi închipuit că la Bîrneață acasă poate fi atîta ordine. Fiecare lucru stă unde trebuie, nu vezi o hîrtiuță sau o pată de praf, miroase a ceva plăcut, despre care aflu că e busuioc. Sîntem amîndoi în ciorapi, fiindcă aici e obiceiul să nu aduci țărînă pe covoare. Tatăl lui Bîrneață nu pare deloc atît de fioros cum se spune : e un om voinic, cam posomorît, dar foarte cumsecade, a ținut să mă întrebe ce mai fac ai mei — deși aproape nu se cunosc — m-a întrebat ce cred, „Rapid“ mai are șanse să intre în categoria A ?, și mi-a spus că atunci cînd aveam vreo cinci ani obișnuiam să vopsesc cu acuarele toți cățeii și pisicile care acceptau acest tratament. Pe urmă mama lui Bîrneață ne-a adus o tavă cu sandvișuri, jeleuri, apă minerală și ne-au spus cu solemnitate „acum vă lăsăm să lucrați, nu vă mai deranjăm“. Oameni gospodari, cuviincioși și îndatoritori ; se poartă cu noi da parcă am fi oameni în toată firea, iar eu, cel puțin, un oaspete de vază.

Brusc, îmi dau seama de ce Bîrneață îi pune în încurcătură pe profesori, probabil că ei simt de multă vreme ceea ce eu constat de-abia acum : pe lîngă vestitul său ton grav, Bîrneață mai e și convins că tot ce spune e bine, nu în sensul corectitudinii răspunsului, ci al faptului că își îndeplinește datoria de a răspunde. Nu-i lipsește simțul autocritic, căci la urmă mă întreabă, tot grav, „Am luat-o razna, nu-i așa ?“ dar nu e nici umilit, nici supărat. Are expresia de împăcare a omului care a făcut tot ce i-a stat în putință și acum așteaptă, demn, să-l corectez. Mă sîcîie. Am senzația că nu eu sînt cel venit să-i facă un hatîr, ci el concede să-și piardă vremea cu mine ! Cum să-i spun că a făcut din problema asta simpluță o harababură imposibilă ? Caut derutat să găsesc un calcul cît de cît corect, ca

să pot începe cu ceva măgulitor. Îi spun că mi-a plăcut raționamentul lui neobișnuit, probabil vrea să soluționeze problema mai altfel, să iasă din tiparele clasice.

— Dacă mă lauzi de pomană, ai să simți răsuflarea mea fierbinte de leu ! mormăie Bîrneață. Știu că am încurcat-o, dă-i drumul și arată-mi cum e bine.

Îi explic repede, apoi îi dau o problemă identică, doar cu alte cifre. Bîrneață transpiră, bombăne, chinuie stiloul, gata să-l frîngă între degetele lui groase cît cornurile Sinaia și, minune : a ținut minte, o rezolvă corect ! Îi mai dictez una cam la fel. De astă dată lucrează pe îndelete, senin, zîmbăreț — și-i iese aiurea. Nu-mi cred ochilor :

— Ce faci, Bîrneață ?

— Păi ce fac ? !

— Ai încurcat-o. Nu-nțeleg de ce, era exact ca primele două !

— Serios ? (oftează) Așa mi se întîmplă mereu cînd îmi vin gîndurile alea.

— Ce gînduri ?

— Îți spun, dar să nu rîzi că...

— Știu, mă faci să simt răsuflarea ta fierbinte de leu. N-o să rîd.

— Vedem noi. Uite, ori de cîte ori se întîmplă să fac un lucru ca lumea, de exemplu să înțeleg prima parte a unei explicații, la oră, sau să-mi iasă un exercițiu, sau să nimeresc un început frumos de compunere, mă cuprinde o bucurie atît de mare încît nu-mi stă mintea la lucru ! Îmi zic : „Ce bine mă descurc, bun cap mai am, o să ajung departe !“ Și-ncep să mă gîndesc la cît de departe o să ajung, și cum o să fie departele ăsta, și-mi fac atîtea planuri frumoase, că obosesc și pînă la urmă nu mai sînt în stare să continui ce-am început, firul se rupe, timpul a trecut, gata. De ce rîzi ? ! Era vorba că...

— Nu rîd de tine, rîd de mine, fiindcă pățesc la fel.

— Acum tu minți, ca să nu-mi simți răsuflarea fierbinte de leu !

— Nu, deloc, pe cuvînt !

— Cum îmi dovedești ?

— Dacă o să stăm acum ca babele să descoasem ce ne trece prin cap, n-o să ne mai intre nimic în capul ăsta și-o să rămînem proști. Pune mîna pe stilou și scrie, a trecut o jumătate de oră și n-am făcut aproape nimic.

— Gata, la ordin !

S-a pregătit să scrie, e atent, se uită la mine, ascultător și plin de nădejde că o să scot din el un om bun de teză. Descopăr că e o mare plăcere să comanzi, da, însă ce iese de-aici s-ar putea să fie mai puțin încîntător ; dacă nu reușesc să-l aduc pe Bîrneață într-o formă cît de cît acceptabilă ? Îi dau din nou o problemă întocmai celor dinainte, și încă una, și încă — pînă ajunge să le facă dintr-o rafală de calcule. E doar un singur tip de problemă din cîteva zeci posibile, habar n-are de celelalte, dar bine că știe măcar atît, asta i-ar putea da curaj în rezolvarea altora.

Cum a intrat Dudu, Bîrneață a sărit la dulap, l-a deschis și am văzut aliniate ca la magazin undițele și toate celelalte scule, care pentru mine sînt aproape necunoscute, mai ales că unele reprezintă inovații de-ale lor. Sînt revoltat și umilit : mi-am bătut capul cu Bîrneață, pentru ca la venirea lui Dudu omul meu să-mi întoarcă spatele ? Mă postez în ușă și spun cu toată severitatea de care sînt capabil (din păcate, exact cînd am nevoie de un glas cît mai impunător, cît mai gros, mă trezesc vorbind pițigăiat) :

— Bîrneață, noi am început o treabă. Ori o isprăvim, ori dacă ai de gînd s-o ștergi, îți rup undițele-alea ca pe niște chibrituri ! (Și-n realitate ce-aș mai merge cu ei la pescuit ! Dar apariția lui Dudu m-a iritat.) *Lasă* undițele cînd îți spun !

Bîrneață pare destul de confuz, se uită vinovat de la unul la altul și ca să-și păstreze demnitatea mîrîie nu prea convins la mine :

— Se vede că n-ai simțit încă răsuflarea mea...

— ...fierbinte de leu, intervine Dudu, nerăbdător şi posac. Economiseşte-o, n-are rost s-o strici pe ăsta. (Încep să fierb.) De fapt Puiu ţi-a dat un sfat bun. (Mare minune, nu ştiu ce să mai cred !) A înţeles că noi avem treburi mai serioase decît pescuitul, acum o să ne zică la revedere şi-o să ne lase în pace, avem de lucru.

Bîrneaţă e o icoană a uimirii :

— Avem de lucru ? Ce avem noi de lucru ? !

Dudu se uită urît la mine :

— În spatele tău e o clanţă. Ştii la ce foloseşte ?

— Nu sînt acasă la tine, sînt la Bîrneaţă, *aici* el decide.

— Păi i-auzi ce spune Bîrneaţă, că să pleci. Nu-i aşa, stăpînu' ăsta al casei ?

Bîrneaţă trece de la nehotărîre la o atitudine de generozitate zgomotoasă şi veselă :

— Lasă-l, Dudule, că nu muşcă. Să stea şi el în preajma lui Bîrneaţă, unde găsesc adăpost toţi cei slabi şi necăjiţi ! A venit la mine să-mi spună că nu ştiu ce au cu el unii de pe strada Şcolii, îl pîndesc mereu în faţa cinematografului să-l bată. Sînt eu omul care să lase pe cineva în nevoie ?

Dudu mormăie nu prea convins :

— Bine, Puiule, o să ne ocupăm de tipii ăia, dar cred că în bloc n-au avut curajul să intre. Ce zici, te simţi în stare să urci pînă la etajul tău ? Îţi garantez că n-o să fii atacat. Hai, bătrîne, pa, că avem de învăţat.

Ochii lui Bîrneaţă s-au făcut mari cît nişte farfurioare de cafea. Eu sînt doar furios :

— Dar pînă acum ce crezi că am făcut noi aici, am jucat fripta ? Uită-te în caietul ăla şi-o să vezi ce veselie a fost.

Sînt convins că Dudu a înţeles din prima clipă ce se întîmplase, el pricepe foarte repede totul, dar mă enervează o mulţime de lucruri : că se preface, că vrea să-mi facă vînt ca să se aleagă *el* cu meritul de a salva în ultimul moment corabia lui Bîrneaţă şi că Bîrneaţă însuşi,

hipnotizat din nou de capriciosul lui prieten, nu știe cum să scape mai repede de mine. Îmi face, pe furiș, cu un aer vinovat și rugător, semnul s-o iau din loc că uite, Dudu ăsta e-al naibii, nu te poți înțelege cu el.

Dudu între timp a găsit o distracție, se uită în caiet cu mari gesturi de uimire și accente fals îngrijorate în voce :

— Bîrneață, ce-i asta, păi decît să faci teza așa, mai bine scrii o cerere : subsemnatul Bîrneață Cezar... domiciliul, clasa, școala... cu onoare vă rog a întreprinde cele necesare pentru a fi declarat corigent. Nu-i mai simplu ?

Ar trebui să fiu surd ca să nu înțeleg că răutatea acestor cuvinte mi se adresează în primul rînd mie. Roșesc și-mi cam pierd cumpătul, la matematică n-am fost niciodată expert, totuși atîta cît să-l orientez pe Bîrneață știu, așa că-i spun lui Dudu :

— Dacă vrei să-ți bați joc de noi, caută alt motiv.

— N-am timp, sînt aici ca să-i fac niște cîrje lui Bîrneață pentru teze.

— Puteai să te gîndești la amărîtul ăsta mai de mult.

— Pe prietenul meu să nu-l faci „amărît !"

— Dar tu dacă spui că vrei să-l pui în „cîrje" e mai politicos ?

— Eu cu Bîrneață am alte relații, mă privește cum îi vorbesc, alții n-au voie să-i vorbească la fel.

— Cine nu le dă voie ?

— *Eu*. Acum ai de gînd să mă îndatorezi cu un „la revedere", de copil cuminte ?

— Nu cred. Mai am destulă treabă, n-am repetat cu Bîrneață decît un singur tip de probleme.

— Curios, Mirea. Eu am venit cu același scop. N-ar fi bine să te gîndești *care* din noi are mai multe șanse ?

— Mă gîndesc la altceva : dacă Manolache n-ar fi spus cît de puțin te interesează viața lui Bîrneață, mai erai în clipa de față aici, dornic să faci pe profesorul-minune ?

— Bineînțeles că eram.

— Nu te cred. Ia dă-ți cuvîntul de onoare, dă-ți-l, s-auzim !

Bîrneață are o expresie dezorientată și tristă, nu i-au plăcut niciodată certurile, el ar vrea să-i împace pe toți. Se uită mustrător la mine și plin de speranță la Dudu, însă Dudu nu e deloc grăbit să-și dea cuvîntul. Sînt bucuros că, în fine, i-am găsit un punct slab, acum am curaj :

— Exact cum am presupus : ai venit nu pentru Bîrneață, ci pentru *tine*.

Dudu rîde :

— Și ce dacă ? Să zicem că am venit pentru mine, ca să-mi cîrpesc hăinuțele morale jerpelite de Manolache și să mă pot lăuda că l-am antrenat pe Bîrneață pentru teze.

— Deci recunoști !

Dudu pare din ce în ce mai amuzat :

— Da, apucatule, recunosc. Dar nu cîștigă *și* Bîrneață, ce părere ai ?

Veselia lui mă scoate din sărite.

— Te-ai trezit tîrziu, acum lucrez *eu* cu el, nu-i așa, Bîrneață ?

Bîrneață ridică din umeri, confuz.

— Dacă e deștept, te dă afară și învață cu mine. Ia fă-l, Bîrneață, să simtă răsuflarea ta fierbinte de leu !

Îl rog pe Bîrneață să-și aducă aminte de furnicar, de biscuit, de pariu. N-am zis că-l ajut eu ? N-a fost el de acord ? Să spună tare.

Bîrneață și-a găsit ca și Pinocchio ceva de privit pe fereastră, iar Dudu mă fixează provocator :

— Tu îți dai seama ce răspundere îți iei ? Dacă ăsta cade la vreun obiect, ce faci ?

— Întrebarea asta ai putea să ți-o pui și ție însuți.

— Cine învață cu mine, nu cade. Știi că sînt *mai bun* decît tine, cel puțin pe anul în curs.

— Eu sînt în schimb mai răbdător, o să-nvăț și noaptea cu Bîrneață dacă trebuie.

Mă privește compătimitor :

— Tu mai ai nevoie să înveți încă foarte mult pentru tine, ar trebui să ții minte asta.

Aici are dreptate, nu-l pot contrazice, dar nici să dau înapoi nu vreau :

— Și ce dacă ? E chiar mai bine, sînt mai apropiat de Bîrneață, n-o să fie unul genial și altul bleg, o să ne ajutăm reciproc și-o să fie mai folositor pentru amîndoi. Așa e și normal. Eu n-am venit să-l dăscălesc, am venit să muncim împreună.

Bîrneață a devenit foarte atent, ideea asta nu-i displace. Dudu observă și își cam pierde calmul :

— Puiule, te-am lăsat să spui tot ce vrei, am fost generos, dar acum șterge-o.

— Nu plec decît dacă spune Bîrneață. Eu am venit primul.

— În schimb e prietenul meu.

— Acum e și al meu !

— Asta-i impresia ta. Să hotărască el. Spune, Bîrneață, cu cine vrei să înveți ? Fă-l pe aschimodie ăsta să-și reamintească cine sîntem noi !

Bîrneață se apropie făcîndu-mă să simt neplăcerea pe care o am ori de cîte ori stau lîngă colegii foarte înalți. Se uită cînd la mine, cînd la Dudu, cu o expresie de blîndă superioritate. Se așază, își pune coatele pe masă, obrajii în palme și ne studiază îndelung :

— Multă bătaie de cap îmi mai dați ! (Vorbește rar, chibzuit, grav, așa cum un om în toată firea se adresează unor copii neștiutori.) Sînteți pretențioși, ambițioși, certăreți. Ce să mă fac cu voi ? În fine, treacă de la Bîrneață, vă dau o șansă : o să lucrez pe rînd cu fiecare. Ție, Dudule, ia să vedem... ți-aș repartiza matematica, fizica și chimia, iar restul lui Mirea. E tot ce pot face pentru voi...

Mă întreb dacă și Dudu are aceeași impresie pe care o am eu că Bîrneață e uluitor ; orice s-ar întîmpla, nimic nu-i poate slăbi convingerea că e cineva și că *el* ne face nouă un hatîr, nu invers ! În rest, sînt mulțumit ; că-i bag prea multă matematică în cap nu eram sigur pentru simplul motiv că propriul meu cap mai trebuie înstărit din acest punct de vedere. Ca și cum mi-ar fi ghicit gîndurile, Dudu mă încurajează :

— La română în orice caz o să-i fii mai de folos decît mine. Dacă ești bun, ești, trebuie să recunosc. (Ce-i cu generozitatea asta ? Încep să devin bănuitor.) Chiar ieri îmi spunea Otilia că a fost pe la tine și-ați avut o discuție literară de zile mari. Înaintea ei venise... cum îi spune...: fata cu scrisorile... zi-i pe nume...

— Mihaela. Nu te mai preface că uiți.

— De ce te superi, n-am o memorie grozavă. Ei, și Mihaela asta cînd v-a auzit vorbind atît de academic (Dudu rîde cu poftă) a luat-o la fugă de teamă să nu-i puneți vreo întrebare savantă. A luat-o pur și simplu la fugă ! (Mă amenință hazos cu degetul.) Mă Puiule, de ce sperii fetele ? (Solicită amuzat părerea lui Bîrneață.) Face pe timidul, pe neștiutorul, și-n realitate... Auzi idee la el : o invită pe Mihaela și aranjează să vină și Otilia, ca să vadă Mihaela cum aleargă după el cea mai bună elevă din școală. Mare șmecher !

Îmi simt obrajii în flăcări, vreau să protestez, să mă dezvinovățesc, să explic, nici eu nu mai știu ce vreau, și nu-mi vin cuvintele, mi s-a umplut capul cu vată fierbinte, și chiar dacă aș ști ce să răspund nu m-ar asculta nimeni, Dudu și Bîrneață s-au îndepărtat brusc, nu-i mai interesează dacă sînt sau nu acolo. Plec împiedicîndu-mă în covorașul de pe hol, tatăl lui Bîrneață îmi deschide ușa spunîndu-mi ceva amabil, îl aud ca de la o foarte mare distanță și ies uitînd să dau bună ziua.

Cocoşat, cu ochii-n patru, gata s-o iau la goană în caz că se apropie cineva, hîţîn rama ferăstruicii de la subsol, îmi înfig unghiile în lemnul umflat de ploaie şi copt de soare. Un pocnet şi-un norişor de praf ; închizătoarea cedează, deschid şi simt un aer stătut, de încăpere unde nu intră soarele. Să intru ? Ştiu că risc îngrozitor, dar n-am ce face. Săr înăuntru şi mă lovesc la genunchiul drept pe podeaua cimentuită, cutia de lemn cu vopsele scumpe, de ulei, îmi înghionteşte burta şi coastele. Unde s-o ţin dacă nu în sîn ? Peste tuburi am pus la vedere biletul : „Mihaela, iartă-mă, am greşit, dar ţin foarte mult la tine". Scurt, clar, sincer. Mă ridic şi dau cu capul de un mănunchi de ţevi reci prin care susură apa. O să-mi iasă un cucui.

Merg ca aventurierii din filme, adus de spate şi lipit de perete. Dacă sînt prins, s-a zis cu mine. O uşă. Îmi lipesc urechea de ea. Nici un zgomot. Deschid cît pot de încet. Calc prudent ; sînt cîteva trepte, le cobor. E întuneric, dar deduc uşor, după mirosul de varză murată, destinaţia beciului. Trebuie să fiu atent, s-ar putea ca bucătăria să se afle pe-aproape. Dacă reuşesc să scap din hăţişul subsolului, am unele nădejdi să mă descurc, clădirea este la fel cu cea a internatului de băieţi pe care o cunosc, acolo stă Răţoi.

Alte uşi, alte scări, alte încăperi — magazii de lenjerie, de mobilier vechi, de unelte. De-aş ajunge cu bine la parter ; acolo, îndărătul rafturilor unde sînt expuse diplome, cupe, fotografii, e scara cea mică, i se spune aşa fiindcă e îngustă şi aproape dreaptă, o scară de securitate, din fier. În mod normal, toată lumea foloseşte scara principală, largă, placată cu marmură, care se află în celălalt capăt al holului.

Degeaba m-am rugat nu de una ci — lucru pe care nu l-am mai făcut niciodată — rînd pe rînd de patru fete s-o

cheme pe Mihaela. Nu ştiu ce le-a apucat, una a spus că aşteaptă pe cineva, alta nu mi-a dat nici o atenţie, alta mi-a explicat rîzînd că dacă aceea pe care o caut nu mă aşteaptă înseamnă că degeaba îmi pierd timpul, iar alta mi-a spus că nici n-o cunoaşte. Se vede că azi am avut ghinionul să dau numai peste fete cărora nu le place mutra mea.

Ceva umed, moale, zgrunţuros şi rău mirositor îmi cade în cap, sînt gata să ţip de spaimă. E doar o mătură învelită în cîrpă, probabil tocmai a spălat cineva cu ea podelele. Mă şterg îngreţoşat cu batista. Mulţi s-au lăudat că au pătruns pe furiş în internatul fetelor, pe puţini i-am crezut, şi nu de tot ; dacă e unul de care sînt sigur că a făcut-o, acela sînt eu. Tocmai eu...

Am puţine şanse să nu fiu prins, simt că n-o să-mi meargă, dar *trebuie* să vorbesc cu Mihaela, mă sufoc la gîndul că m-am purtat ca un prost. De cîte ori îmi reamintesc cum discutam în după-amiaza aceea cu Otilia, făcînd pe prinţul culturii şi dînd din coadă la fiecare exclamaţie admirativă, mă năpădeşte sudoarea ruşinii. Din coadă dădeam, dintr-o coadă de măgar. Cum am putut să uit în clipele acelea de Mihaela ? N-a fost numai o purtare de prost crescut, a fost mai rea, de parvenit, de leşinat după laudele Otiliei. Mă întreb cît or fi fost sincere. Am mai avut eu necazuri în viaţă, dar ăsta nu seamănă cu nici unul. Să vînd eu credinţa celei mai bune fete din lume pe fandoselile Otiliei ?

Nu-mi e numai ruşine, nu mi-e doar teamă că pierd prietenia Mihaelei ; a apărut în mine o nelinişte pe care n-am mai cunoscut-o, nu-mi dau seama ce-i cu ea, dar simt că n-o să mă părăsească toată viaţa dacă nu stau de vorbă cu Mihaela, n-o conving că tot ce am făcut am făcut din zăpăceală, nu din rea voinţă.

Aud paşi şi voci care se apropie. Mă reped în dreapta, caut cu mîinile întinse ca un orb ceva, un dulap, o firidă în care să mă ascund, dau peste o grămadă de... „Ce-o fi

asta ?" sînt cartofi, mă vîr la nimereală îndărătul ei. Se deschide uşa, intră două fete cu o lanternă şi un transportor etajat. Sînt vesele, pălăvrăgesc despre un subiect început mai de mult şi care le amuză. Încarcă de prin rafturi. După zgomote îmi dau seama că anume lucrează încet, ca să se poată desfăta pe-ndelete cu vorbăria. Ar merita să ţîşnesc lătrînd dindărătul cartofilor. Una are voce moale, subţire, cam timidă, plină de uimiri — îmi imaginez, nu ştiu de ce, o fată cu ochelari. Cealaltă, după glasul fără ezitări, rapid, ironic, mi se pare înaltă, blondă, cu priviri mofturos-batjocoritoare, exact tipul fetei care nu-mi place mie, fiindcă te ia întotdeauna de sus, ca Otilia.

Fata cu ochelari :

— Şi cum a fost, tu ?

— Mi-a trimis vorbă să cobor. Era pe la opt seara, imediat după ce mîncasem.

— Ora întîlnirilor !

— Păi nu ? M-am aranjat puţin, dar nu cine ştie ce. Mi-am aruncat în cap un pumn de colonie şi-am rezolvat situaţia.

— Da' erai emoţionată, nu-i aşa ?

— Prostii. De ce să fiu ?

— Oricum, Manolache e un tip. Cînd se uită-aşa la tine, îngheţi, îţi cam pierzi firea.

Ciulesc urechile, stupefiat. Manolache ! Ce-o fi însemnînd că se „uită aşa" ? Şi de cînd le face el pe fete să-şi piardă firea ? !

— V-aţi dus la film ?

— Ei, şi tu ! Era de servici Sănduloaia.

— Da, cînd e Sănduloaia, nu ţine, asta nu iartă nimic.

— Tocmai de-asta am şi cerut voie : „Vă rog să-mi permiteţi, cobor pentru cinci minute să iau de la un coleg o culegere de probleme".

— Repede mai găsești pretextele !

— Sănduloaiei îi plac florile și-n ziua aia nu știu ce mi-a venit că i-am pus în cameră un tufiş întreg de flori.

— Nu cumva erau cele pe care ţi le adusese Răţoi ? Atent băiat.

Îngheț. Florile *mele !* Îl rugasem pe Răţoi să i le dea Mihaelei. Flori cum îi plac ei, de grădină bătrînească, numai eu știu cum le-am găsit !

— Fug eu repede jos, și ce crezi ? Manolache, solemn, ședea pe o valiză. Deschide capacul. Înăuntru, numai cărţi ! Alege trei și mi le întinde : „Poftim, şi te rog să-mi ierţi mica întîrziere".

— Mică ! La el, doi ani e o întîrziere „mică" !

— Știi că-i sucit. Eu și uitasem de cărţile-astea.

— Nu cumva printre ele este şi „David Cooperfield", pe care îl aveai de la mine ?

— Ba da, o să ți-l dau poimîine, după ce-l termin.

— Păi nu l-ai citit ? !

— Asta-i bună ! Cum să-l citesc ? Îl începusem acum doi ani cînd Manolache s-a rugat atît de mine să i-l împrumut pentru „o zi, numai o zi, te rog !" că eu, ca o fraieră, n-am putut să-l refuz.

— Tu, hai că-mi spui mai pe urmă, ne așteaptă fetele de la bucătărie.

Le-aud cotrobăind la iuțeală prin rafturi. Transpir : de nu le-ar trebui și cartofi ! Mult mai se mănîncă în internatul ăsta. N-au de gînd să termine cu încărcatul ? Cartofi prăjiţi, cartofi în tocană, cartofi în supă — prea sînt folosiţi, cred că n-o să mai mănînc cartofi cît oi trăi, în mod sigur fetele or să cotrobăie şi la cartofi.

Ba o să-i mănînc gătiţi în toate felurile, sînt excepţionali, fetele *nu* se ating de ei, pleacă. Pleacă ele, dar le aud oprindu-se în încăperea alăturată, nu știu cu ce se mai aprovizionează, dar bine că au isprăvit. Și bine că am aflat și eu acest lucru extraordinar — că Manolache s-a hotărît să înapoieze cărţile împrumutate. Incredibil ! Ni-

meni nu s-ar fi așteptat ! Înseamnă că o să-mi dea și mie înapoi „Cărțile junglei“ și celelalte volume. Uite cîte lucruri nebănuite se pot întîmpla !

De fapt, n-ar trebui să fiu atît de uimit. Am văzut azi cu ochii mei ceva mult mai tare. O căutam pe Andreea s-o rog, poate intră ea în internat s-o aducă pe Mihaela.

Am colindat peste tot ; Andreea nicăieri. Era exact acolo unde nu mă așteptasem ; în sala de sport. Știam că lotul de handbal al fetelor are un meci-școală pentru definitivarea echipei care urmează să joace în Cupa de vară — ce să caute Andreea acolo ? E mîndră, nu ca fetele care cască gura la antrenamente și o răsfață cu laude îmbelșugate pe Otilia, doar-doar s-o îndura să le invite pe teren.

Dintr-un punct de vedere, Otilia are mai multă autoritate chiar decît Florica Floroiu, și într-un fel înțeleg de ce Florica o lasă să „troznească din bici“. Otilia, pe lîngă faptul că joacă admirabil, ține toată formația în mînă. Cîtă vreme profesoara a fost în concediu medical, nimic nu s-a schimbat ; pregătirile au avut loc ca de obicei de patru ori pe săptămînă, iar programul lor a fost respectat cu strictețe, de la exercițiile de încălzire pînă la jumătatea de oră de recuperare cu care se încheie orice antrenament. E adevărat că Floricăi acest ajutor i-a picat ca din cer, însă chiar să-i dea orbește mînă liberă Otiliei nu e corect ; Otilia primește în lot numai pe cine vrea ea ! Mi-aduc aminte cum la o oră de educație fizică a dat buzna tatăl gemenelor Paveliu, iritat și roșu-n ochi, să întrebe de ce Veturia și Aneta care au talent și 1,70 m înălțime și o capacitate vitală foarte bună (documentat, omul, le dusese să fie testate la centrul de medicină sportivă) nu sînt admise în lot ? Ei ? Florica Floroiu i-a răspuns scurt : „Cu lotul pe care-l am *acum* merg la victorie, indiferent ce concurs ar fi. Cînd o să facem jocuri proaste, atunci da, puteți veni cu pretenții. Bună ziua“.

Se spune însă că surorile Paveliu ar putea să fie foarte utile echipei, dar Otilia nu le poate suferi pentru că, fiind

și gemene, și drăguțe, atrag atenția oriunde s-ar duce. Cu atît mai mult ar produce impresie două gemene care joacă în aceeași echipă : spectatorii n-ar mai avea ochi decît pentru ele.

Spre uimirea mea, am găsit-o pe Andreea în sala de sport și, lucru incredibil, Otilia o trăgea de mînă să intre pe teren, o împingea, aproape că o și îmbrîncea, dar Andreea se smucea că nu, că ea n-are ce căuta acolo. Jocul nu se întrerupsese, nici nu era mare lucru de el, fetele slăbiseră ritmul ca să poată urmări și ele spectacolul de pe tușă.

— Andreea, treci la lucru, cînd *îți* spun !

— Mie să nu-mi comanzi !

— Aici există o disciplină !

— E disciplina ta, nu a mea !

— Cînd e vorba de echipa școlii trebuie să uiți de vanitățile tale stupide !

— Vanitoasă și stupidă ești tu !

S-a auzit țiuitul fluierului — Florica nu întreprinde nimic, nu cheamă pe nimeni și nu începe o frază mai importantă pînă nu fluieră. Din trei pași a traversat terenul — e înaltă, cu niște picioare lungi de zici că-i cresc de la subsuori, a fost săritoare la înălțime :

— Ce se întîmplă aici ? (fluier)

— Andreea nu vrea să intre ! s-a plîns Otilia.

— Păi să nu intre, ce nevoie avem să intre și în locul cui să intre ?

Unii spun că Florica Floroiu n-ar fi rea, însă are o superstiție de antrenor : pe jucătoarele cu care a apucat să cîștige niște concursuri tari, greu le schimbă, chiar dacă nu sînt întotdeauna în formă. Cum să le schimbe ? O înțeleg. Le antrenează de cînd aveau șase ani și acum e singura echipă de liceu care a promovat în categoria B. Mereu se vorbește în ziare, la rubricile de sport, despre performanța asta, iar Floricăi i s-au deschis perspective foarte mari. Toți profesorii de educație fizică — și nu

numai de educaţie fizică — o invidiază, dar ea nu uită niciodată să spună : „Fetele, lor li se datorează totul, ele muncesc, ele înving". Frumos din partea ei.

Otilia, eveniment de neînchipuit, a început s-o laude pe Andreea, şi în ce cuvinte :

— A progresat enorm, ştie toate fentele posibile şi trage fantastic.

— Nu cred în minuni. Cine te-a învăţat, unde ?

— A antrenat-o Bîrneaţă ! i-a scăpat Otiliei.

Florica Floroiu nu prea ştie de glumă. S-a răstit la Andreea :

— Ce-s aiurelile astea ? (fluier) Bîrneaţă ! O spuneţi de parcă ar fi vorba de vreo somitate.

— Eu n-am spus nimic, eu vreau să plec şi Otilia nu mă lasă.

— De ce n-o laşi ?

— Fiindcă e bună. Spuneţi-i dumneavoastră să intre, o să vă convingeţi. De trei luni se antrenează cu Bîrneaţă, e ceva serios, am văzut eu însămi.

— Dacă zici tu, s-a milostivit Florica, fie, să-i facem hatîrul, s-o încercăm.

— N-am cerut nici un hatîr, vă rog să-i spuneţi să-mi dea drumul, eu joc prost şi vreau să plec ! a bombănit Andreea.

Florica s-a uitat cu ochi nedumeriţi, de la una la alta. De unde să ştie ea că Otilia n-o poate suferi pe Andreea, fiindcă în Andreea aproape toţi băieţii au încredere şi o consideră de-a lor, spunîndu-i toate necazurile lor şi cerîndu-i sfatul, în timp ce pe Otilia o admiră, dar n-au încredere în ea ? Presupunînd totuşi că Florica ar cunoaşte acest lucru, mintea i s-ar încurca şi mai rău, deoarece n-ar avea cum să-şi explice neaşteptata schimbare a Otiliei. Eu am înţeles însă din prima clipă situaţia ; aerul Otiliei era foarte asemănător cu al lui Dudu cînd a dat buzna peste mine şi peste Bîrneaţă. Otilia are şi ea un Bîrneaţă al ei pe conştiinţă şi acest Bîrneaţă e Andreea.

M-am întrebat ce speră — că dacă o aduce pe Andreea în lot o să suprime ultimul motiv pentru care n-ar putea fi aleasă căpitan de echipaj ?

— Andreea, te rog să intri — Otilia a spus acest „te rog“ cu expresia cuiva, pe care l-a apucat brusc o durere de măsele.

Andreea a zîmbit, un zîmbet de numai un milimetru şi a dat suferindă din cap :

— Greu se mai înţelege omul cu tine. Chiar vrei să intru ?

— Vreau.

— Mult ?

— Mult.

— Foarte mult ?

— Foarte mult.

Replicile Otiliei nu se potriveau deloc cu ce era în ochii ei — vedeam bine că face eforturi mari ca să nu şteargă totul printr-un „Cară-te de-aici, mi-e silă să te văd, numai de nevoie insist !“

— Păi dacă mă rogi şi vrei foarte mult... (Andreea a scos repede carneţelul şi pixul) pune asta pe hîrtie şi semnează. Ai uitat ce-am spus ? Dacă nu scrii, nu intru.

— Ce să scriu ?

— Că *mă rogi să intru în lot*. Şi te iscăleşti, pui data. De ştampilă n-am nevoie.

Florica nu mai ştia ce să creadă — Otilia se făcuse vînăt-roşie, dar de scris a scris. M-am bucurat atît de mult de victoria Andreii, că am uitat de ce venisem şi cînd mi-am amintit era prea tîrziu, se aruncase în morişcă, pe teren. Slăbuţă şi abia ajungînd cu capul la umerii celorlalte jucătoare, ţîşnea printre ele ca lansată cu praştia şi arunca la poartă atît de rapid şi de precis, încît la un moment dat am văzut-o pe marea Florica Floroiu suflînd din răsputeri în pix ; îl confundase cu fluierul.

Prietenele mele din încăperea alăturată au terminat, ascult zgomotul transportului, scîrțîitul ușii, apoi liniștea. Mai stau cîteva clipe, să mă asigur, și apăs încet clanța, deschid un centimetru, bun, aici e și nițică lumină, pot să nu mă lovesc. Mircase plăcut, ia să dau o privire! Frigiderele sînt gigantice, nichelate, prevăzute cu indicatoare și butoane de reglaj. Au hublouri — parcă ar fi cabine spațiale. Printr-unul văd găini aurii, buturi de carne acoperite de bruma răcelii, cîrnați, costiță, șuncă, ouă, prin altul roți de cașcaval, garnițe cu frișcă, bucăți enorme de unt, prin al treilea, dulciuri — „bine se trăiește aici!“

Mă întreb ce-o mai fi dincolo, dar le aud pe fete tăifăsuind, în continuare, și mișcînd niște obiecte metalice. Nu înțeleg cum de le-a apucat cheful de vorbă tocmai aici, n-au destul timp afară? Dar nu degeaba se spune că în tot răul e și un bine. Am aflat de la ele nemaipomenita hotărîre a lui Manolache de a renunța la jumătatea din bibliotecă adunată pe spinarea noastră. Cum să-mi explic minunea? Deocamdată cred că Manolache și-a simțit și el conștiința sîcîită de un mic Bîrneață, un Bîrneață alcătuit din noi toți, cei care ani de zile ne-am lăsat păcăliți și i-am împrumutat cărți pe care nu mai speram să le vedem înapoi vreodată.

Nu știu dacă ipoteza mea e bună, în orice caz, cu Manolache se petrece ceva, așa cum se întîmplă cu Dudu și cu Otilia și cu mine. Da, cu mine, pentru că felul în care m-am purtat cu Mihaela e un lucru care seamănă perfect cu ceea ce nu pot suferi la ceilalți.

Fata cu ochelari (tare-aș vrea să știu dacă are într-adevăr ochelari) strigă:

— ...imposibil!

— I-am văzut, am fost cu ei, m-au chemat!

— Rățoi și Andreea? (neîncredere) Fantastic. Pe tine? De ce?

— De brînză! Parcă n-ai ști că sînt cea mai bună din școală la desen!

— Mai bună ca Mihaela Baiu ?

— Ea se pricepe numai la pictură, deşteapto. Ştie să pună culorile, atît.

— Nu e destul ?

— Dacă e destul, atunci să nu te mai prind că vii să-ţi fac planşele. Să ţi le facă ea.

— Hai, măi, nu te supăra. Am glumit. Nimeni nu te întrece la desen. Spune mai departe.

— Ce să spun ? Tu n-ai urechi, n-ai auzit nimic ? Andreea şi Răţoi s-au apucat să repare pendula.

— Fantastic ! Acum, în timpul tezelor ? Au ei vreme de aşa ceva ?

— Au, că învaţă bine, (oftat) nu ca noi. Mi-e un somn... Am citit pînă la două, dimineaţa. E foarte obositor să citeşti la lanternă, tu şi Lenuţa sînteţi boieroaice, nu puteţi dormi decît cu lumina stinsă.

— Dacă ştiam că stai să citeşti, nu mă culcam nici eu. De ce nu mi-ai spus ?

— Cum nu ţi-am spus ? ! Ţi-am spus !

— Eşti fantastică ! Dar bine, nu *ieri*, alaltăieri mi-ai spus, cînd eram prea obosită. Trebuia să-mi aduci aminte şi ieri !

— Ei, da, că sînt secretara ta. Poftim, îţi spun acum pentru diseară, dar dacă iar începi să sforăi, îţi torn cana cu apă în cap.

— Aşa să fie. Dar ce e cu Andreea, Răţoi şi pendula ? Ce-i cu pendula asta ? Care pendulă ? ! Rabla din magazie ?

— Nu e rablă şi n-o să mai stea acolo. Tu eşti venită numai de anul ăsta, nu-i cunoşti povestea.

— Ba o cunosc. E de demult, de pe vremea cînd toată şcoala încăpea în clădirea unde e acum atelierul de electrotehnică, aşa mi s-a spus.

— Altceva mai ştii ?

— Ce să mai ştiu, nu mai e nimic de ştiut.

— Ba da : în pendula asta a fost ascunsă mitraliera !

— E al nu știu cîtelea loc în care se presupune...

— Nici acum nu e ceva foarte sigur, dar Andreea s-a apucat de lucru. Rățoi o să execute piesele lipsă, Andreea le montează, dar fără mine n-ar ieși mare lucru.

— Păi tu ce faci ?

— Plăcinte. Desenele, ce să fac ? Sînt în niște cărți care nu se dau acasă. M-am dus cu Andreea la bibliotecă, le copiez, le măresc, le stabilesc cotele.

— Nu înțeleg cum de se împacă Rățoi cu Andreea.

— Nici eu. Întotdeauna s-au certat. Sigur că Andreea vrea să repare cît mai iute pendula ca să nu i se reproșeze neîndeplinirea unei promisiuni, dar cum de a primit Rățoi s-o ajute e un mister.

— Nu cumva s-a îndrăgostit de ea ? Să știi că asta e. Fantastic.

— Mai termină odată cu fantasticul ăsta al tău. Tot ce vezi e „fantastic". Mă plictisești !

Simt însă că nu degeaba repetarea acestui cuvînt a scos-o din sărite, ci altceva, nu-mi dau seama ce, dar știu că și eu, cînd vreau să-mi ascund o supărare, caut un motiv cît de mic ca să-mi descarc nervii.

În fine, transportorul se urnește. Sînt foarte curios să aflu cine sînt vorbărețele, care m-au ținut atîta pe loc, deși, la urma-urmelor, am avut ce auzi de la ele ! Mă strecor în încăperea abia părăsită de ele, e un fel de cămară, foarte curată, foarte ordonată, pe rafturile de lemn alb care acoperă pereții sînt o mulțime de cutii, borcane, sticle. Miroase exact ca la băcănie, a tot felul de mirodenii.

N-a trecut mai mult de o jumătate de oră de cînd cotrobăi prin subsol și, în ciuda fricii, m-am obișnuit cu situația, pot spune chiar că am căpătat o oarecare experiență ; caut instinctiv locul în care m-aș putea ascunde la iuțeală, umblu în vîrfurile picioarelor, să nu produc zgomot, iar auzul cred că mi s-a apropiat de cel al fiarelor, cel puțin așa îmi place să cred.

Deschid ușa, după ce mă asigur că dincolo nu mișcă nimic. Inima începe din nou să mă detune ; acum știu exact unde mă aflu, mai am timp să aleg — înainte sau înapoi ? De cealaltă parte a ușii e un coridor ; la dreapta, bucătăria și sala de mese ; la stînga, vestiarele și dincolo de ele, culoarul care iese în holul de la parter — exact lîngă piciorul scării mici. Deocamdată nu aud nimic, toată lumea e în sălile de studiu, dar pot să fiu sigur că n-o să întîlnesc pe nimeni ? Drept în față, un cuier cu halate și băsmăluțe albe, probabil echipamentul fetelor care vor servi astăzi la masă. Văd și cîteva mături, o găleată, niște cîrpe. „Am să fac și nebunia asta. Ce mai contează !" Aleg cel mai lung halat, îmi pun basmaua cît mai pe frunte, iau o mătură și găleata și mă reped spre scara mică. Bună idee să mă deghizez ; întîlnesc trei fete care duc navete cu pîine și nici una nu se sinchisește de mine.

Am dat de bucluc

M-a prins Sănduloaia ! Cine alta putea să fie ? A alergat ca o leoaică și m-a luat de guler exact cînd ajunsesem la mijlocul scării :

— Ce-i, fetițo, ai uitat că aici *nu* se intră cu halatele de la bucătărie ?

De unde să știu eu că halatele albe sînt folosite numai la bucătărie ? Fetele cu treburi în restul clădirii au halate albastre, iar cele cărora le revine supravegherea disciplinei, halate portocalii. Rățoi nu mi-a dat informații suficiente.

Sînt în mica, dar temuta cancelarie directorială. Pe birou : halatul, mătura, găleata și cutia cu vopsele — corpuri delicte. Viorel Grigorcea le examinează amuzat, dar la un gest al lui taică-său se duce glonț spre fereastră, la măsuța despre care a spus că nu se lasă pînă n-o transformă în scobitori. Acolo își face el lecțiile, l-a silit taică-

său, ca să-l aibă sub ochi. Prezenţi, directorul Grigorcea, mai înalt şi mai voinic şi mai încruntat ca niciodată, Pinocchio, mai mărunt şi mai necăjit ca niciodată (poate unde, lucru rar, poartă costum şi cravată) şi Sănduloaia, înspăimîntătoare ca totdeauna. Viorel se ridică întrebînd dacă nu e cazul să iasă.

— Ai vrea tu ! se răsteşte taică-său. Stai acolo şi învaţă ! Apoi se întoarce spre mine : Ştii ce te aşteaptă, nu-i aşa ?

Înclin afirmativ din cap. Mi-a fost atît de frică, m-a stors frica atît de mult, încît acum totul mi-e indiferent, sînt chiar uşurat că nu mai am de ce mă teme, tot ce trebuia să se întîmple s-a întîmplat, surprizele sînt excluse. Consiliu profesoral, cinci la purtare, discuţie în careul pe şcoală, ai mei convocaţi la cancelarie.

Grigorcea îmi vorbeşte întruna, mica mea nerozie face să se cutremure acest munte de muşchi. Îi văd firele de păr care-i cresc stufoase din nas şi din urechi şi mă întreb dacă şi Viorel, cînd o fi bătrîn, o să arate la fel. Ideea mă face să zîmbesc, ceea ce îl înfurie şi mai mult pe director, glasul lui îmi bubuie în timpane, dar nu-l ascult, cunosc ce se spune în ocaziile astea, mai bine îmi folosesc timpul pentru a obţine puţinul la care mai nădăjduiesc : să nu fie deschisă cutia cu vopsele.

— ...Ca un mut, fără să spui nimic ? Eşti inconştient ! Zi ceva, explică-te ! bombăne Grigorcea, întunecat ca un pisc pe timp de furtună.

Pinocchio îşi tamponează cu batista obrajii lac de sudoare :

— Îl ştiţi cît e de timid, pînă şi la ore vorbeşte greu, trebuie să-l ajut, altfel nu spune nici un sfert din ce a învăţat.

„Cînd m-a ajutat Pinocchio pe mine ? Ia te uită la el ! Sau te pomeneşti că m-o fi ajutat... Habar n-am, o să mă gîndesc la asta."

— Timid ! strigă Sănduloaia. Păi cu timizi de genul ăsta ne trebuie cîte-un milițian la fiecare colț de stradă.

Grigorcea tușește și mormăie (simt că nu i-a plăcut ideea Sănduloaiei) :

— Mirea, să știi că îmi e foarte simplu să pun în funcțiune artileria pedagogică (cu toată indispoziția de care e cuprins, Pinocchio surîde, apreciind această expresie). Noi, însă, profesorii, nu sîntem niște mașini, sîntem oameni, poate-ai observat sau dacă n-ai observat îți spun eu acum, sîntem oameni și vrem să știm de ce trebuie și cum trebuie să aplicăm o sancțiune. Spune ce ai căutat acolo, deghizat în cadînă și să terminăm.

Viorel rîde cu vocea lui, în schimbare, „Hă-hă ! Cadînă !", dar o privire neagră a lui taică-său îl face să înghețe cu nasul în caiet.

— Să mărturisească și de unde a furat cutia ! cere Sănduloaia.

Exact lucrul de care mă temeam. Fac un pas, dar cutia e deja în mîinile ei. Încremenesc. Deschide capacul încet, încet de tot — sau mi se pare mie că îl deschide prea încet. Acum scoate biletul și află tot, și e urgie : Mihaela e chemată și pedepsită odată cu mine. Zadarnic încerc s-o apăr ; e învinuită că ea m-a chemat și chiar că m-a sfătuit cum să procedez ca să pătrund acolo. Îi rog să creadă că ea n-a știut nimic, răcnesc că vina e numai și numai a mea, dar nimeni nu mă crede ; Mihaela este exclusă din internat. Simt o moleșeală, îmi vine să vomit, în fața ochilor îmi joacă liniuțe roșii.

Mă trezesc pe fotoliul directorului, Grigorcea îmi face vînt din răsputeri cu un dosar din care zboară tot felul de hîrtiuțe ; Sănduloaia îmi plimbă pe sub nas o sticluță cu ceva care miroase urît, Pinocchio îmi șterge fața cu un prosop de culoarea roz, cu dungi albastre, ud. Nu e nici o Mihaelă de față, mă uit peste tot, nu e, și după toate aparențele nici n-a fost. Totul s-a petrecut în închipuirea

mea. Am leșinat din pricina unui vis văzut cu ochii deschiși ! Dar atunci unde-i biletul ? Nu-l văd nicăieri și nici nu aud pe nimeni vorbind despre Mihaela.

— Se poate, băiete ? oftează Grigorcea. Te strecori prin subsoluri ca un erou de roman polițist, dar la o discuție nu reziști ! Sau te pomenești că ai dat ochii peste cap ca să ne impresionezi ?

— Vă rog să nu-l tulburați din nou, se repede Sănduloaia (a trecut de partea mea !). Cum puteți să-l bănuiți de așa ceva ? A leșinat de-adevăratelea, știu ce spun, mă pricep. E un copil sensibil, asta-i tot.

— Mă rog, oftează Grigorcea. Aș putea ști ce am de făcut în continuare ? Mai am voie să discut cu el ?

Uneori Grigorcea seamănă cu tata ; întîi face un scandal-trăsnet și pe urmă îl apucă mila.

— Lăsați-mă pe mine. Și-a revenit, dar trebuie să procedăm cu grijă. (Mă mîngîie pe frunte. Sănduloaia personal !) Spune, mamă, ce căutai acolo ?

Îmi vine să țip de bucurie ; acum m-am convins că n-au aflat nimic. Sînt bine sănătos, dar mă prefac încă amețit. Îmi compun un glas tremurat, slab, șovăitor :

— Culorile... voiam să le pun pe furiș în camera unei fete... surpriză... în săptămîna asta e ziua ei...

— Drăguț din partea ta, uite ce băiat bun, un adevărat cavaler. Și cum o cheamă pe fetiță ?

— Vă rog să mă iertați... nu pot să spun... pedepsiți-mă numai pe mine... ea nu știa nimic, îmi dau cuvîntul...

— Cum vrei. De aflat cine se aniversează în aceste zile nu-i greu. Ia să văd, poți să te ții pe picioare ?

Mă ridic și spun că totul e în regulă, dar în gînd completez : „Vreau să văd și eu cum te descurci, e imposibil ca numai o singură fată să-și serbeze ziua de naștere în săptămîna asta, și pe deasupra Mihaela e născută în decembrie".

— Mîine să poftești la școală cu... începe Grigorcea, dar Sănduloaia îl întrerupe :

— Avem destul timp ca să hotărîm, acum să-l lăsăm în pace pînă-şi revine de tot. (Lui Viorel) : N-ai vrea să te plimbi puţin prin curte cu Mirea ? O să-i facă bine !

De aur, Sănduloaia ! Viorel sare şi mă ia cu un aer dramatic de mijloc :

— Sprijină-te de mine !

Grigorcea ne priveşte cu o expresie de neîncredere, însă n-are ce face, pesemne că în unele împrejurări e de acord că Sănduloaia ştie mai bine ce-i de făcut. În orice caz, cred că las în urma mea o situaţie foarte încurcată.

Pe hol, Viorel îmi vîră în mînă, ce, biletul ! E de necrezut ! A fost tot timpul la el !

— Ia-l, ţicnitule, şi zi săru-mîna. Am deschis din prima clipă cutia şi ce-am văzut ? Această epistolă care mi-a şoptit : „Ascunde-mă repede, că altfel Puiu Mirea şi aleasa inimii lui or să aibă zile grele !" (Îi sclipesc ochii de curiozitate). Mi-o citeşti şi mie ?

Nu-mi convine să-şi vîre nasul, dar ce să fac, m-a scos din foc, trebuie să-l răsplătesc :

— Citeşte-l singur şi ţine-ţi gura.

În timp ce citeşte, mă gîndesc să-l întreb cum de-a fost în stare să facă acest gest magnific tocmai el, pîrîtorul pîrîtorilor, care-i spune lui taică-său tot ce se întîmplă în şcoală ? Renunţ — întîi, pentru că nu sînt sigur de necesitatea întrebării şi, în al doilea rînd, fiindcă prin uşa întredeschisă a clasei o văd, adnotînd cu creionul capodopera artei cartografice, pe Mihaela ! Astăzi se întîmplă numai lucruri neprevăzute.

Primesc o ilustrată de pe mare

Pinocchio nu mai merge cu noi ! Ne-am dat seama că se întîmplă ceva neobişnuit, imediat ce l-am văzut cu costum şi cravată — ţinută care îl face chiar mai mărunţel şi mai firav decît e. Fiul său se însoară iar el, Pinocchio, şi-a pus întrebarea dacă rămîne să se ocupe de pregătirea eveni-

mentului sau pleacă în expediție ? Mișcîndu-și stingherit gîtul în gulerul cămășii, ne aduce la cunoștință că a meditat îndelung — și noi, și băiatul său merităm aceeași atenție. Dar pentru cine este Pinocchio mai necesar în clipa de față ? Să hotărîm împreună. Manolache plasează un banc : „Să vină și mirii cu noi, facem nunta pe drum !" Pinocchio rîde, rîdem și noi, ne dăm coate, dar nu știm ce-o să se aleagă din expediție, în capul nostru a fost totdeauna legată numai de persoana lui Pinocchio.

— Eminentul meu coleg Mîndrilă a acceptat cu bucurie să vă însoțească, e în posesia tuturor informațiilor necesare, o să vă simțiți excepțional împreună. Sper să nu-i dați probleme prea greu de rezolvat onoratului coleg... (rîdem iarăși, din politețe, ca să-i arătăm că a fost o glumă reușită)... e cazul să fiți mîndri că vă însoțește cel mai bun matematician...

„Eminent", „onorat", „distins", „cel mai bun" ? E prima oară cînd îl auzim pe Pinocchio vorbind așa despre Mîndrilă.

— Vezi-ți de treabă ! îmi hîrîie la ureche Manolache. Are nevoie de el, de-asta îl laudă. Știi ce furtună a fost în cancelarie ? Mi-a spus Grigorcea-mic, i-a povestit taică-său. Nici un profesor n-a vrut să-l înlocuiască pe Pinocchio. Unul spunea că nu se pricepe, altul că are concediu, al treilea că n-are de gînd să-și ia pe cap zece nebuni, al patrulea că Pinocchio pune interesele personale înaintea celor sociale...

— Nici Florica Floroiu n-a vrut ?

— Nici. E convocată toată vara să predea cursuri de handbal pentru profesorii de educație fizică. S-a ajuns.

— Și Mîndrilă cum de-a primit ?

— Întîi n-a primit, zicea că o expediție e un lucru prea serios, el nu-și poate lua răspunderea ; a, dacă s-ar fi ocupat de la început ar fi fost altceva, îi imprima stilul lui, care e mult mai științific.

— Vechea poveste !

— Exact. Dar a primit cînd Pinocchio i-a spus „Ce, domnule, ţi-e teamă că n-ai destulă autoritate, ca să te impui echipajului ? Recunoaşte deschis şi nu mai am nici o pretenţie de la dumneata."

— Şi ?

— Şi gata. Mîndrilă a tăcut vreo trei minute şi pe urmă a mîrîit : „Biiine ! Îmi trimit soţia şi copiii la ţară şi preiau echipajul, dar numai ca să-ţi arăt ce înseamnă *adevărata* autoritate, întemeiată pe inteligenţă, nu pe aiureli ca aşa-zisul consemn *cînd o să vă treacă nuca prin tenişi, vom considera că pregătirea e suficientă*. Am auzit că puştii şi-au frecat tenişii cu şmirghel ca să-i zdrenţuiască mai repede şi să scape de ţopăitul ăla ridicol prin curte."

— I-a zis-o !

— Da. Şi Pinocchio a înghiţit-o, păi ce să facă, era interesul lui.

Mîndrilă nu pare deloc să fi dus o asemenea discuţie, e zîmbitor şi-l ascultă cu mare amuzament pe Pinocchio, care ne prezintă :

— Stimate coleg, puteţi avea toată încrederea în aceste fete şi în aceşti băieţi. Sînt un model de disciplină, ingeniozitate şi spirit de echipă.

...Îi descrie pe fiecare, şi în ce termeni ! Dudu e chibzuit şi gata oricînd să-şi ajute colegii, Otilia e o adevărată zînă a blîndeţii, Andreea e cuminţenia personificată, Răţoi are un remarcabil spirit organizatoric, Manolache e plin de romantism ! Pinocchio ne face reclamă ca să-l convingă pe Mîndrilă că uite ce oameni de aur îţi dau pe mînă, parcă Mîndrilă nu ştie cu cine are de-a face. Ştim bine că Pinocchio exagerează, minte sublim, totuşi luăm de bun tot ce spune. Cine ştie, poate că Pinocchio ne cunoaşte mai bine decît ne cunoaştem noi înşine. Aştept cu inima mică să aud ce spune despre mine. Sper că nu şi-a epuizat

desaga cu adjective. Mă pregătesc să par cît mai natural, cînd voi auzi laudele. Pinocchio trece însă la celebrul inventar. Mi se tulbură mintea : a uitat de mine sau ?... Îmi simte neliniștea și, pe drumul de la brînza Păltiniș, la termometru, se întrerupe, oftînd :

— N-am ce face, Puiule. Situația ta e încă de discuția direcțiunii. Să știi că am pledat pentru tine ca un as al baroului, acum aștept rezultatul. Ce-o fi o fi, ține-ți firea, ești băiat mare.

Sare direct la sacii de dormit, iar eu sînt leoarcă de nădușeală. M-am ars. Șansele de a fi menținut de echipaj sînt minime, și nici măcar n-am pe cine să mă supăr, singur mi-am făcut-o. Ar trebui să plec. Nu știu ce să fac.

...Stăm în bănci cu mîinile la spate (n-am avut puterea să plec) capul sus, privirile drept înainte — s-a schimbat boierul. Cu Pinocchio discuțiile erau altfel, tăbăram pe el la grămadă. Mîndrilă aplică însă sistemul lui : „Matematica necesită atenție concentrată, muncă fără întrerupere, ordine desăvîrșită." Acum nu e matematică, este expediție, dar tare mă tem că în expediția asta o să ni se umple capul de cifre. Adică nu mie, ci lor, că situația mea e limpede : dat afară. Din obișnuință, Mîndrilă ia creta și în timp ce vorbește își înfățișează simbolic pe tablă spusele :

— Vă rog să rețineți că eu nu sînt aici nici îngrijitoare de copii (desenează repede o scufie pe care o taie ferm cu două linii încrucișate), nici fotbalist, nici înghițitor de săbii (desenează o gheată cu crampoane, un cap de fachir și le anulează ca pe niște ipoteze nevalabile).

Pînă aici, au fost aluzii polemice la Pinocchio.

— Sînt un ins banal, îmi place ca fiecare să-și îndeplinească atribuțiile. Față de zăpăciți și leneși, severitatea mea e binecunoscută, știți asta, nu ?

Un „Daaa !" sonor și grav zguduie clasa. Dacă omul ține să fie luat drept sever, ce ne costă să-i satisfacem

orgoliul ? Dar nu înţeleg de ce sînt eu atît de glumeţ, cînd numai de veselie nu-mi arde.

— Mi s-a spus că sînteţi foarte învăţaţi, documentaţi şi antrenaţi. Vom vedea. În expediţia asta să nu vă aşteptaţi din partea mea să vă legăn seara şi să vă servesc dimineaţa micul dejun, la pat. Veţi acţiona, vă veţi purta de grijă şi vă veţi conduce singuri. Eu am să fiu un soi de musafir, dar unul incomod : cum îl prind pe careva că nu-şi îndeplineşte obligaţiile din program sau face vreo prostie, cum vă aduc imediat pe toţi acasă, cu primul tren. Există vreo obiecţie ?

Nu există nici o obiecţie, abia ne ţinem rîsul. (Pînă şi eu rîd, vai de capul meu !) Toată lumea ştie că în realitate Mîndrilă e chiar mai grijuliu decît Pinocchio. Cînd Răţoi a avut amigdalită cu febră mare, a dormit două nopţi cu el la infirmeria internatului, fiindcă ştia că, între altele, lui Răţoi îi e frică să stea noaptea singur.

— La prima vedere s-ar putea afirma că sînteţi prea tineri, prea fragezi, prea necopţi, dar (scrie pe tablă 12 $\times$ 14 = ?) acest calcul simplu ne arată că toţi la un loc aveţi o vîrstă care mă intimidează. În faţa mea se află (şterge semnul întrebării şi notează produsul) 168 de ani experienţă !

Speculaţia asta ne amuză şi, dacă mă gîndesc bine, conţine un adevăr la care nu m-am gîndit pînă acum ; importanţa experienţelor însumate. Trebuie să-mi notez ideea, îmi place.

— Dar noi sîntem zece, adică fără Puiu Mirea, nouă, nu doisprezece, precizează Andreea realistă ca întotdeauna.

Răţoi arată peste umăr cu degetul mare. Ne uităm şi noi : lîngă uşă, îmbujoraţi, Mihaela şi Bîrneaţă. Cînd au intrat ?

— Doisprezece, am zis, doisprezece sînteţi, spune Mîndrilă. E mica mea intervenţie în strălucita compoziţie a echipajului.

Doisprezece ! Lui cînd îi intră o cifră în cap, n-o mai înlocuieşte. M-a inclus din inerţie în calcul şi nu vrea să-şi recunoască greşeala. Dar nu asta e important, ci faptul că nimeni nu şi-ar fi închipuit că Bîrneaţă ar putea face parte din expediţie. Acum, însă, cînd ne gîndim şi ne amintim şi judecăm, ne dăm seama că în tot timpul pregătirilor a fost alături de noi, ca un atlet care aleargă *hors concours* şi cîştigă, dar cupa o ia al doilea clasat, pentru că învingătorul nu era înscris oficial în cursă.

„Proşti am fost ! îmi şopteşte Manolache. Păi cu Bîrneaţă la drum n-ai probleme ! Trebuia să ne orientăm de la început". Dau din cap în semn că aşa e şi mă gîndesc că din nou sînt vinovat faţă de Mihaela : normal ar fi fost ca *eu* s-o aduc în echipaj, de ce a trebuit să-i treacă *altuia* prin minte această idee ! Ar fi cazul să-mi notez undeva că omul lipsit de curaj şi promptitudine nu face multe parale — dar ce să-mi mai notez, nu notez nimic, ăsta-i un lucru care de-acum trebuie ţinut minte.

Ceva însă tot fac : mă duc glonţ spre uşă şi-i invit pe noii veniţi să ia loc. Mă aşez lîngă Bîrneaţă. Nu pare deloc emoţionat. Ca de obicei, e de un calm care te intimidează. Trage încet din buzunar o ilustrată poştală.

— Ţi-a scris taică-tău, pe adresa şcolii. Felicitări, Puiule. De ce nu mi-ai spus nimic ?

Textul e scurt : *Salutări de pe platforma petrolieră de foraj maritim. Vremea e bună, băieţii — de aur, iar eu sînt în mare formă. Succes în expediţie.* Semnat : *Radiotelegrafist şi meteorolog de bord, Alexandru Mirea.* Mi se împăienjenesc ochii de duioşie, de bucurie, de mîndrie. Asta era nava lui ! Cum de nu m-am gîndit ? Pun ilustrata pe bancă, la vedere.

— Mi s-a spus că mai aveţi de rezolvat problema alegerii căpitanului, zice Mîndrilă. Abia aştept să-i transfer toate grijile, că de aceea-i căpitan, să muncească din greu, nu să se desfete cu acest titlu. S-auzim propu-

nerile. După părerea mea, aveţi de unde alege, sînteţi doisprezece virtuali căpitani celebri...

...Aproape pe neauzite apar, pe neauzite pentru mine, care sînt cu mintea în altă parte, Grigorcea şi Pinocchio. Imposibil să citeşti ceva pe chipurile lor, dar e clar, vizita e în legătură cu mine, simt asta, toţi o simt. Veste bună sau rea ? Sînt pregătit pentru orice. Scrisoarea tatii îmi dă o linişte pe care n-am avut-o niciodată.

CARȚI DESTINATE LECTURILOR ȘCOLARE

Agîrbiceanu, Ion
NEPOATA LUI MOȘ MITRUȚ

Alecsandri, Vasile
PASTELURI ȘI LEGENDE
POEZII

Alexandrescu, Grigore
POEZII, PROZĂ

Andreescu, George
ILIADA, ODISEEA, ENEIDA

Arghezi, Tudor
VERSURI ȘI PROZĂ

Bart, Jean
SCHIȚE MARINE DIN LUMEA PORTURILOR

Bassarabescu, I. A.
UN OM ÎN TOATĂ FIREA

Bălcescu, Nicolae
SCRIERI

Brătescu-Voinești, I. Al.
NICULĂIȚĂ MINCIUNĂ

Cantemir, Dimitrie
DESCRIEREA MOLDOVEI

Caranfil, Mihai
BĂIATUL CARE A TRECUT RĂZBOIUL ÎNOT

Caragiale, I. L.
MOMENTE ȘI SCHIȚE
DOMNUL GOE

Coșbuc, George
POEZII
VESTITORII PRIMĂVERII

Cazimir, Otilia
PENTRU TINE, PRIMĂVARĂ

Creangă, Ion
AMINTIRI DIN COPILĂRIE
POVEȘTI ȘI POVESTIRI

Delavrancea, Barbu
NEGHINIȚĂ

Eftimiu, Victor
PĂUNAȘUL CODRILOR

Eminescu, Mihai
POEZII

Farago, Elena
CĂȚELUȘUL ȘCHIOP

Galaction, Gala
LA VULTURI

Hladchi-Bucovineanu, Petre
DIN STEJAR, STEJAR RĂSARE

Hogaş, Calistrat
PE DRUMURI DE MUNTE

Iorga, Nicolae
SCRIERI

Iosif, St. O.
POEZII

Istrati, Panait
CIULINII BĂRĂGANULUI

Marian, Simion Florea
LEGENDELE PĂSĂRILOR NOASTRE

Mănuceanu, Vasile
ULIU PAPĂ-LAPTE, CE-AI VISAT AZI-NOAPTE ?

Marinca, Ion
VÎNĂTOARE DE MISTREȚI

Matasă, Elena
FEMEI ALE ACESTUI PĂMÎNT

Mihail, Nicolae-Paul
SUB ARIPA VÎNTULUI DE NOAPTE

Mosora, Cornelia
BUN VENIT, IOANA MERIŞOR !

CUPRINS

Lector : GEORGETA PĂSĂRIN
Tehnoredactor : STANCU PETRU

Apărut 1980. Comanda nr. 1769. Coli tipar 16,1/4.
Dat la cules 9.VI.1980. Bun de tipar 19.VIII.1980.

Comanda nr. 382
Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii",
Piața Scînteii nr 1, București,
Republica Socialistă România